

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКІЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ**

А.Г. Пишна, В.Б. Любчик, В.А. Кейдалюк

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ДІЛЬНИЧНИХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ ТА
ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ОФІЦЕРІВ ГРОМАД**

ХРЕСТОМАТІЯ

**ОДЕСА
ОДУВС
2023**

УДК 351.74:343.211.3(477)

Н83

Схвалено та рекомендовано до друку
Науково-методичною радою
Одеського державного університету внутрішніх справ.
(Протокол № 2 від 21 вересня 2023 року)

Укладачі:

Пишна А.Г., Любчик В.Б., Кейдалюк В.О.

Рецензенти:

Братель С.Г.— кандидат юридичних наук, професор, перший проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, полковник поліції.

Кузьмич Р.П.— начальник ВПОГ управління превентивної діяльності ГУНП в Одеській області, полковник поліції.

Н83 **Нормативно-правове** забезпечення діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: хрестоматія./ уклад. Пишна А.Г., Любчик В.Б., Кейдалюк В.О. — Одеса. ОДУВС. 2023. — 230 с.

Нормативно-правове забезпечення діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: хрестоматія є збіркою систематично підібраних матеріалів що стосуються питань діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад під час несення служби в типових ситуаціях, пов'язаних з виявленням і припиненням адміністративних та кримінальних правопорушень. Хрестоматія може використовуватись у навчальному процесі або для самоосвіти.

УДК 351.74:343.211.3(477)

© Пишна А.Г., Любчик В.Б., Кейдалюк В.О.
© Видавництво ОДУВС, 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	10
ПЕРЕДМОВА	11
ЗАКОН УКРАЇНИ « ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ПОЛІЦІЮ» (витяг)	12
Стаття 2.Завдання поліції.....	12
Стаття 17. Поліцейський.....	12
Стаття 18. Основні обов'язки поліцейського.....	12
Стаття 23. Основні повноваження поліції.....	13
Стаття 29. Вимоги до поліцейського заходу.....	17
Стаття 30. Види поліцейських заходів.....	18
Стаття 31. Превентивні поліцейські заходи.....	18
Стаття 32. Перевірка документів особи.....	19
Стаття 33. Опитування особи.....	19
Стаття 34. Поверхнева перевірка.....	19
Стаття 35. Зупинення транспортного засобу.....	20
Стаття 36. Вимога залишити місце і обмеження доступу на визначену територію.....	21
Стаття 37. Обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю.....	21
Стаття 38. Проникнення до житла чи іншого володіння особи.....	22
Стаття 39. Перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ.....	22
Стаття 40. Застосування технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису.....	23
Стаття 41. Поліцейське піклування.....	24
Стаття 42. Поліцейські заходи примусу.....	25
Стаття 43. Порядок застосування поліцейських заходів примусу.....	26
Стаття 44. Застосування фізичної сили.....	27
Стаття 45. Застосування спеціальних засобів.....	28
Стаття 46. Застосування вогнепальної зброї.....	30
Стаття 46-1. Застосування поліцейськими поліції особливого призначення зброї та бойової техніки під час здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України.....	32
ІНСТРУКЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІЛЬНИЧНИХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ ТА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ОФІЦЕРІВ ГРОМАД (Наказ МВС України від 28.07.2017 №650)	32
Загальні положення.....	32
Завдання, обов'язки та основні напрями діяльності ДОП та ПОГ	34
Взаємодія з населенням	37
Особливості організації роботи ДОП та ПОГ на поліцейській дільниці	39
Організація роботи ДОП та ПОГ з особами, які перебувають на превентивному (профілактичному) обліку.....	41
Управління та координація роботи ДОП та ПОГ у структурі Національної поліції України.....	43
Матеріально-технічне забезпечення ДОП та ПОГ.....	43
ІНСТРУКЦІЯ ІЗ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ ПРИ ПОВОДЖЕННІ ЗІ ЗБРОЄЮ (витяг з наказу МВС України від 01.02.2016 № 70)	45
Заходи безпеки при поведженні з вогнепальною зброєю під час несення служби.....	45
ІНСТРУКЦІЯ З ОРГАНІЗАЦІЇ РЕАГУВАННЯ НА ЗАЯВИ І ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО КРИМІНАЛЬНІ, АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ АБО ПОДІЇ ТА	

ОПЕРАТИВНОГО ІНФОРМУВАННЯ В ОРГАНАХ (ПІДРОЗДІЛАХ) НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ (витяг з наказу МВС України від 27.04.2020 № 357).....	46
Порядок дій нарядів патрульної поліції, груп реагування патрульної поліції та інших нарядів поліції, залучених до реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події.	46
ІНСТРУКЦІЯ З ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В ОРГАНАХ ПОЛІЦІЇ (витяг з наказу МВС України від 06.11.2015 № 1376).....	49
Загальні положення.....	49
Документування адміністративних правопорушень.....	49
Оформлення матеріалів про адміністративне затримання.....	52
Порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення.....	55
Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.....	58
Діловодство у справах про адміністративні правопорушення.....	58
Контроль за станом дотримання законності під час здійснення адміністративного провадження.....	60
ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ЗАТРИМАННЯ	60
Підстави затримання.....	60
Термін затримання.....	64
Дії поліцейського при затриманні та доставленні осіб.....	63
Доставленню й затриманню не підлягають.....	65
ІНСТРУКЦІЯ З ОФОРМЛЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ МАТЕРІАЛІВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ, ЗАФІКСОВАНІ НЕ В АВТОМАТИЧНОМУ РЕЖИМІ (витяг з наказу МВС України від 07.11.2015 № 1395).....	68
Загальні положення.....	68
Оформлення протоколів про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.....	69
Розгляд справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.....	70
Постанова по справі про адміністративне правопорушення.....	72
Накладення стягнень.....	73
Виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення.....	74
Особливості оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, вчинені повторно.....	75
Особливості оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачена статтею 121 КУпАП.....	76
Особливості оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачена статтею 124 КУпАП.....	77
Особливості оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачена статтею 130 КУпАП.....	80
Особливості провадження у справах про порушення правил дорожнього руху іноземцями та особами без громадянства.....	81
Вилучення посвідчення водія і позбавлення права керувати транспортними засобами.....	82
Тимчасове затримання транспортних засобів.....	84
Розгляд справ про адміністративне правопорушення за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)	87
Деякі аспекти діловодства у справах.....	90
ІНСТРУКЦІЯ ПРО ПОРЯДОК ВИЯВЛЕННЯ У ВОДІВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ОЗНАК АЛКОГОЛЬНОГО, НАРКОТИЧНОГО ЧИ ІНШОГО	

СП'ЯНІННЯ АБО ПЕРЕБУВАННЯ ПІД ВПЛИВОМ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ, ЩО ЗНИЖУЮТЬ УВАГУ ТА ШВИДКІСТЬ РЕАКЦІЇ (витяг з наказу МВС України та МОЗ України від 09.11.2015 № 1452/735)	91
Загальні положення.....	91
Проведення огляду на стан алкогольного сп'яніння поліцейським і оформлення його результатів.....	92
Проведення огляду на стан сп'яніння в закладах охорони здоров'я і оформлення його результатів.....	92
ПОРЯДОК НАПРАВЛЕННЯ ВОДІВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ З МЕТОЮ ВИЯВЛЕННЯ СТАНУ АЛКОГОЛЬНОГО, НАРКОТИЧНОГО ЧИ ІНШОГО СП'ЯНІННЯ АБО ПЕРЕБУВАННЯ ПІД ВПЛИВОМ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ, ЩО ЗНИЖУЮТЬ УВАГУ ТА ШВИДКІСТЬ РЕАКЦІЇ, І ПРОВЕДЕННЯ ТАКОГО ОГЛЯДУ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1103 (із змінами на 07.11.2015)	96
ПОРЯДОК ТИМЧАСОВОГО ЗАТРИМАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ НА СПЕЦІАЛЬНИХ МАЙДАНЧИКАХ І СТОЯНКАХ, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1102 (із змінами на 15.12.2018).....	97
ІНСТРУКЦІЇ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ОРГАНАМИ ТА ПІДРОЗДІЛАМИ ПОЛІЦІЇ ТЕХНІЧНИХ ПРИЛАДІВ І ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ, ЩО МАЮТЬ ФУНКЦІЇ ФОТО- І КІНОЗЙОМКИ, ВІДЕОЗАПИСУ, ЗАСОБІВ ФОТО- І КІНОЗЙОМКИ, ВІДЕОЗАПИСУ (наказ МВС України від 09.11.2015 №1026 від 18.12.2018)	103
Загальні положення.....	103
Порядок застосування портативних відеореєстраторів та карт пам'яті до них, їх облік, зберігання та видача відеозаписів.....	104
Порядок застосування відеореєстраторів, встановлених на службових транспортних засобах.....	105
Порядок застосування автомобільних систем.....	106
Порядок застосування стаціонарних систем.....	106
Порядок застосування засобів фото- та відеозапису на БпЛА.....	107
Обов'язки працівника поліції, пов'язані із застосуванням технічних приладів і технічних засобів фото- і кінозйомки, відеозапису.....	107
Загальний порядок зберігання та видачі відеозаписів.....	109
ЗАКОН УКРАЇНИ « ПРО ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН»	109
Загальні положення.....	112
Порядок розгляду звернень громадян.....	113
Відповідальність за порушення законодавства про звернення громадян.....	118
ЗАКОН УКРАЇНИ «ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНИЙ НАГЛЯД ЗА ОСОБАМИ, ЗВІЛЬНЕНИМИ З МІСЦЬ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ»	119
Загальні положення.....	119
Порядок встановлення, здійснення та припинення адміністративного нагляду.....	120
Правила адміністративного нагляду за особами, щодо яких встановлено адміністративний нагляд.....	122
Відповідальність за порушення законодавства про адміністративний нагляд та контроль за його здійсненням.....	122
ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ» ВІД 7 ГРУДНЯ 2017 РОКУ (витяг).....	123
Стаття 1. Визначення термінів.....	123
Стаття 3. Сфера дії законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству.	125
Стаття 10. Повноваження уповноважених підрозділів органів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.....	126
Стаття 24. Спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству.....	127
Стаття 25. Терміновий заборонний припис стосовно кривдника.....	

Стаття 26. Обмежувальний припис стосовно кривдника	128
Стаття 27. Взяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи.....	129
Стаття 28. Виконання програм для кривдників.....	130
ПРО ОСОБЛИВОСТІ ВИДАЧІ ГРОМАДЯНАМ УКРАЇНИ ДОЗВОЛУ НА ПРИДБАННЯ, ЗБЕРІГАННЯ ТА НОСІННЯ МИСЛИВСЬКОЇ ЗБРОЇ ТА НАБОЇВ ДО НЕЇ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ (Наказ МВС України від 01.03.2022 № 170).....	131
ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЦИВІЛЬНИМИ ОСОБАМИ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ПІД ЧАС УЧАСТІ У ВІДСІЧІ ТА СТРИМУВАННІ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ТА/АБО ІНШИХ ДЕРЖАВ ПРОТИ УКРАЇНИ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ (постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2022 р. № 448).....	134
КОДЕКС УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА витяг).....	136
Стаття 1. Завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення	136
Стаття 2. Законодавство України про адміністративні правопорушення	136
Стаття 5. Повноваження місцевих рад щодо прийняття рішень, за порушення яких передбачається адміністративна відповідальність.....	136
Стаття 6. Запобігання адміністративним правопорушенням.....	137
Стаття 7. Забезпечення законності при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення.....	137
Стаття 8. Чинність закону про відповідальність за адміністративні правопорушення.....	137
Стаття 9. Поняття адміністративного правопорушення.....	137
Стаття 10. Вчинення адміністративного правопорушення умисно.....	138
Стаття 11. Вчинення адміністративного правопорушення з необережності.....	138
Стаття 12. Вік, після досягнення якого настає адміністративна відповідальність.....	138
Стаття 13. Відповідальність неповнолітніх.....	138
Стаття 14. Відповідальність посадових осіб.....	138
Стаття 14 ⁻¹ . Відповідальність власників (співвласників) транспортних засобів	139
Стаття 14 ⁻² . Відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису).....	139
Стаття 14 ⁻³ . Відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері безпеки на автомобільному транспорті.....	140
Стаття 15. Відповідальність військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів, за вчинення адміністративних правопорушень.....	141
Стаття 16. Відповідальність іноземців і осіб без громадянства.....	142
Стаття 17. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність.....	142
Стаття 18. Крайня необхідність.....	142
Стаття 19. Необхідна оборона.....	142
Стаття 20. Неосудність.....	142
Стаття 22. Можливість звільнення від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення.....	143
АДМІНІСТРАТИВНЕ СТЯГНЕННЯ.	143
Стаття 23. Мета адміністративного стягнення.....	143
Стаття 24. Види адміністративних стягнень.....	143
Стаття 24 ⁻¹ . Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх.....	143
Стаття 25. Основні і додаткові адміністративні стягнення.....	143
Стаття 26. Попередження.....	144
Стаття 27. Штраф.....	144
Стаття 28. Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або	144

безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення.....	
Стаття 29. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення.....	144
Стаття 30. Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.....	145
Стаття 30 ⁻¹ . Громадські роботи.....	146
Стаття 31. Виправні роботи.....	146
Стаття 31 ⁻¹ . Суспільно корисні роботи.....	146
Стаття 32. Адміністративний арешт.....	146
Стаття 32 ⁻¹ . Арешт з утриманням на гауптвахті.....	146
НАКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СТЯГНЕННЯ.....	146
Стаття 33. Загальні правила накладення стягнення за адміністративне правопорушення...	146
Стаття 34. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення.....	147
Стаття 35. Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення.....	147
Стаття 36. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох адміністративних правопорушень.....	148
Стаття 37. Обчислення строків адміністративного стягнення.....	148
Стаття 38. Строки накладення адміністративного стягнення.....	148
Стаття 39. Строк, після закінчення якого особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню.....	148
Стаття 39 ⁻¹ . Направлення на проходження програми для особи, яка вчинила домашнє насильство чи насильство за ознакою статі.....	149
Стаття 40. Покладення обов'язку відшкодувати заподіяну шкоду.....	149
Стаття 40 ⁻¹ . Судовий збір.....	149
ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ІНСТРУКЦІЇ ПРО ПОРЯДОК ВИГОТОВЛЕННЯ, ПРИДБАННЯ, ЗБЕРІГАННЯ, ОБЛІКУ, ПЕРЕВЕЗЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ, ПНЕВМАТИЧНОЇ, ХОЛОДНОЇ І ОХОЛОЩЕНОЇ ЗБРОЇ, ПРИСТРОЇВ ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА ДЛЯ ВІДСТРІЛУ ПАТРОНІВ, СПОРЯДЖЕНИХ ГУМОВИМИ ЧИ АНАЛОГІЧНИМИ ЗА СВОЇМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ МЕТАЛЬНИМИ СНАРЯДАМИ НЕСМЕРТЕЛЬНОЇ ДІЇ, ТА ПАТРОНІВ ДО НИХ, А ТАКОЖ БОЄПРИПАСІВ ДО ЗБРОЇ, ОСНОВНИХ ЧАСТИН ЗБРОЇ ТА ВИБУХОВИХ МАТЕРІАЛІВ (витяг з наказу МВС України від 21.08.1998 № 622).....	150
Здійснення дозвільної системи.....	150
Основні завдання.....	150
Контроль за дотриманням посадовими особами міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій та громадянами правил дозвільної системи органи поліції.....	150
Прийом громадян, представників підприємств, установ та організацій в органах поліції .	150
Видача дозволів на придбання, зберігання, перевезення і використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, холодної зброї, пристроїв, патронів до них, пневматичної зброї, вибухових матеріалів і речовин, відкриття і функціонування об'єктів дозвільної системи.....	151
Дозволи УП ЦОУП.....	151
Дозволи УП ГУНП	152
Дозволи територіальних підрозділів поліції	153
Контроль за об'єктами дозвільної системи.....	155
Права органів поліції у разі виявлення порушень правил дозвільної системи.....	156
Облік предметів, матеріалів і речовин, підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система, здійснюється в книзі обліку об'єктів дозвільної системи, які перебувають під контролем.....	157

Облік власників зброї, пристроїв.....	157
Придбання, зберігання та носіння, перевезення мисливської вогнепальної нарізної і гладкоствольної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, пневматичної, охолощеної та холодної зброї, пристроїв та патронів до них громадянами.....	159
ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ІНСТРУКЦІЇ З ФОРМУВАННЯ ТА ВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПІДСИСТЕМИ "АДМІНІСТРАТИВНА ПРАКТИКА" ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ "ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПОРТАЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ" (Наказ МВС України від 13.03.2023 №180).....	159
	160
АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ (витяг з Кодексу України про адміністративні правопорушення зі змінами на 15.04.2023).....	171
Стаття 222. Органи Національної поліції.....	171
Стаття 173 КУпАП «Дрібне хуліганство».....	172
Стаття 173-2 КУпАП «Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування».....	176
Стаття 174 КУпАП «Стрільба з вогнепальної, холодної металевий чи пневматичної зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії в населених пунктах і в не відведених для цього місцях або з порушенням установленого порядку».....	178
Стаття 175-1 КУпАП «Куріння тютюнових виробів у заборонених місцях».....	180
Стаття 178 КУпАП «Розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або поява у громадських місцях у п'яному вигляді».....	181
Стаття 185 КУпАП «Злісна непокірність законному розпорядженню або вимозі поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця.....	183
Стаття 187 КУпАП «Порушення правил адміністративного нагляду».....	184
Стаття 182 КУпАП «Порушення вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів щодо захисту населення від шкідливого впливу шуму чи правил додержання тиші в населених пунктах і громадських місцях».....	185
Стаття 154 КУпАП «Порушення правил тримання собак і котів».....	186
Стаття 160 КУпАП «Торгівля з рук у невстановлених місцях».....	187
Стаття 51 КУпАП «Дрібне викрадення чужого майна».....	188
Стаття 44 КУпАП «Незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах».....	188
Стаття 177 КУпАП «Придбання самогону та інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення».....	189
Стаття 191 КУпАП «Порушення громадянами правил зберігання, носіння або перевезення нагородної, вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів».....	190
АЛГОРИТМ ДІЙ НАРЯДУ СРПП В ТИПОВИХ СИТУАЦІЯХ.....	190
Дії наряду патрульної поліції по забезпеченню охорони місця події.....	190
Дії наряду патрульної поліції при затриманні правопорушників.....	191
Охорона публічного порядку і забезпечення безпеки під час проведення несанкціонованих масових заходів.....	192
Дії поліцейського при отриманні повідомлення про скоєння домашнього насильства.....	193
Дії поліцейського по забезпеченню безпеки дорожнього руху.....	194
Алгоритм орієнтовних невідкладних дій працівників патрульної поліції при виявленні окремих злочинів.....	193

Убивство	196
Хуліганство.....	196
Групове порушення публічного (громадського) порядку або хуліганство із застосуванням зброї.....	197
Незаконне заволодіння транспортним засобом.....	197
Виявлення трупа.....	197
ГЛОСАРІЙ (ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК).....	199
ДОДАТКИ.....	203

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ГРПП - група реагування патрульної поліції

ГУНП – головне управління Національної поліції

ДПКП «102» – Департамент інформаційної підтримки та координації поліції «102»

ДТП - дорожньо-транспортна пригода

ДОП – дільничний офіцер поліції

ІПС – інформаційно-пошукова система

ІТТ – ізолятор тимчасового тримання

ІННП – Інформаційний портал Національної поліції України

КУпАП – Кодекс України про адміністративні правопорушення

ККУ – Кримінальний Кодекс України

КПК – Кримінальний процесуальний кодекс України

МВС – Міністерство внутрішніх справ України

МОЗ – Міністерство охорони здоров'я України

МОН – Міністерство освіти і науки України

ООН – Організація Об'єднаних Націй

ОБСЄ – Організація з безпеки і співробітництва в Європі

СІЗО – слідчий ізолятор

СОГ – слідчо-оперативна група

СРПП – сектор реагування патрульної поліції

ПОГ – поліцейський офіцер громад

ТВП – територіальний відділ поліції

УП ЦОУП – уповноважений підрозділ із контролю за обігом зброї центрального органу управління поліцією

ПЕРЕДМОВА

Нормативно-правове забезпечення діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: хрестоматія є збіркою систематично підібраних матеріалів що стосуються питань діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад під час несення служби в типових ситуаціях, пов'язаних з виявленням і припиненням адміністративних та кримінальних правопорушень.

Розбудова правоохоронних органів має сприяти налагодженню безпечного та стабільного середовища для громадян, сприяти економічному розвитку та підвищенню рівня життя населення. Це завдання стає невід'ємною частиною процесу зміцнення державності та забезпечення гармонійного розвитку суспільства.

Інтенсивні зміни в правоохоронній системі України, зокрема приведення роботи Національної поліції до сучасних європейських і світових вимог, окрім створення належного нормативного підґрунтя для такої діяльності, вимагають удосконалення фахової підготовки поліцейських, підвищення професіоналізму та результативності. Адже ефективність дій поліції загалом оцінюється, з огляду на діяльність конкретних поліцейських – їх уміння спілкуватися з громадянами, ухвалювати законні та правильні рішення, адекватно поводитись у типових та екстремальних ситуаціях, професійно проводити затримання правопорушників тощо.

Водночас високий рівень виконання дільничних офіцерів поліції (далі - ДОП) та поліцейських офіцерів громад (далі - ПОГ) своїх професійних обов'язків, пов'язаних з охороною публічного порядку та безпеки, боротьбою зі злочинністю, має у своїй основі належну підготовку і загальнотеоретичну, і спеціальну – професійну. З урахуванням цього, процес фахової підготовки ДОП та ПОГ, як організований безперервний і цілеспрямований процес з оволодіння знаннями, спеціальними уміннями і навичками, необхідними для успішного виконання оперативно-службових завдань, не тільки не втрачає, а навпаки, набуває все важливішого значення.

Незважаючи на усвідомлення керівництвом МВС України та Національної поліції пріоритету постійного підвищення рівня професіоналізму кадрів, пріоритетності безпеки працівників під час виконання службових обов'язків і діях в екстремальних ситуаціях і вжиття дієвих заходів у цій сфері, стан справ на цьому важливому етапі діяльності спричиняє значне занепокоєння.

Очевидно, що за допомогою цієї хрестоматії не вирішаться всі питання забезпечення належної якості професійної діяльності ДОП та ПОГ, але, як видається, може стати ефективним засобом у досягненні такого результату.

Викладений матеріал, у короткій та доступній формах, містить і нормативні положення, і алгоритми дій ДОП та ПОГ у типових та екстремальних ситуаціях.

ЗАКОН УКРАЇНИ « ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ПОЛІЦІЮ»

(витяг)

Стаття 2. Завдання поліції

1. Завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах:

- 1) забезпечення публічної безпеки і порядку;
- 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;
- 3) протидії злочинності;
- 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Стаття 17. Поліцейський

1. Поліцейським є громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу в поліції і якому присвоєно спеціальне звання поліції.

2. Поліцейський має службове посвідчення та спеціальний жетон. Зразки та порядок видання службових посвідчень та спеціальних жетонів затверджуються Міністерством внутрішніх справ України.

Стаття 18. Основні обов'язки поліцейського

1. Поліцейський зобов'язаний:

1) неухильно дотримуватися положень Конституції України, законів України та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського;

2) професійно виконувати свої службові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів, посадових (функціональних) обов'язків, наказів керівництва;

3) поважати і не порушувати прав і свобод людини;

4) надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я;

5) зберігати інформацію з обмеженим доступом, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

6) інформувати безпосереднього керівника про обставини, що унеможливають його подальшу службу в поліції або перебування на займаній посаді.

2. Поліцейський на всій території України незалежно від посади, яку він займає, місцезнаходження і часу доби в разі звернення до нього будь-якої особи із заявою чи повідомленням про події, що загрожують особистій чи публічній безпеці, або в разі безпосереднього виявлення таких подій зобов'язаний вжити необхідних заходів з метою рятування людей, надання допомоги особам, які її потребують, і повідомити про це найближчий орган поліції.

3. Звертаючись до особи, або у разі звернення особи до поліцейського, поліцейський зобов'язаний назвати своє прізвище, посаду, спеціальне звання та пред'явити на її вимогу службове посвідчення, надавши можливість ознайомитися з викладеною в ньому інформацією, не випускаючи його з рук.

4. Додаткові обов'язки, пов'язані з проходженням поліцейським служби в поліції, можуть бути покладені на нього виключно законом.

Стаття 23. Основні повноваження поліції

1. Поліція відповідно до покладених на неї завдань:

1) здійснює превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень;

2) виявляє причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає у межах своєї компетенції заходів для їх усунення;

3) вживає заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення;

4) вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення;

5) здійснює своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події;

5-1) здійснює екстрені комунікації за телефонним номером 102, оброблення та використання інформації, переданої поліції постачальниками електронних комунікаційних мереж та/або послуг у випадках та порядку, передбачених Законом України "Про електронні комунікації";

6) здійснює досудове розслідування кримінальних правопорушень у межах визначеної підслідності;

7) розшукує осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від виконання кримінального покарання, пропали безвісти, та інших осіб у випадках, визначених законом;

8) у випадках, визначених законом, здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймає рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечує їх виконання;

9) доставляє у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення;

10) вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях;

11) регулює дорожній рух та здійснює контроль за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі;

12) здійснює супроводження транспортних засобів у випадках, визначених законом;

13) видає відповідно до закону дозволи на рух окремих категорій транспортних засобів; у випадках, визначених законом, видає та погоджує дозвільні документи у сфері безпеки дорожнього руху;

14) вживає всіх можливих заходів для надання домедичної допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації,

небезпечній для їхнього життя чи здоров'я;

15) вживає заходів для визначення осіб, які не здатні через стан здоров'я, вік або інші обставини повідомити інформацію про себе; встановлює особу за невідомим трупом; здійснює відбір біологічного матеріалу осіб та встановлює його генетичні ознаки (геномну інформацію) у випадках, передбачених законодавством;

16) забезпечує безпеку взятих під захист осіб на підставах та в порядку, визначених законом;

17) у межах своєї компетенції, визначеної законом, здійснює контроль за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, вживає заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, правопорушенням серед дітей, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі;

18) вживає заходів для запобігання та протидії домашньому насильству або насильству за ознакою статі;

19) здійснює охорону об'єктів права державної власності у випадках та порядку, визначених законом та іншими нормативно-правовими актами, а також бере участь у здійсненні державної охорони;

20) здійснює на договірних засадах охорону фізичних осіб та об'єктів права приватної і комунальної власності, а також об'єктів критичної інфраструктури, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України;

21) здійснює контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ;

22) здійснює у визначеному законодавством порядку приймання, зберігання та знищення вилученої, добровільно зданої або знайденої вогнепальної, газової, холодної та іншої зброї, боєприпасів, набоїв, вибухових речовин та пристроїв, наркотичних засобів або психотропних речовин;

23) здійснює контроль у межах своєї компетенції, визначеної законом, за дотриманням вимог режиму радіаційної безпеки у спеціально визначеній зоні радіоактивного забруднення;

24) бере участь відповідно до повноважень у забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації у разі їх введення на всій території України або в окремій місцевості;

24-1) здійснює у визначеному законом порядку протидію злочинним посяганням на об'єкти критичної інфраструктури, які загрожують безпеці громадян і порушують функціонування систем життєзабезпечення; захист об'єктів критичної інфраструктури, інтересів суспільства і держави від злочинних посягань у кіберпросторі, здійснює заходи із запобігання, виявлення, припинення та розкриття кіберзлочинів проти об'єктів критичної інфраструктури;

25) виконує в межах компетенції запити органів правопорядку

(правоохоронних органів) інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до закону та міжнародних договорів України;

26) здійснює оперативно-розшукову діяльність відповідно до закону;

27) вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку під час примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб), здійснює привід осіб за рішенням тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України, а також вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю державних виконавців, приватних виконавців та інших осіб, які беруть участь у вчиненні виконавчих дій, здійснює привід у виконавчому провадженні, здійснює розшук боржника чи дитини у виконавчому провадженні у випадках, передбачених законом або рішенням суду.

Залучення для проведення виконавчих дій поліцейських здійснюється за вмотивованою постановою виконавця, яка надсилається керівнику територіального органу поліції за місцем проведення відповідної виконавчої дії. Відмова у залученні поліції для проведення виконавчих дій допускається лише з підстав залучення особового складу даного територіального органу поліції до припинення групового порушення громадської безпеки і порядку чи масових заворушень під час дії воєнного стану, а також для подолання наслідків надзвичайних ситуацій, небезпечних подій, у тому числі аварій, епідемій;

28) забезпечує інформування Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, про хід досудового розслідування, вжиття заходів для розшуку осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, для внесення даних до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин;

29) виявляє транспортні засоби особистого користування, тимчасово ввезені на митну територію України громадянами більш як на 30 діб та не зареєстровані в Україні у встановлені законодавством строки;

30) вживає заходів для виявлення неправомірного керування транспортними засобами, щодо яких порушено обмеження, встановлені Митним кодексом України, а саме: порушено строки їх тимчасового ввезення та/або переміщення в митному режимі транзиту; транспортні засоби використовуються для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні; транспортні засоби передано у володіння, користування або розпорядження особам, які не ввозили їх на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту, а також заходів для виявлення неправомірного розкомплектування таких транспортних засобів.

31) на підставі відповідної постанови Уповноваженого із захисту державної мови вживає заходів у межах компетенції для забезпечення здійснення Уповноваженим із захисту державної мови своїх повноважень, передбачених Законом України "Про забезпечення функціонування української мови як державної".

Залучення поліцейських здійснюється за вмотивованим зверненням Уповноваженого із захисту державної мови, в якому має зазначатися, які саме дії пропонується вчинити поліцейським. Таке звернення надсилається керівнику територіального органу поліції за місцем вчинення визначених у зверненні дій;

32) забезпечує проведення спільних з органом регулювання у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра заходів з метою встановлення та притягнення до відповідальності власників радіообладнання будь-якого призначення, експлуатація якого заборонена в Україні або яке експлуатується без визначеного законодавством радіочастотного присвоєння, припинення порушень законодавства у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, у порядку взаємодії, який затверджується спільними нормативно-правовими актами.

33) у межах своєї компетенції здійснюють нагляд за дотриманням порядку виходу домашніх тварин (собак) у громадських місцях, за дотриманням вимог у сфері захисту тварин від жорстокого поводження та вживають відповідних заходів у разі порушення законодавства у цій сфері;

34) здійснює у взаємодії зі Збройними Силами України, Національною гвардією України, Державною прикордонною службою України, Державною спеціальною службою транспорту, Службою безпеки України боротьбу з диверсійно-розвідувальними силами агресора (противника) та не передбаченими законами України воєнізованими або збройними формуваннями;

35) сприяє Державній прикордонній службі України у виявленні каналів незаконного перетинання державного кордону, переміщення зброї, боєприпасів, вибухових речовин та разом із відповідними правоохоронними органами ліквідує такі канали;

36) за письмовим запитом в установленому законом порядку безоплатно одержує від державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб державної форми власності інформацію, необхідну для виконання визначених цим Законом завдань та повноважень поліції, у тому числі стосовно військовополонених, у вигляді та у формі, що зазначені в такому запиті. Суб'єкти, яким адресовано відповідний запит, зобов'язані протягом трьох днів, а в разі неможливості - не пізніше десятиденного строку з дня отримання запиту, надати відповідну інформацію або повідомити про причини, що перешкоджають її наданню;

37) здійснює конвоювання осіб, затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, узятих під варту, обвинувачених або засуджених до позбавлення волі, а також охороняє їх у залі суду.

Перелік місцевих загальних судів, відповідних установ попереднього ув'язнення (крім гауптвахт) та ізоляторів тимчасового тримання, з/до яких поліцією здійснюється конвоювання таких осіб, визначається Міністром внутрішніх справ України;

38) у випадках, передбачених законом, утримує в ізоляторах тимчасового тримання осіб, затриманих за вчинення кримінальних або адміністративних правопорушень, осіб, стосовно яких як запобіжний захід застосовано тримання під вартою, осіб, підданих адміністративному арешту, а також обвинувачених і засуджених;

39) у межах визначеної законодавством компетенції здійснює розмінування, що має оперативний характер, у частині виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів, щодо яких є

підстави вважати, що вони є предметами, зняттями чи засобами вчинення адміністративних або кримінальних правопорушень;

40) організовує роботу з надання, позбавлення та підтвердження допуску поліцейських до проведення спеціальних вибухотехнічних робіт;

41) здійснює техніко-криміналістичне забезпечення огляду місця події, в тому числі пов'язаної з пожежами, та спеціальні вибухотехнічні роботи за фактами скоєння вибухів, надходження повідомлень про виявлення підозрілих вибухонебезпечних предметів, загрозу вибуху;

42) здійснює представництво та забезпечує виконання зобов'язань України в Міжнародній організації кримінальної поліції - Інтерполі та виступає як Національне центральне бюро Інтерполу;

43) здійснює співробітництво з Європейським поліцейським офісом (Європол) та діє як Національний контактний пункт між компетентними органами України та Європол;

44) організовує взаємодію правоохоронних та інших державних органів України з Міжнародною організацією кримінальної поліції - Інтерпол, Європейським поліцейським офісом (Європол), а також компетентними органами інших держав з питань, що належать до сфери діяльності Інтерполу та Європолу;

45) здійснює збирання біометричних даних осіб, у тому числі шляхом дактилоскопіювання, у випадках, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України;

46) здійснює адміністративний нагляд відповідно до закону.

Стаття 29. Вимоги до поліцейського заходу

1. Поліцейський захід - це дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень.

2. Поліцейський захід застосовується виключно для виконання повноважень поліції. Обраний поліцейський захід має бути законним, необхідним, пропорційним та ефективним.

3. Обраний поліцейський захід є законним, якщо він визначений законом. Поліцейському заборонено застосовувати будь-які інші заходи, ніж визначені законами України.

4. Обраний поліцейський захід є необхідним, якщо для виконання повноважень поліції неможливо застосувати інший захід або його застосування буде неефективним, а також якщо такий захід заподіє найменшу шкоду як адресату заходу, так і іншим особам.

5. Застосований поліцейський захід є пропорційним, якщо шкода, заподіяна охоронюваним законом правам і свободам людини або інтересам суспільства чи держави, не перевищує блага, для захисту якого він застосований, або створеної загрози заподіяння шкоди.

6. Обраний поліцейський захід є ефективним, якщо його застосування забезпечує виконання повноважень поліції.

7. Поліцейський захід припиняється, якщо досягнуто мети його застосування, якщо неможливість досягнення мети заходу є очевидною або

якщо немає необхідності у подальшому застосуванні такого заходу.

Стаття 30. Види поліцейських заходів

1. Поліція для виконання покладених на неї завдань вживає заходів реагування на правопорушення, визначені Кодексом України про адміністративні правопорушення та Кримінальним процесуальним кодексом України, на підставі та в порядку, визначених законом.

1. Поліція для охорони прав і свобод людини, запобігання загрозам публічній безпеці і порядку або припинення їх порушення також застосовує в межах своєї компетенції поліцейські превентивні заходи та заходи примусу, визначені цим Законом.

2. Поліція для виконання покладених на неї завдань може застосовувати інші заходи, визначені окремими законами.

3. Якщо поліцейського неможливо ідентифікувати за зовнішніми ознаками, він зобов'язаний пред'явити особі документ, що посвідчує його повноваження.

Стаття 31. Превентивні поліцейські заходи

1. Поліція може застосовувати такі превентивні заходи:

- 1) перевірка документів особи;
- 2) опитування особи;
- 3) поверхнева перевірка і огляд;
- 4) зупинення транспортного засобу;
- 5) вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території;
- 6) обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю;
- 7) проникнення до житла чи іншого володіння особи;
- 8) перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ;
- 9) застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису;
- 10) перевірка дотримання обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб;
- 11) поліцейське піклування.

2. Під час проведення превентивних поліцейських заходів поліція зобов'язана повідомити особі про причини застосування до неї превентивних заходів, а також довести до її відома нормативно-правові акти, на підставі яких застосовуються такі заходи.

Стаття 32. Перевірка документів особи

1. Поліцейський має право вимагати в особи пред'явлення нею документів, що посвідчують особу, та/або документів, що підтверджують відповідне право особи, у спосіб, який дає можливість поліцейському прочитати та зафіксувати дані, що містяться в документах, у таких випадках:

- 1) якщо особа володіє зовнішніми ознаками, схожими на зовнішні ознаки особи, яка перебуває в розшуку, або безвісно зниклої особи, або самовільно залишила місце для утримання військовополонених;

2) якщо існує достатньо підстав вважати, що особа вчинила або має намір вчинити правопорушення;

3) якщо особа перебуває на території чи об'єкті із спеціальним режимом або в місці здійснення спеціального поліцейського контролю;

4) якщо в особі є зброя, боєприпаси, наркотичні засоби та інші речі, обіг яких обмежений або заборонений, або для зберігання, використання чи перевезення яких потрібен дозвіл, якщо встановити такі права іншим чином неможливо;

5) якщо особа перебуває в місці вчинення правопорушення або дорожньо-транспортної пригоди, іншої надзвичайної події;

6) якщо зовнішні ознаки особи чи транспортного засобу або дії особи дають достатні підстави вважати, що особа причетна до вчинення правопорушення, транспортний засіб може бути знаряддям чи об'єктом вчинення правопорушення.

Стаття 33. Опитування особи

1. Поліцейський може опитати особу, якщо існує достатньо підстав вважати, що вона володіє інформацією, необхідною для виконання поліцейських повноважень.

Для опитування поліцейський може запросити особу до поліцейського приміщення.

2. Надання особою інформації є добровільним. Особа може відмовитися від надання інформації. Проведення опитування неповнолітніх допускається тільки за участю батьків (одного з них), іншого законного представника або педагога.

3. Перед проведенням опитування особи поліцейський роз'яснює їй підстави та мету застосування поліцейського заходу, якщо це не перешкодить виконанню поліцією повноважень, покладених на неї цим Законом.

Стаття 34. Поверхнева перевірка

1. Поверхнева перевірка як превентивний поліцейський захід є здійсненням візуального огляду особи, проведенням по поверхні вбрання особи рукою, спеціальним приладом або засобом, візуальним оглядом речі або транспортного засобу.

2. Поліцейський для здійснення поверхневої перевірки особи може зупиняти осіб та/або оглядати їх, якщо існує достатньо підстав вважати, що особа має при собі річ, обіг якої заборонено чи обмежено або яка становить загрозу життю чи здоров'ю такої особи або інших осіб.

3. *Поверхнева перевірка здійснюється поліцейським відповідної статі. У невідкладних випадках поверхневу перевірку може здійснити будь-який поліцейський лише з використанням спеціального приладу або засобу.*

4. Поліцейський може здійснювати поверхневу перевірку речі або транспортного засобу:

1) якщо існує достатньо підстав вважати, що в транспортному засобі знаходиться правопорушник або особа, свобода якої обмежується в незаконний спосіб;

2) якщо існує достатньо підстав вважати, що в транспортному засобі знаходиться річ, обіг якої заборонено чи обмежено або яка становить загрозу життю чи здоров'ю такої особи або інших осіб;

3) якщо існує достатньо підстав вважати, що річ або транспортний засіб є знаряддям вчинення правопорушення та/або знаходиться в тому місці, де може бути скоєно кримінальне правопорушення, для запобігання якого необхідно провести поверхневу перевірку.

5. Поверхнева перевірка речі або транспортного засобу здійснюється шляхом візуального огляду речі та/або транспортного засобу або візуального огляду салону та багажника транспортного засобу. Поліцейський при здійсненні поверхневої перевірки має право вимагати відкрити кришку багажника та/або двері салону.

6. Під час поверхневої перевірки речі або транспортного засобу особа повинна самостійно показати поліцейському вміст особистих речей чи транспортного засобу.

7. При виявленні в ході поверхневої перевірки будь-яких слідів правопорушення поліцейський забезпечує їх схоронність та огляд відповідно до вимог статті 237 Кримінального процесуального кодексу України.

Стаття 35. Зупинення транспортного засобу

1. Поліцейський може зупиняти транспортні засоби у разі:

1) якщо водій порушив Правила дорожнього руху;

2) якщо є очевидні ознаки, що свідчать про технічну несправність транспортного засобу;

3) якщо є інформація, що свідчить про причетність водія або пасажирів транспортного засобу до вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, або якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб чи вантаж можуть бути об'єктом чи знаряддям учинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення;

4) якщо транспортний засіб перебуває в розшуку;

5) якщо необхідно здійснити опитування водія чи пасажирів про обставини вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, свідками якого вони є або могли бути;

6) якщо необхідно залучити водія транспортного засобу до надання допомоги іншим учасникам дорожнього руху або поліцейським або як свідка під час оформлення протоколів про адміністративні правопорушення чи матеріалів дорожньо-транспортних пригод;

7) якщо уповноважений орган державної влади прийняв рішення про обмеження чи заборону руху;

8) якщо спосіб закріплення вантажу на транспортному засобі створює небезпеку для інших учасників дорожнього руху;

9) порушення порядку визначення і використання на транспортному засобі спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв;

10) якщо зупинка транспортного засобу, який зареєстрований в іншій країні, здійснюється з метою виявлення його передачі у володіння, користування або розпорядження особам, які не ввозили такий транспортний

засіб на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту;

11) якщо є наявна інформація, яка свідчить про те, що водій або пасажир транспортного засобу є особою, яка самовільно залишила місце для утримання військовополонених.

2. Поліцейський зобов'язаний зупиняти транспортні засоби у разі:

1) якщо є інформація, що свідчить про порушення власником транспортного засобу митних правил, виявлені митними органами відповідно до Митного кодексу України, а саме: порушення строків тимчасового ввезення та/або переміщення в митному режимі транзиту іншого транспортного засобу особистого користування, використання такого транспортного засобу для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні, розкомплектування чи передачу у володіння, користування або розпорядження такого транспортного засобу особам, які не ввозили такий транспортний засіб на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту;

2) якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб, який зареєстрований в іншій країні, не зареєстрований в Україні у встановлені законодавством строки чи перебуває на території України з порушенням строків тимчасового ввезення та/або переміщення в митному режимі транзиту, чи використовується для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні, чи переданий у володіння, користування або розпорядження особам, які не ввозили такий транспортний засіб на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту.

3. *Поліцейський зобов'язаний поінформувати водія про конкретну причину зупинення ним транспортного засобу з детальним описом підстави зупинки, визначеної у цій статті.*

Стаття 36. Вимога залишити місце і обмеження доступу на визначену територію

1. Поліцейський уповноважений вимагати від особи (осіб) залишити визначене місце на певний строк або заборонити чи обмежити особам доступ до визначеної території або об'єктів, якщо це необхідно для забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони життя і здоров'я людей, для збереження та фіксації слідів правопорушення.

2. Поліцейський може обмежувати або забороняти рух транспорту і пішоходів на окремих ділянках вулиць і автомобільних доріг у разі затримання осіб відповідно до закону, під час аварій, інших надзвичайних ситуацій, якщо це необхідно для забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони життя і здоров'я людей.

Стаття 37. Обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю

1. Поліція уповноважена затримувати особу на підставах, у порядку та на строки, визначені Конституцією України, Кримінальним процесуальним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення, а також іншими законами України.

2. Відлік часу утримання затриманої фізичної особи в спеціально відведених для цього приміщеннях рахується з моменту її фактичного затримання.

3. У випадках, визначених частиною другою цієї статті, поліцейські повинні негайно викликати медичних працівників до місця фактичного знаходження таких осіб, а також, за можливості, поінформувати членів сім'ї.

4. Поліцейський може тимчасово обмежити фактичне володіння річчю або пересування транспортного засобу для запобігання небезпеці, якщо є достатні підстави вважати, що річ або транспортний засіб можуть бути використані особою з метою посягання на своє життя і здоров'я або на життя чи здоров'я іншої людини, або пошкодження чужої речі. На вимогу особи поліцейський зобов'язаний повідомити про причини застосування ним відповідних заходів.

Обмеження фактичного володіння річчю здійснюється на підставах та в порядку, визначених Кримінальним процесуальним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення.

5. Обмеження фактичного володіння річчю здійснюється шляхом вилучення речі в її фактичного володільця, обмеження її перенесення або перевезення.

Поліцейський зобов'язаний у письмовій формі повідомити свого керівника про тимчасове обмеження фактичного володіння річчю особи, а також зобов'язаний скласти протокол про здійснення тимчасового обмеження фактичного володіння річчю та вручити протокол цій особі.

6. Тимчасове обмеження пересування особи та перенесення або перевезення речі негайно припиняється, якщо немає необхідності здійснювати такий захід.

Стаття 38. Проникнення до житла чи іншого володіння особи

1. Поліція може проникнути до житла чи іншого володіння особи без вмотивованого рішення суду лише в невідкладних випадках, пов'язаних із:

1) рятуванням життя людей та цінного майна під час надзвичайних ситуацій;

2) безпосереднім переслідуванням осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення;

3) припиненням злочину, що загрожує життю осіб, які знаходяться в житлі або іншому володінні.

2. Проникнення поліцейського до житла чи іншого володіння особи не може обмежувати її права користуватися власним майном.

3. Про застосування вказаного поліцейського заходу обов'язково складається протокол.

Стаття 39. Перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ

1. Поліція в порядку, визначеному Міністерством внутрішніх справ України, може оглядати за участю адміністрації (керівництва) юридичних осіб, фізичних осіб (у тому числі фізичних осіб - підприємців) чи їх уповноважених представників приміщення, де знаходяться зброя, спеціальні засоби, боєприпаси, вибухові речовини та матеріали, інші предмети, матеріали і речовини, щодо зберігання і використання яких визначено спеціальні правила

або порядок та на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ, а також безпосередньо оглядати місця їх зберігання з метою перевірки дотримання правил поведження з ними та правил їх використання.

2. Поліція може оглядати зброю, спеціальні засоби, боєприпаси, що знаходяться у фізичних та юридичних осіб, інші предмети, матеріали і речовини, щодо зберігання та використання яких визначено спеціальні правила чи порядок та на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ, з метою перевірки дотримання правил поведження з ними та правил їх використання.

3. Поліція відповідно до порядку, визначеного Міністерством внутрішніх справ України, вилучає зброю, спеціальні засоби, боєприпаси, вибухові речовини та матеріали, інші предмети, матеріали і речовини, щодо зберігання і використання яких визначено спеціальні правила чи порядок та на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ, а також опечатує і закриває об'єкти, де вони зберігаються чи використовуються (у тому числі стрілецькі тири, стрільбища невійськового призначення, мисливські стенди, підприємства і майстерні з виготовлення та ремонту зброї, спеціальних засобів, боєприпасів, магазини, у яких здійснюється їх продаж, піротехнічні майстерні, пункти вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поведження з ними та їх застосування) у випадку виявлення порушення правил поведження з ними та правил їх використання, що загрожують громадській безпеці, до усунення таких порушень.

4. Поліція інформує відповідний орган Міністерства внутрішніх справ України в односторонній строк про кожен факт виявленого порушення правил зберігання і використання зброї, спеціальних засобів, боєприпасів, вибухових речовин та матеріалів, інших предметів, матеріалів і речовин, щодо зберігання і використання яких визначено спеціальні правила чи порядок та на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ.

Стаття 40. Застосування технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису

1. Поліція для виконання покладених на неї завдань та здійснення повноважень, визначених законом, може застосовувати такі технічні прилади, технічні засоби та спеціалізоване програмне забезпечення:

1) фото- і відеотехніку, у тому числі техніку, що працює в автоматичному режимі, технічні прилади та технічні засоби з виявлення та/або фіксації правопорушень;

2) технічні прилади та технічні засоби з виявлення радіаційних, хімічних, біологічних та ядерних загроз;

3) безпілотні літальні апарати та спеціальні технічні засоби протидії їх застосуванню;

4) спеціальні технічні засоби перевірки на наявність стану алкогольного сп'яніння;

5) спеціалізоване програмне забезпечення для здійснення аналітичної обробки фото- і відеоінформації, у тому числі для встановлення осіб та номерних знаків транспортних засобів.

Технічні прилади та технічні засоби, передбачені пунктами 1 і 2 цієї частини, поліція може закріплювати на однострої, у/на безпілотних літальних апаратах, службових транспортних засобах, суднах чи інших плавучих засобах, у тому числі тих, що не мають кольорографічних схем, розпізнавальних знаків та написів, які свідчать про належність до поліції, а також монтувати/розміщувати їх по зовнішньому периметру доріг і будівель.

Поліція може використовувати інформацію, отриману за допомогою фото- і відеотехніки, технічних приладів та технічних засобів, що перебувають у чужому володінні.

2. Інформація про змонтовані/розміщені технічні прилади, технічні засоби повинна бути розміщена на видному місці.

3. Строки та порядок зберігання матеріалів фото- і кінозйомки, відеозапису та результатів їх аналізу встановлюються Міністерством внутрішніх справ України.

Стаття 41. Поліцейське піклування

1. Поліцейське піклування може здійснюватися щодо:

1) неповнолітньої особи віком до 16 років, яка залишилася без догляду;
2) особи, яка підозрюється у втечі з психіатричного закладу чи спеціалізованого лікувального закладу, де вона утримувалася на підставі судового рішення;

3) особи, яка має ознаки вираженого психічного розладу і створює реальну небезпеку оточуючим або собі;

4) особи, яка перебуває у публічному місці і внаслідок сп'яніння втратила здатність самостійно пересуватися чи створює реальну небезпеку оточуючим або собі.

Поліцейське піклування має наслідком щодо:

1) осіб, зазначених у пункті 1 частини першої цієї статті, - передання батькам або усиновителям, опікунам, піклувальникам, органам опіки та піклування;

2) осіб, зазначених у пунктах 2, 3 частини першої цієї статті, - передання відповідному закладу;

3) осіб, зазначених у пункті 4 частини першої цієї статті, - передання у спеціальний лікувальний заклад чи до місця проживання.

2. Поліцейський зобов'язаний негайно повідомити особі зрозумілою для неї мовою підставу застосування поліцейського заходу, а також роз'яснити право отримувати медичну допомогу, давати пояснення, оскаржувати дії поліцейського, негайно повідомити інших осіб про її місце перебування.

Повідомлення про права і їх роз'яснення поліцейським може не проводитися у випадку, коли є достатні підстави вважати, що особа не може усвідомлювати свої дії і керувати ними.

3. Поліцейський уповноважений вилучити у особи зброю чи інші предмети, якими особа може завдати шкоди оточуючим чи собі, незалежно від того, чи заборонені вони в обігу.

Поліцейському заборонено здійснювати обшук особи, щодо якої здійснюється поліцейське піклування.

4. Про застосування поліцейського піклування складається протокол, в якому зазначаються: місце, дата і точний час (година і хвилини) застосування поліцейського заходу; підстави застосування; опис вилученої зброї чи інших предметів; клопотання, заяви чи скарги особи, якщо такі надходили, наявність чи відсутність видимих тілесних ушкоджень.

Протокол підписується поліцейським і особою. Копія протоколу негайно під розпис вручається особі. Протокол може не надаватися особі для підписання, а його копія - вручатися особі у випадку, коли є достатні підстави вважати, що вона не може усвідомлювати свої дії і керувати ними. У такому випадку протокол надається особі чи органу, передбаченому абзацом другим частини першої цієї статті.

5. Про кожне застосування поліцейського заходу поліцейський одразу повідомляє за допомогою технічних засобів відповідального поліцейського в підрозділі поліції.

У разі наявності достатніх підстав вважати, що передання особи тривало довше, ніж це необхідно, відповідальний поліцейський в підрозділі поліції зобов'язаний провести перевірку для вирішення питання про відповідальність винуватих у цьому осіб.

6. Поліцейський зобов'язаний надати особі можливість негайно повідомити про своє місце перебування близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб за вибором цієї особи.

Поліцейський зобов'язаний негайно повідомити батьків або усиновителів, опікунів, піклувальників, орган опіки та піклування про місце перебування неповнолітньої особи.

Стаття 42. Поліцейські заходи примусу

1. Поліція під час виконання повноважень, визначених цим Законом, уповноважена застосовувати такі заходи примусу:

- 1) фізичний вплив (сила);
- 2) застосування спеціальних засобів;
- 3) застосування вогнепальної зброї.

2. Фізичним впливом є застосування будь-якої фізичної сили, а також спеціальних прийомів боротьби з метою припинення протиправних дій правопорушників.

3. Спеціальні засоби як поліцейські заходи примусу - це сукупність пристроїв, приладів і предметів, спеціально виготовлених, конструктивно призначених і технічно придатних для захисту людей від ураження різними предметами (у тому числі від зброї), тимчасового (відворотного) ураження людини (правопорушника, супротивника), пригнічення чи обмеження волі людини (психологічної чи фізичної) шляхом здійснення впливу на неї чи предмети, що її оточують, з чітким регулюванням підстав і правил застосування таких засобів та службових тварин.

4. Для виконання своїх повноважень поліцейські можуть використовувати такі спеціальні засоби:

- 1) гумові та пластикові кийки;
- 2) електрошокові пристрої контактної та контактної-дистанційної дії;
- 3) засоби обмеження рухомості (кайданки, сітки для зв'язування тощо);

- 4) засоби, споряджені речовинами сльозогінної та дратівної дії;
- 5) засоби примусової зупинки транспорту;
- 6) спеціальні маркувальні та фарбувальні засоби;
- 7) службові собаки та службові коні;
- 8) пристрої, гранати та боєприпаси світлозвукової дії;
- 9) засоби акустичного та мікрохвильового впливу;
- 10) пристрої, гранати, боєприпаси та малогабаритні підривні пристрої для руйнування перешкод і примусового відчинення приміщень;
- 11) пристрої для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії;
- 12) засоби, споряджені безпечними димоутворюючими препаратами;
- 13) водомети, бронемашини та інші спеціальні транспортні засоби.

5. Під час дії воєнного стану, у разі необхідності відбиття нападу, що загрожує життю чи здоров'ю поліцейського або іншої особи, а також усунення небезпеки у стані крайньої необхідності або при затриманні особи, яка вчинила правопорушення та/або чинить опір поліцейському, поліцейський має право використати підручні засоби..

6. Не є заходом примусу використання поліцейським засобів індивідуального захисту (шоломів, бронешилетів та іншого спеціального екіпірування).

7. Поліцейський зобов'язаний негайно зупинити застосування певного виду заходу примусу в момент досягнення очікуваного результату.

8. Норми забезпечення підрозділів поліції спеціальними засобами та вогнепальною зброєю встановлюються Міністерством внутрішніх справ України.

9. Під час дії воєнного стану поліцейський має право застосовувати заходи примусу, передбачені цією статтею стосовно осіб, які беруть участь у збройній агресії проти України, без врахування вимог та заборон, передбачених статтею 43, частинами четвертою та п'ятою статті 45, а також частиною дев'ятою статті 46 цього Закону.

10. Під час дії воєнного стану у разі застосування поліцейським заходу примусу передбаченого статтею 42 цього Закону стосовно осіб, які здійснюють агресію проти України, та завдання зазначеним особам тілесних ушкоджень, каліцтва, застосування вогнепальної зброї, за наявності можливості, з урахуванням подій на відповідній території, поліцейський усно або за допомогою засобів комунікаційного зв'язку повідомляє свого безпосереднього керівника, який у разі необхідності за можливості повідомляє центральний орган управління поліції та відповідного прокурора.

Стаття 43. Порядок застосування поліцейських заходів примусу

1. Поліцейський зобов'язаний заздалегідь попередити особу про застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї і надати їй достатньо часу для виконання законної вимоги поліцейського, крім випадку, коли зволікання може спричинити посягання на життя і здоров'я особи чи та/або поліцейського або інші тяжкі наслідки, або в ситуації, що склалася, таке попередження є невиправданим або неможливим.

2. Попередження може бути зроблено голосом, а за значної відстані або звернення до великої групи людей - через гучномовні установки, підсилювачі звуку.

3. Вид та інтенсивність застосування заходів примусу визначаються з урахуванням конкретної ситуації, характеру правопорушення та індивідуальних особливостей особи, яка вчинила правопорушення.

4. Поліцейські зобов'язані надавати невідкладну медичну допомогу особам, які постраждали в результаті застосування заходів примусу.

5. Заборонено застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї до жінок з явними ознаками вагітності, малолітніх осіб, осіб з явними ознаками обмежених можливостей або старості, крім випадків учинення ними збройного чи групового нападу, учинення збройного опору поліцейському, що загрожує життю і здоров'ю інших осіб або поліцейських, якщо відбити такий напад або опір іншими способами і засобами неможливо.

Стаття 44. Застосування фізичної сили

1. Поліцейський може застосовувати фізичну силу, у тому числі спеціальні прийоми боротьби (рукопашного бою), для забезпечення особистої безпеки або/та безпеки інших осіб, припинення правопорушення, затримання особи, яка вчинила правопорушення, якщо застосування інших поліцейських заходів не забезпечує виконання поліцейським повноважень, покладених на нього законом.

2. Поліцейський зобов'язаний письмово повідомити свого керівника, а той зобов'язаний повідомити прокурора про завдання особі тілесних ушкоджень унаслідок застосування фізичної сили.

Стаття 45. Застосування спеціальних засобів

1. Поліцейський для забезпечення публічної безпеки і порядку застосовує спеціальні засоби, визначені цим Законом.

2. Поліцейський уповноважений застосовувати спеціальні засоби тільки у разі, якщо він пройшов відповідну спеціальну підготовку.

3. Загальні правила застосування спеціальних засобів:

1) кайданки та інші засоби обмеження рухомості застосовуються:

а) до особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення та чинить опір поліцейському або намагається втекти;

б) під час затримання особи;

в) під час конвоювання (доставляння) затриманого або заарештованого;

г) якщо особа своїми небезпечними діями може завдати шкоду собі і оточуючим;

г) проведення процесуальних дій з особами у випадках, коли вони можуть створити реальну небезпеку оточуючим або собі;

2) гумові та пластикові кийки застосовуються для:

а) відбиття нападу на поліцейського, іншу особу та/або об'єкт, що перебуває під охороною;

б) затримання особи, яка вчинила правопорушення і чинить злісну непокору законній вимозі поліцейського;

в) припинення групового порушення громадського порядку чи масових заворушень;

- 3) засоби, споряджені речовинами сльозогінної та дратівної дії, застосовуються для:
- а) відбиття нападу на поліцейського, іншу особу та/або об'єкт, що перебуває під охороною;
 - б) припинення групового порушення громадського порядку чи масових заворушень;
- 4) засоби примусової зупинки транспорту застосовуються для примусової зупинки транспортного засобу, водій якого не виконав законні вимоги поліцейського щодо зупинки транспортного засобу, або якщо дії водія транспортного засобу створюють загрозу життю чи здоров'ю людини;
- 5) пристрої, гранати, боєприпаси та малогабаритні підривні пристрої для руйнування перешкод і примусового відчинення приміщень застосовуються для:
- а) затримання особи;
 - б) звільнення особи, незаконно позбавленої свободи, яка знаходиться у приміщенні;
 - б) електрошокові пристрої контактної та контактано-дистанційної дії застосовуються для:
 - а) відбиття нападу на поліцейського, іншу особу та/або об'єкт, що перебуває під охороною;
 - б) відбиття нападу тварини, що загрожує життю і здоров'ю особи чи поліцейського;
 - 7) спеціальні маркувальні та фарбувальні засоби застосовуються для:
 - а) маркування особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення;
 - б) припинення групового порушення громадського порядку чи масових заворушень з метою подальшого виявлення осіб та затримання, а також контролю за переміщенням речей;
 - 8) пристрої, гранати та боєприпаси світлозвукової дії, засоби акустичного та мікрохвильового впливу застосовуються для:
 - а) відбиття нападу на поліцейського, іншу особу та/або об'єкт, що перебуває під охороною;
 - б) затримання особи, яка чинить збройний опір, або з метою примусити таку особу залишити територію (транспортний засіб, будівлю, споруду, земельну ділянку), де перебуває така особа;
 - в) звільнення особи, незаконно позбавленої свободи, яка знаходиться у приміщенні;
 - 9) водомети, бронемашини та інші спеціальні транспортні засоби застосовуються для:
 - а) припинення групового порушення громадського порядку чи масових заворушень;
 - б) відбиття групового нападу, що загрожує життю та здоров'ю людей;
 - в) примусової зупинки транспортного засобу, водій якого не виконав законні вимоги поліцейського зупинитися;
 - г) затримання озброєної особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення;

10) пристрої для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, застосовуються для:

а) захисту від нападу, що загрожує життю та здоров'ю людей, у тому числі поліцейського;

б) відбиття збройного нападу на об'єкти, що перебувають під охороною, конвої, житлові та нежитлові приміщення, а також для звільнення їх у разі захоплення;

в) затримання особи, яка підозрюється у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину і яка намагається втекти;

г) затримання особи, яка чинить збройний опір або намагається втекти з-під варти;

г) затримання озброєної особи, яка погрожує застосуванням зброї та інших предметів, що загрожують життю чи здоров'ю людей, у тому числі поліцейського;

д) подання сигналу тривоги або виклику допоміжних сил;

е) знешкодження тварини, яка загрожує життю чи здоров'ю людей, у тому числі поліцейського;

є) припинення групового порушення громадського порядку чи масових заворушень;

ж) відбиття групового нападу, що загрожує життю чи здоров'ю людей;

11) засоби, споряджені безпечними димоутворювальними препаратами, застосовуються для:

а) забезпечення маскуванню дій поліцейських, спрямованих на затримання особи, яка чинить збройний опір, або для того, щоб примусити таку особу залишити територію (транспортний засіб, будівлю, споруду, земельну ділянку), на якій вона перебуває;

б) звільнення особи, незаконно позбавленої свободи;

12) службовий собака застосовується під час:

а) патрулювання;

б) переслідування та затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення;

в) під час конвоювання (доставлення) затриманої або заарештованої особи;

г) для відбиття нападу на особу та/або поліцейського;

13) службовий кінь застосовується під час:

а) патрулювання;

б) переслідування та затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення.

4. Поліції (поліцейському) заборонено:

1) наносити удари гумовими (пластиковими) кийками по голові, шії, ключичній ділянці, статевих органах, попереку (куприку) і в живіт;

2) під час застосування засобів, споряджених речовинами сльозогінної та дратівної дії, здійснювати прицільну стрільбу по людях, розкидання і відстрілювання гранат у натовп, повторне застосування їх у межах зони ураження в період дії цих речовин;

3) відстрілювати патрони, споряджені гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, з порушенням визначених технічними характеристиками вимог щодо відстані від особи та стрільби в окремі частини голови і тіла людини;

4) застосовувати водомети при температурі повітря нижче +10°C;

5) застосовувати засоби примусової зупинки транспорту для примусової зупинки мотоциклів, мотоколясок, моторолерів, мопедів, транспортного засобу, що здійснює пасажирські перевезення, а також застосовувати такі засоби на гірських шляхах або ділянках шляхів з обмеженою видимістю, залізничних переїздах, мостах, шляхопроводах, естакадах, у тунелях;

6) застосовувати кайданки більше ніж 2 години безперервного використання або без послаблення їх тиску.

5. Застосування малогабаритного підривного пристрою для відкриття приміщень є виправданим, якщо шкода, заподіяна охоронюваним законом правам та інтересам, є меншою, ніж шкода, яку вдалося відвернути.

6. Поліцейський зобов'язаний у письмовій формі повідомити свого керівника про застосування до особи спеціального засобу.

Якщо поліцейський заподіяв особі поранення або каліцтво внаслідок застосування до неї спеціального засобу, керівник такого поліцейського зобов'язаний негайно повідомити про це відповідного прокурора.

7. Допустимі параметри спеціальних засобів у частині їх фізичного, хімічного та іншого впливу на організм людини визначаються уповноваженими установами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

8. Правила зберігання, носіння та застосування спеціальних засобів, що є на озброєнні поліції, визначаються нормативними актами Міністерства внутрішніх справ України.

Стаття 46. Застосування вогнепальної зброї

1. Застосування вогнепальної зброї є найбільш суворим заходом примусу.

2. Поліцейський уповноважений на зберігання, носіння вогнепальної зброї, а також на її застосування і використання лише за умови що він пройшов відповідну спеціальну підготовку.

3. Порядок зберігання і носіння вогнепальної зброї, що знаходиться в розпорядженні поліцейського, перелік вогнепальної зброї та боєприпасів, що використовуються в діяльності поліції, та норми їх належності встановлюються Міністром внутрішніх справ України.

4. Поліцейський уповноважений у виняткових випадках застосовувати вогнепальну зброю:

1) для відбиття нападу на поліцейського або членів його сім'ї, у випадку загрози їхньому життю чи здоров'ю;

2) для захисту осіб від нападу, що загрожує їхньому життю чи здоров'ю;

3) для звільнення заручників або осіб, яких незаконно позбавлено волі;

4) для відбиття нападу на об'єкти, що перебувають під охороною, конвої, житлові та нежитлові приміщення, а також звільнення таких об'єктів у разі їх захоплення;

5) для затримання особи, яку застали під час вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину і яка намагається втекти;

6) для затримання особи, яка чинить збройний опір, намагається втекти з-під варти, а також озброєної особи, яка погрожує застосуванням зброї та інших предметів, що загрожують життю і здоров'ю людей та/або поліцейського;

7) для зупинки транспортного засобу шляхом його пошкодження, якщо водій своїми діями створює загрозу життю чи здоров'ю людей та/або поліцейського.

5. Поліцейський уповноважений застосовувати вогнепальну зброю тільки після попередження про необхідність припинення протиправних дій і намір використання заходу примусу, визначеного цією статтею.

6. Застосування вогнепальної зброї без попередження допускається:

1) при спробі особи, яку затримує поліцейський із вогнепальною зброєю в руках, наблизитися до нього, скоротивши визначену ним відстань, чи доторкнутися до зброї;

2) у разі збройного нападу, а також у разі раптового нападу із застосуванням бойової техніки, транспортних засобів або інших засобів, що загрожують життю чи здоров'ю людей;

3) якщо особа, затримана або заарештована за вчинення особливо тяжкого чи тяжкого злочину, втікає із застосуванням транспортного засобу;

4) якщо особа чинить збройний опір;

5) для припинення спроби заволодіти вогнепальною зброєю.

7. Поліцейський уповноважений застосовувати вогнепальну зброю тільки з метою заподіяння особі такої шкоди, яка є необхідною і достатньою в такій обстановці, для негайного відвернення чи припинення збройного нападу.

8. Поліцейський уповноважений застосовувати вогнепальну зброю у разі збройного нападу, якщо відвернення чи припинення відповідного нападу неможливо досягнути іншими засобами.

9. Поліцейському заборонено застосовувати вогнепальну зброю в місцях, де може бути завдано шкоди іншим особам, а також у вогнебезпечних та вибухонебезпечних місцях, крім випадків необхідності відбиття нападу або крайньої необхідності.

10. Поліцейський зобов'язаний у письмовій формі повідомляти свого керівника про застосування вогнепальної зброї, а також негайно повідомити свого керівника про активне застосування вогнепальної зброї, який, у свою чергу, зобов'язаний поінформувати центральний орган управління поліції та відповідного прокурора.

11. Поліцейський може взяти до рук вогнепальну зброю і привести її у готовність, якщо вважає, що в обстановці, що склалася, можуть виникнути підстави для її застосування.

12. Під час затримання осіб, щодо яких у поліцейського виникла підозра у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину, а також під час перевірки документів у таких осіб поліцейський може привести в готовність вогнепальну зброю та попередити особу про можливість її застосування.

Спроба особи, яку затримує поліцейський із вогнепальною зброєю в руках, наблизитися до нього, скоротивши визначену поліцейським відстань, чи

доторкнутися до зброї є підставою для застосування вогнепальної зброї поліцейським.

13. Поліцейський може використати вогнепальну зброю для подання сигналу тривоги або виклику допоміжних сил, або для знешкодження тварини, яка загрожує життю чи здоров'ю поліцейського та інших осіб.

Стаття 46¹. Застосування поліцейськими поліції особливого призначення зброї та бойової техніки під час здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України

1. Поліцейські поліції особливого призначення під час дії воєнного стану в разі залучення до здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України, а також при виконанні завдань щодо участі в обороні держави мають право застосовувати і використовувати зброю та бойову техніку в установлених для з'єднань, військових частин та підрозділів Збройних Сил України порядку та випадках.

2. Положення цієї статті не поширюється на уповноважених осіб інших правоохоронних органів, які іншими законами України наділені правом застосовувати зброю відповідно до цього Закону.

ІНСТРУКЦІЯ З ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІЛЬНИЧНИХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ ТА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ОФІЦЕРІВ ГРОМАД

(Наказ МВС України від 28.07.2017 №650)

Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає завдання, права, обов'язки, напрями та особливості організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад у межах визначеної поліцейської дільниці.

2. У цій Інструкції терміни вживаються в таких значеннях:

звіт дільничних офіцерів поліції (далі - ДОП) та поліцейських офіцерів громад (далі - ПОГ) - періодичне (не рідше ніж двічі на рік) інформування виконавчого органу місцевого самоврядування територіальної громади про стан дотримання правопорядку на поліцейській дільниці в межах територіальної громади, ужиті заходи із запобігання правопорушенням, з метою підвищення довіри населення до поліції;

поліцейська дільниця - територія, що обслуговується ДОП та ПОГ, із чисельністю населення, що не перевищує 6 тис. осіб у сільській місцевості та 7 тис. осіб - у містах;

поліцейська станція - службове приміщення, що облаштоване та використовується відповідно до цієї Інструкції для виконання покладених на ДОП та ПОГ завдань із забезпечення правопорядку в межах поліцейської дільниці;

превентивна (профілактична) діяльність ДОП та ПОГ - заходи, що застосовуються ДОП та ПОГ у межах компетенції, спрямовані на запобігання кримінальним та іншим правопорушенням, перевірку дотримання обмежень,

установлених законодавством щодо осіб, які перебувають на профілактичному обліку, здійснення поліцейського піклування;

превентивний (профілактичний) облік - комплекс організаційно-практичних заходів у діяльності ДОП та ПОГ із запобігання, фіксації та припинення правопорушень, контролю за поведінкою осіб із метою недопущення повторного вчинення ними правопорушень, дотриманням установлених законодавством тимчасових обмежень та виконанням покладених зобов'язань;

3. ДОП та ПОГ здійснюють свою діяльність відповідно до Конституції України, Законів України «Про Національну поліцію», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків», «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі», «Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк», «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону», інших актів законодавства, нормативно-правових актів Міністерства внутрішніх справ України.

4. ДОП та ПОГ під час здійснення своїх повноважень, виконання завдань та обов'язків взаємодіють з іншими органами (підрозділами) поліції, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

5. ДОП та ПОГ зобов'язані виконувати службові функції на закріплених за ними поліцейськими ділянками в межах територіальної громади в однострої, з табельною вогнепальною зброєю, засобами зв'язку та спецзасобами.

Після закінчення несення служби ДОП та ПОГ (крім випадків закріплення табельної вогнепальної зброї, боєприпасів і спеціальних засобів за поліцейськими на постійне зберігання і носіння) зобов'язані передати табельну вогнепальну зброю та боєприпаси до органу (підрозділу) поліції в порядку, визначеному Інструкцією із заходів безпеки при поводженні зі зброєю, затвердженою наказом Міністерства внутрішніх справ України від 01 лютого 2016 року № 70, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 17 лютого 2016 року за № 250/28380.

Табельна вогнепальна зброя, боєприпаси та спеціальні засоби закріплюються за ДОП та ПОГ на постійне зберігання відповідно до вимог Інструкції з організації забезпечення, зберігання та експлуатації озброєння в Національній поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11 жовтня 2018 року № 828, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 05 листопада 2018 року за № 1249/32701.

Службові транспортні засоби закріплюються, використовуються та зберігаються ДОП та ПОГ відповідно до вимог Порядку використання і зберігання транспортних засобів Національної поліції України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 07 вересня 2017 року за № 757, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2017 року за № 1198/31066.

6. ДОП та ПОГ у встановленому порядку надається доступ до інформаційних підсистем Єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ (далі - ЄІС МВС).

Робота в ЄІС МВС ДОП та ПОГ здійснюється в установленому законодавством порядку.

Завдання, обов'язки та основні напрями діяльності ДОП та ПОГ

1. Завданнями ДОП та ПОГ є:

1) діяльність, що ґрунтується на принципі взаємодії з населенням на засадах партнерства та має на меті співпрацю з громадянами, громадськими організаціями, установами, підприємствами різних форм власності;

2) взаємодія з органами державної влади та місцевого самоврядування, населенням й утвореними відповідно до чинного законодавства громадськими формуваннями з охорони громадського порядку;

3) виконання завдань, спрямованих на дотримання прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;

4) вжиття заходів для взяття на превентивний (профілактичний) облік осіб, щодо яких здійснюється превентивна (профілактична) діяльність та внесення відповідної інформації до ЄІС МВС;

5) співпраця з групами реагування патрульної поліції (далі - ГРПП) щодо застосування превентивних (профілактичних) заходів стосовно осіб, які схильні до вчинення правопорушень та/або перебувають на превентивних (профілактичних) обліках поліції;

6) інформування чергової частини органу (підрозділу) поліції в разі отримання від населення відомостей про осіб, які мають наміри вчинити кримінальні правопорушення або їх учинили, розшукуваних злочинців, осіб, які зникли безвісти;

7) організація та контроль діяльності помічника ДОП, що полягає в плануванні роботи, наданні відповідних доручень та навчанні методиці й тактиці роботи на поліцейській ділянці, перевірці якості, повноти та об'єктивності складених ним матеріалів;

8) підтримання професійного рівня шляхом навчання в системі службової підготовки та самопідготовки;

9) здійснення досудового розслідування кримінальних проступків у формі дізнання.

2. Обов'язки та основні напрями діяльності ДОП та ПОГ:

1) здійснення профілактичних заходів, спрямованих на запобігання вчиненню кримінальних та інших правопорушень;

2) виявлення причин та умов, що призводять до вчинення кримінальних та/або адміністративних правопорушень, ужиття у межах компетенції заходів для їх усунення;

3) ужиття заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення;

4) здійснення своєчасного реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події;

5) у випадках, визначених законодавством, здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, прийняття рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечення їх виконання;

6) доставляння у випадках і порядку, визначених законодавством, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення;

7) вжиття всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я, а також особам, які постраждали від торгівлі людьми;

8) вжиття заходів для запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі і його припинення;

9) здійснення контролю за дотриманням фізичними та юридичними особами порядку зберігання і використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система;

10) взаємодія відповідно до законодавства в межах контрольованих прикордонних районів із дільничними інспекторами прикордонної служби щодо проведення превентивних заходів із протидії нелегальній міграції та іншій протиправній діяльності на державному кордоні, отримання інформації про шляхи проникнення та накопичення контрабандних товарів, а також мешканців населених пунктів, розташованих поблизу державного кордону, які здійснюють незаконні операції з переміщення товарів;

11) вжиття заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку під час примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб), а також заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю державних виконавців, приватних виконавців та інших осіб, які беруть участь у вчиненні виконавчих дій, здійснення приводу у виконавчому провадженні;

12) участь у межах повноважень, передбачених законодавством, у здійсненні заходів, спрямованих на соціальну адаптацію осіб, які звільнилися з установ виконання покарань;

13) провадження превентивної (профілактичної) діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню дітьми кримінальних і адміністративних правопорушень, виявлення причин і умов, які цьому сприяють, ужиття в межах своєї компетенції заходів для їх усунення;

14) здійснення досудового розслідування кримінальних проступків у формі дізнання.

3. ДОП та ПОГ із метою виконання своїх обов'язків мають право:

1) вимагати від осіб пред'явлення документів, що посвідчують їх особу, та інших документів у випадках, визначених статтею 32 Закону України «Про Національну поліцію»;

2) опитувати осіб у випадках, визначених статтею 33 Закону України «Про Національну поліцію»;

3) застосовувати заходи, передбачені статтями 30, 31 Закону України «Про Національну поліцію»;

4) затримувати підозрюваних у вчиненні кримінального або адміністративного правопорушення, доставляти таких осіб до поліцейської

станції або органу (підрозділу) поліції. Відомості стосовно осіб, доставлених до поліцейської станції, фіксуються в журналі обліку доставлених осіб, які вчинили адміністративні правопорушення (далі - Журнал), форма якого наведена в додатку 4 до Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06 листопада 2015 року № 1376, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01 грудня 2015 року за № 1496/27941 (із змінами). За наявності технічної можливості Журнал ведеться в електронній формі;

5) у випадках, визначених законодавством, здійснювати провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймати рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечувати їх виконання;

6) відповідно до статті 38 Закону України «Про Національну поліцію» проникати до житла чи іншого володіння особи без вмотивованого рішення суду в невідкладних випадках;

7) здійснювати заходи з контролю за дотриманням обмежень, установлених Законом України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі»;

8) здійснювати контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами порядку та правил зберігання і використання зброї, спеціальних засобів, вибухових речовин та матеріалів, боєприпасів, на які поширюється дозвільна система, а також безпосередньо оглядати місця їх зберігання з метою перевірки дотримання правил поведінки з ними та правил використання;

9) здійснювати в межах, визначених Законом України «Про Національну поліцію», поліцейське піклування;

10) застосовувати поліцейські заходи примусу у випадках та порядку, визначених Законом України «Про Національну поліцію»;

11) залучати ГРПП для надання допомоги під час затримання та доставляння осіб, які вчинили правопорушення, виконання ухвал суду та слідчого судді про привід свідків та підозрюваних до суду та в інших необхідних випадках за погодженням із керівництвом підрозділу превенції територіального (відокремленого) підрозділу головного управління Національної поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві (далі - ГУНП);

12) проводити перевірку прибуття особи, звільненої з установи виконання покарань, до місця проживання в порядку, установленому законодавством;

13) готувати матеріали про анулювання дозволів на право придбання, зберігання, носіння зброї та боєприпасів їх власникам у разі вчинення ними домашнього насильства, надсилати їх до уповноваженого підрозділу з контролю за обігом зброї та дозвільної системи з метою прийняття рішення щодо анулювання дозволів у порядку, визначеному законодавством, а також вилучати зброю та боєприпаси;

14) вживати у взаємодії зі службою у справах дітей обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій заходів щодо встановлення особи дитини, місця її проживання, відомостей про батьків або

осіб, які їх замінюють, інших родичів, місця їх проживання (перебування) у разі надходження повідомлення про дитину, яка залишилася без батьківського піклування.

У разі виявлення дитини, розлученої із сім'єю, ДОП та ПОГ невідкладно повідомляють про такий факт орган опіки та піклування за місцем виявлення дитини та додатково територіальний орган Державної міграційної служби України, якщо дитина є іноземцем або особою без громадянства.

У разі безпосередньої загрози життю або здоров'ю дитини на підставі рішення районної, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчого органу міської, районної в місті ради служба у справах дітей разом із представниками закладу охорони здоров'я вживають заходів до відібрання дитини в батьків та тимчасово влаштовують її відповідно до чинного законодавства.

4. До повноважень ПОГ, у тому числі, віднесено регулювання дорожнього руху та контроль за його дотриманням учасниками згідно із Правилами дорожнього руху, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306, правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі, на території поліцейської дільниці.

Взаємодія з населенням

1. ДОП та ПОГ із метою впровадження принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства організують роботу за такими напрямками:

1) протидія злочинності, профілактика правопорушень та охорона публічного порядку за участю населення;

2) співпраця з органами місцевого самоврядування, представниками територіальних громад, населенням, керівниками підприємств, соціальних, навчальних та культурних закладів, закладів соціального захисту дітей із метою реалізації принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства; обмін інформацією для подальшого її використання під час виконання службових обов'язків;

3) визначення спільних пріоритетних напрямів роботи та її оцінювання з урахуванням думки і потреб громадськості;

4) вирішення в межах компетенції безпекових питань, що сприятимуть формуванню довіри до поліції;

5) налагодження ефективної комунікації з населенням громади, у тому числі із застосуванням інноваційних засобів та інформаційних платформ, проведенням тематичних зустрічей для швидкого обміну інформацією щодо вирішення проблем із безпекою, зосередження уваги на причинах учинення правопорушень із метою їх завчасного запобігання;

6) співпраця з активними мешканцями громади з метою підвищення рівня їх правової обізнаності щодо повноважень поліції.

2. З метою налагодження ефективної співпраці між поліцією та органами місцевого самоврядування і населенням ДОП та ПОГ проводять відкриті зустрічі та гласні виступи щодо стану дотримання законності, боротьби зі злочинністю, охорони громадського порядку та результатів своєї діяльності на відповідній поліцейській дільниці.

3. У межах поліцейської дільниці ДОП та ПОГ проводять роз'яснювальну роботу серед населення з метою формування правової культури, негативного ставлення до суспільно небезпечних явищ, про необхідність інформування органів поліції про вчиненні правопорушення та/або готування до їх учинення, а також про способи захисту і самооборони від злочинних посягань.

4. ДОП та ПОГ у взаємодії з органами соціального захисту населення місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, службами у справах дітей, благодійними, громадськими організаціями, представниками територіальних громад, спеціалізованими установами для осіб, які відбули покарання, здійснюють роботу із запобігання вчиненню правопорушень, у тому числі стосовно осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах.

5. Діяльність ДОП та ПОГ базується на партнерській, прозорій та активній співпраці поліції з територіальною громадою та направлена на прийняття конкретних та ефективних заходів, необхідних для вирішення безпекових питань місцевого значення з урахуванням потреб уразливих категорій населення.

6. ДОП та ПОГ здійснюють роз'яснення серед населення громади, посадових осіб підприємств, установ та організацій у межах поліцейської дільниці положень законодавства України з питань профілактики правопорушень із метою усунення причин та умов, що сприяють їх учиненню, та відповідальності за такі діяння.

7. ДОП та ПОГ можуть ініціювати пропозиції перед безпосереднім керівництвом щодо:

- 1) усунення передумов, які призводять до вчинення правопорушень;
- 2) вжиття заходів із метою запобігання вчиненню домашнього насильства та насильства за ознакою статі;
- 3) створення громадських формувань з охорони громадського порядку та державного кордону та/або призупинення (припинення) діяльності таких формувань, що порушують вимоги, визначені нормами Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону»;
- 4) покращення матеріально-технічного забезпечення поліцейської станції та умов роботи, оптимізації службової діяльності;
- 5) вжиття в межах компетенції заходів стосовно надання необхідної допомоги особі, яка постраждала від торгівлі людьми;
- 6) формування переліку пропозицій стосовно забезпечення їх професійного навчання та подання його на розгляд керівництву підрозділів взаємодії з громадами управлінь превентивної діяльності ГУНП (далі - ПВГ УПД).

8. ДОП та ПОГ здійснюють прийом громадян у приміщенні поліцейської станції або іншому приміщенні органів місцевого самоврядування, виділених для цих цілей. Усі звернення, отримані під час прийому громадян, реєструються відповідно до вимог Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від

08 лютого 2019 року № 100, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 березня 2019 року за № 223/33194.

9. При виявленні на території поліцейської дільниці інших правопорушень, реагування на які не належить до повноважень поліції, ДОП та ПОГ інформують про це відповідні уповноважені органи (служби).

10. ДОП та ПОГ співпрацюють із представниками громадських формувань з охорони громадського порядку та державного кордону, надають допомогу в організації їх діяльності, беруть участь у проведенні спільних нарад, під час яких розробляються та погоджуються заходи із забезпечення публічної безпеки і порядку на територіях обслуговування та взаємодії з патрульною поліцією (далі - ПП) та ГРПП.

11. Разом із виконавчими органами місцевого самоврядування ДОП та ПОГ проводять звірки щодо кількості громадських формувань з охорони громадського порядку та їх членів, зареєстрованих відповідно до вимог Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону», подають пропозиції щодо їх діяльності, виконання статутних прав та обов'язків.

Особливості організації роботи ДОП та ПОГ на поліцейській дільниці

1. Організація та контроль за роботою ДОП та ПОГ покладається на заступника начальника територіального (відокремленого) підрозділу ГУНП (далі - ТВП), який відповідно до розподілу обов'язків координує діяльність ДОП та ПОГ та начальника підрозділу превенції та/або підрозділу взаємодії з громадами ТВП (далі - ПВГ ПП ТВП).

2. Наказом керівника ТВП за ДОП та ПОГ закріплюються відповідні поліцейські дільниці, яким присвоюється відповідний порядковий номер.

Територія поліцейської дільниці (її розміри та межі) визначається, а за необхідності - змінюється, керівником ТВП за поданням заступника керівника ТВП, який відповідно до розподілу обов'язків координує діяльність ДОП та ПОГ за погодженням з ПВГ УПД.

3. Надання інформації керівникам виконавчих органів місцевого самоврядування щодо призначення ДОП і ПОГ та закріплення за ними відповідних поліцейських дільниць в адміністративних межах територіальної громади.

4. ДОП та ПОГ ведуть контроль-наглядові справи, у яких містяться відомості щодо:

1) особливостей території обслуговування, розташування й режиму роботи підприємств, установ та організацій, об'єктів дозвільної системи, об'єктів критичної інфраструктури, контактів відповідальних осіб органів місцевого самоврядування, інших довідкових та інформаційних матеріалів щодо території обслуговування;

2) кількості населених пунктів та кількості населення на їх території;

3) кількості вчинених на поліцейській дільниці адміністративних та кримінальних правопорушень, обставин, що до них призводять;

4) прикмет осіб, які підозрюються в учиненні кримінального правопорушення або вчинили його;

5) викрадених та втрачених речей, транспортних засобів, плавзасобів, мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї, холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, нагородної короткоствольної вогнепальної зброї, які перебувають у розшуку;

6) місць концентрації осіб, схильних до вчинення правопорушень;

7) сил та засобів, які залучаються до охорони публічного порядку на поліцейській дільниці.

5. ДОП та ПОГ працюють за двотижневим планом, який складається з урахуванням оперативної обстановки на поліцейській дільниці та пріоритетів громади у сфері публічної безпеки і порядку. План затверджується керівником ТВП, на території обслуговування якого розташована відповідна територіальна громада, або заступником керівника, який відповідно до розподілу обов'язків координує діяльність ДОП та ПОГ.

У зазначеному плані в обов'язковому порядку зазначаються такі заходи:

1) проведення на території обслуговування превентивних заходів із метою запобігання вчиненню правопорушень, забезпечення публічної безпеки та порядку;

2) перевірка місць масового скупчення людей із метою отримання інформації про проблемні питання, які хвилюють громадян, а також отримання відомостей про осіб, які можуть бути причетними до вчинення правопорушень;

3) здійснення превентивної роботи з особами, які перебувають на обліках Національної поліції України;

4) здійснення перевірок за місцем проживання громадян - власників мисливської вогнепальної зброї, спеціальних засобів із метою забезпечення дотримання ними встановлених правил її зберігання та використання;

5) забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів;

6) відвідування закладів освіти з метою профілактики вчинення дітьми кримінальних та адміністративних правопорушень.

До плану можуть уноситься коригування з урахуванням особливостей стану оперативної обстановки на території поліцейської дільниці.

У плані ПОГ додатково зазначаються заходи, направлені на запобігання дорожньо-транспортних пригод та виявлення інших правопорушень шляхом патрулювання території обслуговування.

У разі погіршення або ускладнення криміногенної ситуації (оперативної обстановки) на території обслуговування, необхідності проведення додаткових превентивних заходів із метою її стабілізації ПОГ може здійснювати патрулювання у вечірній, нічний час доби та у вихідні дні за рапортом, погодженим із заступником керівника ТВП.

6. Залучення ПОГ до участі у проведенні профілактичних заходів на території області, району (за межами закріпленої територіальної громади) проводиться тільки за дорученням керівника ГУНП.

7. У своїй роботі ДОП та ПОГ взаємодіють з іншими органами (підрозділами) поліції шляхом обміну інформацією, участі у плануванні та реалізації спільних заходів, що проводяться за наказом керівника ТВП.

8. Використання ДОП, їх помічників та ПОГ або залучення їх поза межами закріплених за ними діляниць та для виконання завдань, крім тих, що визначені пунктом 1 розділу 2 цієї Інструкції, здійснюється у виняткових випадках за дорученням керівників ГУНП.

9. На період тривалої відсутності ДОП або ПОГ (відпустки, навчання, хвороба, відрядження) їх обов'язки покладаються на іншого ДОП (чи помічника ДОП) або ПОГ з обов'язковим інформуванням ПВГ УПД та органів місцевого самоврядування.

У разі звільнення ПОГ (переведення, відрядження) або недостатньої їх кількості для забезпечення ефективного реагування на повідомлення та проведення превентивної діяльності за погодженням ПВГ УПД розглядається питання щодо тимчасового залучення ПОГ із територіальної громади, що межує з нею.

10. Межі поліцейської ділянки визначаються керівником ТВП з урахуванням площі території та специфіки регіону.

Залежно від стану криміногенної обстановки на ділянці зазначені критерії можуть бути чинником для введення додаткових посад ДОП, старшого ДОП, помічника ДОП або ПОГ або утворення додаткової поліцейської ділянки та поліцейської станції.

Пропозиції щодо введення додаткових поліцейських діляниць, поліцейських станцій готуються ПВГ ПП ТВП та надаються до ПВГ УПД.

11. Організацію та контроль за виконанням службових обов'язків ДОП та їх помічниками на поліцейській ділянці забезпечує старший ДОП.

Організація роботи ДОП та ПОГ з особами, які перебувають на превентивному (профілактичному) обліку

1. ДОП та ПОГ здійснюють превентивні заходи щодо осіб, схильних до вчинення правопорушень, та осіб, які перебувають на обліках в органах поліції, із залученням до цієї роботи громадськості, для запобігання вчинення ними правопорушень.

2. ДОП та ПОГ ставлять на превентивний (профілактичний) облік та в межах своєї компетенції проводять профілактичну роботу з:

1) особами, звільненими з місць позбавлення волі, які відбували покарання за умисний злочин і в яких судимість не знято або не погашено в установленому законодавством порядку;

2) особами, схильними до вчинення домашнього насильства (кривдниками).

3. ДОП та ПОГ в установленому порядку ініціюють установлення адміністративного нагляду щодо осіб, звільнених із місць позбавлення волі, які за ознаками судимості підпадають під дію Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі».

4. На підставі аналізу додержання раніше судимими особами встановлених судом обмежень, визначених Законом України «Про адміністративний нагляд

за особами, звільненими з місць позбавлення волі», ДОП та ПОГ подають керівнику ТВП пропозиції щодо продовження адміністративного нагляду.

5. ДОП та ПОГ у межах компетенції вживають усіх необхідних заходів із метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень. Припиняють виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення.

6. ДОП та ПОГ виявляють на поліцейській дільниці осіб, схильних до вчинення домашнього насильства (кривдників), та вживають превентивних заходів, передбачених законодавством і спрямованих на запобігання правопорушенням, пов'язаним із домашнім насильством та насильством за ознакою статі.

7. Рішення про поставлення особи на превентивний (профілактичний) облік приймає керівник ТВП або його заступник на підставі наданих ДОП та ПОГ матеріалів.

Відомості про осіб, зазначених у пункті 2 цього розділу, заносяться до ЄІС МВС.

Унесення зазначених відомостей до ЄІС МВС покладається на начальника сектору превенції ТВП або працівника цього сектору, до обов'язків якого входить організація роботи з особами, які перебувають на превентивному (профілактичному) обліку.

У ДОП та ПОГ зберігаються відомості про осіб, які перебувають на превентивному (профілактичному) обліку та проживають на території, закріпленій за відповідною поліцейською дільницею.

На осіб, узятих на превентивний (профілактичний) облік, заводяться облікові справи.

Облікові справи (далі - ОС) заводяться відносно раніше судимих осіб, щодо яких встановлено адміністративний нагляд, та осіб, засуджених до позбавлення волі за тяжкі, особливо тяжкі злочини або засуджених два і більше разів до позбавлення волі за умисні злочини, якщо ці особи після відбування покарання або умовно-дострокового звільнення від відбування покарання, незважаючи на попередження поліції, систематично порушують публічний порядок і права громадян, учиняють інші правопорушення.

ОС реєструються ДОП та ПОГ в підрозділі документального забезпечення ТВП.

ОС зберігаються в начальника сектору превенції ТВП або працівника цього сектору. З моменту закінчення строку перебування на обліку особи цієї категорії ОС передається на архівне зберігання в передбачені законодавством строки.

ОС осіб, що перебувають на превентивному (профілактичному) обліку на території обслуговування ПОГ, зберігаються на поліцейській станції. З моменту закінчення строку перебування на обліку особи зазначеної категорії ОС передається на архівне зберігання в підрозділ та строки, передбачені законодавством.

У разі зміни постійного місця проживання особи, стосовно якої працівниками поліції проводяться превентивні заходи, до підрозділу поліції за територіальністю у стислі строки надсилається відповідна інформація.

Забороняється зняття з обліку особи, яка перебуває на превентивному (профілактичному) обліку та переїхала на нове місце проживання, без надходження з відповідного ТВП підтвердної інформації про поставлення її на профілактичний облік у зазначеному місці.

8. Адміністративний нагляд припиняється постановою судді за поданням начальника органу Національної поліції України:

у разі погашення або зняття судимості з особи, яка перебуває під наглядом; достроково, якщо піднаглядний перестав бути небезпечним для суспільства і позитивно характеризується за місцем роботи і проживання.

Адміністративний нагляд автоматично припиняється:

після закінчення терміну, на який його встановлено, якщо органом Національної поліції України не подано клопотання про продовження нагляду або суддя відмовив у продовженні нагляду;

у разі засудження піднаглядного до позбавлення волі і направлення його до місця відбування покарання;

у разі смерті піднаглядного.

Управління та координація роботи ДОП та ПОГ у структурі Національної поліції України

1. Управління та координацію роботи ДОП у центральному органі управління поліції здійснює управління дільничних офіцерів поліції Департаменту превентивної діяльності Національної поліції України.

Управління та координацію роботи ПОГ у центральному органі управління поліцією здійснює управління взаємодії з громадами Департаменту превентивної діяльності Національної поліції України.

2. Управління та координацію роботи ДОП у ТВП здійснюють підрозділи дільничних офіцерів поліції управлінь превентивної діяльності ГУНП.

Управління та координацію роботи ПОГ у ТВП здійснюють ПВГ УПД.

3. Управління та координацію роботи ДОП на рівні ТВП здійснює відповідний підрозділ превенції цього ТВП.

Управління та координацію роботи ПОГ на рівні ТВП здійснює відповідний підрозділ взаємодії з громадами цього ТВП.

Матеріально-технічне забезпечення ДОП та ПОГ

1. Для належного виконання службових обов'язків ДОП та ПОГ надаються службові приміщення (поліцейська станція) у межах визначеної поліцейської дільниці.

2. При розгляді питання про виділення службового приміщення під поліцейську станцію враховується можливість розміщення в ньому для спільної роботи ДОП, його помічника, працівників ГРПП та представників громадськості, забезпечення належними умовами для виконання покладених на них завдань.

При розгляді питання про виділення службового приміщення під поліцейську станцію для ПОГ враховується можливість розміщення службових приміщень, кімнати для відпочинку, санвузла та кімнати дружньої до опитування дітей на першому поверсі адміністративної будівлі з окремою вхідною зоною, яка обов'язково обладнується пандусом та лавами для очікування громадян. Розглядається можливість облаштування майданчика для

службового автотранспорту на прибудинковій території поряд із поліцейською станцією та кнопки виклику поліцейського, розміщеної біля входу до адміністративної будівлі.

3. Приміщення поліцейської станції забезпечується:

1) необхідною оргтехнікою та витратними матеріалами до неї, можливістю формувати та користуватися базами даних, що входять до ЄІС МВС, та мережею Інтернет, металеву шафою (сейфом) для зберігання службової документації, стаціонарними засобами зв'язку та спеціальними засобами індивідуального захисту;

2) табличкою з підсвічуванням із написом «Поліцейська станція» та із зазначеними на ній телефонами ДОП і ПОГ та чергового ТВП;

3) меблями (столи, стільці, шафи для одягу та паперів) та інвентарем (інформаційні стенди, сейфи, вогнегасники, індивідуальні аптечки);

4) службовою документацією (настінний план поліцейської дільниці, контрольно-наглядова справа поліцейської дільниці, Журнал, ця Інструкція, нормативно-правові акти МВС, які регулюють діяльність поліції, організаційно-розпорядчі акти Національної поліції України);

5) спеціальною юридичною літературою.

4. Для виконання відповідно до законодавства покладених на ДОП завдань забезпечуються автомобільним транспортом, логістичними пристроями (планшетними комп'ютерами), індивідуальними цифровими нагрудними відеокамерами, спеціальними технічними пристроями для друку постанови по справі про адміністративне правопорушення в електронній формі у вигляді стрічки.

ПОГ забезпечуються логістичним пристроєм (планшетним комп'ютером), термопринтером, газоаналізатором (алкотестер), індивідуальною цифровою нагрудною відеокамерою, бронежилетом, жезлом, службовим автомобілем, облаштованим металевим сейфом для перевезення помпової рушниці, спеціальним тримачем для помпової рушниці, аналого-цифровою радіостанцією, світлодіодною панель-балкою із сигнально-гучномовним пристроєм, кольорографічним оформленням, антивандальними чохлами задніх сидінь, відеореєстратором, пошуковим ліхтарем, бензопилою, набором інструментів, тросом для буксиру, дорожнім знаком «оформлення ДТП», конусами, огорожувальною стрічкою червоного кольору та іншим технічним обладнанням.

ІНСТРУКЦІЯ ІЗ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ ПРИ ПОВОДЖЕННІ ЗІ ЗБРОЄЮ

(витяг з наказу МВС України від 01.02.2016 № 70)

Заходи безпеки при поведженні з вогнепальною зброєю під час несення служби

1. Вогнепальна зброя та боєприпаси до неї видаються поліцейському під його особисту відповідальність, який зобов'язаний берегти і підтримувати в належному стані передану йому в користування вогнепальну зброю (боєприпаси) та обачливо поводитися з нею (ними) відповідно до вимог цієї Інструкції.

2. Керівник (заступник керівника, уповноважена особа від керівництва) органу (закладу, установи) поліції під час проведення інструктажу наряду, що заступає на службу, в обов'язковому порядку перевіряє знання поліцейськими матеріальної частини виданої їм зброї, правил та порядку її застосування і використання, заходів б

безпеки при поведженні з нею, а під час перевірок несення служби поліцейськими перевіряє наявність у них зброї (боєприпасів) та дотримання правил її носіння.

3. У однострої необхідно пістолет носити в кобурі з пістолетним ремінцем на надійно застебнутому поясному ремені, при цьому кобура повинна знаходитися спереду, з лівого або правого боку; автомат носити на автоматному ремені в положенні «на плечі», «на грудях», «на ремні», «за спиною».

4. У цивільному одязі зброю необхідно носити на спеціальному спорядженні з дотриманням заходів запобігання її випаданню або витягуванню іншими особами.

5. Під час несення служби поліцейським слід постійно контролювати наявність отриманої зброї, а саме:

1) перед застосуванням заходів фізичного впливу, спеціальних засобів, подоланням перешкод, якщо пістолет був оголений, необхідно увімкнути на ньому запобіжник, покласти в кобуру (спеціального спорядження) та вжити заходів, які б унеможливили його втрату;

2) після застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів, подолання перешкод, падіння, виходу з місця значного скупчення людей, міського та іншого транспорту слід негайно перевірити наявність зброї, а також стан кобури (спеціального спорядження, автоматного ремня).

6. Під час несення служби категорично забороняється:

1) проводити розбирання зброї;

2) вимикати запобіжник, досилати патрон до патронника, якщо в застосуванні чи використанні зброї немає необхідності. Недбале або необережне поведження зі зброєю, особливо якщо патрон знаходиться в патроннику, може призвести до випадкового пострілу;

3) від'єднувати магазин від зброї та виймати з нього патрони.

**ІНСТРУКЦІЯ З ОРГАНІЗАЦІЇ РЕАГУВАННЯ НА ЗАЯВИ І
ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО КРИМІНАЛЬНІ, АДМІНІСТРАТИВНІ
ПРАВОПОРУШЕННЯ АБО ПОДІЇ ТА ОПЕРАТИВНОГО
ІНФОРМУВАННЯ В ОРГАНАХ (ПІДРОЗДІЛАХ) НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

(витяг з наказу МВС України від 27.04.2020 № 357)

При організації реагування на правопорушення або події нарядом поліції з використанням планшетних пристроїв оперативний черговий ТВП повинен:

1) отримавши від наряду поліції в системі ІППП електронний рапорт про результати відпрацювання виклику, у найстисліший строк опрацювати його зміст, за наявності зауважень зазначити їх у вільному полі розділу або погодити його;

2) роздрукувати остаточно сформований електронний рапорт про подію та підготувати проект відповіді заявникові (за необхідності);

3) про підготовлені матеріали доповісти керівнику ТВП до закінчення чергової зміни для їх розгляду та прийняття рішення згідно із законодавством;

4) інформацію щодо розгляду повідомлення про правопорушення або подію внести до системи ІППП та надіслати відповідь заявнику в зазначений ним спосіб (поштою, на електронну скриньку, телефоном).

Порядок дій нарядів патрульної поліції, груп реагування патрульної поліції та інших нарядів поліції, залучених до реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події

1. Працівникам, що перебувають у складі наряду патрульної поліції, ГРПП, УПО, іншого наряду поліції, залученого до системи оперативного реагування, у разі отримання від диспетчера (оперативного чергового) завдання про здійснення реагування на правопорушення або подію, які віднесені до категорій "Альфа" та "Бета", необхідно:

1) негайно виїхати на місце події (інше визначене диспетчером або оперативним черговим ГУНП місце);

2) за наявності планшетного пристрою проставити в системі ІППП відповідні відмітки про прийняття виклику, прибуття на місце події, закінчення виконання завдання, обставини правопорушення та результати реагування;

3) у разі введення в дію поліцейських (спеціальних) операцій ("Грім", "Заручник", "Сирена") діяти відповідно до вимог Інструкції про організацію та порядок проведення поліцейських операцій щодо розшуку і затримання озброєних та інших осіб, які вчинили суспільно небезпечне діяння, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 жовтня 2017 року № 841/ДСК, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України від 15 листопада 2017 року № 1399/31267;

4) оцінити обстановку, доповісти диспетчеру про прибуття та (за можливості) обставини події, перекрити можливі шляхи відходу зловмисників, обмежити доступ сторонніх осіб до місця події;

5) про всі зміни, які пов'язані з учиненням правопорушення та відбуваються в присутності поліцейських, доповідати (за можливості) диспетчерові (у тому числі з використанням заздалегідь розроблених кодованих слів) та діяти за його вказівками;

б) при безпосередньому контакті зі зловмисниками, дотримуючись особистої безпеки, ужити заходів для припинення правопорушення та їх затримання;

7) у разі перебування на місці події декількох нарядів поліції поліцейські мають розташовуватися так, щоб бачити один одного і при застосуванні вогнепальної зброї не опинитися на лінії вогню;

8) при застосуванні зловмисником(-ами) вогнепальної зброї стосовно поліцейських останні уповноважені діяти відповідно до вимог статті 46 Закону України "Про Національну поліцію", знайти укриття, доповісти про ситуацію диспетчерові (оперативному черговому ГУНП) й чекати введення спеціальної поліцейської операції та прибуття на місце уповноважених для її проведення поліцейських.

2. Працівникам, що перебувають у складі наряду патрульної поліції, ГРПП, УПО, іншого наряду поліції, залученого до системи оперативного реагування, у разі отримання від диспетчера (оперативного чергового) завдання про здійснення реагування на правопорушення або подію, які віднесені до категорій "Гама" і "Дельта", необхідно:

1) за наявності планшетного пристрою проставити в системі ПНП відповідні відмітки про прийняття виклику, прибуття на місце події, закінчення виконання завдання, обставини правопорушення та результати реагування;

2) за наявності на місці події осіб, які потребують медичної допомоги, викликати екстрену медичну допомогу, до прибуття якої вживати невідкладних заходів, спрямованих на врятування та збереження життя людини;

3) за наявності на місці події заявника (потерпілого) з'ясувати обставини правопорушення або події;

4) у разі підтвердження ознак учиненого кримінального правопорушення поінформувати диспетчера (оперативного чергового) про необхідність направлення СОГ та перебувати на місці події до її прибуття;

5) до прибуття СОГ забезпечити охорону місця події та слідів учиненого кримінального правопорушення, унеможливити доступ на місце події сторонніх осіб. За необхідності місце події огородити спеціальною стрічкою "поліція" та здійснювати заходи із забезпечення безпеки дорожнього руху. Після прибуття СОГ виконувати доручення старшого СОГ. У разі отримання нарядом поліції охорони до прибуття СОГ сигналу "Тривога" з об'єкта, що охороняється, повідомити про це диспетчера (оперативного чергового) для направлення на місце події найближчого наряду поліції, та здійснити негайне реагування на сигнал "тривога";

6) установити потерпілих, свідків або очевидців кримінального правопорушення, прикмети осіб, які підозрюються в його вчиненні, та вжити заходів для їх затримання. Про прикмети правопорушників, напрямок їх руху (марка, модель транспортного засобу, номерний знак, інші характерні ознаки), об'єкти посягань поінформувати диспетчера (оперативного чергового) для орієнтування інших нарядів поліції;

7) у разі реагування на правопорушення або подію, які не містять ознак кримінального правопорушення, невідкладно забезпечити збирання необхідних матеріалів перевірки;

8) якщо заяви і повідомлення про правопорушення або події не потребують додаткової перевірки, за наявності планшетного пристрою поліцейський повинен

увести до системи ПНП відомості про обставини події, ужиті заходи та зазначити, що звернення розглянуто на місці або відомості про подію не підтвердилися;

9) з'ясувати в заявника (потерпілого) абонентський номер та адресу електронної пошти, а також зручний для нього спосіб отримання відповіді про результати розгляду його заяви чи повідомлення.

3. *Рекомендований час прибуття наряду поліції на місце події з моменту призначення наряду для реагування на правопорушення або подію (з урахуванням середньої швидкості руху автомобіля 40 - 50 км/год) складає:*

1) у межах міста:

до 7 хвилин - при перебуванні наряду в зоні оперативного реагування;

до 10 хвилин - якщо залучено наряд з іншої (сусідньої) зони обслуговування;

2) у сільській місцевості:

до 20 хвилин - при перебуванні наряду в зоні оперативного реагування;

до 40 хвилин - якщо залучено наряд з іншої дільниці.

4. У разі ускладнення погодних умов, дорожньої обстановки та особливостей місцевості або інших непередбачуваних обставин загальний строк прибуття наряду поліції на місце вчинення правопорушення або події не повинен перевищувати часу, мінімально необхідного для подолання відстані від місця знаходження наряду поліції до місця події.

5. Старший наряду поліції, який першим з'явився на місці події, зобов'язаний негайно поінформувати диспетчера (оперативного чергового) про прибуття та візуальне обстеження місця події, а в міру з'ясування обставин додатково надавати інформацію про заходи, які здійснено для охорони місця події, стан здоров'я заявника (потерпілого) та/або інших людей, пошкодження об'єктів, майна всіх форм власності, заходи, ужиті для встановлення та затримання осіб, які вчинили правопорушення, кількість інших нарядів поліції, які прибули на виклик, та іншу інформацію, яка, на думку поліцейського, є важливою для припинення/розкриття правопорушення.

6. Передавання завдання диспетчера з реагування на повідомлення про правопорушення або події одним нарядом іншому категорично заборонено.

7. За результатами виконання завдання старший наряду поліції повинен оформити результати реагування на правопорушення або подію в системі ПНП, унісши до електронного рапорту корисну інформацію щодо осіб, речей, виконаних дій, а також фотозображення, що можуть сприяти в установленні осіб, які їх учинили, та/або вирішені інших службових завдань.

8. При отриманні нарядом поліції завдання диспетчера ГУНП (оперативного чергового ТВП) щодо здійснення оперативного реагування на правопорушення або подію під час виконання ним "службового завдання", його виконання негайно припиняється та здійснюються всі необхідні заходи щодо безумовного виконання доручення диспетчера ГУНП (оперативного чергового ТВП).

9. За відсутності (несправності) у наряду поліції планшетного пристрою, нестійкого рухомого (мобільного) зв'язку всі відмітки в системі ПНП про призначення, прийняття, прибуття та виконання завдання, іншу необхідну інформацію за результатами реагування на правопорушення або події вносить диспетчер (оперативний черговий).

ІНСТРУКЦІЯ З ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В ОРГАНАХ ПОЛІЦІЇ *(витяг з наказу МВС України від 06.11.2015 № 1376)*

Загальні положення

1. Ця Інструкція встановлює порядок оформлення в органах Національної поліції України, у тому числі в їх структурних (відокремлених) підрозділах (далі - органи поліції), матеріалів про адміністративні правопорушення, порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення, а також визначає порядок контролю за дотриманням законодавства під час оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (крім правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху).

2. Цю Інструкцію розроблено відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі - КУпАП), Законів України «Про Національну поліцію», «Про центральні органи виконавчої влади», «Про безоплатну правову допомогу», постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 року № 1363 «Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою».

Документування адміністративних правопорушень

1. Складання протоколів про адміністративні правопорушення, протоколів про адміністративні затримання, протоколів про вилучення речей і документів, протоколів про огляд речей та особистий огляд, а також отримання пояснення від осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків здійснюють уповноважені на те посадові особи органів поліції.

2. У справах про адміністративні правопорушення, розгляд яких віднесено до відання органів поліції, зазначених у статті 222 КУпАП, протоколи відповідно до статті 255 КУпАП складають уповноважені на те посадові особи зазначених органів.

3. Протоколи про адміністративні правопорушення не складаються у випадках, передбачених статтею 258 КУпАП.

Якщо під час винесення постанови по справі про адміністративне правопорушення особа осперить допущене порушення й адміністративне стягнення, що на неї накладається, уповноважена посадова особа органу поліції зобов'язана скласти протокол про адміністративне правопорушення відповідно до статті 256 КУпАП, крім випадків притягнення особи до адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 185-3 КУпАП.

4. У разі вчинення адміністративного правопорушення особами, які досягли віку, з якого настає адміністративна відповідальність, уповноважені на те посадові особи органів поліції складають протокол про адміністративне правопорушення.

При малозначності вчиненого адміністративного правопорушення орган (посадова особа) поліції, уповноважений(а) розглядати справу, може звільнити

порушника від адміністративної відповідальності і обмежитися усним зауваженням.

5. Протокол про адміністративне правопорушення складається на спеціальному бланку, що виготовлений друкарським способом згідно з технічним описом бланка протоколу про адміністративне правопорушення, на якому проставлено відповідні серію та номер.

Протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією складається на бланку, що виготовлений друкарським способом.

6. Усі реквізити протоколу про адміністративне правопорушення заповнюються чорнилом чорного або синього кольору, розбірливим почерком, державною мовою.

7. *Не допускаються закреслення чи виправлення відомостей, що заносяться до протоколу про адміністративне правопорушення, а також унесення додаткових записів після того, як протокол про адміністративне правопорушення підписано особою, стосовно якої його складено.*

8. Протокол про адміністративне правопорушення складається у двох примірниках, один з яких під розписку вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності.

9. *При складанні протоколу про адміністративне правопорушення в ньому зазначаються, зокрема:*

у графі «місце складання протоколу» - населений пункт або географічна точка;

у графі «посада, найменування органу поліції, звання, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол» - прізвище, ім'я, по батькові посадової особи, яка склала протокол (повністю, без скорочень);

у графі «склав цей протокол про те, що громадянин(ка)» - прізвище, ім'я та по батькові особи, яка притягається до адміністративної відповідальності (повністю, без скорочень);

у графі «назва документа, серія, №, ким і коли виданий» - документ, що посвідчує особу (серія, номер паспорта, дата видачі і назва органу, що його видав, або серія, номер іншого документа, що посвідчує особу, яка вчинила правопорушення (службове чи пенсійне посвідчення, студентський квиток тощо), дата видачі і найменування органу (установи, підприємства, організації), що його видав(ла));

у графі «чи притягався(лася) до адміністративної відповідальності» - інформація щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності впродовж року (за наявності);

у графі «дата, час, місце вчинення і суть учиненого адміністративного правопорушення» - суть адміністративного правопорушення (повинна точно відповідати ознакам складу адміністративного правопорушення, зазначеним у статті КУпАП, за якою складено протокол);

у графі «до протоколу додається» - пояснення особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, викладені на окремому аркуші, рапорти посадових осіб органів поліції, довідки, акти тощо (у разі складення).

10. Якщо внаслідок вчинення адміністративного правопорушення заподіяно матеріальну шкоду, про це також зазначається в протоколі про адміністративне правопорушення.

11. При складанні протоколу про адміністративне правопорушення особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснюються її права, передбачені статтями 55, 56, 59, 63 Конституції України, статтею 268 КУпАП, повідомляється, що справу про адміністративне правопорушення буде розглянуто у строки, визначені статтею 277 КУпАП, про що робиться відмітка та ставиться підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності.

12. Протокол про адміністративне правопорушення підписується уповноваженою посадовою особою, яка його склала, і особою, яка притягається до адміністративної відповідальності. За наявності свідків і потерпілих протокол про адміністративне правопорушення може бути підписано також цими особами.

У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, підписати протокол про адміністративне правопорушення у ньому робиться запис про це.

Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу про адміністративне правопорушення та пояснення по суті адміністративного правопорушення, які додаються до протоколу про адміністративне правопорушення, а також викласти мотиви своєї відмови підписати його.

У разі якщо особа, стосовно якої складається протокол про адміністративне правопорушення, не володіє українською мовою, протокол про адміністративне правопорушення складається за участю перекладача.

13. Особі, стосовно якої складається протокол про адміністративне правопорушення, пропонується надати по суті вчиненого адміністративного правопорушення письмове пояснення, яке підписується зазначеною особою. Пояснення може додаватися до протоколу про адміністративне правопорушення окремо, про що робиться запис у ньому.

14. Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, згідно зі статтею 63 Конституції України не несе відповідальності за відмову давати пояснення щодо себе, членів своєї сім'ї чи близьких родичів.

15. До протоколу про адміністративне правопорушення долучаються інші матеріали про адміністративне правопорушення (пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, висновки експерта, речові докази, протокол про вилучення речей і документів, рапорти посадових осіб, а також інші документи та матеріали, що містять інформацію про правопорушення).

16. У разі якщо правопорушення вчинено кількома особами, протокол про адміністративне правопорушення складається стосовно кожної особи окремо.

17. У разі вчинення адміністративного правопорушення неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років протокол про адміністративне правопорушення складається стосовно одного з батьків

неповнолітньої особи або особи, яка їх замінює, відповідно до частини третьої статті 184 КУпАП.

У разі вчинення неповнолітньою особою віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років адміністративних правопорушень, передбачених статтями 44, 51, 121-127, 130, 139, частиною другою статті 156, статтями 173, 173⁴, 174, 183¹, 185, 190-195 КУпАП, протокол про адміністративне правопорушення складається стосовно цієї особи.

18. Протокол про адміністративне правопорушення та матеріали про вчинене адміністративне правопорушення відповідно до статті 257 КУпАП надсилаються (надаються) органу (посадовій особі), уповноваженому(ій) розглядати справи про адміністративні правопорушення.

Оформлення матеріалів про адміністративне затримання

1. З метою складення протоколу про адміністративне правопорушення в разі неможливості скласти його на місці вчинення правопорушення, якщо його складення є обов'язковим, порушника може бути доставлено до органу поліції.

2. Відомості стосовно осіб, які вчинили адміністративні правопорушення та яких доставлено до органу поліції, фіксуються в журналі обліку доставлених осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, який за наявності технічної можливості ведеться в електронній формі.

Перебування доставленої особи в штабі громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону чи громадському пункті з охорони громадського порядку, приміщенні виконавчого органу сільської, селищної ради не може тривати більш як одну годину, якщо не встановлено інше.

3. У випадках, прямо передбачених законами України, з метою припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи впливу, установа особи, забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення допускається адміністративне затримання особи, особистий огляд, огляд речей і вилучення речей та документів.

4. Адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративні правопорушення, визначені пунктом 1 частини другої статті 262 КУпАП, проводиться уповноваженими посадовими особами органів поліції.

5. Протокол про адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, складається згідно зі статтею 261 КУпАП на спеціальному бланку, виготовленому друкарським способом згідно з технічним описом бланка протоколу про адміністративне затримання.

Усі реквізити протоколу про адміністративне затримання заповнюються розбірливим почерком.

Не допускаються закреслення чи виправлення відомостей, що заносяться до протоколу про адміністративне затримання, а також унесення додаткових записів після того, як протокол про адміністративне затримання підписано особою, щодо якої його складено.

6. При складанні протоколу про адміністративне затримання в ньому зазначаються, зокрема:

у графі «посада, найменування органу поліції, звання, П.І.Б. особи, яка склала протокол» - прізвище, ім'я, по батькові посадової особи, яка склала протокол (повністю, без скорочень);

у графі «час і мотиви затримання: припинення адміністративного правопорушення, складання протоколу про адміністративне правопорушення, для розгляду справи тощо» - припинення адміністративного правопорушення; інші заходи впливу; складання протоколу про адміністративне правопорушення в разі неможливості складання його на місці вчинення правопорушення, якщо складання протоколу є обов'язковим; забезпечення своєчасного і правомірного розгляду справи.

7. Під час складання протоколу про адміністративне затримання посадова особа, що його здійснює, роз'яснює особі, яка вчинила адміністративне правопорушення, її права, передбачені статтями 55, 56, 59, 63 Конституції України та статтею 268 КУпАП.

Відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» та пунктів 2, 10 Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 року № 1363, під час складання протоколу про адміністративне затримання особі, яка вчинила адміністративне правопорушення, роз'яснюється її право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги.

8. Протокол про адміністративне затримання підписується посадовою особою, яка його склала, і затриманим. У разі відмови затриманого підписати протокол про адміністративне затримання у ньому робиться про це відповідний запис.

9. Відповідно до частини другої статті 261 КУпАП про місце перебування особи, затриманої за вчинення адміністративного правопорушення, негайно повідомляється її родичам, а на її прохання - також власнику відповідного підприємства, установи, організації або уповноваженому ним органу.

Про це в протоколі про адміністративне затримання робиться відповідний запис, зазначаються число, місяць, рік та час, кого повідомлено і в який спосіб.

За неможливості поінформувати родичів та в разі відмови затриманої особи надати інформацію для їх повідомлення про це робиться відповідний запис затриманою особою та посадовою особою, яка склала протокол про адміністративне затримання, із зазначенням поважних причин.

Про затримання неповнолітнього обов'язково повідомляють його батьків або осіб, які їх замінюють. У протоколі про адміністративне затримання зазначаються час, дата повідомлення, кого повідомлено і в який спосіб.

10. Відповідно до частини першої статті 263 КУпАП адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може тривати не більш як три години.

Відповідно до частини третьої статті 263 КУпАП осіб, які порушили правила обігу наркотичних засобів і психотропних речовин, може бути затримано на строк до трьох годин для складання протоколу, а в необхідних випадках для встановлення особи, проведення медичного огляду, з'ясування обставин придбання вилучених наркотичних засобів і психотропних речовин та

їх дослідження - до трьох діб з повідомленням про це письмово прокурора протягом двадцяти чотирьох годин з моменту затримання.

11. Перед поміщенням до кімнати для затриманих чергової частини органу поліції у службовому приміщенні, куди доставлено особу, яка вчинила адміністративне правопорушення, відповідно до статті 264 КУпАП уповноваженою на те посадовою особою однієї статі з особою, яку доставили, в присутності двох свідків (понятих) тієї ж статі проводиться особистий огляд і огляд речей доставленої особи.

Огляд речей, ручної кладі та інших предметів здійснюється у присутності особи, у власності (володінні) якої вони є. У невідкладних випадках зазначені речі, предмети може бути піддано оглядові за участю двох свідків (понятих) за відсутності власника (володільця).

12. Про проведення особистого огляду та огляду речей складається протокол, у якому зазначаються:

дата, час, місце його складення;

посадова особа органу поліції, яка його склала (повністю, без скорочень);

прізвища, імена та по батькові, місця проживання двох понятих (повністю, без скорочень);

прізвище, ім'я, та по батькові (повністю, без скорочень), місце проживання особи, яку оглядають та у якої оглядають речі, цінності, документи, що є знаряддям або об'єктом правопорушення;

індивідуальні ознаки речей, цінностей, документів;

місця та обставини виявлення.

Протокол особистого огляду та огляду речей підписують особа, яку було піддано оглядові та у якої оглядали речі, поняті та посадова особа органу поліції, яка його склала.

Про особистий огляд та огляд речей особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, робиться відповідний запис у протоколі про адміністративне правопорушення чи в протоколі про адміністративне затримання, де зазначаються:

прізвища, імена та по батькові, місця проживання двох понятих;

перелік речей, що оглядаються, та предметів одягу, що є на особі на час її затримання;

відомості щодо наявності або відсутності у затриманої особи тілесних ушкоджень. Якщо виявлено тілесні ушкодження, потрібно зазначити, на яких саме частинах тіла вони є та їх характер (синці, подряпини, різані рани тощо).

У разі якщо затриманий потребує медичної допомоги, посадова особа органу поліції викликає швидку медичну допомогу. У протоколі про адміністративне правопорушення зазначаються час надання медичної допомоги, номер бригади швидкої медичної допомоги, прізвище та ініціали лікаря, до якого закладу охорони здоров'я направлено затриманого.

13. При надходженні від затриманої особи під час проведення особистого огляду, огляду речей скарг чи зауважень у протоколі про адміністративне затримання робиться відповідний запис із зазначенням їх суті.

14. Коли затриману особу звільнено з місця її перебування, у протоколі про адміністративне затримання зазначається, зокрема, у графі «скарг, зауважень до

дій посадових осіб органів поліції не маю/маю» - про наявність або відсутність зауважень та скарг на дії посадових осіб органів поліції із викладенням їх суті.

15. Згідно зі статтею 265 КУпАП речі і документи, що є знаряддям або безпосереднім об'єктом правопорушення, виявлені під час затримання, особистого огляду або огляду речей, вилучаються посадовими особами органів поліції. У протоколі про адміністративне правопорушення або в протоколі про адміністративне затримання робиться відповідний запис про те, які саме речі, предмети, документи, що є знаряддям або безпосереднім об'єктом правопорушення, вилучено у затриманого, зазначаються їх індивідуальні ознаки, номери, місце та обставини їх виявлення.

Порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення

1. Розгляд справ про адміністративні правопорушення здійснюють уповноважені посадові особи органів поліції відповідно до статті 222 КУпАП.

2. Проведення у справі про адміністративне правопорушення не може бути розпочато, а розпочате підлягає закриттю за обставин, визначених статтею 247 КУпАП.

3. Справа про адміністративне правопорушення розглядається за місцем його вчинення або місцем проживання правопорушника відповідно до статті 276 КУпАП у строки, визначені статтею 277 КУпАП.

У випадках, передбачених частиною першою статті 258 КУпАП, уповноваженими органами (посадовими особами) на місці вчинення правопорушення виноситься постанова по справі про адміністративне правопорушення відповідно до вимог статті 283 КУпАП.

4. Під час розгляду справи про адміністративне правопорушення особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснюються її права, передбачені частиною першою статті 268 КУпАП та статтями 55, 56, 59, 63 Конституції України.

5. Справа про адміністративне правопорушення відповідно до частини першої статті 268 КУпАП розглядається в присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. За відсутності цієї особи справу може бути розглянуто лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи.

6. Уповноважені посадові особи органів поліції при підготовці до розгляду справи про адміністративне правопорушення відповідно до статті 278 КУпАП вирішують такі питання:

чи належить до їх компетенції розгляд даної справи;

чи правильно складено протокол та інші матеріали справи про адміністративне правопорушення;

чи сповіщено осіб, які беруть участь у розгляді справи, про час і місце її розгляду;

чи витребувано необхідні додаткові матеріали;

чи підлягають задоволенню клопотання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілого, їх законних представників і адвокатів.

7. Уповноважена посадова особа, яка розглядає справу про адміністративне правопорушення, відповідно до статті 280 КУпАП зобов'язана з'ясувати: чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна дана особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, чи є обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, чи заподіяно майнову шкоду, чи є підстави для передачі матеріалів про адміністративне правопорушення на розгляд громадської організації, трудового колективу, а також з'ясувати інші обставини, що мають значення для правомірного вирішення справи.

8. Розглянувши справу про адміністративне правопорушення, уповноважена посадова особа органу поліції відповідно до статті 283 КУпАП виносить постанову по справі про адміністративне правопорушення.

Постанова по справі про адміністративне правопорушення складається на спеціальному бланку, виготовленому друкарським способом згідно з технічним описом бланка постанови по справі про адміністративне правопорушення, на якому проставлено відповідні серію і номер.

За наявності технічної можливості постанову по справі про адміністративне правопорушення складається в електронній формі з використанням мобільного логістичного пристрою із автоматичним присвоєнням їй відповідної серії та номера, а також із зазначенням відомостей, яка інтегрується до електронної картки про адміністративне правопорушення та роздруковується за допомогою спеціальних технічних пристроїв у вигляді стрічки.

9. Бланк постанови по справі про адміністративне правопорушення заповнюється розбірливим почерком. Не допускаються закреслення чи виправлення відомостей, що заносяться до постанови, а також внесення додаткових записів після того, як постанову підписана особою, щодо якої вона винесена. У разі допущення порушень при оформленні такої постанови її заповнений бланк вважається зіпсованим.

10. При винесенні постанови по справі про адміністративне правопорушення у ній зазначаються, зокрема:

у графі «посада, найменування органу поліції, звання, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка винесла постанову» - прізвище, ім'я, по батькові посадової особи органу поліції, яка винесла постанову, та орган поліції (повністю, без скорочень);

у графі «установив» - число, місяць, рік, час та місце вчинення адміністративного правопорушення, а також обставини і суть правопорушення, установлені при розгляді матеріалів адміністративної справи;

у графі «ураховуючи, що гр-нин(ка)» - прізвище та ініціали правопорушника;

у графі «постановив» - уповноважена посадова особа органу поліції з урахуванням та зазначенням обставин, що пом'якшують (стаття 34 КУпАП) чи обтяжують (стаття 35 КУпАП) відповідальність за адміністративне правопорушення, зазначає прийняте у справі рішення.

11. У справі про адміністративне правопорушення посадова особа органу поліції, яка її розглядає, відповідно до статті 284 КУпАП виносить одну з таких постанов:

про накладення адміністративного стягнення;

про закриття справи.

12. Відповідно до частини першої статті 38 КУпАП адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніше як через два місяці з дня його виявлення, за винятком випадків, коли справи про адміністративні правопорушення відповідно до КУпАП підвідомчі суду (судді).

13. Постанова про закриття справи про адміністративне правопорушення виноситься при оголошенні усного зауваження, передачі матеріалів на розгляд громадської організації чи трудового колективу або передачі їх прокурору, органу досудового розслідування, а також за наявності обставин, передбачених статтею 247 КУпАП.

14. Особа, яка вчинила адміністративне правопорушення, крім посадової особи, звільняється від адміністративної відповідальності, а матеріали передаються на розгляд громадської організації або трудового колективу, якщо з урахуванням характеру вчиненого правопорушення і особи правопорушника до нього доцільно застосувати захід громадського впливу.

Про заходи громадського впливу, застосовані до осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, розгляд яких віднесений до компетенції органів поліції, власник підприємства, установи, організації, або уповноважений ним орган, або громадська організація повинні не пізніше як у десятиденний строк з дня одержання матеріалів повідомити орган (посадову особу), який (яка) надіслав(ла) матеріали (стаття 21 КУпАП).

15. Постанова по справі про адміністративне правопорушення відповідно до статті 285 КУпАП оголошується негайно після закінчення розгляду адміністративної справи.

Копія постанови по справі про адміністративне правопорушення протягом трьох днів вручається або надсилається особі, щодо якої цю постанову винесено. Копія постанови по справі про адміністративне правопорушення вручається особі, притягнутій до адміністративної відповідальності, особисто під підпис. У постанові по справі про адміністративне правопорушення зазначається дата її вручення і ставиться підпис правопорушника. У разі якщо копія постанови по справі про адміністративне правопорушення надсилається поштою, про це робиться відповідна відмітка у справі, до якої долучається корінець поштового повідомлення про її отримання.

Копія постанови по справі про адміністративне правопорушення в той самий строк вручається або надсилається потерпілому на його прохання (у ній зазначається дата її вручення і ставиться підпис особи, яка її отримала).

16. Особа, щодо якої винесено постанову по справі про адміністративне правопорушення, може її оскаржити в порядку, визначеному статтею 288 КУпАП, та в строк, визначений статтею 289 КУпАП.

17. Відповідно до статті 293 КУпАП посадова особа органу поліції, уповноважена розглядати справи про адміністративні правопорушення, при розгляді скарги на постанову по справі про адміністративне правопорушення перевіряє законність і обґрунтованість її винесення і приймає одне з таких рішень:

1) залишає постанову по справі про адміністративне правопорушення без зміни, а скаргу без задоволення та виносить рішення щодо залишення

постанови по справі про адміністративне правопорушення без змін, а скарги або подання прокурора без задоволення;

2) скасовує постанову по справі про адміністративне правопорушення і надсилає справу на новий розгляд та виносить рішення щодо скасування постанови по справі про адміністративне правопорушення та надсилання справи на новий розгляд;

3) скасовує постанову по справі про адміністративне правопорушення і закриває справу та виносить рішення щодо скасування постанови по справі про адміністративне правопорушення і закриття справи;

4) змінює захід стягнення в межах, передбачених нормативним актом про відповідальність за адміністративне правопорушення, але без посилення стягнення, та виносить рішення щодо зміни заходу стягнення.

18. Копія рішення по скарзі на постанову протягом трьох днів надсилається особі, щодо якої її винесено, у той самий строк копія постанови надсилається потерпілому на його прохання.

Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень

1. Постанова про накладення адміністративного стягнення підлягає виконанню з моменту її винесення, якщо інше не встановлено КУпАП та іншими законами України.

2. Контроль за виконанням постанов про накладення адміністративних стягнень здійснюється керівниками органів поліції.

3. Штраф має бути сплачений порушником не пізніше як через п'ятнадцять днів з дня вручення йому постанови про накладення штрафу, а в разі оскарження такої постанови - не пізніше як через п'ятнадцять днів з дня повідомлення про залишення скарги без задоволення.

4. У разі несплати правопорушником штрафу в установлений строк постанова про накладення штрафу надсилається для примусового виконання до відділу державної виконавчої служби за місцем проживання порушника, роботи або за місцезнаходженням його майна в порядку, встановленому законом.

5. При стягненні штрафу відповідно до статті 309 КУпАП на місці вчинення адміністративного правопорушення порушникові видається квитанція встановленого зразка.

У разі несплати штрафу на місці вчинення адміністративного правопорушення провадження у справі про адміністративне правопорушення, а потім виконання постанови по справі про адміністративне правопорушення здійснюються в порядку, передбаченому КУпАП.

Діловодство у справах про адміністративні правопорушення

1. Бланки протоколів про адміністративні правопорушення та протоколів про адміністративні затримання, постанов по справах про адміністративні правопорушення друкуються із зазначенням відповідних серії та номера.

2. Організація забезпечення органів поліції журналами видачі бланків протоколів про адміністративні правопорушення, бланків постанов по справах про адміністративні правопорушення та бланків протоколів про адміністративні затримання і журналами обліку справ про адміністративні правопорушення та

протоколів про адміністративні затримання, які передбачені цією Інструкцією, покладається на керівників органів поліції.

3. Облік використаних бланків протоколів про адміністративні правопорушення, бланків постанов по справах про адміністративні правопорушення та бланків протоколів про адміністративні затримання ведеться в журналі видачі бланків протоколів про адміністративні правопорушення та бланків протоколів про адміністративні затримання, який за наявності технічної можливості ведеться в електронній формі.

4. Складені протоколи по справах про адміністративні правопорушення, постанови по справах про адміністративні правопорушення та протоколи про адміністративні затримання реєструються впродовж доби в журналі обліку справ про адміністративні правопорушення та протоколів про адміністративні затримання, який за наявності технічної можливості ведеться в електронній формі.

5. В органах поліції заповнення журналів видачі бланків протоколів про адміністративні правопорушення, бланків постанов по справах про адміністративні правопорушення та бланків протоколів про адміністративні затримання і журналів обліку справ про адміністративні правопорушення та протоколів про адміністративні затримання, а також корінців складених протоколів про адміністративні правопорушення, постанов по справах про адміністративні правопорушення та протоколів про адміністративні затримання здійснюється посадовою особою, яка за своїми функціональними обов'язками є відповідальною за стан діловодства у справах про адміністративні правопорушення.

6. Облік адміністративних правопорушень в електронному вигляді здійснюється на підставі електронної картки про адміністративне правопорушення відповідно до Інструкції з автоматизованого обліку адміністративних правопорушень, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 04 липня 2016 року № 595, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 28 липня 2016 року за № 1059/29189.

7. Справи про адміністративні правопорушення разом з протоколами про адміністративні затримання (у разі їх складення), сторінки яких нумеруються, прошиваються, зберігаються в металевих сховищах органів поліції за місцем прийняття рішення протягом трьох років з дня накладення адміністративного стягнення.

8. Протоколи про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, не пізніше наступного робочого дня після складання реєструються в журналі реєстрації та обліку протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.

9. Журнал реєстрації та обліку протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, ведеться посадовою особою, яка за своїми функціональними обов'язками є відповідальною за стан діловодства у справах про адміністративні правопорушення.

10. З метою належного забезпечення прокурорського нагляду за додержанням і правильним застосуванням законодавства України при провадженні в справах про адміністративне правопорушення копія протоколу про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, надсилається прокурору, який братиме участь у розгляді справи.

Контроль за станом дотримання законності під час здійснення адміністративного провадження

1. Організація контролю за порядком здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення в органах поліції здійснюється їх безпосередніми керівниками.

2. Контроль за додержанням вимог щодо ведення журналу видачі бланків протоколів про адміністративні правопорушення, бланків постанов по справах про адміністративні правопорушення і бланків протоколів про адміністративні затримання та їх використання покладається на одного із заступників керівника органу поліції, якого визначено відповідальним згідно з наказом керівника цього органу.

3. Безпосередній контроль за дотриманням уповноваженими посадовими особами законодавства під час здійснення проваджень у справах про адміністративні правопорушення покладається на керівників структурних підрозділів органу поліції.

ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ЗАТРИМАННЯ

Підстави затримання

У відповідності до ч. 1 ст. 37 ЗУ «Про Національну поліцію», поліція уповноважена затримувати особу на підставах, у порядку та на строки, визначені Конституцією України, Кримінально-процесуальним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення. У постанові про адміністративне затримання поліцейський повинен вказати місце, дату і точний час, підстави затримання, вказати чи надходили клопотання, заяви, скарги особи, наявність чи відсутність видимих тілесних ушкоджень. Відлік часу утримання затриманої фізичної особи рахується з моменту її фактичного затримання. Протокол підписується поліцейським і особою.

Законодавство передбачає два види затримання особи (адміністративне та кримінально-процесуальне затримання), які підстави та порядок здійснення яких регулюються Кодексом України про адміністративні правопорушення (ст. ст. 260 - 263 КУпАП) та Кримінально-процесуальним кодексом України (ст. ст. 207-208 КПК).

Поліцейський має право затримувати і доставляти до відділу поліції осіб за наявності таких підстав:

1) особу, яка вчинила адміністративне правопорушення з метою його припинення, коли вичерпано інші заходи впливу, а також з метою встановлення особи, складення протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов'язковим, забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов по справах про адміністративні правопорушення (ст. 260 КУпАП);

2) якщо цю особу застали під час вчинення злочину або замаху на його вчинення (ст.208 КПК України);

3) якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, в тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин (ст.208 КПК України);

4) якщо є обґрунтовані підстави вважати, що можлива втеча з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи, підозрюваної у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого корупційного злочину, віднесеного законом до підслідності Національного антикорупційного бюро України (ст.208 КПК України);

5) якщо є обґрунтовані підстави вважати, що можлива втеча з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи, підозрюваної у вчиненні злочину, передбаченого статтями 255, 255⁻¹, 255⁻² Кримінального кодексу України.

Згідно з наданими законодавством повноваженнями наряд поліції має право затримувати і доставляти до приміщення поліції:

1. осіб, яких вони запідозрили у вчиненні кримінального правопорушення або замаху на його вчинення, якщо для цього є достатні підстави (очевидець, у тому числі і потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин), а також безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення чи під час безперервного переслідування особи, яка підозрюється у його вчиненні;

2. осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, для складання протоколу або розгляду справи за суттю, якщо ці питання не можуть бути вирішені на місці;

3. неповнолітніх віком до 16 років, які залишилися без опікування;

4. неповнолітніх, які вчинили суспільно небезпечні діяння і не досягли віку, з якого настає кримінальна відповідальність;

5. військовослужбовців, які вчинили діяння, що підпадають під ознаки кримінального або адміністративного правопорушення;

6. осіб, які мають ознаки вираженого психічного розладу і створюють у зв'язку з цим реальну небезпеку для себе і оточуючих.

Працівники поліції мають право здійснювати адміністративне затримання (ст. 262 КУпАП) особи, яка вчинила одне з таких адміністративних правопорушень як:

- дрібне хуліганство (ст. 173 КУпАП);
- вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування (ст. 173-2 КУпАП);
- порушення порядку організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій (ст. 185-1 КУпАП);
- поширювання неправдивих чуток (ст. 173-1 КУпАП);
- злісна непокоря законному розпорядженню або вимозі поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця (ст. 185 КУпАП);
- публічні заклики до невиконання вимог поліцейського чи посадової особи Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (ст. 185-7 КУпАП);
- прояв неповаги до суду або Конституційного Суду України (ст. 185-3 КУпАП);
- здійснення незаконного доступу до інформації в інформаційних (автоматизованих) системах, незаконне виготовлення чи розповсюдження копій

баз даних інформаційних (автоматизованих) систем (ст. 212-6 КУпАП);

- порушення правил про валютні операції (ст. 162 КУпАП);
- порушення правил обігу наркотичних засобів або психотропних речовин (ст. 44 КУпАП - незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах, ст. 106-2 КУпАП - незаконний посів або незаконне вирощування снотворного маку чи конопель);
- незаконний продаж товарів або інших предметів (наприклад, ст. 164-9 - незаконне розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних);
- торгівля з рук у невстановлених місцях (ст. 160 КУпАП);
- розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або поява у громадських місцях у п'яному вигляді (ст. 178 КУпАП);
- зайняття проституцією (ст. 181-1 КУпАП);
- порушення правил дорожнього руху (статті 109 – 141 глави 10 «Адміністративні правопорушення на транспорті, в галузі шляхового господарства і зв'язку» КУпАП);
- порушення правил полювання, рибальства і охорони рибних запасів та інших порушень законодавства про охорону і використання тваринного світу (ст. 85 КУпАП - порушення правил використання об'єктів тваринного світу);
- порушення правил перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні і транзитного проїзду через територію України (ст. 204-1 КУпАП - незаконне перетинання або спроба незаконного перетинання державного кордону України);
- інші види адміністративних правопорушень протоколи за вчинення яких відповідно до пункту 1 частини 1 статті 255 КУпАП мають право складати уповноважені посадові особи Національної поліції, за умови, що складення протоколу є обов'язковим, однак його неможливо скласти на місці.

Термін затримання

Строки адміністративного затримання (стаття 263 КУпАП)

Адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може тривати **не більш як три години**.

Осіб, які незаконно перетнули або зробили спробу незаконно перетнути державний кордон України, порушили порядок в'їзду на тимчасово окуповану територію України або до району проведення антитерористичної операції чи виїзду з них, порушили прикордонний режим, режим у пунктах пропуску через державний кордон України або режимні правила у контрольних пунктах в'їзду-виїзду, правила використання об'єктів тваринного світу в межах прикордонної смуги та контрольованого прикордонного району, у територіальному морі, внутрішніх водах та виключній (морській) економічній зоні України, вчинили злісну непокору законному розпорядженню або вимозі військовослужбовця чи працівника Державної прикордонної служби України або члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, а також іноземців та осіб без громадянства, які не виконали рішення про заборону в'їзду в Україну, порушили правила перебування в Україні або транзитного проїзду через територію України, може бути затримано на строк **до трьох**

годин для складення протоколу, а в необхідних випадках для встановлення особи та/або з'ясування обставин правопорушення - до трьох діб.

Осіб, які порушили правила обігу наркотичних засобів і психотропних речовин, може бути затримано на строк до трьох годин для складення протоколу, а в необхідних випадках для встановлення особи, проведення медичного огляду, з'ясування обставин придбання вилучених наркотичних засобів і психотропних речовин та їх дослідження - до трьох діб з повідомленням про це письмово прокурора протягом двадцяти чотирьох годин з моменту затримання.

Строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду (стаття 211 КПК України)

Строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду не може перевищувати **сімдесяти двох годин з моменту затримання**, який визначається згідно з вимогами статті 209 КПК України.

Затримана без ухвали слідчого судді, суду особа не пізніше шістдесяти годин з моменту затримання повинна бути звільнена або доставлена до суду для розгляду клопотання про обрання стосовно неї запобіжного заходу.

Дії поліцейського при затриманні та доставленні осіб

При затриманні громадян України, іноземців та осіб без громадянства працівники поліції зобов'язані забезпечити дотримання таких прав та основоположних свобод, передбачених Конституцією України, нормами міжнародного права та відомчими нормативно-правовими актами.

1. Згідно зі статтею 5 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року:

Кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом (...) (пункт 1).

Кожен, кого позбавлено свободи внаслідок арешту або тримання під вартою, має право ініціювати провадження, в ході якого суд без зволікання встановлює законність затримання і приймає рішення про звільнення, якщо затримання є незаконним (пункт 4).

Кожен, хто є потерпілим від арешту або затримання, здійсненого всупереч положенням цієї статті, має забезпечене правовою санкцією право на відшкодування (пункт 5).

2. Європейський суд з прав людини на прохання затриманої особи може вказати державі на обов'язок вжити у певних ситуаціях тимчасових заходів. Прохання про вжиття заходів Європейський суд може задовольнити, якщо існує невідворотний ризик настання для особи не виправної шкоди.

Прохання про вжиття тимчасових заходів особи або її представники можуть направити факсом за таким номером: +33 (0)3 88 41 39 00. Титульна сторінка прохання повинна містити напис «Rule 39. Urgent» та номер телефону, за яким можна зв'язатися з затриманою особою або з її представниками.

У проханні обов'язково мають бути наведені детальні обставини щодо реального стверджуваного ризику. До прохання обов'язково повинні додаватися відповідні рішення національних органів та інші документи, які б обґрунтовували прохання затриманої особи. У разі існування ризику бути

екстрадованим чи висланим з країни у проханні потрібно зазначити ймовірну дату та час Вашої екстрадиції чи вислання.

3. У разі затримання або арешту (взяття під варту) працівники поліції зобов'язані:

1) повідомити підстави та мотиви затримання або арешту, роз'яснити право щодо оскарження затримання;

2) негайно після фактичного затримання або арешту особи повідомити орган (установу), уповноважений(у) законом на надання безоплатної правової допомоги (єдиний телефонний номер контактної центру системи безоплатної правової допомоги: 0-800-213103);

3) надати у друкованому вигляді **положення статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 і 63 Конституції України, а саме:**

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідженням.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочині чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правничою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожному гарантується право звернутись із конституційною скаргою до Конституційного Суду України з підстав, установлених цією Конституцією, та у порядку, визначеному законом.

Кожен має право після використання всіх національних засобів юридичного захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Стаття 62. *Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.*

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. *Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.*

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

4) роз'яснити право захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника, у тому числі за рахунок держави у випадках, передбачених кримінальним процесуальним законодавством та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги;

5) негайно, але не пізніше ніж через дві години після затримання або арешту повідомити родичів затриманої особи та у разі вимоги - захисника та адміністрацію за місцем роботи чи навчання.

4. У разі заявлення затриманою особою усної або письмової вимоги про необхідність участі захисника працівники поліції не мають права вимагати від Вас надання будь-яких пояснень або свідчень до його прибуття. Волевиявлення затриманої особи щодо залучення захисника або відмови від його участі власноруч зазначається у відповідному документі про затримання.

Забороняється поміщати до кімнати для затриманих осіб, якщо стосовно них не складений протокол про адміністративне затримання або протокол про затримання підозрюваного у вчиненні кримінального правопорушення.

Особистий огляд затриманої особи проводиться особою однієї статі із затриманим та у присутності двох понятих тієї самої статі.

Доставленню й затриманню не підлягають:

1) особи, які знаходяться в непритомному стані, мають небезпечні для життя тілесні ушкодження або симптоми гострих захворювань внутрішніх органів;

- 2) особи, які вжили отруйні або сильнодіючі речовини;
- 3) особи, заражені небезпечними для здоров'я оточуючих інфекційними хворобами;
- 4) перебувають у тяжкому стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин;
- 5) втратили здатність самостійно пересуватися чи можуть завдати шкоди оточуючим або собі; вагітні жінки з ознаками близьких пологів.

Відповідні заходи реагування до таких осіб вживаються після надання їм допомоги медичними працівниками або після їх лікування у закладах охорони здоров'я.

6. Якщо особа затримана за адміністративне правопорушення, вона повинна знати, що:

- 1) адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може тривати не більше ніж три години;
- 2) осіб, які порушили правила обігу наркотичних засобів і психотропних речовин, може бути затримано на строк до трьох годин для складення протоколу, а в необхідних випадках для встановлення особи і з'ясування обставин правопорушення – до трьох діб з повідомленням про це письмово прокурора протягом двадцяти чотирьох годин з моменту затримання;
- 3) строк адміністративного затримання обчислюється з моменту фактичного затримання.

7. Якщо особу затримали за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, вона має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення її підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України (далі – КПК України), а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту – мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості;
- 4) на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій;
- 5) на відмову від захисника у будь-який момент кримінального провадження;
- 6) на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених КПК України та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;
- 7) не говорити нічого з приводу підозри проти себе, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 8) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 9) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 10) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою – негайно повідомити членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 КПК України;
- 11) збирати і подавати слідчому (дізнавачу), прокурору, слідчому судді докази;

- 12) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 13) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 14) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких затримана особа бере участь. Слідчий (дізнавач), прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);
- 15) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 16) заявляти відводи;
- 17) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 КПК України, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 КПК України;
- 18) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 19) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого (дізнавача), прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому КПК України;
- 20) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;
- 21) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою володієте, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

8. Необхідно знати, що кожен має право затримати будь-яку особу без ухвали слідчого судді, суду:

- 1) при вчиненні або замаху на вчинення кримінального правопорушення;
- 2) безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення чи під час безперервного переслідування особи, яка підозрюється у його вчиненні.

Кожен, кого затримано через підозру або обвинувачення у вчиненні кримінального правопорушення або інакше позбавлено волі, повинен бути в найкоротший строк доставлений до слідчого судді для вирішення питання про законність та обґрунтованість його затримання, іншого позбавлення волі та подальшого тримання.

Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого судового рішення про тримання під вартою.

Затримана без ухвали слідчого судді, суду особа не пізніше шістдесяти годин з моменту затримання повинна бути звільнена або доставлена до суду для розгляду клопотання про обрання стосовно неї запобіжного заходу.

**ІНСТРУКЦІЯ З ОФОРМЛЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ МАТЕРІАЛІВ
ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ, ЗАФІКСОВАНІ НЕ
В АВТОМАТИЧНОМУ РЕЖИМІ**

(витяг з наказу МВС України від 07.11.2015 № 1395)

Загальні положення

У разі виявлення правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, розгляд якого віднесено до компетенції Національної поліції України, поліцейський виносить постанову у справі про адміністративне правопорушення без складання відповідного протоколу.

Постанова виноситься у разі виявлення адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, передбачених статтями 80 і 81 (в частині перевищення нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах транспортних засобів), частинами першою, другою, третьою, п'ятою і шостою статті 121, статтями 121¹, 121², частинами першою, другою, третьою і п'ятою статті 122, частиною першою статті 123, статтею 124¹, статтями 125, 126, частинами першою, другою і третьою статті 127, статтями 128, 129, статтею 132¹, частинами шостою і одинадцятою статті 133¹, частинами першою, другою і третьою статті 140, частинами шостою, сьомою статті 152¹ КУпАП.

У разі виявлення правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, якщо воно вчинене особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, або його розгляд не віднесено до компетенції Національної поліції України, поліцейський відповідно до статті 255 КУпАП складає протокол про адміністративне правопорушення.

Поліцейські складають протоколи про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, передбачені частинами четвертою і сьомою статті 121, частиною четвертою статті 122, статтями 122², 122⁴, 122⁵, частинами другою і третьою статті 123, статтею 124, частиною четвертою статті 127, статтями 127¹, 130, 139, частиною четвертою статті 140, 188²⁸ КУпАП.

При порушенні правил дорожнього руху водіями транспортних засобів Збройних Сил України або інших утворених відповідно до законів України військових формувань та Державної спеціальної служби транспорту - військовослужбовцями строкової служби штраф як адміністративне стягнення до них не застосовується. У цих випадках поліцейські передають матеріали про правопорушення відповідним органам для вирішення питання про притягнення винних до дисциплінарної відповідальності.

Оформлення протоколів про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху

1. Протокол про адміністративне правопорушення складається в письмовій формі відповідно до статті 254 КУпАП. До протоколу про адміністративне правопорушення долучаються:

- 1) письмові пояснення свідків правопорушення в разі їх наявності;
- 2) акт огляду та тимчасового затримання транспортного засобу в разі здійснення його затримання;
- 3) акт огляду на стан сп'яніння в разі проведення огляду на стан сп'яніння;
- 4) інші документи та матеріали, які містять інформацію про правопорушення.

За наявності технічної можливості протокол про адміністративне правопорушення складається в електронній формі з автоматичним присвоєнням йому відповідної серії та номера, який роздруковується за допомогою спеціальних технічних пристроїв.

2. Протокол підписується особою, яка його склала, і особою, яка притягається до адміністративної відповідальності. За наявності свідків і потерпілих протокол про адміністративне правопорушення підписується також цими особами.

У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від підписання протоколу про адміністративне правопорушення в ньому робиться відповідний запис.

Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, а також викласти мотиви своєї відмови від його підписання, які долучаються до протоколу.

Під час складання протоколу особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснюються її права й обов'язки, передбачені статтею 268 КУпАП, про що робиться відмітка у протоколі.

3. При складанні протоколу про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 139, частиною четвертою статті 140 КУпАП або постанови у справі про адміністративні правопорушення, передбачені частинами першою - третьою статті 140 КУпАП (коли протокол не складається), до них необхідно долучати акт обстеження ділянки вулично-шляхової мережі з відповідними замірами та схемою про:

- 1) пошкодження шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд, трамвайних колій чи технічних засобів регулювання дорожнього руху;
- 2) самовільне знімання, закриття чи встановлення технічних засобів регулювання дорожнього руху;
- 3) перешкоду для дорожнього руху, у тому числі забруднення шляхового покриття;
- 4) пошкодження асфальтобетонного покриття доріг унаслідок руху машин на гусеничному ході;
- 5) умови та стан шляху, які загрожують безпеці дорожнього руху;
- 6) порушення нормативів щодо обладнання на дорогах місць проведення ремонтних робіт, залишення дорожніх машин, будівельних матеріалів, конструкцій;

7) порушення або невиконання правил на підприємствах, в установах та організаціях під час розроблення та виготовлення транспортних засобів і деталей до них або інших предметів їх додаткового обладнання, під час проектування, реконструкції та ремонту шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд.

4. Під час складання протоколу про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 188⁻²⁸ КУпАП, щодо невиконання законних вимог (приписів) посадових осіб уповноважених підрозділів Національної поліції України, щодо усунення порушень правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, додаються акт обстеження ділянки вулично-шляхової мережі та копія раніше надісланої (врученої) вимоги (припису).

Розгляд справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху

1. Справа про адміністративне правопорушення розглядається за місцем його вчинення, за місцем проживання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, за місцем реєстрації транспортного засобу та на місці вчинення адміністративного правопорушення.

2. Постанова у справі про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 80 і 81 (в частині перевищення нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах транспортних засобів), частинами першою, другою, третьою, п'ятою і шостою статті 121, статтями 121¹, 121², частинами першою, другою, третьою і п'ятою статті 122, частиною першою статті 123, статтею 124¹, статтями 125, 126, частинами першою, другою і третьою статті 127, статтями 128, 129, статтею 132¹, частинами шостою і одинадцятою статті 133¹, частинами першою, другою і третьою статті 140, частинами шостою, сьомою статті 152¹ КУпАП, виноситься на місці вчинення адміністративного правопорушення.

3. Судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені частинами четвертою та сьомою статті 121, частиною четвертою статті 122, статтями 122², 122⁴, 122⁵, частинами другою і третьою статті 123, статтею 124, частиною четвертою статті 127, статтями 127¹, 130, 139, частиною четвертою статті 140, статтею 188⁻²⁸ КУпАП, а також справи про адміністративні правопорушення, вчинені особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років.

Поліцейські розглядають справи про адміністративні правопорушення, визначені у статті 222 КУпАП.

4. Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, користується правами, визначеними у статті 268 КУпАП.

5. Поліцейський під час підготовки до розгляду справи про адміністративне правопорушення вирішує такі питання:

1) чи належить до її компетенції розгляд цієї справи;

2) чи правильно складено протокол (якщо складання протоколу передбачено КУпАП) та інші матеріали справи про адміністративне правопорушення;

3) чи повідомлено належним чином осіб, які беруть участь у розгляді справи, про час і місце її розгляду (якщо справа не розглядається на місці);

4) чи витребувано необхідні додаткові матеріали, які потрібні для вирішення справи;

5) чи підлягають задоволенню клопотання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілого, їх законних представників і адвоката.

6. Справа про адміністративне правопорушення розглядається відкрито, крім випадків, коли це суперечить інтересам охорони державної таємниці.

Розгляд справ про адміністративне правопорушення у закритому режимі проводиться із додержанням усіх правил провадження. Під час розгляду справи про адміністративне правопорушення у закритому режимі можуть бути присутні лише особи, які беруть участь у провадженні в цій справі.

7. Провадження в справі про адміністративне правопорушення не може бути розпочато, а розпочате підлягає закриттю за обставин, визначених у статті 247 КУпАП.

8. Справа про адміністративне правопорушення розглядається в присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. За відсутності цієї особи справа розглядається лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи (стаття 268 КУпАП).

Якщо при складанні протоколу (якщо складання протоколу передбачається КУпАП) особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, не була належним чином повідомлена про місце і час розгляду справи, їй за місцем проживання (перебування), роботи надсилається повідомлення про запрошення до підрозділу поліції на розгляд справи.

9. Розгляд справи розпочинається з представлення поліцейського, який розглядає цю справу. Поліцейський, що розглядає справу, оголошує, яка справа підлягає розгляду, хто притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснює особам, які беруть участь у розгляді справи, їх права і обов'язки. Після цього оголошується протокол про адміністративне правопорушення (якщо складання протоколу передбачається КУпАП), заслуховуються особи, які беруть участь у розгляді справи, досліджуються докази і вирішуються клопотання. Під час розгляду справи потерпілого може бути опитано як свідка.

10. Поліцейський оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному дослідженні всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом і правосвідомістю.

11. Якщо при розгляді справи поліцейський прийде до висновку, що в порушенні є ознаки кримінального правопорушення, матеріали передаються прокурору або органу досудового розслідування.

12. При малозначності вчиненого адміністративного правопорушення поліцейський може звільнити особу, яка притягається до адміністративної

відповідальності, від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням.

13. У випадку закінчення на дату розгляду справи про адміністративне правопорушення строків накладення адміністративного стягнення, передбачених статтею 38 КУпАП, справа про адміністративне правопорушення підлягає закриттю без накладення на особу, яка притягається до адміністративної відповідальності, адміністративного стягнення.

Поліцейський, розглядаючи справу про адміністративне правопорушення, залежно від установлених обставин зазначає у рішенні про наявність або відсутність вини конкретної особи у його вчиненні та за результатами розгляду справи по суті на підставі статті 247 КУпАП приймає рішення щодо закриття справи про адміністративне правопорушення у зв'язку із закінченням строків, передбачених статтею 38 КУпАП.

14. Поліцейський, який розглядає справу, встановивши причини та умови, що сприяли вчиненню адміністративного правопорушення, вносить у відповідний державний орган чи орган місцевого самоврядування, громадську організацію або посадовій особі пропозиції про вжиття заходів щодо усунення цих причин та умов. Про вжиті заходи протягом тридцяти календарних днів з дня надходження пропозиції повідомляє орган (посадову особу), який вніс пропозицію.

15. Потерпілим, свідкам, експертам і перекладачам відшкодовуються у встановленому порядку витрати, яких вони зазнали у зв'язку з явкою до поліцейського, у провадженні якого перебуває справа про адміністративне правопорушення.

Постанова по справі про адміністративне правопорушення

1. Розглянувши справу про адміністративне правопорушення, поліцейський вносить постанову по справі про адміністративне правопорушення.

2. Зміст постанови по справі про адміністративне правопорушення повинен відповідати статті 283 КУпАП.

3. По справі про адміністративне правопорушення вноситься одна з таких постанов:

1) про накладення адміністративного стягнення;

2) про закриття справи.

4. Постанова про закриття справи вноситься при оголошенні усного зауваження, передачі матеріалів на розгляд громадської організації чи трудового колективу або передачі їх прокурору, органу досудового розслідування, а також за наявності обставин, передбачених статтею 247 КУпАП.

5. Постанова про накладення адміністративного стягнення по справі про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване не в автоматичному режимі, складається у письмовій формі або за наявності технічної можливості в електронній формі у вигляді стрічки, яка роздруковується за допомогою спеціальних технічних пристроїв, із зазначенням відомостей, що відповідають пунктам постанови про накладення адміністративного стягнення по справі про адміністративне правопорушення у

сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване не в автоматичному режимі, наведеної у додатку 5 до цієї Інструкції.

За наявності технічної можливості після винесення постанови в електронній формі у вигляді стрічки на мобільному логістичному пристрої відображається двовимірний штрих-код (QR-код), що містить інформацію з реквізитами для сплати штрафу.

Постанова оголошується негайно після закінчення розгляду справи (стаття 285 КУпАП). Копія постанови протягом трьох днів вручається або висилається поштою рекомендованим листом особі, стосовно якої її винесено.

Копія постанови в той самий строк вручається або надсилається потерпілому на його прохання. Копія постанови вручається під підпис. У разі якщо копія постанови надсилається, про це робиться відповідна відмітка у справі (стаття 285 КУпАП).

У випадках, передбачених статтею 258 КУпАП, копія постанови у справі про адміністративне правопорушення вручається особі, щодо якої її винесено, на місці вчинення правопорушення (стаття 285 КУпАП).

Постанова набирає законної сили після її вручення особі, або отримання поштового повідомлення про вручення, або про відмову в її отриманні.

Накладення стягнень

1. Стягнення за адміністративне правопорушення накладається відповідно до статті 33 КУпАП.

2. Адміністративне стягнення накладається не пізніше як через два місяці з дати вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніше як через два місяці з дати його виявлення, за винятком випадків, коли справи про адміністративні правопорушення відповідно до КУпАП - підвідомчі суду (судді) (стаття 38 КУпАП).

Якщо справи про адміністративні правопорушення є підвідомчими суду (судді), стягнення накладається не пізніше як через три місяці з дати вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніше як через три місяці з дати його виявлення.

3. *При вчиненні однією особою двох або більше адміністративних правопорушень адміністративне стягнення накладається за кожне правопорушення окремо (стаття 36 КУпАП). У цьому випадку поліцейський накладає стягнення тільки за ті адміністративні правопорушення, які він має право розглядати.*

Якщо особа вчинила кілька адміністративних правопорушень, справи про які одночасно розглядаються одним і тим самим поліцейським, стягнення накладається в межах санкції, встановленої за більш серйозне правопорушення з числа вчинених.

У разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, ознак адміністративного правопорушення адміністративне стягнення накладається не пізніше як через місяць з дня прийняття рішення про закриття кримінального провадження (стаття 38 КУпАП).

Виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення

1. Стягнення штрафу за бажанням особи, притягнутої до адміністративної відповідальності, здійснюється поліцейським на місці вчинення адміністративного правопорушення незалежно від розміру, виключно за допомогою безготівкових платіжних пристроїв. У такому разі особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, видається квитанція.

У разі несплати штрафу на місці вчинення адміністративного правопорушення провадження в справі, а потім виконання постанови здійснюються в порядку, передбаченому КУпАП.

2. Штраф сплачується особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, не пізніше як через п'ятнадцять днів з дня вручення їй постанови про накладення штрафу, а в разі оскарження такої постанови - не пізніше як через п'ятнадцять днів з дня повідомлення про залишення скарги без задоволення.

3. У разі несплати особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, штрафу в установленій КУпАП строк постанови у справі про адміністративне правопорушення протягом п'яти днів із заявою надсилається для примусового виконання до органу державної виконавчої служби за місцем проживання (перебування), роботи особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, або за місцезнаходженням її майна в порядку, установленому законодавством.

4. У порядку примусового виконання постанови про стягнення штрафу за вчинення адміністративного правопорушення з особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, стягується подвійний розмір штрафу, визначеного у відповідній статті КУпАП та зазначеного у постанові про його стягнення, а також витрати на облік зазначених правопорушень.

5. У разі винесення кількох постанов про накладення адміністративних стягнень щодо однієї особи кожна постанови виконується окремо (стаття 300 КУпАП).

6. Відстрочка виконання постанови про накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу (за винятком стягнення штрафу на місці вчинення адміністративного правопорушення) здійснюється в порядку, встановленому законодавством.

За наявності обставин, зазначених у пунктах 5, 6, 9 статті 247 КУпАП (видання акта амністії, якщо він усуває застосування адміністративного стягнення; скасування акта, який встановлює адміністративну відповідальність; смерть особи, щодо якої було розпочато провадження в справі), поліцейський припиняє її виконання.

7. Не підлягає виконанню постанови про накладення адміністративного стягнення, якщо її не було звернуто до виконання протягом трьох місяців з дня винесення. У разі оскарження постанови перебіг строку давності зупиняється до розгляду скарги. У разі відстрочки виконання постанови перебіг строку давності зупиняється до закінчення строку відстрочки (стаття 303 КУпАП).

8. У разі відсутності самостійного заробітку в осіб віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які вчинили адміністративне правопорушення, штраф стягується з батьків або осіб, які їх замінюють (стаття 307 КУпАП).

9. Штраф, накладений за вчинення адміністративного правопорушення, вноситься особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, в

установу банку України, за винятком штрафу, що стягується на місці вчинення правопорушення, якщо інше не встановлено законодавством України (стаття 307 КУпАП).

10. Постанова про накладення штрафу, за якою стягнення штрафу проведено повністю, з відміткою про виконання або за якою стягнення штрафу проведено відповідно до статті 36 Закону України "Про виконавче провадження" повертається до відповідного підрозділу поліції.

11. Постанова у справі про адміністративне правопорушення, за яке накладено адміністративне стягнення у вигляді попередження, виконується поліцейським, який виніс таку постанову, шляхом оголошення постанови.

Особливості оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, вчинені повторно

1. Повторним відповідно до статті 35 КУпАП визнається вчинене особою протягом року однорідне правопорушення, за яке її вже було піддано адміністративному стягненню.

2. Винесення постанови про адміністративне правопорушення, передбачене частинами першою, другою, третьою і шостою статті 121, частиною першою статті 128, частиною шостою статті 133¹ КУпАП, здійснюється за місцем вчинення правопорушення за наявності відомостей про те, що це порушення не є повторним протягом року.

3. У разі неможливості встановити повторність постанова в справі про адміністративне правопорушення на місці його вчинення не виноситься, а складається повідомлення про адміністративне правопорушення, яке у п'ятиденний строк разом із наявними матеріалами справи (рапортом, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, поясненнями свідків, показаннями технічних приладів та засобів, у тому числі тих, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, та іншими доказами) надсилається до підрозділу поліції за місцем проживання (перебування) особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, з метою здійснення перевірки на наявність повторності правопорушення та вжиття заходів щодо подальшого розгляду.

Після здійснення перевірки на наявність повторності правопорушення особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, повідомляється про місце розгляду справи про адміністративне правопорушення.

4. Поліцейський, який подає матеріали до розгляду, готує довідку про наявність повторності вчинення адміністративного правопорушення, отримання (неотримання) особою за місцем її проживання посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії, а за матеріалами про адміністративні правопорушення, передбачені частинами другою та третьою статті 130 КУпАП, - довідку про належність транспортного засобу.

5. У разі встановлення повторності правопорушення до протоколу (якщо протокол складається) долучається довідка, у якій міститься інформація про дату вчинення попереднього адміністративного правопорушення і прийняте в справі рішення.

Особливості оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачена статтею 121 КУпАП

1. Контроль за відповідністю технічного стану транспортних засобів, які використовуються для надання послуг з перевезення пасажирів та рухаються за встановленими маршрутами, проводиться в місцях їх стоянки, або в початкових, проміжних чи кінцевих пунктах маршруту, або під час виїзду/заїзду із/до спеціально пристосованих місць для зберігання транспортних засобів (приміщення, гаражі, майданчики, стоянки тощо).

2. Контроль за відповідністю технічного стану транспортних засобів, які підлягають обов'язковому технічному контролю, не може здійснюватися в місцях, де Правилами дорожнього руху заборонені їх зупинка і стоянка, де вони можуть суттєво перешкоджати дорожньому руху або створити загрозу безпеці руху. Час на проведення такої перевірки не має перевищувати 20 хв.

3. Контроль за відповідністю технічного стану транспортного засобу, що підлягає обов'язковому технічному контролю, здійснюється поліцейським шляхом візуального (органолептичного) огляду елементів систем та механізмів такого транспортного засобу та/або перевірки їх працездатності і справності за допомогою спеціальних пристроїв (приладів), які сертифіковані та пройшли повірку відповідно до вимог, передбачених правилами, нормами та стандартами у сфері безпеки дорожнього руху.

Під час здійснення контролю за відповідністю технічного стану транспортного засобу, що підлягає обов'язковому технічному контролю, поліцейському забороняється безпосередньо втручатися в складові частини транспортного засобу, які перевіряються, а саме частково або повністю розбирати, регулювати або замінювати їх.

Поліцейський, який здійснює контроль за відповідністю технічного стану транспортного засобу, що підлягає обов'язковому технічному контролю, у разі наявності технічної можливості застосовує під час контролю технічні прилади та засоби, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засоби фото- і кінозйомки, відеозапису.

4. У разі застосування спеціальних пристроїв (приладів) за результатами контролю за відповідністю технічного стану транспортного засобу, що підлягає обов'язковому технічному контролю, поліцейський складає Акт відповідності технічного стану транспортного засобу та його обладнання (далі - Акт відповідності) (у двох примірниках, один з яких вручається водієві транспортного засобу).

5. Записи в Акті відповідності мають бути чіткими, розбірливими, а прізвище, ім'я, по батькові водія, прізвище, ім'я, по батькові поліцейського, який склав Акт відповідності, а також номер кузова, шасі (рами) вносяться друкованими літерами.

6. Під час заповнення пункту 9 Акта відповідності навпроти певного типу (категорія) транспортного засобу, що перевіряється, проставляється відмітка.

7. У пункті 10 Акта відповідності заповнюються підпункти a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, а саме в одній із трьох граф проставляється відмітка в таких випадках:

у графі «Перевірено» - якщо за результатами перевірки технічного стану транспортного засобу та його обладнання не виявлено невідповідностей;

у графі «Не перевірено» - якщо перевірка не проводилася;
у графі «Не відповідає вимогам» - якщо виявлено невідповідність технічного стану транспортного засобу та/або його переобладнання з порушенням відповідних правил, норм і стандартів.

Справність складових частин транспортного засобу, зазначених у підпунктах е, ф, г пункту 10 Акта відповідності, визначається виключно за показаннями відповідних спеціальних пристроїв (приладів).

У разі виявлення під час контролю за відповідністю технічного стану транспортного засобу несправності системи гальмового або рульового керування, тягово-зчіпного пристрою, зовнішніх світлових приладів (темної пори доби) чи інших технічних несправностей, з якими відповідно до встановлених правил експлуатація його забороняється, або невідповідності його технічного стану вимогам стандартів, правил дорожнього руху і технічної експлуатації, або його переобладнання з порушенням відповідних правил, норм і стандартів (підпункти а, б, с, d, е, f, g, h, і, j пункту 10 Акта відповідності) поліцейський здійснює провадження у справі про адміністративне правопорушення відповідно до вимог КУпАП.

8. У пункті 12 Акта відповідності поліцейський зазначає стислий опис несправностей, виявлених під час перевірки.

9. У пункті 13 Акта відповідності зазначається інформація про назву, серію та номер застосованих під час контролю спеціальних пристроїв (приладів), за показаннями яких встановлено технічну несправність транспортного засобу.

10. Копія Акта відповідності вручається водієві транспортного засобу під підпис.

У разі відмови водія від підписання Акта відповідності в ньому робиться про це відповідний запис.

11. У разі встановлення під час контролю відповідності технічного стану, за допомогою спеціальних пристроїв (приладів) несправностей системи гальмового або рульового керування, тягово-зчіпного пристрою, зовнішніх світлових приладів (темної пори доби) чи інших технічних несправностей, з якими відповідно до встановлених правил експлуатація його забороняється, або невідповідності його технічного стану вимогам стандартів, правил дорожнього руху і технічної експлуатації, або його переобладнання з порушенням відповідних правил, норм і стандартів інформація щодо результатів контролю надсилається до територіального органу з надання сервісних послуг МВС для визнання недійсним протоколу перевірки технічного стану цього транспортного засобу.

Особливості оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачена статтею 124 КУпАП

1. У разі порушення учасниками дорожнього руху правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна, на місці дорожньо-транспортної пригоди (далі - ДТП) складається протокол про адміністративне правопорушення стосовно цих осіб, до якого додаються:

- 1) схема місця ДТП, яку підписують учасники ДТП та поліцейський;
- 2) пояснення учасників пригоди та свідків (у разі їх наявності);
- 3) показання технічних приладів (у разі їх наявності);
- 4) показання засобів фото- та/або відеоспостереження (у разі їх наявності);
- 5) інші матеріали, які необхідні для прийняття рішення у справі.

2. У випадках, коли внаслідок ДТП її учасникам заподіяно тілесних ушкоджень, викликається слідчо-оперативна група для проведення слідчих дій на місці пригоди відповідно до вимог Кримінального процесуального кодексу України.

Поліцейський в порядку звітування за результатами реагування на повідомлення про кримінальні та адміністративні правопорушення складає рапорт на керівника відповідного підрозділу поліції, який передається уповноваженій особі підрозділу поліції.

3. На місці ДТП за вимогою учасників ДТП їм надається можливість зробити фотографію схеми ДТП. У випадку відсутності технічної можливості копія схеми ДТП та фотографії з місця ДТП надаються за письмовою заявою в підрозділі поліції у разі, якщо матеріали не було надіслано за належністю.

4. На схемі місця ДТП графічно зображуються та фіксуються такі об'єкти:

- 1) ділянка дороги, на якій сталась ДТП;
- 2) сталі орієнтири, до яких на схемі здійснена прив'язка об'єктів та слідів;
- 3) транспортні засоби, причетні до ДТП, координати їх розміщення відносно елементів проїжджої частини та сталих орієнтирів;

- 4) сліди гальмового шляху коліс транспортних засобів: їх розміщення відносно елементів проїжджої частини; довжина від їх початку до кожного колеса транспортного засобу із зображенням місць розривів; довжина слідів на ділянках з різним покриттям;

- 5) інші сліди та предмети, що стосуються пригоди: розміщення частин та об'єктів (уламки кузова, частинки фарби, уламки скла, осипання ґрунту, сліди рідини), що відокремилися від транспортного засобу, відносно елементів проїжджої частини, транспортних засобів; площа розсіювання уламків скла, осипання ґрунту;

- 6) координати місця зіткнення, наїзду відносно сталих орієнтирів;

- 7) ширина проїжджої частини разом з роздільними смугами;

- 8) ширина тротуарів, узбіччя;

- 9) розміри ділянок з різним станом дорожнього покриття;

- 10) розміри та розміщення дефектів дорожнього покриття;

- 11) розташування дорожньої розмітки;

- 12) розташування світлофорів, дорожніх знаків та інших засобів технічного регулювання дорожнього руху;

- 13) розташування шлагбаума, засобів сигналізації, дорожніх знаків на підході до залізничного переїзду.

В обов'язковому порядку на схемі місця ДТП заповнюється таблиця дорожніх умов та зазначаються назви об'єктів, зображених на схемі.

На зворотному боці схеми місця ДТП зазначаються:

- 1) марка (модель) пошкодженого транспортного засобу;

- 2) номерний знак транспортного засобу;

- 3) власник (співвласник) транспортного засобу;
- 4) серія та номер полісу обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та назва страхової організації, яка його видала, а у разі його відсутності - посвідчення відповідної категорії осіб, для яких наявність полісу не є обов'язковою;
- 5) перелік видимих (зовнішніх) пошкоджень транспортного засобу, які сталися внаслідок ДТП;
- 6) вид пригоди;
- 7) кількість учасників ДТП;
- 8) порушення пункту Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306;
- 9) результати огляду на стан сп'яніння (у випадку його проведення);
- 10) тип транспортного засобу.

Зазначена інформація підтверджується підписами водіїв транспортних засобів.

5. При складанні схеми місця ДТП рекомендується:

- 1) застосовувати спеціальне креслярське приладдя (лінійки, лекала);
- 2) користуватися загальноприйнятими графічними зображеннями об'єктів та умовними позначками;
- 3) не порушувати масштабу зображення;
- 4) деталізувати ту чи іншу ділянку схеми пригоди;
- 5) використовувати винесення фрагментів за схему.

6. У випадках, коли для прийняття об'єктивного рішення виникає необхідність для отримання додаткових даних, поліцейський, який оформлює матеріали ДТП, протягом доби передає оформлені матеріали ДТП для подальшого розгляду уповноваженій особі підрозділу поліції, на території обслуговування якого сталася пригода.

7. Уповноважена особа підрозділу поліції під час розгляду матеріалів ДТП повинен(на) в найкоротший строк, але не більше одного місяця з дати вчинення ДТП, встановити всі обставини її скоєння, вжити інших заходів щодо об'єктивного визначення особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, передбачене статтею 124 КУпАП, скласти відносно такої особи протокол про адміністративне правопорушення та в п'ятиденний строк надіслати його до відповідного суду.

8. Якщо при ДТП один з його учасників зник з місця пригоди, поліцейський оформляє схему місця ДТП, відбирає пояснення в потерпілого, свідків (у разі їх наявності), встановлює наявність засобів зовнішнього відео-, фотоспостереження та невідкладно повідомляє уповноважену особу підрозділу поліції, відповідальну за розшук осіб, що зникли з місця ДТП. Остання зобов'язана вжити всіх можливих заходів для встановлення винуватців ДТП та обставин її вчинення в найкоротший строк, але не більше двох місяців.

Розшук осіб, що зникли з місця ДТП, здійснюється шляхом використання баз (банків) даних, що входять до єдиної інформаційної системи МВС, відкритих джерел інформації, надсилання запитів про отримання необхідних фото- та/або відеофіксацій відповідної пригоди, виклику осіб для прибуття до підрозділу або відвідування їх за місцем проживання (перебування), роботи.

При встановленні транспортного засобу, який зник з місця пригоди, проводяться його огляд на предмет наявності характерних пошкоджень, інших обставин ДТП та фотофіксація.

У випадку встановлення факту проживання власника транспортного засобу на території, яку обслуговує інший підрозділ поліції, матеріали надсилаються за територіальністю.

Особливості оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачена статтею 130 КУпАП

1. Водії, стосовно яких у поліцейських є достатні підстави вважати, що вони перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, підлягають відстороненню від керування цими транспортними засобами та огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції.

2. Обов'язковому огляду підлягають водії транспортних засобів - учасники ДТП, унаслідок якої є особи, які отримали тілесні ушкодження.

3. Направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду на стан сп'яніння і проведення такого огляду здійснюються відповідно до Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 року № 1103 (зі змінами).

4. Огляд на стан алкогольного сп'яніння проводиться поліцейським на місці зупинки транспортного засобу в присутності двох свідків відповідно до чинного законодавства.

Результати огляду зазначаються в акті огляду на стан алкогольного сп'яніння з використанням спеціальних технічних засобів.

Акт огляду на стан алкогольного сп'яніння з використанням спеціальних технічних засобів складається у двох примірниках, один з яких вручається особі, щодо якої проводився цей огляд. У разі виявлення стану алкогольного сп'яніння в результаті проведення огляду з використанням спеціальних технічних засобів складається протокол про адміністративне правопорушення, до якого долучаються акт огляду на стан сп'яніння та роздруківка із результатом огляду з використанням спеціального технічного засобу (у разі наявності).

5. У разі проведення огляду на стан сп'яніння в закладах охорони здоров'я висновок про його результати долучається до протоколу про адміністративне правопорушення (у разі підтвердження стану сп'яніння).

6. У разі відмови водія транспортного засобу від проведення огляду в закладі охорони здоров'я поліцейський в присутності двох свідків складає протокол про адміністративне правопорушення, у якому зазначає ознаки сп'яніння і дії водія щодо ухилення від огляду.

7. Не можуть бути залучені як свідки поліцейські або особи, щодо неупередженості яких є сумніви.

Особливості провадження у справах про порушення правил дорожнього руху іноземцями та особами без громадянства

1. Іноземці і особи без громадянства, які перебувають на території України, підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах. Питання про відповідальність за адміністративні правопорушення, вчинені на території України іноземцями, які згідно з чинним законодавством та міжнародними договорами України користуються імунітетом від адміністративної юрисдикції України, вирішуються дипломатичним шляхом (стаття 16 КУпАП).

2. Відповідно до Віденської конвенції про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 року члени дипломатичного корпусу, адміністративно-технічні працівники та обслуговувальний персонал посольств мають дипломатичний імунітет.

Члени дипломатичного корпусу мають дипломатичний імунітет постійно, а адміністративно-технічний та допоміжний персонал тільки під час виконання своїх службових обов'язків. Члени дипломатичного корпусу не зобов'язані надавати пояснення як свідки.

3. Транспортні засоби дипломатичного та консульського корпусу також мають імунітет від обшуку, арешту.

4. При порушенні правил дорожнього руху особою, яка має імунітет, після перевірки документів, що посвідчують її особу, і акредитаційної картки, що підтверджує статус (дипломатичний паспорт, дипломатична картка, консульська картка, службова картка), поліцейський складає рапорт, а документи повертаються власнику. Забороняється здійснювати стосовно зазначеної особи будь-які заходи затримання або інші примусові дії, за винятком випадків, коли надання свободи сприятиме продовженню правопорушення.

5. Якщо особа, яка має дипломатичний імунітет, керує транспортним засобом у стані сп'яніння, їй пропонується припинити керування. Огляд на стан сп'яніння в закладах охорони здоров'я проводиться у разі її згоди. У цьому випадку поліцейський повідомляє чергового відповідного підрозділу поліції. У таких випадках рекомендується запрошувати на місце виявлення правопорушення представника дипломатичного представництва, при якому вказана особа акредитована.

При відмові від проходження медичного огляду і спробах продовжити керування транспортним засобом особою, яка має дипломатичний імунітет, подальший рух цього автомобіля не допускається, у зв'язку з чим у присутності двох свідків складається рапорт із зазначенням вичерпних відомостей про цю особу. У рапорті обов'язково вказується, що зазначена особа керувала транспортним засобом у стані сп'яніння (указуються ознаки сп'яніння), відмовилася на прохання поліцейських вийти з автомобіля, пояснити свою поведінку і пройти медичний огляд. Після складення рапорту забороняється вживати будь-яких заходів щодо затримання цієї особи або інші примусові дії. Цій особі пропонується скористатися послугами таксі або попутного

транспорту, надається можливість викликати по телефону інший автомобіль або водія. Про факт затримання автомобіля під керуванням особи, яка має дипломатичний імунітет, негайно інформуються черговий відповідного підрозділу поліції і Департамент патрульної поліції. До рапорту додаються пояснення свідків.

6. Рапорт та інші матеріали щодо порушення правил дорожнього руху особами, які мають дипломатичний імунітет, у п'ятиденний строк надсилаються до Департаменту патрульної поліції з подальшою передачею їх до Міністерства закордонних справ України, про що особа, яка має дипломатичний імунітет, попереджається на місці вчинення адміністративного правопорушення.

7. Оформлення матеріалів про порушення правил дорожнього руху іноземцями та особами без громадянства, які не мають дипломатичного імунітету, здійснюється відповідно до чинного законодавства.

Під час оформлення матеріалів про вчинене іноземцем або особою без громадянства правопорушення йому рекомендується вирішити всі питання щодо провадження в адміністративній справі за місцем учинення цього порушення. Поліцейські використовують всі передбачені законодавством можливості щодо розгляду та виконання постанови у справі про адміністративне правопорушення в найкоротші строки.

8. Справи про порушення правил дорожнього руху іноземцями та особами без громадянства, які не мають дипломатичного імунітету, розглядаються за місцем вчинення адміністративного правопорушення.

9. Після закінчення тримісячного строку невитребувані посвідчення водія іноземців з копією постанови (рішення) суду (у разі наявності) надсилаються до Департаменту патрульної поліції для подальшого направлення до відповідного підрозділу Міністерства закордонних справ України і повернення власникам.

Вилучення посвідчення водія і позбавлення права керувати транспортними засобами

1. Поліцейські тимчасово вилучають посвідчення водія за наявності підстав вважати, що водієм вчинено правопорушення, передбачене КУпАП, за яке може бути накладено адміністративне стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортним засобом.

2. Про тимчасове вилучення посвідчення водія робиться запис у протоколі про адміністративне правопорушення (стаття 265⁻¹ КУпАП).

3. До винесення судом постанови у справі про адміністративне правопорушення та набрання нею законної сили поліцейський видає водієві тимчасовий дозвіл на право керування транспортним засобом строком до трьох місяців з дати вилучення посвідчення.

4. У тимчасовому дозволі на право керування транспортним засобом з лицьового боку перекреслюються категорії транспортних засобів, права на керування якими водій не має, а також робляться такі записи:

- 1) дата тимчасового вилучення посвідчення водія;
- 2) посада, прізвище поліцейського, номер його нагрудного знака;
- 3) дата вчинення правопорушення;

4) серія та номер протоколу про адміністративне правопорушення;

5) стаття КУпАП, за якою складено протокол про адміністративне правопорушення, санкція якої передбачає накладення адміністративного стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортним засобом.

5. У разі вчинення адміністративного правопорушення, за яке передбачено накладення адміністративного стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортними засобами, особою, у якої посвідчення водія тимчасово вилучено за попереднє (попередні) адміністративне(і) правопорушення, тимчасовий дозвіл на право керування транспортним засобом, виданий у першому випадку, не поновлюється. У відповідних графах тимчасового дозволу на право керування транспортним засобом поліцейський робить відмітки за фактом виявленого правопорушення.

6. Втрачений тимчасовий дозвіл поновлюється уповноваженою особою будь-якого підрозділу поліції після документального підтвердження інформації про його попередню видачу.

7. Корінець до тимчасового дозволу на право керування транспортним засобом заповнюється поліцейським, який його видав, та надалі зберігається у відповідному підрозділі для здійснення належного контролю за правомірністю його видачі учасникам дорожнього руху.

8. Посвідчення водія вилучається до набрання законної сили постановою у справі про адміністративне правопорушення.

9. Вилучене посвідчення водія протягом трьох днів з дати надходження постанови суду, згідно з якою особу позбавлено права керування транспортним засобом, передається до територіального органу з надання сервісних послуг МВС за місцем проживання особи з копією такої постанови.

10. Після закінчення тримісячного строку тимчасового вилучення посвідчення водія у випадку, якщо судом не прийнято рішення щодо позбавлення водія права керування транспортним засобом або якщо справу про адміністративне правопорушення не розглянуто у встановлений законом строк, особа має право звернутися за отриманням вилученого документа до підрозділу поліції за місцем розгляду справи про адміністративне правопорушення відповідно до статті 276 КУпАП. Після закінчення тримісячного строку, якщо особа не звернулася за отриманням вилученого документа, таке посвідчення водія зберігається в підрозділі поліції до надходження постанови суду, яка набрала законної сили. З дати надходження такої постанови посвідчення водія протягом трьох днів надсилається до територіального органу з надання сервісних послуг МВС за місцем проживання особи.

11. У разі вчинення особою, якій уже видано тимчасовий дозвіл на право керування транспортним засобом, повторного адміністративного правопорушення, за яке передбачено позбавлення такого права, новий дозвіл їй видається лише після закінчення строку дії попереднього, але на строк не більше трьох місяців з дати вчинення такого правопорушення.

12. У разі надходження постанови суду про позбавлення водія права керування транспортним засобом, якщо посвідчення водія не вилучено, уповноважена особа відповідного підрозділу поліції у триденний строк надсилає за місцем проживання (перебування) особи, яка притягається до

адміністративної відповідальності, повідомлення про позбавлення права керування, у якому зазначає реквізити винесеної судом постанови, а також інформацію про необхідність прибуття до підрозділу поліції у визначений строк для здавання посвідчення водія. Якщо водій, посвідчення якого підлягає вилученню, не з'являється протягом місячного строку, дані про серію та номер посвідчення водія вносяться уповноваженою особою підрозділу поліції до автоматизованого обліку.

У випадку виявлення посвідчення водія, яке підлягає вилученню, працівник поліції складає акт вилучення посвідчення водія із зазначенням підстав такого вилучення. Акт складається у двох примірниках, один з яких вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності.

Тимчасове затримання транспортних засобів

1. Тимчасове затримання транспортного засобу проводиться поліцейським відповідно до Порядку тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 року № 1102, у разі наявності в нього підстав вважати, що водієм учинено порушення, передбачені частинами першою - четвертою, шостою і сьомою статті 121, частинами третьою - п'ятою статті 122 (у частині порушення правил зупинки, стоянки, що створюють перешкоди дорожньому руху або загрозу безпеці руху, порушення правил зупинки чи стоянки на місцях, що позначені відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою, на яких дозволено зупинку чи стоянку лише транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю), статтями 122⁻⁵, 124, 126, частинами першою - четвертою статті 130, статтями 132⁻¹, 206⁻¹ КУпАП.

За наявності правових підстав, передбачених абзацом першим пункту 1 цього розділу, тимчасове затримання транспортного засобу проводиться шляхом його блокування або доставлення для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку.

Тимчасове затримання транспортного засобу шляхом доставлення його для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку проводиться виключно за умов, що розміщення такого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху чи створює загрозу безпеці руху або транспортний засіб розміщений на місцях, призначених для зупинки, стоянки, безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю.

За відсутності умов, зазначених в абзаці третьому цього пункту, тимчасове затримання транспортного засобу проводиться шляхом блокування за допомогою технічних пристроїв.

Випадки, коли розміщення транспортного засобу вважається таким, що суттєво перешкоджає дорожньому руху або створює загрозу безпеці руху, визначені частиною третьою статті 265⁻⁴ КУпАП.

Тимчасове затримання транспортного засобу здійснюється також у разі виявлення транспортного засобу боржника, оголошеного в розшук відповідно до статті 36 Закону України «Про виконавче провадження».

Поліцейським забороняється брати участь у тимчасовому затриманні транспортних засобів у випадках, не передбачених чинним законодавством.

2. Доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку здійснюється за допомогою спеціальних автомобілів-евакуаторів (далі - евакуатор), у тому числі тих, що належать підприємствам, установам та організаціям, які провадять діяльність, пов'язану з транспортуванням транспортних засобів, і з якими територіальним (у тому числі міжрегіональним) органом Національної поліції укладені в установленому порядку договори.

Для доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку поліцейський викликає евакуатор через чергового відповідного територіального органу Національної поліції.

3. У разі тимчасового затримання транспортного засобу складається акт огляду та тимчасового затримання транспортного засобу відповідно до форми затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 року № 1102 «Про затвердження Порядку тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання».

4. У разі тимчасового затримання транспортного засобу місце розташування такого транспортного засобу повинно бути обов'язково зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису), крім випадків тимчасового затримання транспортного засобу боржника, оголошеного в розшук відповідно до статті 36 Закону України «Про виконавче провадження».

Режим фотозйомки (відеозапису) передбачає здійснення поліцейським за допомогою технічних засобів, що функціонують згідно із законодавством про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах, фото/відеофіксації обставин порушення правил зупинки, стоянки або паркування транспортних засобів, а саме: дати, часу (моменту), місця розташування транспортного засобу відносно нерухомих об'єктів та/або географічних координат, інших ознак наявності складу адміністративного правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини КУпАП. Під час здійснення фотозйомки обов'язково є наявність не менше двох зображень транспортного засобу, отриманих з різних або протилежних боків.

Вказані зображення чи відеозапис разом з іншою інформацією про адміністративне правопорушення за наявної технічної можливості негайно, однак не пізніше ніж протягом наступного робочого дня з дня встановлення відповідальної особи, зазначеної в частині першій статті 14² КУпАП, вносяться до Реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.

5. У разі коли водій, що вчинив правопорушення, присутній під час тимчасового затримання транспортного засобу і порушення неможливо усунути на місці в максимально короткий строк, поліцейський оформляє протокол про адміністративне правопорушення, а у випадках, передбачених КУпАП, виносить постанову у справі про адміністративне

правопорушення без складення протоколу. У протоколі (постанові) робиться відповідний запис про тимчасове затримання транспортного засобу із зазначенням інформації про складення акта огляду та тимчасового затримання транспортного засобу, що долучається до протоколу (постанови).

Якщо правопорушення може бути усунуте водієм у максимально короткий строк, поліцейський не проводить тимчасове затримання транспортного засобу і оформляє протокол про адміністративне правопорушення, а у випадках, передбачених КУпАП, виносить постанову у справі про адміністративне правопорушення без складення протоколу. При цьому акт огляду та тимчасового затримання транспортного засобу, якщо його вже складено, долучається до рапорту поліцейського про факт появи водія на місці правопорушення в момент виконання робіт із завантаження транспортного засобу.

6. У разі відсутності водія, транспортний засіб якого доставляється на спеціальний майданчик чи стоянку або блокується, поліцейський залишає на місці, де був автомобіль, або під склоочисниками заблокованого автомобіля повідомлення про тимчасове затримання транспортного засобу та необхідність прибуття такого водія до територіального органу Національної поліції для оформлення протоколу про адміністративне правопорушення або винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення.

7. У разі тимчасового затримання транспортного засобу (крім випадків тимчасового затримання транспортного засобу боржника, оголошеного в розшук відповідно до статті 36 Закону України «Про виконавче провадження») інформація про таке затримання невідкладно передається на абонентський номер рухомого (мобільного) зв'язку та на адресу електронної пошти, які відповідальна особа, зазначена у частині першій статті 14² КУпАП (далі - відповідальна особа), або особа, яка ввезла транспортний засіб на територію України, вказала у відповідній заяві, поданій до уповноваженого органу (підрозділу) МВС, та які внесені до Єдиного державного реєстру транспортних засобів.

Зазначена інформація повинна містити відомості про адресу веб-сайта в Інтернеті, на якому особа може ознайомитися із зображенням чи відеозаписом транспортного засобу в момент вчинення адміністративного правопорушення, а також про місце зберігання тимчасово затриманого транспортного засобу.

8. Розблокування транспортного засобу здійснюється поліцейським після складення протоколу про адміністративне правопорушення або винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення.

9. Про місце зберігання тимчасово затриманого транспортного засобу поліцейський повідомляє водієві під час складання протоколу про адміністративне правопорушення або винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення, а в разі його відсутності - до чергової частини територіального органу Національної поліції.

Про тимчасове затримання транспортного засобу боржника поліцейський письмово повідомляє державному виконавцю, приватному виконавцю не пізніше наступного робочого дня із дня затримання із зазначенням місця зберігання транспортного засобу.

10. Транспортний засіб може бути тимчасово затриманий на строк до вирішення справи про адміністративне правопорушення, але не більш як на три дні з дати такого затримання.

Строк затримання транспортного засобу обчислюється з моменту складення акта огляду та тимчасового затримання транспортного засобу, а строк зберігання - з моменту доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку.

11. Відповідальна особа або особа, яка ввезла транспортний засіб на територію України, або особа, яка керувала транспортним засобом на момент вчинення правопорушення, крім транспортного засобу боржника, має право доступу до транспортного засобу, що перебуває на спеціальному майданчику чи стоянці, у присутності особи, відповідальної за зберігання такого транспортного засобу.

12. Повернення тимчасово затриманого транспортного засобу, що зберігається на спеціальному майданчику чи стоянці, здійснюється за зверненням відповідальної особи, особи, яка ввезла транспортний засіб на територію України, або особи, яка керувала транспортним засобом на момент вчинення правопорушення.

Умовами повернення зазначеним особам транспортного засобу є оплата вартості послуги з транспортування та/або зберігання транспортного засобу у розмірі, встановленому спільним наказом МВС та Мінекономрозвитку, а в разі винесення постанови про накладення стягнення у вигляді штрафу - його сплата.

Вилучення тимчасово затриманого транспортного засобу боржника із спеціального майданчика чи стоянки здійснюється державним виконавцем, приватним виконавцем на підставі вимоги.

Розгляд справ про адміністративне правопорушення за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)

1. Справа про адміністративне правопорушення розглядається відкрито, крім справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), та випадків, коли це суперечить інтересам охорони державної таємниці.

У разі якщо порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів зафіксовано в режимі фотозйомки (відеозапису), посадова особа уповноваженого органу Національної поліції за даними Єдиного державного реєстру транспортних засобів, а також у разі необхідності - за даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань встановлює відповідальну особу.

2. Якщо адміністративне правопорушення, передбачене частинами першою, третьою статті 122 КУпАП (в частині порушення правил зупинки, стоянки), зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису), посадова особа уповноваженого підрозділу Національної поліції зобов'язана розмістити на лобовому склі транспортного засобу копію постанови про накладення адміністративного стягнення за порушення правил зупинки, стоянки,

паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису) (якщо технічні можливості дозволяють встановити відповідальну особу на місці вчинення правопорушення), або повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності (якщо технічні можливості не дозволяють встановити відповідальну особу на місці вчинення правопорушення).

Повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності має містити відомості, передбачені частинами другою - четвертою статті 283 КУпАП, крім відомостей про особу, стосовно якої розглядається справа. Повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності має містити також інформацію про порядок виконання адміністративного стягнення, у тому числі реквізити для сплати 50 відсотків розміру штрафу протягом 10 банківських днів з дня вчинення відповідного правопорушення, що вважатиметься виконанням адміністративного стягнення у повному обсязі.

Постанова про накладення адміністративного стягнення за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису) (далі - постанова про накладення адміністративного стягнення) правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису), може вноситися без участі особи, яка притягається до адміністративної відповідальності.

3. Інформація про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), та винесені постанови про накладення адміністративного стягнення не пізніше наступного робочого дня з дня встановлення відповідальної особи вносяться до Реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.

Посадова особа уповноваженого підрозділу Національної поліції при внесенні до Реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху інформації про зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису) порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, а також при винесенні постанови про накладення адміністративного стягнення за вчинення такого правопорушення перевіряє, чи не були відповідні обставини зафіксовані раніше, а також чи не притягалася відповідна особа до адміністративної відповідальності за це правопорушення іншою уповноваженою посадовою особою.

Якщо відповідні відомості про зафіксоване правопорушення вже внесені до Реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху або відповідну особу вже притягнуто до адміністративної відповідальності за це правопорушення, постанова іншої уповноваженої посадової особи про накладення адміністративного стягнення підлягає скасуванню.

4. Постанова про накладення адміністративного стягнення надсилається відповідальній особі протягом трьох днів з дня її винесення рекомендованим листом з повідомленням на адресу місця реєстрації (проживання) фізичної особи (місцезнаходження юридичної особи).

Днем отримання постанови про накладення адміністративного стягнення є дата, зазначена в поштовому повідомленні про вручення її відповідальній особі або повнолітньому члену сім'ї такої особи.

У разі якщо відповідальна особа відмовляється від отримання постанови, днем отримання постанови є день проставлення в поштовому повідомленні відмітки про відмову в її отриманні.

У разі невручення постанови про накладення адміністративного стягнення адресату за зазначеною в Єдиному державному реєстрі транспортних засобів адресою днем отримання постанови вважається день повернення поштового відправлення з позначкою про невручення до органу (підрозділу), уповноважена посадова особа якого винесла відповідну постанову.

5. У разі якщо транспортний засіб зареєстровано за межами України, інформація про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису), вноситься уповноваженою посадовою особою до відповідних електронних реєстрів Міністерства внутрішніх справ України та Державної прикордонної служби України.

6. Відповідальна особа або особа, яка ввезла транспортний засіб на територію України, звільняється від адміністративної відповідальності за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису), якщо протягом 20 календарних днів із дня вчинення відповідного правопорушення або із дня набрання постановою про накладення адміністративного стягнення законної сили:

1) ця особа надала документ, який підтверджує, що до моменту вчинення правопорушення транспортний засіб вибув з її володіння внаслідок протиправних дій інших осіб, або щодо протиправного використання іншими особами номерних знаків, що належать її транспортному засобу;

2) особа, яка керувала транспортним засобом на момент вчинення зазначеного правопорушення, звернулася особисто до органу (посадової особи), уповноваженого розглядати справи про адміністративні правопорушення, із заявою про визнання зазначеного факту адміністративного правопорушення та надання згоди на притягнення до адміністративної відповідальності, а також надала документ (квитанцію) про сплату відповідного штрафу.

7. У випадках звільнення відповідальної особи або особи, яка ввезла транспортний засіб на територію України, від адміністративної відповідальності на підставі:

1) абзацу другого частини першої статті 279³ КУпАП - винесена стосовно відповідальної особи або особи, яка ввезла транспортний засіб на територію України, постановою про накладення адміністративного стягнення скасовується тим органом (посадовою особою), який її виніс;

2) абзацу третього частини першої статті 279³ КУпАП - до винесеної постанови стосовно відповідальної особи або особи, яка ввезла транспортний засіб на територію України, вносяться зміни щодо визначення суб'єктом правопорушення особи, яка фактично керувала транспортним засобом у момент вчинення правопорушення, зафіксованого в режимі фотозйомки (відеозапису).

Деякі аспекти діловодства у справах

1. Бланки протоколів про адміністративні правопорушення, постанов у справах про адміністративне правопорушення, тимчасових дозволів на право керування транспортними засобами виготовляються відповідно до технічного опису бланка тимчасового дозволу на право керування транспортними засобами, технічного опису бланка протоколу про адміністративне правопорушення.

2. Кількісний облік надходження, видачі та використання бланків ведеться в електронному журналі з використанням баз (банків) даних, що входять до єдиної інформаційної системи МВС поліцейським, на якого покладено відповідні обов'язки.

3. Про виявлення зіпсованих бланків (механічні пошкодження, друкарський брак) доповідається керівнику відповідного підрозділу.

Зіпсовані, повернуті або такі, що мають друкарський брак, бланки протоколів, постанов та тимчасових дозволів знищуються та списуються з обліку відповідно до акта щомісячного списання бланкової продукції.

На підставі акта щомісячного списання бланкової продукції до електронного журналу вносяться дані щодо їх зняття з обліку.

У разі виявлення втрати бланків протоколів, постанов і тимчасових дозволів проводяться службові розслідування.

4. Матеріали про адміністративні правопорушення, оформлені поліцейськими, у тому числі тимчасово вилучене посвідчення водія (у разі його вилучення), протягом однієї доби надсилаються до підрозділів адміністративної практики для подальшої їх реєстрації, опрацювання, внесення інформації до автоматизованого обліку, зберігання або надсилання до органів (посадових осіб), яким надано право накладати адміністративне стягнення.

5. Внесення інформації до автоматизованого обліку здійснюється протягом трьох днів з дати отримання матеріалів про адміністративні правопорушення підрозділами адміністративної практики, а інформації за матеріалами про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 130 КУпАП, - протягом одного дня з дати отримання таких матеріалів підрозділами адміністративної практики.

6. Після внесення відповідної інформації до автоматизованого обліку матеріали про адміністративні правопорушення надсилаються до органів (посадових осіб), яким надано право накладати адміністративне стягнення, в десятиденний строк з дати отримання таких матеріалів підрозділами адміністративної практики.

7. Працівник підрозділу поліції, який здійснює контроль за видачею та використанням бланків протоколів про адміністративні правопорушення, постанов про адміністративні правопорушення та тимчасових дозволів на право керування транспортним засобом, одночасно здійснює перевірку правомірності і правильності використання та оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення й у випадках виявлення недоліків доповідає рапортом керівникові підрозділу поліції.

8. Тимчасово вилучені документи повертаються за наявності підстав для повернення (постанова суду, довідка посадової особи органу кримінально-

виконавчої інспекції, відповідний акт із відміткою посадової особи про усунення виявлених порушень та наявність документів, які підтверджують сплату штрафу) уповноваженими особами відповідних підрозділів поліції відповідно до чинного законодавства.

Документи, які є підставою для повернення тимчасово вилучених посвідчень водія, вносяться до автоматизованого обліку уповноваженою особою підрозділу поліції.

9. Матеріали про адміністративні правопорушення (сторінки яких нумеруються та прошиваються) зберігаються в підрозділах поліції за місцем прийняття рішення протягом трьох років з дня накладення адміністративного стягнення. Після закінчення визначеного строку матеріали про адміністративні правопорушення підлягають знищенню комісією у складі не менше трьох осіб. Персональний склад комісії затверджується керівником відповідного підрозділу поліції. За наявності технічної можливості матеріали про порушення правил дорожнього руху, зафіксовані за допомогою фото- і кінозйомки, відеозапису, зберігаються в підрозділі поліції в електронному вигляді протягом одного місяця з дати фіксації порушення, а у випадку наявності інформації про оскарження - протягом строку оскарження та розгляду справи.

10. Заповнення в письмовій формі протоколів про адміністративні правопорушення, постанов про притягнення до адміністративної відповідальності, тимчасових дозволів здійснюється чорнилом (пастою) чорного або синього кольору. Записи здійснюються розбірливим почерком, а прізвище, ім'я, по батькові особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, її місце проживання (перебування), місце роботи, а також посада, спеціальне звання та прізвище, ім'я, по батькові поліцейського записуються друкованими літерами.

ІНСТРУКЦІЯ ПРО ПОРЯДОК ВИЯВЛЕННЯ У ВОДІВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ОЗНАК АЛКОГОЛЬНОГО, НАРКОТИЧНОГО ЧИ ІНШОГО СП'ЯНІННЯ АБО ПЕРЕБУВАННЯ ПІД ВПЛИВОМ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ, ЩО ЗНИЖУЮТЬ УВАГУ ТА ШВИДКІСТЬ РЕАКЦІЇ

*(витяг з Наказу МВС України та МОЗ України від 09.11.2015
№ 1452/735)*

Загальні положення

Огляду на стан сп'яніння підлягають водії транспортних засобів, щодо яких у поліцейського уповноваженого підрозділу Національної поліції України (далі – поліцейський) є підстави вважати, що вони перебувають у стані сп'яніння згідно з ознаками такого стану.

Ознаками алкогольного сп'яніння є:

- запах алкоголю з порожнини рота;
- порушення координації рухів;
- порушення мови;
- виражене тремтіння пальців рук;
- різка зміна забарвлення шкірного покриву обличчя;
- поведінка, що не відповідає обстановці.

Ознаками наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, є:

- наявність однієї чи декількох ознак стану алкогольного сп'яніння (крім запаху алкоголю з порожнини рота);
- звужені чи дуже розширені зіниці, які не реагують на світло;
- сповільненість або навпаки підвищена жвавість чи рухливість ходи, мови;
- почервоніння обличчя або неприродна блідість.

Ця Інструкція не поширюється на проведення судово-медичної та судово-психіатричної експертиз.

Огляд на стан сп'яніння проводиться:

- поліцейським на місці зупинки транспортного засобу з використанням спеціальних технічних засобів, дозволених до застосування МОЗ та Держспоживстандартом (далі – спеціальні технічні засоби);

- лікарем закладу охорони здоров'я (у сільській місцевості за відсутності лікаря – фельдшером фельдшерсько-акушерського пункту, який пройшов спеціальну підготовку).

У разі відмови водія транспортного засобу від проходження огляду на стан сп'яніння на місці зупинки транспортного засобу або його незгоди з результатами огляду, проведеного поліцейським, такий огляд проводиться в найближчому закладі охорони здоров'я, якому надано право на його проведення відповідно до статті 266 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – заклад охорони здоров'я).

У разі скоєння дорожньо-транспортної пригоди (далі – ДТП), унаслідок якої є особи, що загинули або травмовані, проведення огляду на стан сп'яніння учасників цієї пригоди є обов'язковим у закладі охорони здоров'я.

Проведення огляду на стан алкогольного сп'яніння поліцейським і оформлення його результатів

1. За наявності ознак, передбачених пунктом 3 розділу I цієї Інструкції, поліцейський проводить огляд на стан сп'яніння за допомогою спеціальних технічних засобів, дозволених до застосування МОЗ та Держспоживстандартом.

2. Огляд на стан алкогольного сп'яніння водія транспортного засобу здійснюється поліцейськими, які мають спеціальні звання.

3. Поліцейськими використовуються спеціальні технічні засоби, які мають, зокрема, сертифікат відповідності та свідоцтво про перевірку робочого засобу вимірювальної техніки.

4. Огляд на стан сп'яніння проводиться з дотриманням інструкції з експлуатації спеціального технічного засобу та фіксацією результатів на паперових та електронних носіях, якщо спеціальний технічний засіб має такі функції.

5. Перед проведенням огляду на стан сп'яніння поліцейський інформує особу, яка підлягає огляду на стан сп'яніння, про порядок застосування спеціального технічного засобу та на її вимогу надає сертифікат відповідності та свідоцтво про перевірку робочого засобу вимірювальної техніки.

6. *Огляд на стан сп'яніння на місці зупинки транспортного засобу проводиться в присутності двох свідків.*

Не можуть бути залучені як свідки поліцейські або особи, щодо неупередженості яких є сумніви.

7. Установлення стану алкогольного сп'яніння здійснюється на підставі огляду, який проводиться згідно з вимогами цієї Інструкції поліцейським з використанням спеціальних технічних засобів, показники яких після проведення тесту мають цифровий показник **більше 0,2 проміле алкоголю в крові**.

8. Форма направлення на огляд водія транспортного засобу з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

9. З метою забезпечення достовірності результатів огляду водіїв транспортних засобів, які мають бути оглянуті в закладах охорони здоров'я, поліцейський забезпечує доставку цих осіб до найближчого закладу охорони здоров'я не пізніше ніж протягом двох годин з моменту виявлення підстав для його проведення.

10. *Результати огляду на стан сп'яніння водія транспортного засобу, проведеного поліцейським, зазначаються в акті огляду на стан алкогольного сп'яніння з використанням спеціальних технічних засобів (далі – акт огляду). У випадку установлення стану сп'яніння результати огляду, проведеного поліцейським, зазначаються у протоколі про адміністративне правопорушення, до якого долучається акт огляду.*

Акт огляду складається у двох примірниках, один з яких вручається водію, а другий залишається у поліцейського та/або долучається до протоколу про адміністративне правопорушення у разі встановлення стану сп'яніння.

Якщо технічними характеристиками спеціального технічного засобу передбачається роздрукування на папері його показників, ці результати долучаються до протоколу про адміністративне правопорушення.

11. Оформлення матеріалів огляду на стан сп'яніння водія транспортного засобу здійснюється згідно з чинним законодавством.

12. У разі наявності підстав вважати, що водій транспортного засобу перебуває у стані наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, згідно з ознаками, поліцейський направляє цю особу до найближчого закладу охорони здоров'я.

Проведення огляду на стан сп'яніння в закладах охорони здоров'я і оформлення його результатів

1. Перелік закладів охорони здоров'я, яким надається право проведення огляду на стан сп'яніння водіїв, затверджується Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, начальниками структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

2. Огляд може також проводитися в спеціально обладнаних пересувних пунктах (автомобілях), що належать закладам охорони здоров'я і відповідають установленим МОЗ вимогам.

3. Огляд у закладах охорони здоров'я щодо виявлення стану сп'яніння проводиться лікарем закладу охорони здоров'я (у сільській місцевості за відсутності лікаря – фельдшером фельдшерсько-акушерського пункту), який пройшов тематичне удосконалення за відповідною програмою згідно з чинним законодавством.

4. Метою цього огляду є встановлення наявності чи відсутності стану сп'яніння в обстежуваній особі.

5. Лікар (фельдшер) повинен ознайомитися з документами особи, яку оглядає (паспорт, особисте посвідчення, посвідчення водія тощо) (за наявності).

6. *Відсутність документів не може бути причиною для відмови у проведенні огляду на стан сп'яніння.* У цьому разі в акті медичного огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції (далі – акт медичного огляду), зазначаються дані щодо зовнішнього вигляду особи, яку оглядають, а також те, що дані про цю особу записані з її слів. У разі надходження документів дані про оглянуту особу долучаються до акта медичного огляду.

7. Проведення лабораторних досліджень на визначення наркотичного засобу або психотропної речовини обов'язкове.

8. Метою лабораторного дослідження є виявлення або уточнення наявних речовин, що здатні спричинювати стан сп'яніння.

9. Використання в закладах охорони здоров'я для проведення лабораторних досліджень вимірювальної техніки та обладнання, дозволених МОЗ, підтверджується сертифікатом відповідності та свідоцтвом про перевірку робочого засобу вимірювальної техніки.

10. Зразки біологічного середовища для лабораторного дослідження відбираються у дві ємності. Вміст однієї ємності використовується для первинного дослідження, вміст другої ємності зберігається протягом 90 днів.

11. За збереження та транспортування ємностей з біологічним середовищем до іншого закладу охорони здоров'я, цілісність пломбування відповідає заклад охорони здоров'я, у якому проводився відбір біологічного середовища.

12. Предметом дослідження біологічного середовища можуть бути слина, сеча та змиви з поверхні губ, шкірного покриву обличчя і рук.

13. Для дослідження біологічного середовища може використовуватися кров, якщо в обстежуваній особі неможливо взяти зразки біологічних середовищ.

14. Якщо водій – учасник дорожнього руху внаслідок ДТП перебуває у несвідомому стані або з тяжкими травмами, обов'язково проводиться дослідження біологічного середовища або крові на вміст алкоголю, наркотичних чи психотропних речовин у закладах охорони здоров'я, куди він доставлений.

15. За результатами огляду на стан сп'яніння та лабораторними дослідженнями встановлюється діагноз, який вноситься до акта медичного огляду.

16. Висновок щодо результатів медичного огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції (далі – висновок щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння), видається на підставі акта медичного огляду.

17. Зміст висновку щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння повідомляється оглянутій особі в присутності поліцейського, який її доставив, про що робиться запис у вищезазначеному висновку.

18. Усі записи в акті медичного огляду та висновку щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння повинні бути розбірливими, не допускається формулювання «Норма».

19. Акт медичного огляду особи складається в одному примірнику, який залишається в закладі охорони здоров'я.

20. *Висновок щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння складається в усіх випадках безпосередньо після огляду особи у трьох примірниках: перший примірник видається під підпис поліцейському, який доставив дану особу на огляд, другий видається оглянутій особі, а третій залишається в закладі охорони здоров'я.*

21. Кожний випадок огляду на стан сп'яніння у закладі охорони здоров'я реєструється в журналі реєстрації медичних оглядів осіб з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

22. Висновки щодо результатів медичного огляду осіб на стан сп'яніння, складені з порушенням вимог цієї Інструкції, вважаються недійсними.

23. Організація забезпечення закладів охорони здоров'я бланками акта медичного огляду, висновку щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння покладається на Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, начальників структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Відсутність бланків акта медичного огляду на стан сп'яніння та висновку щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння не може бути приводом для відмови в огляді на стан сп'яніння.

24. Український моніторинговий та медичний центр з наркотиків та алкоголю Міністерства охорони здоров'я України здійснює клінічний моніторинг якості та результатів медичних оглядів клініко-анамнестичних даних обстежуваної особи та методичний контроль за проведенням оглядів на стан сп'яніння.

**ПОРЯДОК НАПРАВЛЕННЯ ВОДІЇВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ
ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ З МЕТОЮ ВИЯВЛЕННЯ СТАНУ
АЛКОГОЛЬНОГО, НАРКОТИЧНОГО ЧИ ІНШОГО СП'ЯНІННЯ АБО
ПЕРЕБУВАННЯ ПІД ВПЛИВОМ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ, ЩО
ЗНИЖУЮТЬ УВАГУ ТА ШВИДКІСТЬ РЕАКЦІЇ, І ПРОВЕДЕННЯ
ТАКОГО ОГЛЯДУ**

*затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 №
1103 (із змінами на 07.11.2015)*

1. Цей Порядок визначає процедуру направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції (далі - огляд), і проведення такого огляду.

2. **Огляду підлягають** водії транспортних засобів, щодо яких у поліцейського є підстави вважати, що вони перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції (далі - стан сп'яніння), згідно з ознаками такого стану, установленними МОЗ і МВС.

3. **Огляд проводиться:**

- поліцейським на місці зупинки транспортного засобу з використанням спеціальних технічних засобів, дозволених до застосування МОЗ і Держспоживстандартом;

- лікарем закладу охорони здоров'я (в сільській місцевості за відсутності лікаря - фельдшером фельдшерсько-акушерського пункту, який пройшов спеціальну підготовку).

4. Огляд на місці зупинки транспортного засобу проводиться у присутності двох свідків.

Не можуть бути залучені як свідки працівники Національної поліції або особи, щодо неупередженості яких є сумніви.

5. **Результати огляду, проведеного поліцейським, зазначаються в акті огляду**, форма якого затверджується МОЗ за погодженням з МВС. У разі встановлення стану сп'яніння результати огляду, проведеного поліцейським, зазначаються в протоколі про адміністративне правопорушення, до якого долучається акт огляду. Акт огляду на стан сп'яніння за результатами такого огляду, проведеного поліцейським, складається у двох примірниках, один з яких вручається водію, а другий залишається в поліцейського та/або долучається до протоколу про адміністративне правопорушення в разі встановлення стану сп'яніння.

Підтвердження стану сп'яніння в результаті огляду та згода водія транспортного засобу з результатами такого огляду є підставою для його притягнення згідно із законом до відповідальності.

6. Водій транспортного засобу, що відмовився від проведення огляду на місці зупинки транспортного засобу або висловив незгоду з його результатами, направляється поліцейським для проведення огляду до відповідного закладу

охорони здоров'я.

Огляд може також проводитися в спеціально обладнаних пересувних пунктах (автомобілях), що належать закладам охорони здоров'я і відповідають установленим МОЗ вимогам.

7. Поліцейський забезпечує проведення огляду водія транспортного засобу в закладі охорони здоров'я не пізніше ніж протягом двох годин з моменту виявлення відповідних підстав.

8. У разі відмови водія транспортного засобу від проведення огляду в закладі охорони здоров'я поліцейський в присутності двох свідків складає протокол про адміністративне правопорушення, у якому зазначає ознаки сп'яніння і дії водія щодо ухилення від огляду.

9. Проведення огляду водіїв транспортних засобів - учасників дорожньо-транспортної пригоди, унаслідок якої є постраждалі, - обов'язкове.

10. Огляд водія транспортного засобу в закладі охорони здоров'я проводиться в будь-який час доби за методикою та із застосуванням приладів, дозволених для використання МОЗ.

11. Лікар, що проводить огляд, повинен ознайомитися з документами, які посвідчують особу водія (паспорт, посвідчення водія та інші документи).

Відсутність документів не може бути причиною для відмови в проведенні огляду.

12. У разі коли в результаті дорожньо-транспортної пригоди водія доставлено у лікувальний заклад, в обов'язковому порядку проводиться дослідження з метою виявлення в його організмі алкоголю, наркотичних чи інших речовин, що знижують увагу та швидкість реакції.

13. Лікар, що проводив у закладі охорони здоров'я огляд водія транспортного засобу, складає за його результатами висновок за формою, яка затверджується МОЗ.

Висновок складається в трьох примірниках: по одному - для поліцейського та водія транспортного засобу, а третій залишається в закладі охорони здоров'я.

14. Висновок може бути оскаржений водієм транспортного засобу у встановленому законодавством порядку.

ПОРЯДОК ТИМЧАСОВОГО ЗАТРИМАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ НА СПЕЦІАЛЬНИХ МАЙДАНЧИКАХ І СТОЯНКАХ

*затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 №
1102*

Цей Порядок визначає процедуру тимчасового затримання транспортних засобів працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції (далі - поліцейські), зберігання таких транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках, а також їх повернення.

2. Тимчасове затримання транспортного засобу проводиться поліцейським у разі наявності в нього підстав вважати, що водієм вчинено порушення, передбачені частинами першою - четвертою, шостою і сьомою статті 121,

частинами третьою - п'ятою статті 122 (у частині порушення правил зупинки, стоянки, що створюють перешкоди дорожньому руху або загрозу безпеці руху, порушення правил зупинки чи стоянки на місцях, що позначені відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою, на яких дозволено зупинку чи стоянку лише транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю), статтями 122⁵, 124, 126, частинами першою - четвертою статті 130, статтями 132¹, 206¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Тимчасове затримання транспортного засобу здійснюється також у разі виявлення транспортного засобу боржника, оголошеного в розшук відповідно до статті 36 Закону України "Про виконавче провадження".

Поліцейським забороняється брати участь у тимчасовому затриманні транспортних засобів у випадках, не передбачених законом.

2¹. За наявності правових підстав, передбачених пунктом 2 цього Порядку, тимчасове затримання транспортного засобу проводиться шляхом його блокування або доставлення для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку.

Тимчасове затримання транспортного засобу шляхом доставлення його для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку проводиться виключно за умов, що розміщення такого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху чи створює загрозу безпеці руху, або транспортний засіб розміщений на місцях, призначених для зупинки, стоянки, безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю.

За відсутності умов, зазначених в абзаці другому цього пункту, тимчасове затримання транспортного засобу проводиться шляхом блокування за допомогою технічних пристроїв.

Випадки, коли розміщення транспортного засобу вважається таким, що суттєво перешкоджає дорожньому руху або створює загрозу безпеці руху, визначені частиною третьою статті 265⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення.

3. Доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку здійснюється за допомогою спеціальних автомобілів - евакуаторів (далі - евакуатор), у тому числі тих, що належать підприємствам, установам та організаціям, які провадять діяльність, пов'язану з транспортуванням транспортних засобів, і з якими територіальним (у тому числі міжрегіональним) органом Національної поліції укладені в установленому порядку договори.

Для доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку поліцейський викликає евакуатор через чергового відповідного територіального органу Національної поліції.

4. У разі тимчасового затримання транспортного засобу складається акт огляду та тимчасового затримання транспортного засобу згідно з додатком із зазначенням:

дати, часу, місця порушення і підстави для тимчасового затримання транспортного засобу;

прізвища, імені та по батькові, спеціального звання, посади, найменування органу (підрозділу), у якому проходить службу поліцейський, який приймає рішення про тимчасове затримання транспортного засобу;

типу, марки, номерного знака, переліку візуальних недоліків та пошкоджень транспортного засобу, що тимчасово затримується.

У разі тимчасового затримання транспортного засобу шляхом його блокування в акті вказується розташування місця його блокування, а у разі доставлення для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку також додатково зазначаються:

найменування, місцезнаходження та номер телефону підприємства, установи або організації, які доставляють транспортний засіб на спеціальний майданчик чи стоянку, номерний знак евакуатора;

найменування, місцезнаходження та номер телефону підприємства, установи або організації, які прийняли транспортний засіб для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку;

адреса місця зберігання транспортного засобу;

посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка виконує роботи з доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку.

Акт огляду та тимчасового затримання транспортного засобу складається у присутності двох понятих, а у разі прийняття рішення про доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку - особи, яка виконує роботи з доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку.

Акт огляду та тимчасового затримання транспортного засобу підписують: поліцейський, який прийняв рішення про таке затримання, два понятих, а у разі доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку - особа, яка виконує роботи з доставлення такого засобу на спеціальний майданчик чи стоянку.

Вказаний акт також підписують відповідальна особа, зазначена в частині першій статті 14² Кодексу України про адміністративні правопорушення, особа, яка ввезла транспортний засіб на територію України, або особа, яка керувала транспортним засобом на момент вчинення правопорушення, а також аварійний комісар у разі їх присутності.

Один примірник акта надається відповідальній особі, зазначеній у частині першій статті 14² Кодексу України про адміністративні правопорушення, або особі, яка ввезла транспортний засіб на територію України, або особі, яка керувала транспортним засобом на момент вчинення правопорушення, у разі їх присутності. У разі відсутності зазначених осіб примірник акта долучається до матеріалів справи про адміністративне правопорушення та може бути отриманий за зверненням таких осіб.

Другий примірник акта зберігається в матеріалах справи про адміністративне правопорушення.

У разі тимчасового затримання транспортного засобу місце розташування такого транспортного засобу повинно бути обов'язково зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису), крім випадків тимчасового затримання

транспортного засобу боржника, оголошеного в розшук відповідно до статті 36 Закону України “Про виконавче провадження”.

Режим фотозйомки (відеозапису) передбачає здійснення поліцейським за допомогою технічних засобів, що функціонують згідно із законодавством про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах, фото/відеофіксації обставин порушення правил зупинки, стоянки або паркування транспортних засобів, а саме: дати, часу (моменту), місця розташування транспортного засобу відносно нерухомих об’єктів та/або географічних координат, інших ознак наявності складу адміністративного правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини Кодексу України про адміністративні правопорушення. Під час здійснення фотозйомки обов’язковою є наявність не менше двох зображень транспортного засобу, отриманих з різних або протилежних боків.

Вказані зображення чи відеозапис разом з іншою інформацією про адміністративне правопорушення за наявної технічної можливості негайно, однак не пізніше ніж протягом наступного робочого дня з дня встановлення відповідальної особи, зазначеної в частині першій статті 14² Кодексу України про адміністративні правопорушення, вносяться до Реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.

У разі коли водій, що вчинив правопорушення, присутній під час тимчасового затримання транспортного засобу і порушення неможливо усунути на місці в максимально короткий строк, поліцейський оформляє протокол про адміністративне правопорушення, а у випадках, передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення, виносить постанову у справі про адміністративне правопорушення без складення протоколу. У протоколі (постанові) робиться відповідний запис про тимчасове затримання транспортного засобу із зазначенням інформації про складення акта огляду та тимчасового затримання транспортного засобу, що долучається до протоколу (постанови).

Якщо правопорушення може бути усунуто водієм у максимально короткий строк, поліцейський не проводить тимчасове затримання транспортного засобу і оформляє протокол про адміністративне правопорушення, а у випадках, передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення, виносить постанову у справі про адміністративне правопорушення без складення протоколу. При цьому акт огляду та тимчасового затримання транспортного засобу, якщо його вже складено, долучається до рапорту поліцейського про факт появи водія на місці правопорушення в момент виконання робіт із завантаження транспортного засобу.

4¹. Якщо в режимі фотозйомки (відеозапису) зафіксовано адміністративне правопорушення, передбачене частиною третьою статті 122 (у частині порушення правил зупинки, стоянки) Кодексу України про адміністративне правопорушення, поліцейський зобов’язаний розмістити на лобовому склі транспортного засобу копію постанови про притягнення до адміністративної відповідальності (якщо технічні можливості дають змогу установити відповідальну особу, зазначену в частині першій статті 14² Кодексу України про адміністративне правопорушення, на місці вчинення правопорушення) або

повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності (якщо технічні можливості не дають змогу установити відповідальну особу, зазначену в частині першій статті 14² згаданого Кодексу, на місці вчинення правопорушення).

Повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності повинно містити:

відомості, передбачені частинами другою - четвертою статті 283 Кодексу України про адміністративні правопорушення, крім відомостей про особу, стосовно якої розглядається справа;

інформацію про порядок виконання адміністративного стягнення, у тому числі реквізити для сплати 50 відсотків розміру штрафу протягом 10 банківських днів з дня вчинення відповідного правопорушення, що вважатиметься виконанням адміністративного стягнення в повному обсязі.

5. У разі коли доставити транспортний засіб на спеціальний майданчик чи стоянку неможливо, поліцейський проводить його затримання шляхом блокування з дотриманням умов безпеки дорожнього руху.

6. У разі відсутності водія, транспортний засіб якого доставляється на спеціальний майданчик чи стоянку або блокується, поліцейський залишає на місці, де був автомобіль, або під склоочисниками заблокованого автомобіля повідомлення про тимчасове затримання транспортного засобу та необхідність прибуття такого водія до територіального органу Національної поліції для оформлення протоколу про адміністративне правопорушення або винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення.

Форма повідомлення про тимчасове затримання транспортного засобу затверджується МВС.

У разі тимчасового затримання транспортного засобу (крім випадків тимчасового затримання транспортного засобу боржника, оголошеного в розшук відповідно до статті 36 Закону України “Про виконавче провадження”) інформація про таке затримання невідкладно передається на абонентський номер рухомого (мобільного) зв’язку та на адресу електронної пошти, які відповідальна особа, зазначена в частині першій статті 14² Кодексу України про адміністративні правопорушення, або особа, яка ввезла транспортний засіб на територію України, вказала у відповідній заяві, поданій уповноваженому органу (підрозділу) МВС, та які внесені до Єдиного державного реєстру транспортних засобів.

Зазначена інформація повинна містити відомості про адресу веб-сайту в Інтернеті, на якому особа може ознайомитися із зображенням чи відеозаписом транспортного засобу в момент вчинення адміністративного правопорушення, а також про місце зберігання тимчасово затриманого транспортного засобу.

7. Розблокування транспортного засобу здійснюється поліцейським після складення протоколу про адміністративне правопорушення або винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення.

8. Про місце зберігання тимчасово затриманого транспортного засобу поліцейський повідомляє водієві під час складання протоколу про адміністративне правопорушення або винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення, а в разі його відсутності - до чергової

частини територіального органу Національної поліції. Про тимчасове затримання транспортного засобу боржника поліцейський письмово повідомляє державному виконавцю, приватному виконавцю не пізніше наступного робочого дня з дня затримання із зазначенням місця зберігання транспортного засобу.

10. *Транспортний засіб може бути тимчасово затриманий на строк до вирішення справи про адміністративне правопорушення, але не більш як на три дні з дати такого затримання.*

Строк затримання транспортного засобу обчислюється з моменту складення акта огляду та тимчасового затримання транспортного засобу, а строк зберігання - з моменту доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку.

11. Відповідальна особа, зазначена в частині першій статті 14² Кодексу України про адміністративні правопорушення, особа, яка ввезла транспортний засіб на територію України, або особа, яка керувала транспортним засобом на момент вчинення правопорушення, крім транспортного засобу боржника, має право доступу до транспортного засобу, що перебуває на спеціальному майданчику чи стоянці, у присутності особи, відповідальної за зберігання такого транспортного засобу.

12. Повернення тимчасово затриманого транспортного засобу, що зберігається на спеціальному майданчику чи стоянці, здійснюється за зверненням відповідальної особи, зазначеної в частині першій статті 14² Кодексу України про адміністративні правопорушення, особи, яка ввезла транспортний засіб на територію України, або особи, яка керувала транспортним засобом на момент вчинення правопорушення.

Умовами повернення зазначеним особам транспортного засобу є оплата вартості послуги з транспортування та/або зберігання транспортного засобу, а в разі винесення постанови про накладення стягнення у вигляді штрафу - його сплата.

Вилучення тимчасово затриманого транспортного засобу боржника із спеціального майданчика чи стоянки здійснюється державним виконавцем, приватним виконавцем на підставі вимоги.

13. За транспортування і зберігання транспортного засобу на спеціальному майданчику чи стоянці справляється плата у встановленому спільним наказом МВС та Мінекономрозвитку розмірі за погодженням з Мінфіном.

Витрати з транспортування і зберігання транспортного засобу боржника на спеціальному майданчику чи стоянці компенсуються органом державної виконавчої служби, приватним виконавцем після вилучення транспортного засобу із спеціального майданчика чи стоянки за рахунок коштів виконавчого провадження у порядку, встановленому спільним наказом МВС та Мін'юсту.

14. На спеціальному майданчику і стоянці ведеться в установленому МВС порядку облік прийняття і видачі тимчасово затриманих транспортних засобів.

15. У разі заподіяння транспортному засобу шкоди під час його транспортування та/або зберігання завдані збитки відшкодовуються за рахунок суб'єкта господарювання, що надає такі послуги, та/або відповідного страхового відшкодування, що здійснюється за правовідносинами

обов'язкового страхування цивільної відповідальності суб'єкта господарювання, що надає послуги з транспортування та/або зберігання транспортних засобів у разі їх тимчасового затримання.

Спори, пов'язані із шкодою, що заподіяна майну, яке перебуває в тимчасово затриманому транспортному засобі, під час транспортування або зберігання на спеціальному майданчику чи стоянці, розв'язуються в установленому законодавством порядку.

**ІНСТРУКЦІЇ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ОРГАНАМИ ТА ПІДРОЗДІЛАМИ
ПОЛІЦІЇ ТЕХНІЧНИХ ПРИЛАДІВ І ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ, ЩО
МАЮТЬ ФУНКЦІЇ ФОТО- І КІНОЗЙОМКИ, ВІДЕОЗАПISУ, ЗАСОБІВ
ФОТО- І КІНОЗЙОМКИ, ВІДЕОЗАПISУ** (наказ МВС України від
09.11.2015 №1026 від 1812.2018)

Загальні положення

1. Ця Інструкція регулює застосування органами, підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції автоматичної фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, доступ до відеозаписів працівників поліції та інших осіб, порядок зберігання, видачу та приймання технічних приладів і технічних засобів, а також зберігання, видалення та використання інформації, отриманої з цих приладів.

Ця Інструкція не поширюється на здійснення працівниками поліції фото- і кінозйомки, відеозапису процесуальних дій відповідно до вимог статті 107 Кримінального процесуального кодексу України, негласних слідчих (розшукових) дій, оперативно-розшукових заходів, застосування в системі фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2017 року № 833 «Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі».

2. Застосування працівниками поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, здійснюється з метою:

- 1) попередження, виявлення або фіксування правопорушення;
- 2) охорони громадської безпеки та власності;
- 3) забезпечення безпеки осіб;
- 4) забезпечення публічної безпеки і порядку.

3. У цій Інструкції терміни вживаються у таких значеннях:

автомобільна система технічних приладів і технічних засобів фото- і кінозйомки, відео-, аудіозапису - технічний комплекс, що встановлюється на службових транспортних засобах Національної поліції України, а саме автомобілях ситуаційних центрів, командно-штабних автомобілях, спеціальному автотранспорті для перевезення затриманих та взятих під варту осіб (далі - автомобільна система);

безпілотний літальний апарат (далі - БпЛА) - повітряне судно, призначене для виконання польоту без пілота на борту, керування польотом якого і

контроль за яким здійснюються за допомогою спеціальної станції керування, що розташована поза повітряним судном;

відеореєстратор - пристрій, призначений для запису, зберігання та відтворення відеоінформації;

карта пам'яті або флеш-карта - компактний електронний носій інформації, що використовується для зберігання цифрової інформації;

кінозйомка та відеозапис - процеси фіксації динамічних властивостей об'єктів, подій, явищ за допомогою кіно- або відеокамери. Кінозйомка проводиться на фотоматеріалах, відеозапис - на цифрових носіях інформації;

портативний відеореєстратор - пристрій, призначений для запису, зберігання та відтворення відеоінформації, технічні характеристики та особливості конструкції якого дають змогу закріпити його на форменому одязі поліцейського;

стаціонарна система технічних приладів і технічних засобів фото- і кінозйомки, відеозапису - технічний комплекс, установлений в органах, підрозділах поліції та призначений для здійснення фото- і кінозйомки, відеозапису з метою забезпечення публічної безпеки та порядку, також може бути використаний у деяких службових приміщеннях органів, підрозділів поліції, у тому числі спеціальних приміщеннях, призначених для утримання затриманих та взятих під варту осіб (далі - стаціонарна система);

сервер для зберігання відеозаписів - програмно-апаратний комплекс, призначений для зберігання цифрової відеоінформації з усіх видів технічних засобів, що використовуються органами, підрозділами поліції;

станція для заряджання та зберігання відеозаписів портативних відеореєстраторів - програмно-апаратний комплекс, призначений для зберігання фото- і відеозаписів, а також автоматичного заряджання їх акумуляторних батарей (далі - док-станція).

Порядок застосування портативних відеореєстраторів та карт пам'яті до них, їх облік, зберігання та видача відеозаписів

1. Наказом керівника органу, підрозділу поліції призначається відповідальна особа з числа працівників органу, підрозділу поліції (далі - відповідальна особа), на яку покладається відповідальність за:

- 1) зберігання, видачу та приймання портативних відеореєстраторів;
- 2) зберігання, видачу та приймання карт пам'яті;
- 3) зміну дати та часу на портативних відеореєстраторах;
- 4) облік, зберігання та видачу інформації, отриманої з портативних відеореєстраторів;
- 5) належне ведення відповідної документації.

2. Портативний відеореєстратор та карта пам'яті обліковуються з наданням відповідного інвентарного та номенклатурного номерів.

3. Портативні відеореєстратори та карти пам'яті зберігаються в приміщеннях органів, підрозділів поліції та видаються поліцейському під підпис у журналі обліку видачі, повернення портативного відеореєстратора та карт пам'яті, копіювання цифрової інформації (далі - Журнал обліку), який зберігається в органі, підрозділі поліції.

У разі одночасного виходу на службу більше 30 поліцейських можливе використання відомості до Журналу обліку (далі - Відомість), що затверджується керівником органу, підрозділу поліції.

Після затвердження керівником органу, підрозділу поліції відповідальна особа передає Відомості до підрозділу документального забезпечення органу, підрозділу поліції, де вони реєструються, нумеруються, щотижня зшиваються та зберігаються до передання в архів.

4. Під час здійснення повноважень поліцейськими портативний відеореєстратор закріплюється на його форменому одязі на грудях (ближче до плечового суглоба) так, щоб не створювати перешкод діям поліцейського. У випадках, пов'язаних з необхідністю якісної фіксації подій, поліцейські можуть тримати портативний відеореєстратор у руках. Дозволяється закріплення портативного відеореєстратора на екіпуванні (шоломі) або зброї, якщо їх конструкцією передбачені відповідні кріплення.

5. Включення портативного відеореєстратора відбувається з моменту початку виконання службових обов'язків та/або спеціальної поліцейської операції, а відеозйомка ведеться безперервно до її завершення, крім випадків, пов'язаних з виникненням у поліцейського особистого приватного становища (відвідування вбиральні, перерви для приймання їжі тощо). У процесі включення портативного відеореєстратора поліцейський переконується в точності встановлених на пристрої дати та часу.

6. Під час здійснення повноважень поліцейський забезпечує збереження та належні умови експлуатації виданого йому портативного відеореєстратора та не допускає його розряджання.

У разі пошкодження портативного відеореєстратора поліцейський негайно доповідає про це відповідальній особі та керівнику органу, підрозділу поліції.

Після прибуття до місця постійної дислокації портативний відеореєстратор або карта пам'яті передається відповідальній особі.

7. Під час приймання портативного відеореєстратора відповідальна особа проводить його візуальний огляд та за відсутності видимих пошкоджень приймає під підпис зазначений портативний відеореєстратор або карту пам'яті.

8. Відповідальна особа забезпечує безперебійне заряджання портативного відеореєстратора впродовж 4 годин та експорт інформації під час під'єднання до док-станції в автоматичному режимі або в інший спосіб, визначений виробником такого відеореєстратора.

9. У разі виявлення механічних пошкоджень портативного відеореєстратора або карти пам'яті відповідальна особа здійснює відповідний запис у Журналі обліку й письмово доповідає про цей факт керівнику органу, підрозділу поліції.

10. За необхідності портативний відеореєстратор може застосовуватися під час проведення поліцейськими навчальних занять та навчальних зборів зі службової підготовки з метою здійснення аналізу дій поліцейських.

Порядок застосування відеореєстраторів, встановлених на службових транспортних засобах

1. Відеореєстратор може бути встановлений усередині салону службового транспортного засобу та/або зовні для максимальної фіксації навколишньої

обстановки та/або внутрішньої частини салону в спосіб, що не заважає огляду водія.

2. Включення відеореєстратора здійснюється з моменту початку виконання службових обов'язків або спеціальної поліцейської операції, а відеозапис ведеться безперервно до її завершення, при цьому в процесі включення відеореєстратора поліцейський переконується в точності встановлених на пристрої дати та часу. Залежно від наявних режимів відеореєстратора та освітлення відеозапис здійснюється у відповідному режимі денної або нічної зйомки.

Порядок застосування автомобільних систем

1. Автомобільні системи встановлюються на службових транспортних засобах ситуаційних центрів, командно-штабних автомобілях, спеціальному автотранспорті для перевезення затриманих та взятих під варту осіб.

2. У спеціальному автотранспорті, призначеному для перевезення затриманих та взятих під варту осіб, кількість відеокамер автомобільної системи визначається відповідно до технічних завдань та норм належності, затверджених у встановленому порядку.

3. Автомобільні системи спеціального автотранспорту включаються під час здійснення конвоювання з моменту поміщення затриманих та взятих під варту осіб до його камер.

Порядок застосування стаціонарних систем

1. Стаціонарні системи органів, підрозділів поліції працюють у цілодобовому режимі.

2. Наказом керівника органу, підрозділу поліції призначається відповідальна особа, на яку покладаються:

контроль за функціонуванням стаціонарної системи органу, підрозділу поліції;

перегляд відеозаписів;

копіювання та видача відеозаписів.

3. Копіювання та видача інформації із стаціонарної системи проводяться відповідальною особою на підставі письмового доручення керівника органу, підрозділу поліції або особи, яка виконує його обов'язки, про що робиться відмітка в Журналі обліку копіювання та видачі відеозаписів зі стаціонарної системи технічних приладів і технічних засобів фото- і кінозйомки, відеозапису.

4. У разі виявлення непрацездатності елементів стаціонарної системи користувач або черговий повідомляє відповідальну особу.

5. Під час ведення відеоспостереження з використанням стаціонарних систем у громадських місцях, окремих службових приміщеннях органів і підрозділів поліції, у тому числі спеціальних приміщеннях, призначених для утримання затриманих та взятих під варту осіб, на видному місці встановлюється попереджувальний знак про проведення відеоспостереження.

Порядок застосування засобів фото- та відеозапису на БпЛА

1. Польоти БпЛА здійснюються відповідно до законодавства у галузі державної авіації України.

2. БпЛА можуть бути обладнані системами (однією або декількома) фото- і відеозапису залежно від технічних характеристик повітряного судна.

3. Кількість відеокамер та порядок їх використання на БпЛА (умови польотів, погодні умови, час доби тощо) визначаються згідно з керівництвом з льотної експлуатації БпЛА та/або згідно з інструкцією виробника.

4. Підготовка та розробка польотного завдання, у якому визначається початок та кінець роботи систем фото- і відеозапису, розміщених на БпЛА, здійснюються у порядку, визначеному законодавством, із дотриманням відповідних вимог, польотне завдання затверджує керівник органу підрозділу поліції.

5. Після виконання польотного завдання інформація з карти пам'яті або флеш-карти БпЛА експортується (переноситься) на носій інформації (карту пам'яті або флеш-карту) працівника поліції, який ставив завдання, про що робиться відмітка в польотному завданні.

Обов'язки працівника поліції, пов'язані із застосуванням технічних приладів і технічних засобів фото- і кінозйомки, відеозапису

1. Під час виконання своїх повноважень поліцейським забороняються:

1) самовільне видалення відеозаписів з носіїв відеозапису, заміна цих носіїв, зміна їх системної дати та часу;

2) примусове виключення відеореєстраторів, у тому числі на вимогу сторонніх осіб;

3) перешкоджання здійсненню фото- і кінозйомки, відеозапису;

4) використання носіїв відеозапису у випадках, не пов'язаних із здійсненням ними повноважень поліції;

5) копіювання, передання інформації з відповідних носіїв стороннім особам.

2. Поліцейський забезпечує належне виконання вимог цієї Інструкції.

3. За фактами втрати або пошкодження портативного відеореєстратора чи карти пам'яті, відеореєстраторів, установлених на службових транспортних засобах, БпЛА складових стаціонарних та автомобільних систем, призначається та проводиться службове розслідування в установленому законодавством порядку.

Загальний порядок зберігання та видачі відеозаписів

1. Вивантаження відеозаписів з карт пам'яті портативних відеореєстраторів та відеореєстраторів, установлених на службових транспортних засобах, БпЛА, на сервер зберігання відеозаписів здійснюється шляхом приєднання карти пам'яті до спеціального обладнання в автоматичному режимі за допомогою спеціального програмного забезпечення або в інший спосіб, визначений виробником до такого сервера.

2. Відеозаписи автомобільних та стаціонарних систем зберігаються на сервері у визначений виробником спосіб.

3. Строк зберігання відеозаписів становить:

1) з портативних та відеореєстраторів, установлених у службових транспортних засобах, БпЛА,- 30 діб;

2) з автомобільної або стаціонарної системи залежно від технічних характеристик - не менше 30 діб;

3) у стаціонарних системах, які використовуються під час відбору кандидатів на службу до поліції,- 60 діб;

4) під час проведення поліцейськими навчальних занять та навчальних зборів зі службової підготовки - встановлюється керівником навчань.

4. Строк зберігання відеозаписів за рішенням керівника органу, підрозділу поліції може бути збільшено у разі використання їх у процесі здійснення оперативно-розшукової діяльності, у рамках розслідування кримінального провадження та/або в провадженнях у справах про адміністративні правопорушення, у разі фіксації надзвичайних подій за участю особового складу поліції, інших подій, якщо вони можуть бути використані в процесі службової діяльності органів, підрозділів поліції, під час проведення службових розслідувань.

5. Контроль за використанням технічних приладів і технічних засобів, що мають функцію фото- і кінозйомки, відеозапису, здійснює відповідальна особа, за інформацією, отриманою з їх допомогою,- безпосередньо керівник органу, підрозділу поліції.

6. Дозвіл на копіювання та видачу відеозаписів надається відповідальній особі виключно за рішенням керівника цього органу, підрозділу поліції.

Копіювання та видача відеозапису проводяться відповідальною особою на підставі відповідного письмового доручення керівника органу, підрозділу поліції або особи, яка виконує його обов'язки.

У разі копіювання та видачі відеозапису робиться відмітка в Журналі обліку копіювання та видачі відеозаписів зі стаціонарної системи або в Журналі обліку.

7. Відеозаписи або копії з них можуть бути надані за вмотивованими запитами органів державної влади, органів досудового розслідування, прокуратури, слідчого судді та суду, поліцейського та інших осіб у порядку, передбаченому законодавством України.

8. Передавання відеозаписів, отриманих з портативних та відеореєстраторів, установлених на службових транспортних засобах, БпЛА, автомобільних та стаціонарних систем для використання засобами масової інформації, а також поширення в мережі Інтернет, здійснюється з дозволу керівника органу, підрозділу поліції з дотриманням Закону України «Про захист персональних даних». Таке передавання здійснюється виключно з метою забезпечення безпеки та захисту інтересів громадян, суспільства і держави, а також з метою захисту гідності та честі працівника поліції.

9. Відеозаписи працівникам органу, підрозділу поліції видаються в тому вигляді, в якому вони були збережені на док-станції,- без коригування. Перегляд, аналіз відеозапису здійснюються працівником поліції, якому він виданий у встановленому цією Інструкцією порядку для виконання покладених на нього завдань в межах його повноважень.

ЗАКОН УКРАЇНИ « ПРО ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН »

Цей Закон регулює питання практичної реалізації громадянами України наданого їм Конституцією України права вносити в органи державної влади, об'єднання громадян відповідно до їх статуту пропозиції про поліпшення їх діяльності, викривати недоліки в роботі, оскаржувати дії посадових осіб, державних і громадських органів. Закон забезпечує громадянам України можливості для участі в управлінні державними і громадськими справами, для впливу на поліпшення роботи органів державної влади і місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, для відстоювання своїх прав і законних інтересів та відновлення їх у разі порушення.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Звернення громадян

Громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, медіа, посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їх статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення.

Військовослужбовці, працівники органів внутрішніх справ і державної безпеки, а також особи рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України мають право подавати звернення, які не стосуються їх службової діяльності.

Особи, які не є громадянами України і законно знаходяться на її території, мають таке ж право на подання звернення, як і громадяни України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами.

Стаття 2. Законодавство про звернення громадян

Законодавство України про звернення громадян включає цей Закон та інші акти законодавства, що видаються відповідно до Конституції України та цього Закону.

Звернення вкладників до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо виплати Фондом відшкодування в межах гарантованої суми розглядаються в порядку, встановленому законодавством про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Стаття 3. Основні терміни, що вживаються в цьому Законі

Під зверненнями громадян слід розуміти викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зауваження), заяви (клопотання) і скарги.

Пропозиція (зауваження) - звернення громадян, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави і суспільства.

Заява (клопотання) - звернення громадян із проханням про сприяння

реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності. Клопотання - письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо.

Скарга - звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб.

Стаття 4. Рішення, дії (бездіяльність), які можуть бути оскаржені

До рішень, дій (бездіяльності), які можуть бути оскаржені, належать такі у сфері управлінської діяльності, внаслідок яких:

порушено права і законні інтереси чи свободи громадянина (групи громадян);

створено перешкоди для здійснення громадянином його прав і законних інтересів чи свобод;

незаконно покладено на громадянина які-небудь обов'язки або його незаконно притягнуто до відповідальності.

Стаття 5. Вимоги до звернення

Звернення адресуються органам державної влади і органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам, організаціям незалежно від форми власності, об'єднанням громадян або посадовим особам, до повноважень яких належить вирішення порушених у зверненнях питань.

Звернення може бути подано окремою особою (індивідуальне) або групою осіб (колективне).

Особливою формою колективного звернення громадян до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, органу місцевого самоврядування є електронна петиція, яка подається та розглядається в порядку, передбаченому статтею 23⁻¹ цього Закону.

Звернення може бути усним чи письмовим.

Усне звернення викладається громадянином на особистому прийомі або за допомогою засобів телефонного зв'язку через визначені контактні центри, телефонні "гарячі лінії" та записується (реєструється) посадовою особою.

Письмове звернення надсилається поштою або передається громадянином до відповідного органу, установи особисто чи через уповноважену ним особу, повноваження якої оформлені відповідно до законодавства. Письмове звернення також може бути надіслане з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку (електронне звернення).

У зверненні має бути зазначено прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина, викладено суть порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги. Письмове звернення повинно бути підписано заявником (заявниками) із зазначенням дати. В електронному зверненні також має бути зазначено електронну поштову адресу, на яку заявнику може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку

з ним. Застосування електронного цифрового підпису при надсиланні електронного звернення не вимагається.

Звернення, оформлене без дотримання зазначених вимог, повертається заявнику з відповідними роз'ясненнями не пізніше як через десять днів від дня його надходження, крім випадків, передбачених частиною першою статті 7 цього Закону.

Звернення про надання безоплатної правової допомоги розглядаються в порядку, встановленому законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги.

Стаття 6. Мова звернень і рішень та відповідей на них

Застосування мов у сфері звернень громадян і рішень та відповідей на них визначає Закон України Про забезпечення функціонування української мови як державної".

Стаття 7. Заборона відмови в прийнятті та розгляді звернення

Звернення, оформлені належним чином і подані у встановленому порядку, підлягають обов'язковому прийняттю та розгляду.

Забороняється відмова в прийнятті та розгляді звернення з посиланням на політичні погляди, партійну належність, стать, вік, віросповідання, національність громадянина, незнання мови звернення.

Якщо питання, порушені в одержаному органом державної влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності, об'єднаннями громадян або посадовими особами зверненні, не входять до їх повноважень, воно в термін не більше п'яти днів пересилається ними за належністю відповідному органу чи посадовій особі, про що повідомляється громадянину, який подав звернення. У разі якщо звернення не містить даних, необхідних для прийняття обгрунтованого рішення органом чи посадовою особою, воно в той же термін повертається громадянину з відповідними роз'ясненнями.

Забороняється направляти скарги громадян для розгляду тим органам або посадовим особам, дії чи рішення яких оскаржуються.

Стаття 8. Звернення, які не підлягають розгляду та вирішенню

Письмове звернення без зазначення місця проживання, не підписане автором (авторами), а також таке, з якого неможливо встановити авторство, визнається анонімним і розгляду не підлягає.

Не розглядаються повторні звернення одним і тим же органом від одного і того ж громадянина з одного і того ж питання, якщо перше вирішено по суті, а також ті звернення, терміни розгляду яких передбачено статтею 17 цього Закону, та звернення осіб, визнаних судом недієздатними.

Рішення про припинення розгляду такого звернення приймає керівник органу, про що повідомляється особі, яка подала звернення.

Стаття 9. Заборона переслідування громадян за подання звернення і неприпустимість примушування їх до його подання

Забороняється переслідування громадян і членів їх сімей за подання звернення до органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян, посадових осіб за критику у зверненні їх діяльності та рішень.

Ніхто не може бути примушений до подання власного чи підписання колективного звернення або участі в акціях на підтримку звернень інших осіб чи організацій.

Стаття 10. Заборона розголошення відомостей, що містяться у зверненнях

Не допускається розголошення одержаних із звернень відомостей про особисте життя громадян без їх згоди чи відомостей, що становлять державну або іншу таємницю, яка охороняється законом, та іншої інформації, якщо це ущемлює права і законні інтереси громадян. Не допускається з'ясування даних про особу громадянина, які не стосуються звернення. На прохання громадянина, висловлене в усній формі або зазначене в тексті звернення, не підлягає розголошенню його прізвище, місце проживання та роботи.

Ця заборона не поширюється на випадки повідомлення інформації, що міститься у зверненні, особам, які мають відношення до вирішення справи.

Стаття 11. Звернення до об'єднань громадян

Одержані об'єднаннями громадян звернення із зауваженнями і пропозиціями щодо їх діяльності розглядаються цими об'єднаннями та їх органами відповідно до статутів об'єднань, а заяви і скарги на ущемлення чи порушення ними прав громадян - згідно з цим Законом.

Стаття 12. Сфера застосування цього Закону

Дія цього Закону не поширюється на порядок розгляду заяв і скарг громадян, встановлений кримінальним процесуальним, цивільно-процесуальним, трудовим законодавством, законодавством про захист економічної конкуренції, законами України Про судоустрій і статус суддів" та "Про доступ до судових рішень", Кодексом адміністративного судочинства України, законами України "Про запобігання корупції", "Про виконавче провадження".

Стаття 13. Діловодство щодо звернень громадян

Діловодство щодо звернень громадян ведеться в порядку, який встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Порядок розгляду звернень громадян

Стаття 14. Розгляд пропозицій (зауважень) громадян

Органи державної влади і місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, об'єднання громадян, посадові особи зобов'язані розглянути пропозиції (зауваження) та повідомити громадянина про результати розгляду.

Пропозиції (зауваження) Героїв Радянського Союзу, Героїв Соціалістичної Праці, осіб з інвалідністю внаслідок війни розглядаються першими керівниками державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій особисто.

Стаття 15. Розгляд заяв (клопотань)

Органи державної влади, місцевого самоврядування та їх посадові особи, керівники та посадові особи підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян, до повноважень яких належить розгляд заяв (клопотань), зобов'язані об'єктивно і вчасно розглядати їх, перевіряти викладені в них факти, приймати рішення відповідно до чинного законодавства і забезпечувати їх виконання, повідомляти громадян про наслідки розгляду заяв

(клопотань).

Заяви (клопотання) Героїв Радянського Союзу, Героїв Соціалістичної Праці, осіб з інвалідністю внаслідок війни розглядаються першими керівниками державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій особисто.

Відповідь за результатами розгляду заяв (клопотань) в обов'язковому порядку дається тим органом, який отримав ці заяви і до компетенції якого входить вирішення порушених у заявах (клопотаннях) питань, за підписом керівника або особи, яка виконує його обов'язки.

Рішення про відмову в задоволенні вимог, викладених у заяві (клопотанні), доводиться до відома громадянина в письмовій формі з посиланням на Закон і викладенням мотивів відмови, а також із роз'ясненням порядку оскарження прийнятого рішення.

Стаття 16. Розгляд скарг громадян

Скарга на дії чи рішення органу державної влади, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, об'єднання громадян, медіа, посадової особи подається у порядку підлеглості вищому органу або посадовій особі, що не позбавляє громадянина права звернутися до суду відповідно до чинного законодавства, а в разі відсутності такого органу або незгоди громадянина з прийнятим за скаргою рішенням - безпосередньо до суду.

Скарги Героїв Радянського Союзу, Героїв Соціалістичної Праці, осіб з інвалідністю внаслідок війни розглядаються першими керівниками державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій особисто.

Скарги на рішення загальних зборів членів колективних сільськогосподарських підприємств, акціонерних товариств, юридичних осіб, створених на основі колективної власності, а також на рішення вищих державних органів вирішуються в судовому порядку.

Громадянин може подати скаргу особисто або через уповноважену на це іншу особу. Скарга в інтересах неповнолітніх і недієздатних осіб подається їх законними представниками.

Скарга в інтересах громадянина за його уповноваженням, оформленим у встановленому законом порядку, може бути подана іншою особою, трудовим колективом або організацією, яка здійснює правозахисну діяльність.

До скарги додаються наявні у громадянина рішення або копії рішень, які приймалися за його зверненням раніше, а також інші документи, необхідні для розгляду скарги, які після її розгляду повертаються громадянину.

Особливості розгляду скарг громадян на рішення, дії або бездіяльність державних реєстраторів речових прав на нерухоме майно визначаються Законом України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень".

Особливості розгляду скарг громадян на реєстраційні дії, відмову в державній реєстрації, бездіяльність державного реєстратора визначаються Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань".

Стаття 17. Термін подання скарги

Скарга на рішення, що оскаржувалось, може бути подана до органу або посадовій особі вищого рівня протягом одного року з моменту його прийняття, але не пізніше одного місяця з часу ознайомлення громадянина з прийнятим рішенням. Скарги, подані з порушенням зазначеного терміну, не розглядаються.

Пропущений з поважної причини термін може бути поновлений органом чи посадовою особою, що розглядає скаргу.

Рішення вищого державного органу, який розглядав скаргу, в разі незгоди з ним громадянина може бути оскаржено до суду в термін, передбачений законодавством України.

Стаття 18. Права громадянина при розгляді заяви чи скарги

Громадянин, який звернувся із заявою чи скаргою до органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян, медіа, посадових осіб, має право:

особисто викласти аргументи особі, що перевіряла заяву чи скаргу, та брати участь у перевірці поданої скарги чи заяви;

знайомитися з матеріалами перевірки;

подавати додаткові матеріали або наполягати на їх запиті органом, який розглядає заяву чи скаргу;

бути присутнім при розгляді заяви чи скарги;

користуватися послугами адвоката або представника трудового колективу, організації, яка здійснює правозахисну функцію, оформивши це уповноваження у встановленому законом порядку;

одержати письмову відповідь про результати розгляду заяви чи скарги;

висловлювати усно або письмово вимогу щодо дотримання таємниці розгляду заяви чи скарги;

вимагати відшкодування збитків, якщо вони стали результатом порушень встановленого порядку розгляду звернень.

Стаття 19. Обов'язки органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян, медіа, їх керівників та інших посадових осіб щодо розгляду заяв чи скарг

Органи державної влади і місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, об'єднання громадян, медіа, їх керівники та інші посадові особи в межах своїх повноважень зобов'язані:

об'єктивно, всебічно і вчасно перевіряти заяви чи скарги;

у разі прийняття рішення про обмеження доступу громадянина до відповідної інформації при розгляді заяви чи скарги скласти про це мотивовану постанову;

на прохання громадянина запрошувати його на засідання відповідного органу, що розглядає його заяву чи скаргу;

скасовувати або змінювати оскаржувані рішення у випадках, передбачених законодавством України, якщо вони не відповідають закону або іншим нормативним актам, невідкладно вживати заходів до припинення

неправомірних дій, виявляти, усувати причини та умови, які сприяли порушенням;

забезпечувати поновлення порушених прав, реальне виконання прийнятих у зв'язку з заявою чи скаргою рішень;

письмово повідомляти громадянина про результати перевірки заяви чи скарги і суть прийнятого рішення;

вживати заходів щодо відшкодування у встановленому законом порядку матеріальних збитків, якщо їх було завдано громадянину в результаті ущемлення його прав чи законних інтересів, вирішувати питання про відповідальність осіб, з вини яких було допущено порушення, а також на прохання громадянина не пізніш як у місячний термін довести прийняте рішення до відома органу місцевого самоврядування, трудового колективу чи об'єднання громадян за місцем проживання громадянина;

у разі визнання заяви чи скарги необгрунтованою роз'яснити порядок оскарження прийнятого за нею рішення;

не допускати безпідставної передачі розгляду заяв чи скарг іншим органам;

особисто організовувати та перевіряти стан розгляду заяв чи скарг громадян, вживати заходів до усунення причин, що їх породжують, систематично аналізувати та інформувати населення про хід цієї роботи.

У разі необхідності та за наявності можливостей розгляд звернень громадян покладається на посадову особу чи підрозділ службового апарату, спеціально уповноважені здійснювати цю роботу, в межах бюджетних асигнувань. Це положення не скасовує вимоги абзацу дев'ятого частини першої цієї статті.

Стаття 20. Термін розгляду звернень громадян

Звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше одного місяця від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, - невідкладно, але не пізніше п'ятнадцяти днів від дня їх отримання. Якщо в місячний термін вирішити порушені у зверненні питання неможливо, керівник відповідного органу, підприємства, установи, організації або його заступник встановлюють необхідний термін для його розгляду, про що повідомляється особі, яка подала звернення. При цьому загальний термін вирішення питань, порушених у зверненні, не може перевищувати сорока п'яти днів.

На обгрунтовану письмову вимогу громадянина термін розгляду може бути скорочено від встановленого цією статтею терміну.

Звернення громадян, які мають встановлені законодавством пільги, розглядаються у першочерговому порядку.

Стаття 21. Безоплатність розгляду звернення

Органи державної влади, місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, об'єднання громадян, посадові особи розглядають звернення громадян, не стягуючи плати.

Стаття 22. Особистий прийом громадян

Керівники та інші посадові особи органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян зобов'язані проводити особистий прийом

громадян.

Прийом проводиться регулярно у встановлені дні та години, у зручний для громадян час, за місцем їх роботи і проживання. Графіки прийому доводяться до відома громадян.

Порядок прийому громадян в органах державної влади, місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, об'єднаннях громадян визначається їх керівниками.

Усі звернення громадян на особистому прийомі реєструються. Якщо вирішити порушені в усному зверненні питання безпосередньо на особистому прийомі неможливо, воно розглядається у тому ж порядку, що й письмове звернення. Про результати розгляду громадянину повідомляється письмово або усно, за бажанням громадянина.

Стаття 23. Організація прийому громадян вищими посадовими особами

Вищі посадові особи держави - Президент України, Голова Верховної Ради України, Прем'єр-міністр України - здійснюють прийом у встановленому ними порядку.

Стаття 23¹. Електронна петиція, порядок її подання та розгляду

Громадяни можуть звернутися до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, органу місцевого самоврядування з електронними петиціями через офіційний веб-сайт органу, якому вона адресована, або веб-сайт громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронної петиції.

В електронній петиції має бути викладено суть звернення, зазначено прізвище, ім'я, по батькові автора (ініціатора) електронної петиції, адресу електронної пошти. На веб-сайті відповідного органу або громадського об'єднання, що здійснює збір підписів, обов'язково зазначаються дата початку збору підписів та інформація щодо загальної кількості та переліку осіб, які підписали електронну петицію.

Електронна петиція не може містити заклики до повалення конституційного ладу, порушення територіальної цілісності України, пропаганду війни, насильства, жорстокості, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, заклики до вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини.

Відповідальність за зміст електронної петиції несе автор (ініціатор) електронної петиції.

Для створення електронної петиції до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, органу місцевого самоврядування її автор (ініціатор) заповнює спеціальну форму на офіційному веб-сайті органу, якому вона адресована, або веб-сайті громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронних петицій, та розміщує текст електронної петиції.

Електронна петиція оприлюднюється на офіційному веб-сайті відповідно Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, органу місцевого самоврядування або на веб-сайті громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронних петицій, протягом двох робочих днів з дня надсилання її автором (ініціатором).

У разі невідповідності електронної петиції встановленим вимогам оприлюднення такої петиції не здійснюється, про що повідомляється автору (ініціатору) не пізніше строку, встановленого для оприлюднення.

Дата оприлюднення електронної петиції на офіційному веб-сайті відповідно Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, відповідного органу місцевого самоврядування або на веб-сайті громадського об'єднання є датою початку збору підписів на її підтримку.

Відповідні органи державної влади, органи місцевого самоврядування та громадські об'єднання під час збору підписів на підтримку електронної петиції зобов'язані забезпечити:

безоплатність доступу та користування інформаційно-комунікаційною системою, за допомогою якої здійснюється збір підписів;

електронну реєстрацію громадян для підписання петиції;

недопущення автоматичного введення інформації, у тому числі підписання електронної петиції, без участі громадянина;

фіксацію дати і часу оприлюднення електронної петиції та підписання її громадянином.

Електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку, після завершення строку збору підписів на її підтримку розглядається як звернення громадян відповідно до цього Закону.

Електронна петиція, адресована відповідно Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, розглядається у порядку, встановленому цією статтею, за умови збору на її підтримку не менш як 25000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції.

Вимоги до кількості підписів громадян на підтримку електронної петиції до органу місцевого самоврядування та строку збору підписів визначаються статутом територіальної громади.

Електронна петиція, збір підписів на підтримку якої здійснювався через веб-сайт громадського об'єднання і яка протягом установленого строку набрала необхідну кількість підписів на її підтримку, не пізніше наступного дня після набрання необхідної кількості підписів надсилається громадським об'єднанням органу, якому адресована петиція, із зазначенням інформації про дату початку збору підписів, дату направлення електронної петиції, загальну кількість та перелік осіб, які підписали електронну петицію (чи посилання на джерело такої інформації в мережі Інтернет), строк збору підписів, назву та адресу електронної пошти громадського об'єднання.

Інформація про початок розгляду електронної петиції, яка в установлений строк набрала необхідну кількість голосів на її підтримку, оприлюднюється на офіційному веб-сайті відповідно Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, відповідного органу місцевого самоврядування не пізніш як через три робочі дні після набрання необхідної кількості підписів на підтримку петиції, а в разі отримання електронної петиції від громадського об'єднання - не пізніш як через два робочі дні після отримання такої петиції.

Розгляд електронної петиції здійснюється невідкладно, але не пізніше десяти робочих днів з дня оприлюднення інформації про початок її розгляду.

Якщо електронна петиція містить клопотання про її розгляд на парламентських слуханнях у Верховній Раді України або громадських слуханнях відповідної територіальної громади, автор (ініціатор) петиції має право представити електронну петицію на таких слуханнях. У такому разі строк розгляду електронної петиції продовжується на строк, необхідний для проведення відповідних слухань.

Порядок розгляду електронної петиції, адресованої Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, органу місцевого самоврядування, визначається відповідно Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, місцевою радою.

Про підтримку або непідтримку електронної петиції публічно оголошується на офіційному веб-сайті Президентом України - щодо електронної петиції, адресованої Президенту України, Головою Верховної Ради України - щодо електронної петиції, адресованої Верховній Раді України, Прем'єр-міністром України - щодо електронної петиції, адресованої Кабінету Міністрів України, головою відповідної місцевої ради - щодо електронної петиції, адресованої органу місцевого самоврядування.

У відповіді на електронну петицію повідомляється про результати розгляду порушених у ній питань із відповідним обґрунтуванням.

Відповідь на електронну петицію не пізніше наступного робочого дня після закінчення її розгляду оприлюднюється на офіційному веб-сайті органу, якому вона була адресована, а також надсилається у письмовому вигляді автору (ініціатору) електронної петиції та відповідному громадському об'єднанню, яке здійснювало збір підписів на підтримку відповідної електронної петиції.

У разі визнання за доцільне викладені в електронній петиції пропозиції можуть реалізовуватися органом, якому вона адресована, шляхом прийняття з питань, віднесених до його компетенції, відповідного рішення. Президентом України, Кабінетом Міністрів України, народними депутатами України за результатами розгляду електронної петиції можуть розроблятися та вноситися в установленому порядку на розгляд Верховної Ради України законопроекти, спрямовані на вирішення порушених у петиції питань.

Інформація про кількість підписів, одержаних на підтримку електронної петиції, та строки їх збору зберігається не менше трьох років з дня оприлюднення петиції.

Відповідальність за порушення законодавства про звернення громадян

Стаття 24. Відповідальність посадових осіб за порушення законодавства про звернення громадян.

Особи, винні у порушенні цього Закону, несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність, передбачену законодавством України.

Стаття 25. Відшкодування збитків громадянину у зв'язку з порушенням вимог цього Закону при розгляді його скарги

У разі задоволення скарги орган або посадова особа, які прийняли неправомірне рішення щодо звернення громадянина, відшкодовують йому завдані матеріальні збитки, пов'язані з поданням і розглядом скарги, обґрунтовані витрати, понесені у зв'язку з виїздом для розгляду скарги на

вимогу відповідного органу, і втрачений за цей час заробіток. Спори про стягнення витрат розглядаються в судовому порядку.

Громадянину на його вимогу і в порядку, встановленому чинним законодавством, можуть бути відшкодовані моральні збитки, завдані неправомірними діями або рішеннями органу чи посадової особи при розгляді скарги. Розмір відшкодування моральних (немайнових) збитків у грошовому виразі визначається судом.

Стаття 26. Відповідальність громадян за подання звернень протиправного характеру

Подання громадянином звернення, яке містить наклеп і образи, дискредитацію органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та їхніх посадових осіб, керівників та інших посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності, заклики до розпалювання національної, расової, релігійної ворожнечі та інших дій, тягне за собою відповідальність, передбачену чинним законодавством.

Стаття 27. Відшкодування витрат по перевірці звернень, які містять завідомо неправдиві відомості

Витрати, зроблені органом державної влади, місцевого самоврядування, підприємством, установою, організацією незалежно від форм власності, об'єднанням громадян, медіа у зв'язку з перевіркою звернень, які містять завідомо неправдиві відомості, можуть бути стягнуті з громадянина за рішенням суду.

Стаття 28. Контроль за дотриманням законодавства про звернення громадян

Контроль за дотриманням законодавства про звернення громадян відповідно до своїх повноважень здійснюють Верховна Рада України, народні депутати України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Уповноважений з прав людини Верховної Ради України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські, районні, районні в містах Києві та Севастополі державні адміністрації, сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі комітети, депутати місцевих рад, а також міністерства, інші центральні органи виконавчої влади щодо підпорядкованих їм підприємств, установ та організацій.

ГЛАВА 13. ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНИЙ НАГЛЯД ЗА ОСОБАМИ, ЗВІЛЬНЕНИМИ З МІСЦЬ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Цей Закон визначає умови і порядок встановлення та здійснення адміністративного нагляду за окремими категоріями раніше судимих осіб та їх обов'язки.

Загальні положення

Стаття 1. Поняття адміністративного нагляду

Адміністративний нагляд - це система тимчасових примусових профілактичних заходів спостереження і контролю за поведінкою окремих осіб, звільнених з місць позбавлення волі, що здійснюються органами Національної поліції.

Стаття 2. Завдання адміністративного нагляду

Адміністративний нагляд встановлюється з метою запобігання вчиненню кримінальних правопорушень окремими особами, звільненими з місць позбавлення волі, і здійснення виховного впливу на них.

Стаття 3. Особи, щодо яких встановлюється адміністративний нагляд

Адміністративний нагляд встановлюється щодо повнолітніх осіб:

б) засуджених до позбавлення волі за тяжкі, особливо тяжкі злочини або засуджених два і більше разів до позбавлення волі за умисні злочини, якщо під час відбування покарання їх поведінка свідчила, що вони вперто не бажають стати на шлях виправлення і залишаються небезпечними для суспільства;

в) засуджених до позбавлення волі за тяжкі, особливо тяжкі злочини або засуджених два і більше разів до позбавлення волі за умисні злочини, якщо вони після відбування покарання або умовно-дострокового звільнення від відбування покарання, незважаючи на попередження органів Національної поліції, систематично порушують громадський порядок і права інших громадян, вчиняють інші правопорушення;

г) засуджених до позбавлення волі за один із злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів;

г) засуджених до позбавлення волі за злочин проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи.

д) засуджених до довічного позбавлення волі.

Порядок встановлення, здійснення та припинення адміністративного нагляду

Стаття 4. Підстави для встановлення адміністративного нагляду

Підставами для встановлення адміністративного нагляду є:

а) вирок суду, що набрав законної сили, - щодо осіб, зазначених у пунктах "Г" і "Г" статті 3 цього Закону;

б) матеріали установ виконання покарань - щодо осіб, зазначених у пункті "Б" статті 3 цього Закону;

в) матеріали органів Національної поліції - щодо осіб, зазначених у пункті "В" статті 3 цього Закону.

Стаття 5. Порядок встановлення адміністративного нагляду

Адміністративний нагляд встановлюється:

щодо осіб, зазначених у пунктах "Б", "Г" і "Г" статті 3 цього Закону, - в судовому засіданні одноособово суддею районного, районного у місті, міського та міськрайонного суду за місцезнаходженням установи виконання покарань за поданням начальника установи виконання покарань;

щодо осіб, зазначених у пункті "В" статті 3 цього Закону, - в судовому засіданні одноособово суддею районного, районного у місті, міського та міськрайонного суду за місцем проживання особи, звільненої з місць позбавлення волі, за поданням начальника органу Національної поліції.

У поданні мають бути визначені обмеження, які пропонує встановити на підставі статті 10 цього Закону відповідно начальник установи виконання покарань чи начальник органу Національної поліції щодо поведінки піднаглядного, та обґрунтування доцільності таких заходів.

Разом з поданням до суду надсилаються копія вироку та матеріали, що свідчать про необхідність встановлення адміністративного нагляду за відповідною особою.

У судовому засіданні викликається особа, щодо якої внесено подання про встановлення адміністративного нагляду, а за її клопотанням - і захисник, а також представник органу, начальник якого вніс подання.

Розгляд питання починається доповіддю про зміст подання та матеріалів, що надійшли разом з ним, після чого заслуховуються пояснення осіб, які з'явилися у судовому засіданні.

Після розгляду справи суддя виходить до нарадчої кімнати для прийняття рішення, після чого повертається в зал засідань і оголошує постанову про встановлення адміністративного нагляду та обмежень, які встановлюються щодо поведінки піднаглядного.

Постанова судді може бути оскаржена в установленому законом порядку.

Постанова судді надсилається для виконання начальнику органу Національної поліції України за місцем проживання особи, щодо якої встановлено нагляд, а у випадках, передбачених пунктами "б", "г" і "д" статті 3 цього Закону, - начальнику установи виконання покарань.

Адміністрація установи виконання покарань постанову судді надсилає для виконання органу Національної поліції за вибраним піднаглядним місцем проживання в день його звільнення.

Стаття 6. Термін адміністративного нагляду

Адміністративний нагляд встановлюється у визначеному статтею 5 цього Закону порядку терміном від одного року до двох років і не може перевищувати термінів, передбачених законом для погашення або зняття судимості. Для осіб, зазначених у пунктах "г", "д" статті 3 цього Закону, адміністративний нагляд встановлюється на строк до погашення судимості. У разі, коли є підстава вважати, що особа, щодо якої встановлено адміністративний нагляд, залишається небезпечною для суспільства, адміністративний нагляд за поданням відповідного органу Національної поліції може бути продовжено у визначеному цим Законом порядку кожного разу ще на шість місяців, але не більше терміну, передбаченого законом для погашення або зняття судимості.

Термін адміністративного нагляду починається з дня оголошення особі постанови судді про встановлення адміністративного нагляду.

Стаття 7. Порядок здійснення адміністративного нагляду

Адміністративний нагляд здійснюється міліцією. Осіб, щодо яких встановлено адміністративний нагляд, беруть на облік, фотографують, а у разі необхідності у них беруть відбитки пальців. Працівники міліції зобов'язані систематично контролювати поведінку цих осіб, запобігати порушенням ними громадського порядку та прав інших громадян і припиняти їх, проводити розшук осіб, які уникають адміністративного нагляду.

Стаття 8. Порядок припинення адміністративного нагляду

Адміністративний нагляд припиняється постановою судді за поданням начальника органу Національної поліції:

а) у разі погашення або зняття судимості з особи, яка перебуває під

наглядом;

б) достроково, якщо піднаглядний перестав бути небезпечним для суспільства і позитивно характеризується за місцем роботи і проживання.

Піднаглядний може сам подати клопотання про зняття нагляду з підстав, зазначених у пункті "а" частини першої цієї статті.

В інших випадках адміністративний нагляд автоматично припиняється:

а) після закінчення терміну, на який його встановлено, якщо органом Національної поліції не подано клопотання про продовження нагляду або суддя відмовив у продовженні нагляду;

б) у разі засудження піднаглядного до позбавлення волі і направлення його до місця відбування покарання;

в) у разі смерті піднаглядного.

Порядок розгляду в суді питання про припинення адміністративного нагляду здійснюється відповідно до вимог частини четвертої статті 5 цього Закону.

Правила адміністративного нагляду за особами, щодо яких встановлено адміністративний нагляд

Стаття 9. Обов'язки піднаглядних

Особи, щодо яких встановлено адміністративний нагляд, зобов'язані вести законопослушний спосіб життя, не порушувати громадський порядок і додержувати таких правил:

а) прибути у визначений установою виконання покарань термін в обране ними місце проживання і зареєструватися в органі Національної поліції;

б) з'являтися за викликом органу Національної поліції у вказаний термін і давати усні та письмові пояснення з питань, пов'язаних з виконанням правил адміністративного нагляду;

в) повідомляти поліцейських, які здійснюють адміністративний нагляд, про зміну місця роботи, місця проживання чи перебування, а також про виїзд за межі району (міста) у службових справах;

г) в разі від'їзду в особистих справах з дозволу поліцейського в інший населений пункт та перебування там більше доби зареєструватися у відповідному органі Національної поліції.

Після припинення адміністративного нагляду особи, зазначені у пункті "г" статті 3 цього Закону, зобов'язані повідомляти органи Національної поліції України про зміну свого місця проживання чи перебування. За заявою прокурора на підставі рішення суду такий обов'язок також може бути встановлений щодо осіб, які відбули покарання за тяжкі або особливо тяжкі злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи та до яких не було застосовано адміністративного нагляду. Обов'язок, передбачений цією частиною, встановлюється строком на три роки та може бути подовжений на такий самий строк на підставі судового рішення за заявою прокурора, поданою за місцем проживання особи, на яку покладається такий обов'язок.

Стаття 10. Обмеження дій піднаглядних

До осіб, щодо яких встановлено адміністративний нагляд, за постановою

суду можуть бути застосовані частково або у повному обсязі такі обмеження:

а) заборона виходу з будинку (квартири) у визначений час, який не може перевищувати восьми годин на добу;

б) заборона перебування у визначених місцях району (міста);

в) заборона виїзду чи обмеження часу виїзду в особистих справах за межі району (міста);

г) реєстрація в міліції від одного до чотирьох разів на місяць.

Під час здійснення адміністративного нагляду суд за поданням начальника органу Національної поліції з урахуванням особи піднаглядного, його способу життя і поведінки може змінювати (зменшувати або збільшувати) обсяг обмежень, передбачених цією статтею.

Відповідальність за порушення законодавства про адміністративний нагляд та контроль за його здійсненням

Стаття 11. Відповідальність за порушення правил адміністративного нагляду

У разі злісного порушення правил адміністративного нагляду, передбачених статтями 9 і 10 цього Закону, особи, щодо яких встановлено адміністративний нагляд, притягаються до відповідальності згідно з законодавством.

Стаття 12. Відповідальність за порушення законодавства про адміністративний нагляд посадовими особами

Посадові особи, винні у порушенні законодавства України про адміністративний нагляд, притягаються до відповідальності згідно з чинним законодавством.

Стаття 13. Контроль за здійсненням адміністративного нагляду

Контроль за здійсненням адміністративного нагляду покладається на органи Національної поліції.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ»

(витяг)

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) **дитина-кривдник** - особа, яка не досягла 18 років та вчинила домашнє насильство у будь-якій формі;

2) **дитина, яка постраждала від домашнього насильства** (далі - постраждала дитина), - особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства у будь-якій формі або стала свідком (очевидцем) такого насильства;

3) **домашнє насильство** - діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає

(проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь;

4) **економічне насильство** - форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

5) **запобігання домашньому насильству** - система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, та спрямовані на підвищення рівня обізнаності суспільства щодо форм, причин і наслідків домашнього насильства, формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у приватних стосунках, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, насамперед до постраждалих дітей, викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються;

6) **кривдник** - особа, яка вчинила домашнє насильство у будь-якій формі;

7) **обмежувальний припис стосовно кривдника** - встановлений у судовому порядку захід тимчасового обмеження прав чи покладення обов'язків на особу, яка вчинила домашнє насильство, спрямований на забезпечення безпеки постраждалої особи;

8) **особа, яка постраждала від домашнього насильства** (далі – постраждала особа), - особа, яка зазнала домашнього насильства у будь-якій формі;

9) **оцінка ризиків** - оцінювання вірогідності продовження чи повторного вчинення домашнього насильства, настання тяжких або особливо тяжких наслідків його вчинення, а також смерті постраждалої особи;

10) **програма для кривдника** - комплекс заходів, що формується на основі результатів оцінки ризиків та спрямований на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної психологічної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до своїх вчинків та їх наслідків, у тому числі до виховання дітей, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків;

11) **програма для постраждалої особи** - комплекс заходів, спрямованих на позбавлення емоційної залежності, невпевненості у собі та формування у постраждалої особи здатності відстоювати власну гідність, захищати свої права у приватних стосунках, у тому числі за допомогою уповноважених органів державної влади, органів місцевого самоврядування;

12) **протидія домашньому насильству** - система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, та спрямовані на припинення домашнього насильства,

надання допомоги та захисту постраждалій особі, відшкодування їй завданої шкоди, а також на належне розслідування випадків домашнього насильства, притягнення до відповідальності кривдників та зміну їхньої поведінки;

13) **профілактичний облік** - здійснення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України організаційно-практичних заходів щодо контролю за поведінкою кривдника з метою недопущення повторного вчинення домашнього насильства, за дотриманням ним тимчасових обмежень його прав та виконанням обов'язків, покладених на нього у зв'язку із вчиненням домашнього насильства;

14) **психологічне насильство** - форма домашнього насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

15) **сексуальне насильство** - форма домашнього насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;

16) **терміновий заборонний припис стосовно кривдника** – спеціальний захід протидії домашньому насильству, що вживається уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України як реагування на факт домашнього насильства та спрямований на негайне припинення домашнього насильства, усунення небезпеки для життя і здоров'я постраждалих осіб та недопущення продовження чи повторного вчинення такого насильства;

17) **фізичне насильство** - форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Стаття 3. Сфера дії законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству

1. Предметом регулювання цього Закону є правовідносини, що виникають у процесі запобігання та протидії домашньому насильству.

2. *Дія законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству незалежно від факту спільного проживання поширюється на таких осіб:*

1) подружжя;

2) колишнє подружжя;

3) наречені;

4) мати (батько) або діти одного з подружжя (колишнього подружжя) та інший з подружжя (колишнього подружжя);

- 5) особи, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у шлюбі між собою, їхні батьки та діти;
 - 6) особи, які мають спільну дитину (дітей);
 - 7) батьки (мати, батько) і дитина (діти);
 - 8) дід (баба) та онук (онука);
 - 9) прадід (прабаба) та правнук (правнучка);
 - 10) вітчим (мачуха) та пасинок (падчерка);
 - 11) рідні брати і сестри;
 - 12) інші родичі: дядько (тітка) та племінник (племінниця), двоюрідні брати і сестри, двоюрідний дід (баба) та двоюрідний онук (онука);
 - 13) діти подружжя, колишнього подружжя, наречених, осіб, які мають спільну дитину (дітей), які не є спільними або всиновленими;
 - 14) опікуни, піклувальники, їхні діти та особи, які перебувають (перебували) під опікою, піклуванням;
 - 15) прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, їхні діти та прийомні діти, діти-вихованці, діти, які проживають (проживали) в сім'ї патронатного вихователя.
3. Дія законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству поширюється також на інших родичів, інших осіб, які пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки, за умови спільного проживання, а також на суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Стаття 10. Повноваження уповноважених підрозділів органів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1. *До повноважень уповноважених підрозділів органів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству належать:*

- 1) виявлення фактів домашнього насильства та своєчасне реагування на них;
- 2) прийом і розгляд заяв та повідомлень про вчинення домашнього насильства, у тому числі розгляд повідомлень, що надійшли до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, вжиття заходів для його припинення та надання допомоги постраждалим особам з урахуванням результатів оцінки ризиків у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спільно з Національною поліцією України;
- 3) інформування постраждалих осіб про їхні права, заходи і соціальні послуги, якими вони можуть скористатися;
- 4) винесення термінових заборонних приписів стосовно кривдників;
- 5) взяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи в порядку, визначеному законодавством;
- 6) здійснення контролю за виконанням кривдниками спеціальних заходів протидії домашньому насильству протягом строку їх дії;
- 7) анулювання дозволів на право придбання, зберігання, носіння зброї та боеприпасів їх власникам у разі вчинення ними домашнього насильства, а

також вилучення зброї та боєприпасів у порядку, визначеному законодавством;

8) взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до статті 15 цього Закону;

9) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

2. Уповноважені підрозділи органів Національної поліції України здійснюють повноваження у сфері запобігання та протидії домашньому насильству з урахуванням міжнародних стандартів реагування правоохоронних органів на випадки домашнього насильства та оцінки ризиків.

Поліцейські можуть проникати до житла особи без вмотивованого рішення суду в невідкладних випадках, пов'язаних із припиненням вчинюваного акту домашнього насильства, у разі безпосередньої небезпеки для життя чи здоров'я постраждалої особи.

Стаття 24. Спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству

1. До спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству належать:

- 1) терміновий заборонний припис стосовно кривдника;
- 2) обмежувальний припис стосовно кривдника;
- 3) взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи;
- 4) направлення кривдника на проходження програми для кривдників.

Стаття 25. Терміновий заборонний припис стосовно кривдника

1. Терміновий заборонний припис виноситься кривднику уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України у разі існування безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи з метою негайного припинення домашнього насильства, недопущення його продовження чи повторного вчинення.

2. Терміновий заборонний припис може містити такі заходи:

- 1) зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи;
- 2) заборона на вхід та перебування в місці проживання (перебування) постраждалої особи;
- 3) заборона в будь-який спосіб контактувати з постраждалою особою.

3. Під час вирішення питання про винесення термінового заборонного припису пріоритет надається безпеці постраждалої особи. Зазначена вимога поширюється також на місце спільного проживання (перебування) постраждалої особи та кривдника незалежно від їхніх майнових прав на відповідне житлове приміщення.

Працівники уповноваженого підрозділу органів Національної поліції України можуть у встановленому законом порядку застосовувати поліцейські заходи

примусу для виселення з житлового приміщення кривдника, якщо терміновий заборонний припис передбачає зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи, а кривдник відмовляється добровільно його залишити.

4. Терміновий заборонний припис вноситься за заявою постраждалої особи, а також за власною ініціативою працівником уповноваженого підрозділу органів Національної поліції України за результатами оцінки ризиків.

5. Терміновий заборонний припис вноситься строком до 10 діб.

6. Терміновий заборонний припис вручається кривднику, а його копія - постраждалій особі або її представнику.

7. Дія термінового заборонного припису припиняється у разі застосування до кривдника судом адміністративного стягнення у вигляді адміністративного арешту або обрання щодо нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у кримінальному провадженні. 8. Кривдник, стосовно якого винесено терміновий заборонний припис, згідно з яким він повинен залишити місце спільного проживання (перебування) з постраждалою особою, зобов'язаний повідомити про місце свого тимчасового перебування уповноважений підрозділ органів Національної поліції України за місцем вчинення домашнього насильства.

9. Особа, стосовно якої винесено терміновий заборонний припис, може оскаржити його до суду в загальному порядку, передбаченому для оскарження рішень, дій або бездіяльності працівників уповноважених підрозділів органів Національної поліції України.

10. Терміновий заборонний припис не може містити заходів, передбачених пунктами 1 і 2 частини другої цієї статті, якщо кривдником є особа, яка на день винесення припису не досягла вісімнадцятирічного віку та має спільне місце проживання (перебування) з постраждалою особою.

11. Терміновий заборонний припис вноситься в порядку, затвердженому Міністерством внутрішніх справ України.

Стаття 26. Обмежувальний припис стосовно кривдника

1. Право звернутися до суду із заявою про видачу обмежувального припису стосовно кривдника мають:

- 1) постраждала особа або її представник;
- 2) у разі вчинення домашнього насильства стосовно дитини - батьки або інші законні представники дитини, родичі дитини (баба, дід, повнолітні брат, сестра), мачуха або вітчим дитини, а також орган опіки та піклування;
- 3) у разі вчинення домашнього насильства стосовно недієздатної особи - опікун, орган опіки та піклування.

2. Обмежувальним приписом визначаються один чи декілька таких заходів тимчасового обмеження прав кривдника або покладення на нього обов'язків:

- 1) заборона перебувати в місці спільного проживання (перебування) з постраждалою особою;
- 2) усунення перешкод у користуванні майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи;
- 3) обмеження спілкування з постраждалою дитиною;

4) заборона наближатися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи, інших місць частого відвідування постраждалою особою;

5) заборона особисто і через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, якщо вона за власним бажанням перебуває у місці, невідомому кривднику, переслідувати її та в будь-який спосіб спілкуватися з нею;

б) заборона вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто і через третіх осіб.

3. Рішення про видачу обмежувального припису або про відмову у видачі обмежувального припису приймається на підставі оцінки ризиків.

4. Обмежувальний припис видається на строк від одного до шести місяців.

5. За заявою осіб, визначених частиною першою цієї статті, на підставі оцінки ризиків обмежувальний припис може бути продовжений судом на строк не більше шести місяців після закінчення строку, встановленого судовим рішенням згідно з частиною четвертою цієї статті.

6. Про видачу обмежувального припису кривднику суддя у встановлений законом строк інформує уповноважені підрозділи органів Національної поліції України за місцем проживання (перебування) постраждалої особи для взяття кривдника на профілактичний облік, а також районні, районні у містах Києві і Севастополі державні адміністрації та виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад за місцем проживання (перебування) постраждалої особи.

7. Обмежувальний припис не може містити заходів, що обмежують право проживання чи перебування кривдника у місці свого постійного проживання (перебування), якщо кривдником є особа, яка не досягла вісімнадцятирічного віку на день видачі такого припису.

8. Порядок видачі судом обмежувального припису визначається Цивільним процесуальним кодексом України.

9. Постраждала особа може вимагати від кривдника компенсації її витрат на лікування, отримання консультацій або на оренду житла, яке вона винаймає (винаймала) з метою запобігання вчиненню стосовно неї домашнього насильства, а також періодичних витрат на її утримання, утримання дітей чи інших членів сім'ї, які перебувають (перебували) на утриманні кривдника, у порядку, передбаченому законодавством.

10. У разі порушення кримінального провадження у зв'язку з вчиненням домашнього насильства перелік заходів щодо тимчасового обмеження прав або покладення обов'язків на особу, яка підозрюється, обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством, або визнана винною у його вчиненні, а також порядок застосування таких заходів визначаються Кримінальним кодексом України та Кримінальним процесуальним кодексом України.

Стаття 27. Взяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи

1. Уповноважений підрозділ органу Національної поліції України бере на

профілактичний облік кривдника з моменту виявлення факту вчинення ним домашнього насильства на встановлений законодавством строк і проводить з ним профілактичну роботу.

2. Зняття кривдника з профілактичного обліку здійснюється уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України, який взяв його на профілактичний облік, автоматично після завершення встановленого строку, якщо інше не передбачено законодавством.

3. Порядок взяття н профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника затверджується Міністерством внутрішніх справ України.

Стаття 28. Виконання програм для кривдників

1. Суб'єктами, відповідальними за виконання програм для кривдників, є місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування.

2. Суб'єкт, відповідальний за виконання програм для кривдників, організовує та забезпечує проходження кривдниками таких програм.

3. Виконання програм для кривдників стосовно дітей-кривдників здійснюється з урахуванням вікових та психологічних особливостей дітей.

4. З метою запобігання повторному вчиненню домашнього насильства та забезпечення виконання програми для кривдника дитину-кривдника може бути тимчасово влаштовано до родичів, у сім'ю патронатного вихователя або до установи для дітей незалежно від форми власності та підпорядкування, в яких створені належні умови для проживання, виховання, навчання та реабілітації дитини відповідно до її потреб.

5. Виконання програм для кривдників забезпечують фахівці, які пройшли відповідне навчання.

6. Кривдника може бути направлено судом на проходження програми для кривдників на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством.

7. Кривдник повинен мати можливість відвідувати програму для кривдників за власною ініціативою на добровільній основі.

8. У разі неявки кривдника для проходження програми для кривдників або ухилення від проходження програми без поважних причин суб'єкти, відповідальні за виконання програм для кривдників, надають протягом трьох робочих днів письмове повідомлення про це уповноваженому підрозділу органів Національної поліції України для вжиття заходів.

9. Притягнення кривдника до відповідальності за не проходження програми для кривдників не звільняє його від обов'язку пройти таку програму.

10. У разі притягнення кривдника, зокрема дитини-кривдника, до кримінальної відповідальності судом на нього може бути покладено обов'язок пройти пробаційну програму відповідно до пункту 4 частини другої статті 76 Кримінального кодексу України.

ПРО ОСОБЛИВОСТІ ВИДАЧІ ГРОМАДЯНАМ УКРАЇНИ ДОЗВОЛУ НА ПРИДБАННЯ, ЗБЕРІГАННЯ ТА НОСІННЯ МИСЛИВСЬКОЇ ЗБРОЇ ТА НАБОЇВ ДО НЕЇ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

(Наказ МВС України від 01.03.2022 № 170)

Відповідно до частини першої статті 65 Конституції України, частини третьої статті 22 Закону України «Про основи національного спротиву», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», Порядку застосування членами добровольчих формувань територіальних громад особистої мисливської зброї та набоїв до неї під час виконання завдань територіальної оборони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 року № 1448, Положення про дозвільну систему, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 року № 576, з метою врегулювання особливостей придбання, зберігання та носіння громадянами України мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану

НАКАЗУЮ:

1. Установити, що тимчасово під час дії правового режиму воєнного стану:

1) видача уповноваженими підрозділами Національної поліції України громадянам дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї (далі - мисливська зброя) та набоїв до неї здійснюється за поданою на ім'я керівника органу поліції за місцем проживання (перебування) заявника письмовою заявою про видачу дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї (далі - заява) за наявності документу, що посвідчує особу.

До заяви додаються:

копії сторінок паспорта громадянина України (для осіб, яким видано паспорт громадянина України з безконтактним електронним носієм,- копію паспорта та витягу з Єдиного державного демографічного реєстру щодо реєстрації місця проживання);

за наявності копія військового квитка осіб рядового, сержантського і старшинського складу, військового квитка офіцера запасу, копія посвідчення пенсіонера або ветерана військової служби, органів внутрішніх справ, Національної поліції України, Національного антикорупційного бюро України, Служби судової охорони, державної пожежної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, служби цивільного захисту, податкової міліції, Бюро економічної безпеки України чи Державної кримінально-виконавчої служби України, або копія посвідчення члена громадського формування з охорони громадського порядку, або копія дозволу на зброю;

2) дозволи на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї оформляються, переоформляються після проведення за можливості органами поліції у встановленому порядку перевірок, тривалість яких не повинна перевищувати двох днів, щодо відсутності таких обставин:

наявності даних про систематичне (два чи більше разів) порушення такою особою громадського порядку (притягнення два чи більше разів протягом року

до адміністративної відповідальності за статтею 173 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі - КУпАП);

систематичне порушення вимог Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21 серпня 1998 року № 622, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 07 жовтня 1998 року за № 637/3077 (далі - Інструкція), щодо зберігання, перевезення, використання раніше придбаної зброї, пристроїв (притягнення два чи більше разів протягом року до адміністративної відповідальності за статтями 174, 190, 191, 193, 194, 195 КУпАП);

керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції (притягнення протягом року до адміністративної відповідальності за частинами другою, третьою статті 130 КУпАП);

незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах (притягнення протягом року до адміністративної відповідальності два чи більше разів за статтею 44 КУпАП);

вчинення домашнього насильства (притягнення протягом року до адміністративної відповідальності за статтею 173² КУпАП);

наявність інформації про повідомлення такої особи про підозру або інформації про складення щодо такої особи повідомлення про підозру, що не вручене через не встановлення її місцезнаходження;

наявності в особи судимості за тяжкий злочин, особливо тяжкий злочин, яка не погашена або не знята в установленому порядку;

протягом року з дня набрання законної сили рішенням суду, про конфіскацію чи оплатне вилучення зброї;

3) дозвіл на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї уповноваженими підрозділами Національної поліції України видається на строк дії правового режиму воєнного стану;

4) уповноваженими підрозділами Національної поліції України здійснюється анулювання дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї у разі встановлення обставин, зазначених в підпункті 2 пункту 1 цього наказу;

5) уповноваженими підрозділами Національної поліції України здійснюється прийняття та облік вогнепальної зброї, які громадяни зобов'язані здати до органів поліції не пізніше 10 днів після припинення або скасування дії воєнного стану в Україні.

Отримана у визначеному цим наказом порядку вогнепальна зброя не пізніше 10 днів після припинення або скасування дії воєнного стану в Україні може бути оформлена за наявності підстав та з дотриманням умов,

визначених Інструкцією, або реалізована у встановленому порядку.

2. Департаменту взаємодії з Національною поліцією України (Мозгова В.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на першого заступника Міністра Єніна Є.

ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЦИВІЛЬНИМИ ОСОБАМИ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ПІД ЧАС УЧАСТІ У ВІДСІЧІ ТА СТРИМУВАННІ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ТА/АБО ІНШИХ ДЕРЖАВ ПРОТИ УКРАЇНИ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

(постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2022 р. № 448)

1. Цей Порядок визначає процедуру застосування громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України (далі - цивільні особи), вогнепальної зброї і боєприпасів до неї (далі - вогнепальна зброя) під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав проти України (далі - збройна агресія проти України) у період дії воєнного стану відповідно до Закону України “Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України”.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

застосування вогнепальної зброї - ведення стрільби з вогнепальної зброї цивільними особами під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану, зокрема здійснення індивідуальної самооборони та самооборони під час виконання завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану;

індивідуальна самооборона - застосування вогнепальної зброї цивільними особами під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану для захисту свого життя і здоров'я від нападу або загрози нападу, якщо в інший спосіб і за допомогою інших засобів захистити себе в такій ситуації неможливо;

самооборона - застосування вогнепальної зброї цивільними особами під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану для захисту від нападу або загрози нападу на військові та/або цивільні об'єкти, що охороняються та/або обороняються ними, іншими особами, які беруть участь у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану, якщо в інший спосіб і за допомогою інших засобів захистити їх у такій ситуації неможливо.

Терміни “військовий об'єкт”, “напад” та “цивільний об'єкт” вживаються у значенні, наведеному в Порядку застосування зброї і бойової техніки з'єднаннями, військовими частинами і підрозділами Збройних Сил під час виконання ними завдань у районі проведення антитерористичної операції у мирний час, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 р. № 68 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 18, ст. 602).

Термін “особи, причетні до збройної агресії” вживається у значенні, наведеному в Порядку застосування зброї і бойової техніки з'єднаннями, військовими частинами і підрозділами Збройних Сил під час виконання ними завдань щодо відсічі збройної агресії проти України, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 р. № 828 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 82, ст. 2724).

3. Цивільні особи, які беруть участь у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України, під час застосування вогнепальної зброї повинні керуватися такими принципами, що ґрунтуються на загальновизнаних нормах

міжнародного гуманітарного права:

неминучості - застосування вогнепальної зброї в разі, коли це є абсолютно очевидним та необхідним;

військової необхідності - застосування вогнепальної зброї в разі, коли в інший спосіб реалізувати право на самооборону та/або виконати поставлені завдання неможливо;

пропорційності - застосування вогнепальної зброї у тій мірі, в якій це необхідно для досягнення мети самооборони та/або відсічі, стримування збройної агресії проти України, якщо це не заподіє стороннім особам і цивільним об'єктам надмірної шкоди порівняно з очікуваними конкретними військовими перевагами.

Застосування вогнепальної зброї повинне здійснюватися таким чином, щоб заподіяти мінімальну шкоду в кожній конкретній ситуації.

4. Під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану цивільні особи мають право застосовувати вогнепальну зброю для:

відбиття нападу або запобігання загрози нападу на військові та/або цивільні об'єкти, що охороняються;

запобігання вчиненню та/або припинення протиправних дій чи діяльності осіб, причетних до збройної агресії;

звільнення захоплених військових та/або цивільних об'єктів або запобігання (перешкоджання) такому захопленню;

знищення зброї, бойової техніки, транспортних або технічних засобів, які перебувають у користуванні осіб, причетних до збройної агресії;

захисту цивільних осіб, військових та/або цивільних об'єктів від нападу;

запобігання та/або припинення діяльності, затримання, роззброєння або знешкодження осіб, причетних до збройної агресії;

припинення дій осіб, які вчинили або вчиняють правопорушення;

припинення дій осіб, які перешкоджають виконанню законних вимог осіб, залучених до виконання завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану;

відбиття нападу на осіб, залучених до виконання завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану, або інших осіб, у разі виникнення загрози їх життю чи здоров'ю.

5. Рішення про застосування зброї під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану приймається цивільними особами з урахуванням обстановки у взаємодії з відповідним командиром з'єднання, військової частини і підрозділу Збройних Сил.

6. Цивільні особи під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану мають право самостійно приймати рішення про застосування вогнепальної зброї відповідно до вимог цього Порядку з подальшим обов'язковим повідомленням відповідному командиру з'єднання, військової частини і підрозділу Збройних Сил та/або правоохоронного органу у разі:

індивідуальної самооборони;

захисту життя і здоров'я інших осіб.

КОДЕКС УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

(Витяг)

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення

Завданням Кодексу України про адміністративні правопорушення є охорона прав і свобод громадян, власності, конституційного ладу України, прав і законних інтересів підприємств, установ і організацій, встановленого правопорядку, зміцнення законності, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі точного і неухильного додержання Конституції і законів України, поваги до прав, честі і гідності інших громадян, до правил співжиття, сумлінного виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством.

Стаття 2. Законодавство України про адміністративні правопорушення

Законодавство України про адміністративні правопорушення складається з цього Кодексу та інших законів України.

Закони України про адміністративні правопорушення до включення їх у встановленому порядку до цього Кодексу застосовуються безпосередньо.

Положення цього Кодексу поширюються і на адміністративні правопорушення, відповідальність за вчинення яких передбачена законами, ще не включеними до Кодексу.

Зміни до законодавства України про адміністративні правопорушення можуть вноситися виключно законами про внесення змін до цього Кодексу та інших законів України, що встановлюють адміністративну відповідальність, та/або до законодавства України про кримінальну відповідальність, та/або до кримінального процесуального законодавства України.

Питання щодо адміністративної відповідальності за порушення митних правил регулюються Митним кодексом України.

Стаття 5. Повноваження місцевих рад щодо прийняття рішень, за порушення яких передбачається адміністративна відповідальність

Сільські, селищні, міські, обласні ради мають право приймати в межах, що визначаються законами, рішення з питань боротьби зі стихійним лихом і епідеміями, які передбачають за їх порушення адміністративну відповідальність, а також рішення з питань боротьби з епізоотіями, за порушення яких відповідальність встановлено статтею 107 цього Кодексу.

Сільські, селищні, міські ради встановлюють відповідно до законодавства правила, за порушення яких адміністративну відповідальність передбачено статтями 152, 159 і 182 цього Кодексу.

Стаття 6. Запобігання адміністративним правопорушенням

Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, громадські організації, трудові колективи розробляють і здійснюють заходи, спрямовані на запобігання адміністративним правопорушенням, виявлення й усунення причин та умов, які сприяють їх вчиненню, на виховання громадян у дусі високої

свідомості і дисципліни, суворого додержання законів України.

Органи місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, забезпечуючи відповідно до Конституції України додержання законів, охорону державного і громадського порядку, прав громадян, координують на своїй території роботу всіх державних і громадських органів по запобіганню адміністративним правопорушенням, керують діяльністю адміністративних комісій та інших підзвітних їм органів, покликаних вести боротьбу з адміністративними правопорушеннями.

Стаття 7. Забезпечення законності при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення

Ніхто не може бути підданий заходу впливу в зв'язку з адміністративним правопорушенням інакше як на підставах і в порядку, встановлених законом.

Проведення в справах про адміністративні правопорушення здійснюється на основі суворого додержання законності.

Застосування уповноваженими на те органами і посадовими особами заходів адміністративного впливу провадиться в межах їх компетенції, у точній відповідності з законом.

Додержання вимог закону при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення забезпечується систематичним контролем з боку вищестоящих органів і посадових осіб, правом оскарження, іншими встановленими законом способами.

Прокурор здійснює нагляд за додержанням законів при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення шляхом реалізації повноважень щодо нагляду за додержанням законів при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Стаття 8. Чинність закону про відповідальність за адміністративні правопорушення

Особа, яка вчинила адміністративне правопорушення, підлягає відповідальності на підставі закону, що діє під час і за місцем вчинення правопорушення.

Закони, які пом'якшують або скасовують відповідальність за адміністративні правопорушення, мають зворотну силу, тобто поширюються і на правопорушення, вчинені до видання цих законів. Закони, які встановлюють або посилюють відповідальність за адміністративні правопорушення, зворотної сили не мають.

Проведення в справах про адміністративні правопорушення ведеться на підставі закону, що діє під час і за місцем розгляду справи про правопорушення.

Розділ II. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ І АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

I. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Глава 2

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ І АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 9. Поняття адміністративного правопорушення

Адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений

порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені цим Кодексом, настає, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою відповідно до закону кримінальної відповідальності.

Стаття 10. Вчинення адміністративного правопорушення умисно

Адміністративне правопорушення визнається вчиненим умисно, коли особа, яка його вчинила, усвідомлювала протиправний характер своєї дії чи бездіяльності, передбачала її шкідливі наслідки і бажала їх або свідомо допускала настання цих наслідків.

Стаття 11. Вчинення адміністративного правопорушення з необережності

Адміністративне правопорушення визнається вчиненим з необережності, коли особа, яка його вчинила, передбачала можливість настання шкідливих наслідків своєї дії чи бездіяльності, але легковажно розраховувала на їх відвернення або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоч повинна була і могла їх передбачити.

Стаття 12. Вік, після досягнення якого настає адміністративна відповідальність

Адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку.

Стаття 13. Відповідальність неповнолітніх

До осіб віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які вчинили адміністративні правопорушення, застосовуються заходи впливу, передбачені статтею 24¹ цього Кодексу.

У разі вчинення особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років адміністративних правопорушень, передбачених статтями 44, 51, 89, 121-127, 130, статтею 139, частиною третьою статті 154, частиною другою статті 156, статтями 173, 173⁴, 174, 183¹, 185, 190-195 цього Кодексу, вони підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах. З урахуванням характеру вчиненого правопорушення та особи правопорушника до зазначених осіб (за винятком осіб, які вчинили правопорушення, передбачені статтею 185) можуть бути застосовані заходи впливу, передбачені статтею 24¹ цього Кодексу.

Стаття 14. Відповідальність посадових осіб

Посадові особи підлягають адміністративній відповідальності за адміністративні правопорушення, зв'язані з недодержанням установлених правил у сфері охорони порядку управління, державного і громадського порядку, природи, здоров'я населення та інших правил, забезпечення виконання яких входить до їх службових обов'язків.

Стаття 14¹. Відповідальність власників (співвласників) транспортних засобів

До адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху у разі їх фіксації працюючими в автоматичному режимі спеціальними технічними засобами, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобами фото- і кінозйомки, відеозапису притягаються власники (співвласники) транспортних засобів.

За наявності обставин, які свідчать про вчинення порушення,

передбаченого частиною першою цієї статті, іншою особою, власник (співвласник) транспортного засобу може протягом десяти днів з дня вручення йому постанови про накладення штрафу повідомити про відповідні обставини (транспортний засіб знаходився у володінні чи користуванні іншої особи, вибув з його володіння внаслідок протиправних дій інших осіб тощо) орган (посадову особу), що виніс постанову про накладення адміністративного стягнення. На період з'ясування та перевірки цих обставин виконання постанови про накладення адміністративного стягнення зупиняється до моменту встановлення особи, яка вчинила це правопорушення.

Стаття 14². Відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису)

Адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі (за допомогою технічних засобів - приладів контролю за дотриманням правил дорожнього руху з функціями фото-, відеофіксації, які функціонують згідно із законодавством про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах), або за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису) (за допомогою технічних засобів з функціями запису, зберігання, відтворення і передачі фото-, відеоінформації), несе відповідальна особа - фізична особа або керівник юридичної особи, за якою зареєстровано транспортний засіб, а в разі якщо до Єдиного державного реєстру транспортних засобів внесено відомості про належного користувача відповідного транспортного засобу, - належний користувач транспортного засобу, а якщо в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відсутні на момент запиту відомості про керівника юридичної особи, за якою зареєстрований транспортний засіб, - особа, яка виконує повноваження керівника такої юридичної особи.

У разі якщо транспортний засіб зареєстровано за межами території України і такий транспортний засіб відповідно до законодавства не підлягає державній реєстрації в Україні, до адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, або за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), притягається особа, яка ввезла такий транспортний засіб на територію України.

Відповідальна особа, зазначена у частині першій цієї статті, або особа, яка ввезла транспортний засіб на територію України, звільняється від відповідальності за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, або за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), у випадках, передбачених статтею 279³ цього Кодексу.

Примітка. Режим фотозйомки (відеозапису) передбачає здійснення уповноваженою посадовою особою фото/відеофіксації обставин порушення правил зупинки, стоянки або паркування транспортних засобів, а саме: дати,

часу (моменту), місця розташування транспортного засобу по відношенню до нерухомих об'єктів та/або географічних координат, інших ознак наявності складу адміністративного правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу. При здійсненні фотозйомки обов'язковою є наявність не менше двох зображень транспортного засобу, отриманих з різних або протилежних ракурсів, а в разі фіксації порушення, що полягає у неоплаті вартості послуг з користування майданчиком для платного паркування в межах населеного пункту, в якому не впроваджена автоматизована система контролю оплати паркування, обов'язковою є наявність додаткового зображення (зображень), що фіксує відсутність документа про оплату послуг з користування майданчиком для платного паркування під лобовим склом транспортного засобу.

Порядок внесення відомостей про належного користувача транспортного засобу до Єдиного державного реєстру транспортних засобів, держателем якого є Міністерство внутрішніх справ України, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 14³. Відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері безпеки на автомобільному транспорті

Адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері безпеки на автомобільному транспорті, передбачені частиною другою статті 122², частинами другою і третьою статті 132¹ цього Кодексу, зафіксовані за допомогою засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі в автоматичному режимі (за допомогою комплексу технічних засобів автоматичного визначення вагових, габаритних та інших параметрів транспортного засобу з функціями фотозйомки та/або відеозапису, що функціонують згідно із законодавством про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах), несе відповідальна особа - фізична особа або керівник юридичної особи, за якою зареєстровано транспортний засіб, а в разі якщо до Єдиного державного реєстру транспортних засобів внесено відомості про належного користувача відповідного транспортного засобу - належний користувач транспортного засобу, а якщо в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань на момент запиту відсутні відомості про керівника юридичної особи, за якою зареєстрований транспортний засіб, - особа, яка виконує повноваження керівника такої юридичної особи.

У разі якщо транспортний засіб зареєстровано за межами території України і такий транспортний засіб відповідно до законодавства не підлягає державній реєстрації в Україні, до адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері безпеки на автомобільному транспорті, зафіксовані за допомогою засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі в автоматичному режимі, притягається особа, яка ввезла такий транспортний засіб на територію України.

Відповідальна особа, зазначена у частині першій цієї статті, або особа, яка ввезла транспортний засіб на територію України, звільняється від відповідальності за адміністративні правопорушення у сфері безпеки на автомобільному транспорті, зафіксовані за допомогою засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі в автоматичному режимі, у випадках, передбачених статтею 279⁷ цього Кодексу.

Стаття 15. Відповідальність військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів, за вчинення адміністративних правопорушень

Військовослужбовці, військовозобов'язані та резервісти під час проходження зборів, а також особи начальницького складу Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України, рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України, служби цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, поліцейські несуть відповідальність за адміністративні правопорушення за дисциплінарними статутами. За порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, санітарних норм, правил полювання, рибальства та охорони рибних запасів, митних правил, вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією, вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування у разі винесення термінового заборонного припису, порушення тиші в громадських місцях, неправомірне використання державного майна, незаконне зберігання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, нежиття заходів щодо окремої ухвали суду, ухилення від виконання законних вимог прокурора, порушення законодавства про державну таємницю, порушення порядку обліку, зберігання і використання документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, зазначені особи несуть адміністративну відповідальність на загальних підставах. До зазначених осіб не може бути застосовано громадські роботи, виправні роботи, адміністративний арешт. У разі притягнення таких осіб до відповідальності за вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі направлення особи, яка вчинила таке насильство, на проходження програми для осіб, які вчинили домашнє насильство чи насильство за ознакою статі, здійснюється на загальних підставах.

Інші, крім зазначених у частині першій цієї статті, особи, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів або спеціальних положень про дисципліну, у випадках, прямо передбачених ними, несуть за вчинення адміністративних правопорушень дисциплінарну відповідальність, а в інших випадках - адміністративну відповідальність на загальних підставах.

При порушенні правил дорожнього руху водіями транспортних засобів Збройних Сил України або інших утворених відповідно до законів України військових формувань та Державної спеціальної служби транспорту - військовослужбовцями строкової служби, а також вчиненні ними військових адміністративних правопорушень, передбачених главою 13-Б цього Кодексу, штраф як адміністративне стягнення до них не застосовується. У випадках, зазначених у цій статті, органи (посадові особи), яким надано право накладати адміністративні стягнення, передають матеріали про правопорушення відповідним органам для вирішення питання про притягнення винних до дисциплінарної відповідальності.

За вчинення військових адміністративних правопорушень військовослужбовці, а також військовозобов'язані та резервісти під час

проходження зборів несуть відповідальність, передбачену главою 13-Б цього Кодексу, за умови, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальну відповідальність.

За вчинення військових адміністративних правопорушень поліцейські поліції особливого призначення Національної поліції України, які під час дії воєнного стану залучені до безпосередньої участі в бойових діях, несуть відповідальність, передбачену статтями 172⁻¹⁰ і 172⁻¹⁹ глави 13-Б цього Кодексу, за умови, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальну відповідальність. До поліцейських не може бути застосовано арешт з утриманням на гауптвахті.

Стаття 16. Відповідальність іноземців і осіб без громадянства

Іноземці і особи без громадянства, які перебувають на території України, підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах з громадянами України. Питання про відповідальність за адміністративні правопорушення, вчинені на території України іноземцями, які згідно з чинними законами та міжнародними договорами України користуються імунітетом від адміністративної юрисдикції України, вирішуються дипломатичним шляхом.

Стаття 17. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність

Особа, яка діяла в стані крайньої необхідності, необхідної оборони або яка була в стані неосудності, не підлягає адміністративній відповідальності.

Стаття 18. Крайня необхідність

Не є адміністративним правопорушенням дія, яка хоч і передбачена цим Кодексом або іншими законами, що встановлюють відповідальність за адміністративні правопорушення, але вчинена в стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, яка загрожує державному або громадському порядку, власності, правам і свободам громадян, установленому порядку управління, якщо ця небезпека за даних обставин не могла бути усунута іншими засобами і якщо заподіяна шкода є менш значною, ніж відвернена шкода.

Стаття 19. Необхідна оборона

Не є адміністративним правопорушенням дія, яка хоч і передбачена цим Кодексом або іншими законами, що встановлюють відповідальність за адміністративні правопорушення, але вчинена в стані необхідної оборони, тобто при захисті державного або громадського порядку, власності, прав і свобод громадян, установленого порядку управління від протиправного посягання шляхом заподіяння посягаючому шкоди, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.

Перевищенням меж необхідної оборони визнається явна невідповідність захисту характерові і суспільній шкідливості посягання.

Стаття 20. Неосудність

Не підлягає адміністративній відповідальності особа, яка під час вчинення протиправної дії чи бездіяльності була в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії або керувати ними внаслідок хронічної душевної хвороби, тимчасового розладу душевної діяльності, слабоща чи іншого

хворобливого стану.

Стаття 22. Можливість звільнення від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення

При малозначності вчиненого адміністративного правопорушення орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, може звільнити порушника від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням.

Примітка. Положення цієї статті не застосовуються до правопорушень, передбачених частиною четвертою статті 121, частиною п'ятою статті 122, статтями 122², 122⁴, частиною третьою статті 123, частинами другою - п'ятою статті 126, статтями 130 та 161¹ цього Кодексу.

АДМІНІСТРАТИВНЕ СТЯГНЕННЯ.

Стаття 23. Мета адміністративного стягнення

Адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами.

Стаття 24. Види адміністративних стягнень

За вчинення адміністративних правопорушень можуть застосовуватись такі адміністративні стягнення:

- 1) попередження;
- 2) штраф;
- 3) оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення;
- 4) конфіскація: предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення;
- 5) позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання);
позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
- 5¹) громадські роботи;
- 6) виправні роботи;
- 6¹) суспільно корисні роботи;
- 7) адміністративний арешт;
- 8) арешт з утриманням на гауптвахті.

Законами України може бути встановлено й інші, крім зазначених у цій статті, види адміністративних стягнень.

Законами України може бути передбачено адміністративне видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок.

Стаття 24¹. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх

За вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх у віці від шістнадцяти до вісімнадцяти років можуть бути застосовані такі заходи впливу:

- 1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у

потерпілого;

2) попередження;

3) догана або сувора догана;

4) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання.

Стаття 25. Основні і додаткові адміністративні стягнення

Оплатне вилучення, конфіскація предметів та позбавлення права керування транспортними засобами можуть застосовуватися як основні, так і додаткові адміністративні стягнення; позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю - тільки як додаткове; інші адміністративні стягнення, зазначені в частині першій статті 24 цього Кодексу, можуть застосовуватися тільки як основні.

За одне адміністративне правопорушення може бути накладено основне або основне і додаткове стягнення.

Стаття 26. Попередження

Попередження як захід адміністративного стягнення вноситься в письмовій формі. У передбачених законом випадках попередження фіксується іншим установленим способом.

Стаття 27. Штраф

Штраф є грошовим стягненням, що накладається на громадян, посадових та юридичних осіб за адміністративні правопорушення у випадках і розмірі, встановлених цим Кодексом та іншими законами України.

Стаття 28. Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення

Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, полягає в його примусовому вилученні за рішенням суду і наступній реалізації з передачею вирученої суми колишньому власникові з відрахуванням витрат по реалізації вилученого предмета.

Порядок застосування оплатного вилучення і види предметів, які підлягають вилученню, встановлюються цим Кодексом та іншими законами України.

Стаття 29. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення

Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, полягає в примусовій безоплатній передачі цього предмета у власність держави за рішенням суду. Конфісковано може бути лише предмет, який є у приватній власності порушника, якщо інше не передбачено законами України.

Конфіскація вогнепальної зброї, інших знарядь полювання і бойових припасів не може застосовуватись до осіб, для яких полювання є основним джерелом існування.

Особливості порядку застосування конфіскації тварин встановлюються цим Кодексом та іншими законами України.

Порядок застосування конфіскації, перелік предметів, які не підлягають

конфіскації, встановлюються цим Кодексом та іншими законами України.

Стаття 30. Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянинуві, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю

Позбавлення наданого даному громадянинуві права полювання застосовується на строк до трьох років за грубе або систематичне порушення порядку користування цим правом.

Позбавлення наданого даному громадянинуві права керування транспортними засобами застосовується на строк до трьох років за грубе або повторне порушення порядку користування цим правом або на строк до десяти років за систематичне порушення порядку користування цим правом.

Якщо особою, позбавленою права керування транспортним засобом, до закінчення строку дії такого стягнення вчинено нове адміністративне правопорушення, за яке застосовано стягнення у виді позбавлення права керування транспортним засобом, до стягнення за вчинення нового адміністративного правопорушення приєднується невідбута частина стягнення. При цьому загальний строк позбавлення права керування транспортним засобом може перевищувати гранично допустимий строк, передбачений частиною другою цієї статті.

Позбавлення права керування засобами транспорту не може застосовуватись до осіб, які користуються цими засобами в зв'язку з інвалідністю, за винятком випадків керування в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також у разі невиконання вимоги поліцейського про зупинку транспортного засобу, залишення на порушення вимог встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, учасниками якої вони є, ухилення від огляду на наявність алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції.

Позбавлення права полювання не може застосовуватись до осіб, для яких полювання є основним джерелом існування.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю призначається судом на строк від шести місяців до одного року, незалежно від того, чи передбачене воно в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу, коли з урахуванням характеру адміністративного правопорушення, вчиненого за посадою, особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за нею права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю призначається судом строком на один рік, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу.

Стаття 30⁻¹. Громадські роботи

Громадські роботи полягають у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, у вільний від роботи чи навчання час

безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування.

Громадські роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею) на строк від двадцяти до шістдесяти годин і відбуваються не більш як чотири години на день.

Громадські роботи не призначаються особам з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, жінкам, старше 55 років та чоловікам, старше 60 років.

Стаття 31. Виправні роботи

Виправні роботи застосовуються на строк до двох місяців з відбуванням їх за місцем постійної роботи особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, і з відрахуванням до двадцяти процентів її заробітку в доход держави. Виправні роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею).

Стаття 31¹. Суспільно корисні роботи

Суспільно корисні роботи полягають у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, оплачуваних робіт, вид яких та перелік об'єктів, на яких порушники повинні виконувати ці роботи, визначає відповідний орган місцевого самоврядування.

Суспільно корисні роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею) на строк від ста двадцяти до трьохсот шістдесяти годин і виконуються не більше восьми годин, а неповнолітніми - не більше двох годин на день.

Суспільно корисні роботи не призначаються особам з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, жінкам, старше 55 років та чоловікам, старше 60 років.

Стаття 32. Адміністративний арешт

Адміністративний арешт встановлюється і застосовується лише у виняткових випадках за окремі види адміністративних правопорушень на строк до п'ятнадцяти діб. Адміністративний арешт призначається районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею).

Адміністративний арешт не може застосовуватись до вагітних жінок, жінок, що мають дітей віком до дванадцяти років, до осіб, які не досягли вісімнадцяти років, до осіб з інвалідністю першої і другої груп.

Стаття 32¹. Арешт з утриманням на гауптвахті

Арешт з утриманням на гауптвахті встановлюється і застосовується лише у виключних випадках за окремі види військових адміністративних правопорушень на строк до п'ятнадцяти діб. Арешт з утриманням на гауптвахті призначається районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею).

Арешт з утриманням на гауптвахті не може застосовуватися до військовослужбовців-жінок.

НАКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СТЯГНЕННЯ

Стаття 33. Загальні правила накладення стягнення за адміністративне правопорушення

Стягнення за адміністративне правопорушення накладається у межах, установлених цим Кодексом та іншими законами України.

При накладенні стягнення враховуються характер вчиненого правопорушення, особа порушника, ступінь його вини, майновий стан, обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, крім випадків накладення стягнення за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, у тому числі зафіксовані в автоматичному режимі, безпеки на автомобільному транспорті, зафіксовані за допомогою засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі в автоматичному режимі, справ про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 132² цього Кодексу, та за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису). Особливості накладення стягнення при розгляді справ без участі особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, безпеки на автомобільному транспорті та за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), встановлюються статтями 279¹-279⁸ цього Кодексу.

Стаття 34. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення

Обставинами, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення, визнаються:

- 1) щире розкаяння винного;
- 2) відвернення винним шкідливих наслідків правопорушення, добровільне відшкодування збитків або усунення заподіяної шкоди;
- 3) вчинення правопорушення під впливом сильного душевного хвилювання або при збігу тяжких особистих чи сімейних обставин;
- 4) вчинення правопорушення неповнолітнім;
- 5) вчинення правопорушення вагітною жінкою або жінкою, яка має дитину віком до одного року.

Законами України може бути передбачено й інші обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Орган (посадова особа), який вирішує справу про адміністративне правопорушення, може визнати пом'якшувачими і обставини, не зазначені в законі.

Стаття 35. Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення

Обставинами, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення, визнаються:

- 1) продовження протиправної поведінки, незважаючи на вимогу уповноважених на те осіб припинити її;
- 2) повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню; вчинення правопорушення особою, яка раніше вчинила кримінальне правопорушення;
- 3) втягнення неповнолітнього в правопорушення;
- 4) вчинення правопорушення групою осіб;
- 5) вчинення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин;
- 6) вчинення правопорушення в стані сп'яніння. Орган (посадова особа), який накладає адміністративне стягнення, залежно від характеру

адміністративного правопорушення може не визнати дану обставину обтяжуючою.

Стаття 36. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох адміністративних правопорушень

При вчиненні однією особою двох або більше адміністративних правопорушень адміністративне стягнення накладається за кожне правопорушення окремо.

Якщо особа вчинила кілька адміністративних правопорушень, справи про які одночасно розглядаються одним і тим же органом (посадовою особою), стягнення накладається в межах санкції, встановленої за більш серйозне правопорушення з числа вчинених. До основного стягнення в цьому разі може бути приєднано одне з додаткових стягнень, передбачених статтями про відповідальність за будь-яке з вчинених правопорушень.

Стаття 37. Обчислення строків адміністративного стягнення

Строк адміністративного арешту обчислюється добами, виправних робіт - місяцями або днями, позбавлення спеціального права - роками, місяцями або днями.

Стаття 38. Строки накладення адміністративного стягнення

Адміністративне стягнення може бути накладено не пізніш як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніш як через два місяці з дня його виявлення, за винятком випадків, коли справи про адміністративні правопорушення відповідно до цього Кодексу підвідомчі суду (судді).

Якщо справи про адміністративні правопорушення відповідно до цього Кодексу чи інших законів підвідомчі суду (судді), стягнення може бути накладено не пізніш як через три місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніш як через три місяці з дня його виявлення, крім справ про адміністративні правопорушення, зазначені у частинах третій - шостій цієї статті.

Адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, передбаченого частинами третьою - шостою статті 164⁻¹⁴ цього Кодексу, може бути накладено протягом шести місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення.

Адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, а також правопорушень, передбачених статтями 212⁻¹⁵, 212⁻²¹ цього Кодексу, може бути накладено протягом шести місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення.

Адміністративне стягнення за вчинення правопорушень, передбачених статтями 204⁻¹ і 204⁻² цього Кодексу, може бути накладено протягом трьох місяців з дня їх виявлення, але не пізніше року з дня їх вчинення, а у разі вчинення таких правопорушень іноземцями або особами без громадянства, стосовно яких у встановленому законом порядку прийнято рішення про примусове повернення чи примусове видворення з України, - протягом часу, необхідного для їх виїзду з України, але не пізніше строку, визначеного законом для виїзду цих осіб з України чи забезпечення їх примусового видворення з України.

Адміністративне стягнення за вчинення правопорушень, передбачених статтею 130 цього Кодексу, може бути накладено протягом одного року з дня його вчинення.

У разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення, адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через три місяці з дня прийняття рішення про закриття кримінального провадження.

Стаття 39. Строк, після закінчення якого особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню

Якщо особа, піддана адміністративному стягненню, протягом року з дня закінчення виконання стягнення не вчинила нового адміністративного правопорушення, то ця особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню.

Стаття 39¹. Направлення на проходження програми для особи, яка вчинила домашнє насильство чи насильство за ознакою статі

У разі вчинення домашнього насильства чи насильства за ознакою статі суд під час вирішення питання про накладення стягнення за адміністративне правопорушення має право одночасно вирішити питання про направлення особи, яка вчинила домашнє насильство чи насильство за ознакою статі, на проходження програми для таких осіб, передбаченої Законом України "Про запобігання та протидію домашньому насильству" чи Законом України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків".

Стаття 40. Покладення обов'язку відшкодувати заподіяну шкоду

Якщо у результаті вчинення адміністративного правопорушення заподіяно майнову шкоду громадянину, підприємству, установі або організації, то адміністративна комісія, виконавчий орган сільської, селищної, міської ради під час вирішення питання про накладення стягнення за адміністративне правопорушення має право одночасно вирішити питання про відшкодування винним майнової шкоди, якщо її сума не перевищує двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а суддя районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду - незалежно від розміру шкоди, крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті.

Коли шкоду заподіяно неповнолітнім, який досяг шістнадцяти років і має самостійний заробіток, а сума шкоди не перевищує одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян, суддя має право покласти на неповнолітнього відшкодування заподіяної шкоди або зобов'язати своєю працею усунути її.

В інших випадках питання про відшкодування майнової шкоди, заподіяної адміністративним правопорушенням, вирішується в порядку цивільного судочинства.

Стаття 40¹. Судовий збір

Судовий збір у провадженні по справі про адміністративне правопорушення у разі винесення судом (суддею) постанови про накладення адміністративного стягнення сплачується особою, на яку накладено таке стягнення.

Розмір і порядок сплати судового збору встановлюється законом.

**ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ІНСТРУКЦІЇ ПРО ПОРЯДОК
ВИГОТОВЛЕННЯ, ПРИДБАННЯ, ЗБЕРІГАННЯ, ОБЛІКУ,
ПЕРЕВЕЗЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ,
ПНЕВМАТИЧНОЇ, ХОЛОДНОЇ І ОХОЛОЩЕНОЇ ЗБРОЇ, ПРИСТРОЇВ
ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА ДЛЯ ВІДСТРІЛУ ПАТРОНІВ,
СПОРЯДЖЕНИХ ГУМОВИМИ ЧИ АНАЛОГІЧНИМИ ЗА СВОЇМИ
ВЛАСТИВОСТЯМИ МЕТАЛЬНИМИ СНАРЯДАМИ НЕСМЕРТЕЛЬНОЇ
ДІЇ, ТА ПАТРОНІВ ДО НИХ, А ТАКОЖ БОЄПРИПАСІВ ДО ЗБРОЇ,
ОСНОВНИХ ЧАСТИН ЗБРОЇ ТА ВИБУХОВИХ МАТЕРІАЛІВ**

(витяг з наказу МВС України від 21.08.1998 № 622)

Національна поліція України роботу щодо здійснення дозвільної системи організовує через свої структурні підрозділи:

- уповноважений підрозділ із контролю за обігом зброї центрального органу управління поліцією (далі - УП ЦОУП);
- уповноважений підрозділ з контролю за обігом зброї та дозвільної системи головних управлінь Національної поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях та м. Києві (далі - УП ГУНП);
- територіальні (відокремлені) підрозділи поліції в районах, містах, районах у містах (далі - територіальні підрозділи поліції).

Категорично забороняється залучати працівників дозвільної системи до виконання завдань, не передбачених їхніми функціональними обов'язками.

Основними завданнями органів поліції є запобігання порушенням порядку виготовлення, придбання, зберігання, обліку, охорони, перевезення та використання вогнепальної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 мм та швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду (далі - пневматична зброя) і холодної зброї (арбалети, луки з зусиллям натягу тятиви більше ніж 20 кг, мисливські ножі тощо (далі - холодна зброя)), пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії (далі - пристрої), та патрони до них, основних частин зброї бойових припасів до зброї і охолощеної зброї, вибухових матеріалів і речовин, попередження випадків їх втрати, крадіжок, використання не за призначенням та з протиправною метою.

Контроль за дотриманням посадовими особами міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій та громадянами правил дозвільної системи органи поліції здійснюють шляхом обстеження таких об'єктів, погодження укладення трудових договорів на виконання робіт, пов'язаних з виготовленням, придбанням, зберіганням, обліком, охороною, перевезенням і використанням спеціально визначених предметів і матеріалів, проведення профілактичних заходів щодо попередження та припинення порушень правил дозвільної системи, а також притягнення осіб, що вчинили правопорушення, до відповідальності в порядку, встановленому законом.

Прийом громадян, представників підприємств, установ та організацій в органах поліції здійснюється відповідно до встановленого порядку не менше трьох разів на тиждень - у робочі дні та в один із вихідних днів. Прийом

громадян та представників підприємств, установ, організацій реєструється в книзі обліку прийому громадян, представників підприємств, установ, організацій з питань дозвільної системи. Уся діяльність органів поліції щодо здійснення дозвільної системи ґрунтується на суворому дотриманні Конституції України та інших нормативно-правових актів.

Видача дозволів на придбання, зберігання, перевезення і використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, холодної зброї, пристроїв, патронів до них, пневматичної зброї, вибухових матеріалів і речовин, відкриття і функціонування об'єктів дозвільної системи. Здійснюючи дозвільну систему, органи поліції відповідно до законодавства України видають міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади, підприємствам, установам, організаціям, суб'єктам господарювання, що здійснюють діяльність з виробництва, ремонту, торгівлі вогнепальною зброєю невійськового призначення, боеприпасами до неї, холодною та охолощеною зброєю, пневматичною зброєю калібру понад 4,5 мм і швидкістю польоту кулі понад 100 м/с; виробництва спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продажу (далі - суб'єкти господарювання), дозволи на придбання, зберігання, перевезення (через митний кордон України, територією України, транзит через територію України) й використання вогнепальної зброї, боеприпасів до неї, основних частин зброї, холодної зброї, охолощеної зброї, пневматичної зброї; пристроїв та патронів до них; вибухових матеріалів і речовин; на відкриття та функціонування сховищ, складів і баз, де вони зберігаються, стрілецьких тирів і стрільбищ, мисливсько-спортивних стендів, а також підприємств і майстерень з виготовлення і ремонту вогнепальної та холодної зброї, піротехнічних майстерень, пунктів вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поведінки з ними та їх застосування, магазинів, у яких здійснюється продаж зброї та бойових припасів до неї, пристроїв та патронів до них (далі - об'єкти дозвільної системи); громадянам - дозволи на придбання, зберігання та носіння вогнепальної мисливської зброї, холодної, охолощеної, пневматичної зброї, пристроїв.

Бланки дозволів повинні зберігатися в підрозділах дозвільної системи у місцях, що виключають доступ до них сторонніх осіб.

Бланк дозволу на право зберігання та носіння зброї виготовляється відповідно до форм, на вибір заявника.

Строк дії дозволів:

- на виготовлення, зберігання та використання предметів, матеріалів і речовин, відкриття та функціонування підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система, які видаються на ім'я керівників підприємств, установ і організацій, а також громадянам, - 3 роки;

- на придбання та перевезення цих предметів, матеріалів і речовин - до 3 місяців;

- на придбання вибухових матеріалів - до 6 місяців.

Дозволи УП ЦОУП видаються на:

- право придбання, перевезення через митний кордон України, транзит

через територію України вогнепальної, пневматичної, холодної, охолощеної зброї, бойових припасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів і речовин міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади, підприємствам, установам, організаціям, суб'єктам господарювання, а також іноземним суб'єктам господарювання на підставі відповідних договорів;

- придбання в Україні та перевезення через митний кордон України (за 5 днів до перевезення) вогнепальної зброї, пневматичної, холодної, охолощеної зброї, бойових припасів до зброї, основних частин зброї, пристроїв та патронів до них іноземцями за погодженням з іноземними дипломатичними представництвами країн, громадянами яких вони є, перевезення ними через митний кордон України, транзит через територію України вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, холодної зброї для участі в змаганнях здійснюються за клопотанням міністерств та інших центральних органів виконавчої влади України, а з метою полювання - на конкретно визначений уповноваженим на це органом строк;

- функціонування стрілецьких тирів і стрільбищ, мисливсько-спортивних стендів, пунктів вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування;

- право перевезення через митний кордон України нагородної зброї та патронів до неї;

- зберігання, носіння нагородної зброї;

- придбання патронів до нагородної зброї.

УП ЦОУП можуть видаватися всі види дозволів, передбачені законодавством, в тому числі цією Інструкцією.

Дозволи УП ГУНП видаються на:

- відкриття та функціонування об'єктів дозвільної системи: сховищ, складів, де зберігаються вибухові матеріали і речовини, відкриття стрілецьких тирів і стрільбищ, мисливсько-спортивних стендів, а також підприємств і майстерень з виготовлення і ремонту вогнепальної зброї та боєприпасів до неї, холодної та охолощеної зброї, спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони, магазинів, у яких здійснюється продаж зброї та бойових припасів до неї, основних частин зброї, пристроїв та патронів до них;

- право перевезення через митний кордон України мисливської вогнепальної зброї, основних частин зброї, бойових припасів до неї, пневматичної, холодної та охолощеної зброї громадянами України;

- придбання, зберігання та носіння мисливської нарізної, гладкоствольної зброї, пневматичної, холодної, охолощеної зброї, пристроїв громадянами України;

- придбання та зберігання відомчої вогнепальної, мисливської зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, пневматичної, холодної, охолощеної зброї, пристроїв та патронів до них підприємствами, установами, організаціями, суб'єктами господарювання.

УП ГУНП також можуть видаватися дозволи, які видаються територіальними підрозділами поліції.

Дозволи територіальних підрозділів поліції на:

- придбання і перевезення територією України вибухових матеріалів і речовин;
- носіння і перевезення територією України відомчої вогнепальної, пневматичної, холодної зброї та бойових припасів до неї;
- придбання, зберігання і носіння громадянами України мисливської гладкоствольної зброї, основних частин зброї, бойових припасів до неї, пневматичної, холодної та охолощеної зброї.

Залежно від виду дозволів, що видаються, вони підписуються відповідно Головою Національної поліції України та його заступниками, начальником УП ЦОУП або його заступником, начальником ГУНП та його заступниками (крім нагородної зброї та боєприпасів до неї), керівником управління, до складу якого входить УП ГУНП, та начальником УП ГУНП; у територіальних підрозділах поліції - начальниками або їх заступниками особисто і скріплюються гербовою печаткою органів Національної поліції або печаткою територіальних підрозділів поліції.

Оформлений відповідний дозвіл видається керівникам підприємств, установ, організацій, громадянам та їх представникам після пред'явлення документа, що посвідчує особу.

Видача дозволів громадянам на придбання, зберігання та носіння зброї здійснюється після проведеного з ними вивчення матеріальної частини зброї, правил поводження з нею, її застосування та використання, що здійснюється у пунктах вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування після здачі заліку та отримання довідки про вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування.

До складу комісій з приймання заліків обов'язково входять працівники дозвільної системи.

Справи про видачу, продовження, припинення дії та анулювання дозволів на право відкриття та функціонування пунктів вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування ведуть УП ЦОУП України, ГУНП.

Підставою для видачі дозволу на право відкриття та функціонування пункту вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування є заява суб'єкта господарської діяльності, що подається за територіальною належністю до ГУНП, у якій зазначаються: найменування суб'єкта господарської діяльності, код за ЄДРПОУ або реєстраційний номер облікової картки платника податків та інших обов'язкових платежів, місце і дата реєстрації, місцезнаходження, прізвище, ініціали керівника, службовий телефон, а також мета звернення.

До заяви додаються:

- відомості про наявність матеріальної бази для проведення навчання;
- відомості про осіб, які відповідають за відкриття та функціонування пункту вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування, проводять навчання та мають доступ до

зброї, яка буде використовуватися (використовується) в пункті, охороняють пункт (особові листки з обліку кадрів);

- медичні довідки встановленого зразка для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи (далі - медична довідка), службовий телефон, номер та дата наказу про призначення;

- відомості про місце проведення практичних стрільб;

- інформація про наявність зброї та дозвіл на її зберігання за умови зберігання та використання зброї на цьому об'єкті;

- засвідчена суб'єктом господарювання копія документа, що підтверджує право власності або користування приміщенням для провадження суб'єктом господарювання відповідного виду господарської діяльності;

- платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

ГУНП, до якого надійшла зазначена заява, приймає її до провадження і перевіряє подані документи (наявність підписів, печаток, штампів тощо).

Документи за наслідками такої перевірки та висновок про можливість видачі дозволу на право відкриття та функціонування пункту вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування, затверджений керівником УП ГУНП, протягом місяця з дня подання заяви про видачу такого дозволу, надсилаються до УП ЦОУП України для подальшого провадження.

УП ЦОУП України, *протягом місяця з дня надходження документів*, перевіряє їх, після чого готує висновок про видачу дозволу або відмову в його видачі. Висновок затверджується начальником УП ЦОУП або його заступником. У разі відмови у видачі дозволу в листі на адресу ГУНП зазначаються підстави такої відмови та повертається плата за оформлення документів, пов'язаних з видачею дозволу.

Продовження терміну дії дозволу на право відкриття та функціонування пункту вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування здійснюється в порядку, передбаченому для його видачі. При цьому документи, які були подані при отриманні дозволу і є дійсними, повторно не подаються.

Громадяни України повинні в установленому законодавством порядку укласти договір страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю, за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї (далі - договір страхування).

Дозволи на відкриття та функціонування стрілецьких тирів і стрільбищ, мисливсько-спортивних стендів, а також підприємств і майстерень по виготовленню і ремонту вогнепальної та холодної зброї, піротехнічних майстерень, магазинів, в яких здійснюється продаж зброї, основних частин зброї та бойових припасів до неї, пристроїв та патронів до них, видаються відповідно до пункту 11.4 глави 11 розділу II цієї Інструкції.

Контроль за об'єктами дозвільної системи

Об'єкти дозвільної системи інспекторами дозвільної системи та дільничними офіцерами поліції обстежуються щокварталу, а об'єкти, де зберігається велика кількість зброї (20 чи більше одиниць), і базові склади вибухових матеріалів і речовин - щомісяця. При цьому обстеження складів з вибуховими матеріалами і речовинами проводиться за участю посадових осіб поліції охорони, вибухотехнічних підрозділів Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України та органів ДСНС (за згодою).

Керівники органів поліції повинні не менше одного разу на рік особисто брати участь у перевірці об'єктів дозвільної системи.

На підприємствах, в установах і організаціях, де виготовляються, ремонтуються, зберігаються та використовуються предмети, матеріали і речовини, на які поширюється дозвільна система, перевіряються:

- наявність відповідних дозволів на виготовлення, ремонт, придбання, зберігання, охорону, перевезення та використання підконтрольних предметів, матеріалів і речовин, відкриття та функціонування підприємств, майстерень та лабораторій (також відповідних паспортів на бази, сховища, склади вибухових матеріалів, піротехнічні майстерні тощо); строк дії цих документів; погодження укладання трудових договорів на виконання робіт, пов'язаних з виготовленням, придбанням, зберіганням, обліком, охороною, перевезенням і використанням спеціально визначених предметів, матеріалів і речовин; дотримання пропускового режиму;
- облік підконтрольних предметів, матеріалів і речовин, порядок видачі, приймання зброї, бойових припасів до неї, пристроїв, патронів до них, вибухових матеріалів і речовин; їх списання після використання, повернення в місце постійного зберігання; правильність ведення відповідної службової документації;
- придатність приміщень, в яких розміщені об'єкти дозвільної системи, до зберігання зброї, бойових припасів до неї, пристроїв, патронів до них, вибухових матеріалів і речовин, а саме: міцність дверей, стін, стелі, підлоги, металевих сейфів, шаф, надійність замків, справність охоронної протипожежної сигналізації;
- стан технічного устаткування (складів, баз, сховищ); наявність охорони, постових вишок, блок-постів, сторожових собак, засобів пожежогасіння, зв'язку з найближчими постами охорони і органами поліції;
- стан охорони об'єктів, укомплектованість особовим складом, придатність його для охорони об'єктів та знання своїх посадових обов'язків, тривалість збору за сигналом "Тривога", порядок зміни і підміни, відповідність розміщення сил дислокації постів, а також планів оборони цих об'єктів в органах поліції та проведення навчання з відпрацюванням взаємодії всіх видів нарядів;
- обладнання та технічний стан транспорту, що здійснює перевезення предметів, матеріалів і речовин, на які поширюється дозвільна система.

На всіх об'єктах дозвільної системи обов'язково перевіряється організація внутрішнього контролю за схоронністю предметів, матеріалів і речовин, на

які поширюється дозвільна система.

У разі виявлення під час обстеження об'єктів дозвільної системи порушень **складаються відповідні акти**, в яких докладно описується суть виявлених недоліків, вказується строк їх усунення. *Один примірник* акта залишається на об'єкті дозвільної системи, а *другий після* доповіді керівнику органу поліції підшивається до облікової справи на цей об'єкт.

У разі виявлення під час перевірки порушень порядку виготовлення, ремонту, придбання, зберігання, обліку, охорони, перевезення і використання спеціально визначених предметів, матеріалів і речовин, відкриття та функціонування підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система, особи, які допустили порушення, притягаються до відповідальності в порядку, встановленому законами України.

Якщо на об'єкті під час обстеження не виявлені порушення, складається рапорт на ім'я начальника органу поліції, у якому вказуються дата перевірки, найменування об'єкта та результати перевірки.

Акти і рапорти про перевірки об'єктів дозвільної системи доповідаються керівнику органу поліції, який приймає відповідні рішення щодо проведеної перевірки, після чого вони підшиваються до облікових справ на ці об'єкти.

Права органів поліції у разі виявлення порушень правил дозвільної системи

Згідно із законодавством України органам поліції надано право:

- анулювати виданий підприємству, установі й організації дозвіл на придбання, зберігання і використання зброї, основних частин зброї, бойових припасів, пристроїв та патронів до них, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів і речовин при невиконанні встановлених правил користування і поводження з ними або при недоцільності їх подальшого зберігання, вилучати при необхідності зазначені предмети, опечатувати склади, бази й сховища, закривати стрілецькі тири і стенди, зброєремонтні підприємства, магазини, що торгують зброєю, основними частинами зброї і боєприпасами, пристроями та патронами до них до усунення порушень відповідних правил;
- анулювати дозволи на придбання, зберігання і носіння зброї, основних частин зброї, пристроїв та боєприпасів, видані громадянам, які зловживають спиртними напоями, вживають наркотичні засоби без призначення лікаря, інші одурманюючі засоби, хворіють на психічні захворювання, та в інших випадках, передбачених законодавством;
- на підставі вмотивованої постанови державного виконавця про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, тимчасово вилучати на відповідальне зберігання дозволи на їх зберігання та носіння із відповідним врученням боржнику зобов'язання, яке надає право виключно на зберігання такої зброї, пристроїв. Повернення власнику дозволу на зберігання, носіння зброї, пристроїв здійснюється на підставі відповідної постанови державного виконавця, судового рішення.

- оглядати за участю адміністрації підприємств, установ, організацій приміщення, де знаходяться зброя, основні частини зброї, боєприпаси, вибухові матеріали, з метою перевірки додержання правил поводження з ними;
- оглядати зброю, пристрої та патрони до них, боєприпаси, що знаходяться у громадян, а також місця їх зберігання;
- анулювати дозволи на придбання, зберігання, носіння зброї, основних частин зброї та пристроїв, видані громадянам. Після анулювання відповідного дозволу власник зобов'язаний здати зброю (за наявності - основні частини зброї) чи пристрій, патрони і боєприпаси до них до органу поліції та прийняти рішення щодо подальшого її переоформлення чи реалізації. У разі незгоди власника з рішенням органу поліції про анулювання зазначеного дозволу матеріали передаються до суду для вирішення питання щодо примусового вилучення зброї, основних частин зброї, пристроїв, патронів і боєприпасів до них. Відповідна інформація вноситься програмно-технічними засобами інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» до баз даних єдиної інформаційної системи МВС (далі - БД);
- давати керівникам підприємств, установ, організацій обов'язкові для них письмові приписи щодо усунення порушень правил виготовлення, придбання, зберігання, обліку, охорони, перевезення і використання предметів, матеріалів і речовин, відкриття та функціонування підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система.

Облік предметів, матеріалів і речовин, підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система (об'єктів дозвільної системи)

Облік предметів, матеріалів і речовин, підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система, здійснюється в книзі обліку об'єктів дозвільної системи, які перебувають під контролем

На кожний об'єкт дозвільної системи *заводиться облікова справа*, якій присвоюється реєстраційний номер. Облікові справи на об'єкти, які знаходяться на одному підприємстві, в установі, організації, ведуться окремо.

Облікова справа на об'єкт дозвільної системи складається із двох розділів:

- у першому містяться матеріали, які стали підставою для відкриття об'єкта: листування, пов'язане з одержанням дозволів на виготовлення, ремонт, придбання, зберігання, перевезення, використання предметів, матеріалів і речовин, відкриття та функціонування підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система, корінці цих дозволів, платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції, копії актів перевірок або рапортів;
- у другому - списки особового складу охорони, дані про осіб, які виконують роботи, пов'язані з виготовленням, ремонтом, зберіганням, придбанням, обліком, охороною, перевезенням і використанням предметів, матеріалів і речовин, матеріали перевірки зазначених осіб, дислокації постів охорони, довідки про вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів,

правил поводження з ними та їх застосування тощо.

Облікові справи постійно зберігаються у працівників дозвільної системи. У разі ліквідації об'єкта дозвільної системи облікова справа здається в архів, а при передачі цього об'єкта під контроль іншому органу поліції пересилається останньому.

УП ГУНП щодо кожного органу поліції ведуть контрольню-наглядові справи.

Контрольно-наглядові справи містять дані про працівників, які здійснюють дозвільну систему; списки об'єктів дозвільної системи із зазначенням їхньої належності, кількості в них зброї, бойових припасів до неї, звітні дані, доповідні записки про результати роботи органу поліції щодо здійснення дозвільної системи; матеріали перевірок.

Облік власників зброї, пристроїв

Облік власників мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної, пневматичної, а також холодної зброї, пристроїв здійснюється в книзі обліку власників мисливської вогнепальної, пневматичної зброї, а також холодної зброї. Відомості про наявність такої зброї у громадян заносяться в БД.

*На кожну особу, яка володіє вогнепальною мисливською, а також холодною, нагородною, пневматичною зброєю (крім відомчої зброї), пристроями, заводиться **особова справа**. Особові справи власників нарізної, нагородної вогнепальної зброї та пристроїв ведуться в УП ГУНП, а на власників мисливської гладкоствольної, пневматичної та холодної зброї - у територіальних підрозділах поліції.*

Особова справа власника зброї містить такі документи:

-заяву про видачу дозволу на право придбання, зберігання та носіння на кожну одиницю зброї, основних частин зброї окремо;

-картку-заяву;

-корінець дозволу на придбання зброї, основних частин зброї, або копії інших документів, що засвідчують реєстрацію зброї, основних частин зброї в органах поліції;

-матеріали перевірки власника зброї, рапорт (додаток 14), інформацію про відсутність або наявності судимості, медичні довідки (крім охолощеної зброї);

-платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги;

-довідку про вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування (крім охолощеної зброї);

-копію 1, 2 та 11 сторінок паспорта громадянина України (для осіб, яким видано паспорт громадянина України з безконтактним електронним носієм, -копії паспорта та витягу з Єдиного державного демографічного реєстру щодо реєстрації місця проживання).

Особові справи власників зброї зберігаються у працівника, який здійснює дозвільну систему, і для зручності користування розставляються в алфавітному порядку.

У чергових службах територіальних підрозділів поліції працівником, який

здійснює дозвільну систему, ведеться картотека, у якій містяться картки обліку власника мисливської вогнепальної, пневматичної зброї, а також холодної зброї, яка використовується для перевірки осіб, затриманих за правопорушення, а також для інформування нарядів поліції. Працівниками чергової служби ведеться комп'ютерний облік власників зброї, пристроїв.

У разі зміни місця проживання власник зброї, пристрою у десятиденний строк повинен звернутися із заявою в довільній формі про постановку на облік в органі поліції за новим місцем проживання.

Особова справа власника зброї за письмовим запитом територіальним підрозділом поліції надсилається для взяття на облік в орган поліції за новим місцем проживання, а зброя, пристрій знімаються з обліку, про що вноситься інформація до БД.

У разі вилучення зброї у випадках, передбачених законодавством, добровільної її здачі в орган поліції, продажу, смерті власника зброї особова справа здається в архів, про що в книзі обліку власників мисливської вогнепальної, пневматичної зброї, а також холодної зброї робиться відповідний запис, а також дані вносяться до БД.

Контроль за зберіганням вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв, що належать громадянам, здійснюється органами поліції відповідно до законодавства. Перевірка порядку зберігання зброї громадянами проводиться дільничними офіцерами поліції не рідше одного разу на три роки. Про результати перевірки складається рапорт, який підшивається до особової справи власника зброї, пристрою. Вимоги працівників органів поліції щодо забезпечення схоронності вогнепальної зброї та бойових припасів до неї, а також пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв, патронів до них є обов'язковими для її власників. При оформленні завдання дільничному офіцеру поліції допускається його заповнення як на кожного власника окремо, так і на групу власників за списком.

При зміні місця проживання, придбанні зброї та її перереєстрації громадяни обов'язково перевіряються за місцем проживання.

Облікові справи на об'єкти дозвільної системи, контрольно-наглядові справи на органи поліції, особові справи власників мисливської вогнепальної, пневматичної, холодної зброї, пристроїв, журнали обліку об'єктів дозвільної системи обліковуються і зберігаються в порядку, встановленому для документів службового користування.

Придбання, зберігання та носіння, перевезення мисливської вогнепальної нарізної і гладкоствольної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, пневматичної, охолощеної та холодної зброї, пристроїв та патронів до них громадянами

Правом придбання мисливської гладкоствольної зброї та основних частин до неї користуються громадяни України, які досягли 21-річного віку, мисливської нарізної зброї та основних частин до неї - 25-річного віку, холодної, охолощеної та пневматичної зброї та основних частин до неї - 18-річного віку. Кількість зброї, яку може мати громадянин України, не обмежена, однак власник зброї повинен забезпечити її безумовну схоронність.

Для одержання в органах поліції дозволу на придбання мисливської

вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї, пневматичної зброї, холодної та охолощеної зброї подаються такі документи:

- заява щодо видачі дозволу на придбання зброї на ім'я керівника органу поліції за місцем проживання заявника;
- заповнена картка-заява;
- медична довідка (крім охолощеної зброї);
- довідка про вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування (крім охолощеної зброї);
- платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги;
- копії 1, 2 та 11 сторінок паспорта громадянина України (для осіб, яким видано паспорт громадянина України з безконтактним електронним носієм, - копію паспорта та витягу з Єдиного державного демографічного реєстру щодо реєстрації місця проживання).

Якщо фактичне проживання громадянина інше, ніж зазначене в паспорті, необхідно надати документ, що підтверджує фактичне місце проживання громадянина (договір оренди житлового приміщення, свідоцтво про право власності на житлове приміщення тощо).

Дозволи на придбання, зберігання та носіння зброї, пристроїв оформляються, переоформляються після проведення органами поліції у встановленому порядку перевірок, тривалість яких не повинна перевищувати один місяць, щодо відсутності обставин, та достовірності документів, які подані для отримання, перереєстрації зазначених дозволів.

Якщо громадянин, який звертається до органу поліції для оформлення дозволу на придбання зброї, пристрою, вже має у власності чи у користуванні зброю, пристрій, він надає копію дозволу на зберігання цієї зброї, пристрою, а документи (довідки), які були подані при отриманні дозволу на придбання, зберігання (перереєстрації), є дійсними, повторно не оформляються, власник подає їх копії.

Для одержання в органах поліції дозволу на придбання основних частин до мисливської вогнепальної зброї громадянами подаються:

- заява щодо видачі дозволу на придбання основних частин зброї на ім'я керівника органу поліції за місцем проживання заявника;
- копія дозволу на право зберігання, носіння зброї відповідного виду, моделі;
- платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

Заміна основних частин зброї, в майстернях, які мають ліцензії МВС України, здійснюється без отримання додаткового дозволу на їх придбання.

Для отримання передбачених цією Інструкцією дозволів громадянин подає документи особисто або через свого представника, якщо інше не передбачене законодавством. Особа, на ім'я якої видається дозвіл, відповідає за достовірність наданих документів відповідно до законодавства України.

Військовослужбовці Збройних Сил України, інших військових формувань, а також особи рядового і начальницького складу органів поліції України дозволи на придбання мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї, основних частин зброї, пневматичної зброї, холодної зброї одержують після подання рапорту, довідки з місця служби, платіжного документа (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги, копії 1, 2 та 11 сторінок паспорта громадянина України (особи, яким видано паспорт громадянина України з безконтактним електронним носієм, подають копії паспорта та витягу з Єдиного державного демографічного реєстру щодо реєстрації місця проживання).

Придбана мисливська вогнепальна нарізна, гладкоствольна зброя, основні частини зброї, охолощена, пневматична зброя, холодна зброя (крім холодної зброї - мисливських ножів, які придбані власниками мисливської вогнепальної зброї), пристрої протягом десяти днів з дня придбання мають бути зареєстровані в органах поліції за місцем проживання власника з одержанням дозволу на її зберігання, носіння.

Для одержання дозволу на зберігання та носіння мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї, пневматичної зброї, холодної і охолощеної зброї, пристроїв власники подають до органів поліції:

- заяву щодо видачі дозволу на зберігання та носіння зброї на ім'я керівника органу поліції;
- дві фотокартки розміром 3 x 4 см;
- дублікат дозволу з відміткою магазину про продаж зброї, пристрою або з відміткою про переоформлення їх у встановленому законодавством порядку;
- платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

Власник зброї також пред'являє договір страхування (крім охолощеної зброї).

Для одержання дозволу на зберігання холодної зброї з метою колекціонування її власник подає до органу поліції за місцем проживання:

- заяву щодо видачі дозволу на зберігання колекційної холодної зброї на ім'я керівника органу поліції;
- фотографії зброї розміром 15 x 15 см;
- платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги. На підставі поданих документів орган поліції видає дозвіл на зберігання такої зброї. У дозволі ставиться штамп «Колекція».

У разі потреби перевезення такої зброї органи поліції, у яких така зброя зареєстрована, видають дозволи на її перевезення в порядку, визначеному для надання дозволу на перевезення вогнепальної зброї.

Холодна зброя - мисливські ножі придбаваються громадянами за наявності дозволу органу поліції на право зберігання та носіння мисливської вогнепальної

зброї. При цьому в книзі обліку холодної зброї - мисливських ножів магазин робить відмітку про реалізацію відповідного ножа та видає довідку про реалізацію ножа.

Видана магазином довідка про реалізацію ножа разом з дозволом на право зберігання та носіння мисливської вогнепальної зброї підтверджує право громадянина на зберігання та носіння холодної зброї - мисливського ножа виключно разом з мисливською вогнепальною зброєю під час полювання та прямування до/з місця проведення полювання без отримання додаткового дозволу органів поліції.

Для перереєстрації зброї, пристроїв (продовження терміну дії дозволу на їх зберігання та носіння), які придбані відповідно до законодавства, до органів поліції власник подає:

- заяву про продовження терміну дії дозволу;
- медичну довідку;
- платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

Власник зброї також пред'являє договір страхування.

Власники пристроїв до заяви додають документи, які підтверджують статус особи щодо права їх придбання, зберігання і носіння.

Перереєстрація (продовження строку дії дозволу на зберігання та носіння) охолощеної зброї не проводиться.

Особам, які мають нагородну вогнепальну зброю, органами поліції видаються дозволи на її зберігання, носіння без зазначення строку їх дії з позначкою "Нагородна". Нагородною вважається зброя, одержана в порядку, встановленому законодавством України.

Для одержання дозволу на зберігання, носіння нагородної зброї власник до органу поліції подає такі документи:

- заяву;
- копії 1, 2, 11 сторінок паспорта громадянина України (для осіб, яким видано паспорт громадянина України з безконтактним електронним носієм, - копії паспорта та витягу з Єдиного державного демографічного реєстру щодо реєстрації місця проживання);
- оригінал, що повертається власнику, або засвідчену в установленому законодавством порядку копію документа про нагородження зброєю;
- дві фотокартки розміром 3 x 4 см;
- платіжний документ (платіжне доручення, квитанцію) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги;
- особи, нагороджені зброєю уповноваженими посадовими особами іноземних держав, подають оригінали документів про нагородження зброєю. Якщо такі документи складені іноземною мовою, до них додаються їх переклади, засвідчені в установленому законодавством порядку.

Генерали, адмірали і офіцери Збройних Сил України, інших військових

формувань, а також особи вищого, старшого та середнього начальницького складу органів поліції України та інші громадяни, які мають нагородну зброю, зобов'язані в місячний строк зареєструвати таку зброю в Міністерстві внутрішніх справ і одержати дозвіл на її зберігання, носіння.

Подарована мисливська вогнепальна нарізна, гладкоствольна зброя, пневматична зброя, холодна зброя, пристрої можуть бути зареєстровані в органах поліції, якщо особа, якій ця зброя подарована, має дозвіл на її придбання.

Спортсмени користуються закріпленою за ними спортивною нарізною та холодною зброєю тільки в межах стрілецьких тирів і стрільбищ без права зберігання її за місцем проживання. Гладкоствольна спортивна зброя може зберігатися за місцем проживання членів і кандидатів у члени збірної команди України, майстрів спорту, кандидатів у майстри спорту і першорозрядників із стендової стрільби у разі одержання ними в органах поліції дозволу на зберігання такої зброї. Зазначена зброя зберігається цими особами відповідно до вимог чинного законодавства.

Для навчання практичній стрільбі громадян, які мають бажання придбати зброю, у стрілецьких тирах і стрільбищах, мисливсько-спортивних стендах дозволено використовувати мисливську вогнепальну зброю, яка належить іншим громадянам, підприємствам, установам, організаціям. Навчання стрільбі проводиться тільки у стрілецьких тирах і стрільбищах, мисливсько-спортивних стендах, які мають дозвіл, виданий УП ЦОУП на провадження діяльності, пов'язаної з наданням послуг стрільбищами невійськового призначення та функціонування мисливських стендів, в присутності власника зброї та особи, яка проводить навчання з стрільби.

Особи, які мають нагородну зброю, зареєстровану в установленому законодавством порядку в органах поліції, для підтримання навичок користування нею можуть придбавати бойові припаси до неї. Продаж бойових припасів до зброї здійснюється суб'єктами господарювання, які мають ліцензії на торгівлю вогнепальною зброєю невійськового призначення та боєприпасами до неї, які видані УП ЦОУП на підставі дозволів на придбання бойових припасів до конкретного виду зброї, виданих УП ЦОУП. Перевезення бойових припасів до нагородної зброї здійснюється на підставі дозволів на придбання та перевезення бойових припасів, виданих УП ЦОУП.

Для отримання дозволу на придбання, перевезення бойових припасів до нагородної зброї її власник подає до УП ЦОУП:

- заяву про видачу дозволу на придбання та (або) перевезення бойових припасів в Україну із зазначенням їх кількості (та країни, якщо здійснюється перевезення);
- копію дозволу на зберігання нагородної зброї;
- платіжний документ (платіжне доручення, квитанцію) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

Зброя, бойові припаси до неї, основні частини зброї, пристрої та патрони до них, що належать громадянам, мають зберігатися в металевих ящиках,

сейфах, спеціально виготовлених для зберігання зброї, за місцем їх постійного проживання або в місцях тимчасового перебування власників (дачних будинках тощо), про що повідомляються органи поліції. При цьому зброя, пристрої мають бути в розрядженому стані.

Дозволяється за погодженням з органами поліції, де зареєстрована зброя, основні частини зброї та пристрої, тимчасове їх зберігання без права використання в іншого члена сім'ї або найближчої близької особи, а в разі їх відсутності - в органах поліції або в інших громадян, які мають відповідні дозволи на зберігання особистої зброї на час тривалого (понад три місяці) відрядження, перебування на військових зборах або проходження власником зброї строкової служби у Збройних Силах України при дотриманні встановлених правил її зберігання. В особових справах власників зброї робиться запис про передачу зброї, основних частин зброї на тимчасове зберігання.

Забороняється використання власником вогнепальної мисливської, пневматичної та охолощеної зброї, пристроїв за наявності вмотивованої постанови державного виконавця про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії.

Під час перенесення або перевезення вогнепальна, пневматична зброя має бути у розрядженому стані та знаходитися у спеціальному чохлах, кейсі, футлярі тощо. Під час перенесення або перевезення зброї та боєприпасів до неї, основних частин зброї, пристроїв та патронів до них власник зобов'язаний мати при собі дозвіл органу поліції на право зберігання та носіння такої зброї, основних частин зброї та пристроїв.

Вогнепальна мисливська зброя, основні частини зброї, бойові припаси до неї, пневматична, холодна, охолощена зброя, пристрої та патрони перевозяться її власниками через митний кордон України на підставі дозволу, який видається УП ЦОУП, УП ГУНП. Для отримання такого дозволу власник зброї подає заяву, в якій зазначає модель, кількість зброї, основних частин та боєприпасів до неї, запланованих до перевезення через митний кордон, мету та період вивезення зброї. До заяви додаються: копія запрошення, виданого власнику зброї відповідним суб'єктом іноземної держави; копія дозволу на ввезення зброї, виданого уповноваженим органом іноземної держави; копія паспорта громадянина України для виїзду за кордон; платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведення операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

Перевезення громадянами України зброї, якою вони нагороджені уповноваженими посадовими особами іноземних держав, здійснюється за дозволом УП ЦОУП на перевезення зброї через митний кордон України.

Дозвіл на перевезення через митний кордон України нагородної вогнепальної зброї, врученої відповідно до законодавства України іноземцям, оформляється відповідно до листа (клопотання) органу державної влади, який здійснював нагородження. До листа (клопотання) додаються:

- засвідчена в установленому законодавством порядку копія документа про нагородження зброєю;
- копії 1 та 2 сторінок паспорта особи, якій вручено нагородну зброю;
- платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

Дозволено оформлення документів в органах поліції про передачу мисливської вогнепальної (за наявності основних частин зброї), пневматичної, холодної (у тому числі поміщеної в колекцію) і охолощеної зброї, пристроїв від одного власника іншому, а також переоформлення мисливської вогнепальної (за наявності основних частин зброї), пневматичної, холодної (у тому числі поміщеної в колекцію) і охолощеної зброї та пристроїв від особи, яка їх успадкувала після смерті власника, особі, що має дозвіл органів поліції на їх придбання.

У разі смерті власника нагородна, нарізна вогнепальна та інша зброя військових зразків, мисливська нарізна або гладкоствольна вогнепальна зброя, основні частини зброї та бойові припаси до неї, пневматична, холодна та охолощена зброя, пристрої та патрони до них у п'ятиденний строк здаються близькими особами до органів поліції на тимчасове зберігання до вирішення питання щодо спадкування майна (але на строк не більше шести місяців).

Якщо хтось із спадкоємців бажає таку зброю (крім нагородної) залишити у власності та користуватися нею, вона може бути зареєстрована на його ім'я в установленому законодавством порядку відповідно до вимог пункту 12.2 цієї глави.

Якщо серед спадкоємців немає осіб, які мають право на зберігання зброї, основних частин зброї, пристроїв, то зброя, основні частини зброї і пристрій у місячний строк після строку, указанного в абзаці першому цього пункту, повинні бути реалізовані в установленому законодавством України порядку особі, що має дозвіл органів поліції на придбання зброї, основних частин зброї, пристрою, або здані на реалізацію в магазин з торгівлі зброєю, спеціальними засобами активної оборони.

Нагородна короткоствольна вогнепальна нарізна зброя за погодженням з Національною поліцією України також може бути передана спадкоємцями до державного музею або залишена у власності спадкоємців після приведення її підприємством або майстернею по виготовленню і ремонту вогнепальної та холодної зброї у стан, що виключає можливість здійснення пострілу без спеціальних ремонтних робіт. Зазначене підприємство чи майстерня видає довідку про таку переробку, ксерокопія якої надається до органу поліції, де зареєстрована зброя, а оригінал залишається у спадкоємця або разом з експонатом передається до музею. Така зброя вважається масогабаритним макетом і знімається органами поліції з обліку власників нагородної зброї.

У разі позбавлення нагородженого відзнаки на підставі рішення суду, наказу органу, що вручив відзнаку, та в випадках, передбачених відповідними актами законодавства України, зброя підлягає здачі до органу поліції, дозвіл на нагородну зброю анулюється, а до обліків ШПС вносяться відповідні зміни.

Мисливська вогнепальна зброя, основні частини зброї, пневматична зброя, пристрій, що визнані комісією з визначення технічного стану зброї, пристрою не придатними для подальшого користування (не підлягають ремонту), не

реєструються (не перереєстровуються). У місячний строк від дати прийняття комісією рішення про визнання їх непридатними вони здаються власником до органів поліції безкоштовно для знищення або приводяться підприємством чи майстернею з виготовлення і ремонту вогнепальної та холодної зброї, пристроїв у стан, що унеможливило здійснення пострілу без спеціальних ремонтних робіт, і знімається з обліку.

У разі втрати зброї, основних частин зброї, пристрою власник зобов'язаний негайно повідомити про це органи поліції за місцем встановлення факту втрати зброї та за місцем перебування її на обліку.

У разі анулювання дозволу на зберігання та носіння вогнепальної зброї (разом із основними частинами зброї - за наявності), пневматичної та холодної, охолощеної зброї, пристроїв органом поліції виноситься мотивований висновок про анулювання дозволу на їх зберігання (додаток 23), який затверджується начальником органу поліції. У цьому висновку викладаються підстави прийняття такого рішення.

При проведенні кримінального провадження тимчасове вилучення чи накладення арешту на вогнепальну зброю (на основні частини зброї - за наявності), бойові припаси до неї, пневматичну, холодну і охолощену зброю, пристрої та патрони до них, а також нагородну зброю, що належать особам, здійснюється в порядку, установленому статтями 167-175 Кримінального процесуального кодексу України.

Для визначення технічного стану щодо наявності основних ушкоджень мисливської вогнепальної зброї, основних частин зброї, пристроїв які враховуються при реєстрації (перереєстрації) (додаток 25), в органах поліції створюються комісії з числа працівників дозвільної системи, експертів-криміналістів.

Громадянам, які мають у власності мисливську гладкоствольну зброю, дозволяється придбання, зберігання та перевезення затворів (затворів із затворними рамами) до зброї відповідної моделі (за наявності дозволу на право зберігання та носіння такої зброї); придбання комплектуючих до мисливських набоїв (гільзи, мисливський порох, капсулі, дріб тощо) без отримання додаткового дозволу органів поліції на їх придбання, а також спорядження патронів до мисливської гладкоствольної зброї для особистого використання.

**ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ІНСТРУКЦІЇ З ФОРМУВАННЯ ТА
ВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПІДСИСТЕМИ "АДМІНІСТРАТИВНА
ПРАКТИКА" ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ
"ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПОРТАЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ"
ГРОМАД**

(Наказ МВС України від 13.03.2023 №180)

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає порядок формування та ведення в центральному органі управління поліції, територіальних (у тому числі міжрегіональних) органах поліції (далі - орган (підрозділ) поліції) інформаційної підсистеми "Адміністративна практика" (далі - ІП "Адмінпрактика") інформаційно-

комунікаційної системи "Інформаційний портал Національної поліції України" (далі - система ІПНП), призначеної для забезпечення формування поліцією інформаційних ресурсів щодо автоматизованого обліку адміністративних правопорушень, крім адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксованих в автоматичному режимі, та порушень правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, у тому числі зафіксованих у режимі фотозйомки (відеозапису) (далі - адміністративні правопорушення), та осіб, які їх вчинили.

2. У цій Інструкції терміни вжито в таких значеннях:

уповноважена посадова особа органу (підрозділу) поліції - поліцейський органу (підрозділу) поліції, який відповідно до своїх функціональних (посадових) обов'язків здійснює оформлення матеріалів про вчинені адміністративні правопорушення та осіб, які їх вчинили.

Інші терміни в цій Інструкції вжито в значеннях, наведених у Кодексі України про адміністративні правопорушення (далі - КУпАП), Законах України "Про Національну поліцію", "Про електронні комунікації", "Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах", "Про захист персональних даних", Положенні про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 року N 1024, Положенні про інформаційно-комунікаційну систему "Інформаційний портал Національної поліції України", затвердженому наказом Міністерства внутрішніх справ України від 03 серпня 2017 року N 676, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 28 серпня 2017 року за N 1059/30927.

3. Метою ІІ "Адмінпрактика" системи ІПНП є автоматизація процесів обробки органами (підрозділами) поліції інформації про адміністративні правопорушення та осіб, які їх вчинили, здійснення перевірки особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, на наявність (відсутність) даних про повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, за яке на особу було накладено адміністративне стягнення, аналізу стану застосування законодавства України про адміністративні правопорушення органами (підрозділами) поліції та формування статистичної звітності.

4. Обмін інформацією, що міститься в ІІ "Адмінпрактика" системи ІПНП з Реєстром адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху (далі - Реєстр) та іншими базами даних МВС, здійснюється відповідно до вимог законодавства України.

ІІ. Порядок формування та ведення ІІ "Адмінпрактика" системи ІПНП в органах (підрозділах) поліції

1. Формування (наповнення) та ведення (підтримка в актуальному стані) інформаційних ресурсів ІІ "Адмінпрактика" системи ІПНП здійснюються уповноваженою посадовою особою органу (підрозділу) поліції державною мовою, а для відомостей про особу, яка вчинила адміністративне правопорушення, види яких визначені відповідно до законодавства України про адміністративні правопорушення, що належать до сфери діяльності поліції, іноземною мовою (за потреби), за допомогою технічних і програмних засобів системи ІПНП на підставі протоколів про адміністративні правопорушення,

постанов у справах про адміністративні правопорушення, тимчасових дозволів на право керування транспортними засобами, протоколів про адміністративне затримання, складених (винесених) уповноваженими посадовими особами органу (підрозділу) поліції.

Зміни та/або доповнення інформації в ІІ "Адмінпрактика" системи ІІІІ здійснюються уповноваженою посадовою особою органу (підрозділу) поліції, якою було її внесено, або іншою уповноваженою посадовою особою органу (підрозділу) поліції, визначеною керівником відповідного органу (підрозділу) поліції (або особою, яка виконує його обов'язки).

Уповноважені посадові особи органів (підрозділів) поліції забезпечують повноту, достовірність і своєчасність внесення інформації до ІІ "Адмінпрактика" системи ІІІІ.

2. Інформаційними ресурсами ІІ "Адмінпрактика" системи ІІІІ є інформація, що отримана в межах компетенції органами (підрозділами) поліції, про вчинені адміністративні правопорушення та осіб, які їх вчинили, відповідно до кодів, що містяться в системі ІІІІ, а саме про:

загальні дані про адміністративне правопорушення (найменування органу Національної поліції України, серія, номер, дата складання адміністративного протоколу (винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення), номер та дата реєстрації заяви про адміністративне правопорушення, орган (підрозділ), яким складено адміністративний протокол (винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення), тощо);

відомості про адміністративне правопорушення (фабула, дата, час та місце вчиненого адміністративного правопорушення, кваліфікація адміністративного правопорушення, у якому стані вчинено адміністративне правопорушення тощо);

відомості про порушення правил дорожнього руху (пункт правил дорожнього руху, номерний знак, місце реєстрації, марка, модель, колір транспортного засобу, вид, категорія, серія, номер, документа, дата вилучення та повернення посвідчення водія, серія та номер тимчасового дозволу на право керування транспортним засобом тощо);

відомості про особу, яка притягається до адміністративної відповідальності (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), дата народження (число, місяць, рік), місце проживання (перебування), документ, що посвідчує особу тощо);

результат розгляду справи про адміністративне правопорушення та притягнення або непритягнення особи до адміністративної відповідальності;

результат розгляду скарги на постанову у справі про адміністративне правопорушення органу (підрозділу) поліції.

3. Інформація про вчинене адміністративне правопорушення та особу, яка його вчинила, за наявності технічної можливості вноситься уповноваженою посадовою особою органу (підрозділу) поліції до ІІ "Адмінпрактика" системи ІІІІ за допомогою мобільного логістичного пристрою.

У разі відсутності технічної можливості внесення інформації про вчинене адміністративне правопорушення та особу, яка його вчинила, за допомогою мобільного логістичного пристрою така інформація вноситься до ІІ

"Адмінпрактика" системи ІПНП протягом трьох діб із дати отримання матеріалів про адміністративні правопорушення уповноваженими посадовими особами органів (підрозділів) поліції, на яких покладено обов'язки щодо реєстрації матеріалів про адміністративні правопорушення в ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП.

Реєстрація інформації про вчинені адміністративні правопорушення та осіб, які їх вчинили, в ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП здійснюється на підставі протоколів про адміністративні правопорушення, постанов у справах про адміністративні правопорушення, тимчасових дозволів на право керування транспортними засобами, протоколів про адміністративне затримання, оформлених відповідно до законодавства України.

4. Інформація про вчинене адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване не в автоматичному режимі, та особу, яка його вчинила, вноситься уповноваженою посадовою особою органу (підрозділу) поліції до ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП та надалі засобами центральної підсистеми єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ (далі - ЄІС МВС) вноситься до Реєстру.

5. За наявності технічної можливості відомості про результати розгляду справ про адміністративні правопорушення та осіб, які їх вчинили, автоматично вносяться до ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП засобами ЄІС МВС.

У разі відсутності технічної можливості автоматичного внесення інформації відомості вносяться уповноваженою посадовою особою органу (підрозділу) поліції на підставі отриманих матеріалів від органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення відповідно до статті 213 КУпАП.

ІІІ. Доступ до ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП

1. Користувачами ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП є уповноважені посадові особи органів (підрозділів) поліції, яким надано доступ.

2. Адміністратором ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП є структурний підрозділ центрального органу управління поліції, до повноважень якого належить забезпечення управління (адміністрування), контроль за формуванням та підтриманням її в актуальному стані, ужиття заходів з її вдосконалення та надання користувачам доступу до неї, а також ведення їх обліку (далі - адміністратор).

Адміністратор упроваджує організаційно-технічні заходи, які забезпечують захист інформації, що обробляється в ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП.

3. Керівники структурних підрозділів органів (підрозділів) поліції визначають уповноважених посадових осіб органів (підрозділів) поліції, яким надається доступ до ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП.

4. Надання доступу уповноваженим посадовим особам органів (підрозділів) поліції здійснюється на підставі листа (заявки), підписаного керівником відповідного структурного підрозділу органу (підрозділу) поліції (у разі його відсутності - особою, яка виконує його обов'язки), надісланого до адміністратора.

Адміністратор протягом п'яти робочих днів з дня отримання листа приймає

рішення про надання або відмову в наданні доступу до ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП.

Відомості щодо користувача та наданого доступу вносяться адміністратором до електронного журналу обліку користувачів.

Кожна дія користувача щодо отримання інформації з ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП фіксується в спеціальному електронному архіві системи ІПНП. В електронному архіві зазначаються прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), посада та номер спеціального жетона (у разі наявності), вид отриманої інформації.

Про випадки відмови в наданні доступу уповноваженій посадовій особі органу (підрозділу) поліції до ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП або позбавлення доступу користувача ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП у разі встановлення фактів неправомірного використання ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП інформується відповідний керівник структурного підрозділу органу (підрозділу) поліції, який надіслав лист (заявку) про надання доступу.

5. Доступ користувачів до інформації ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП здійснюється з дотриманням вимог Законів України "Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах", "Про захист персональних даних". Інформація, що міститься в ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП, не підлягає поширенню, крім випадків, передбачених законодавством України.

Кожній особі забезпечується реалізація права на одержання будь-яких відомостей про себе, які зберігаються в ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП відповідно до законодавства України.

6. Захист інформації в ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП забезпечується створенням у системі ІПНП комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

IV. Строки зберігання електронних карток та видалення даних

1. Знімаються з автоматизованого обліку адміністративні правопорушення, учинені особами, яких притягнуто до адміністративної відповідальності за їх вчинення, а також яких звільнено від адміністративної відповідальності в порядку, визначеному КУпАП.

Зняття з автоматизованого обліку адміністративних правопорушень стосовно осіб, щодо яких було розпочато провадження у справі про адміністративне правопорушення, у разі закриття провадження відповідно до статті 247 КУпАП, відбувається через рік із дати вчинення адміністративного правопорушення.

2. Інформація, що внесена до ІП "Адмінпрактика" системи ІПНП, після зняття з обліку автоматично знеособлюється, а саме вилучаються відомості про:

прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, дата і місце його народження, місце проживання (перебування) (країна, область, район, населений пункт, вулиця, номер будинку, корпус, квартира);

документ, що посвідчує особу.

Знеособлення зазначених відомостей здійснюється шляхом їх видалення, що виключає подальшу можливість поновлення таких відомостей.

V. Контроль за дотриманням вимог цієї Інструкції

1. Контроль за формуванням та веденням ІІ "Адмінпрактика" системи ІІІІ, повнотою та достовірністю інформації, що міститься в ній, підтриманням її в актуальному стані покладається на керівника (особу, яка виконує його обов'язки) уповноваженої посадової особи того органу (підрозділу) поліції, яким унесено відповідну інформацію.

2. Контроль за забезпеченням інформаційної безпеки, зберіганням, доступністю та цілісністю даних в ІІ "Адмінпрактика" системи ІІІІ покладається на керівників інформаційних підрозділів органу (підрозділу) поліції або особи, яка виконує його обов'язки.

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ОКРЕМИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

(Витяг)

Стаття 222. Органи Національної поліції

Органи Національної поліції розглядають справи про такі адміністративні правопорушення: про порушення громадського порядку, правил дорожнього руху, правил паркування транспортних засобів, правил, що забезпечують безпеку руху транспорту, правил користування засобами транспорту, правил випуску у плавання малих, спортивних суден і водних мотоциклів, правил судноплавства на морських і внутрішніх водних шляхах, правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на транспорті, а також про незаконний відпуск і незаконне придбання бензину або інших паливно-мастильних матеріалів (статті 80 і 81 (в частині перевищення нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах транспортних засобів), частина перша статті 44, стаття 89, частина друга статті 106-1, частини перша, друга, третя, четверта і шоста статті 109, стаття 110, частина четверта статті 116-2, стаття 117, частини перша і друга статті 119, частини перша, друга, третя, п'ята, шоста, восьма, десята і одинадцята статті 121, статті 121-1, 121-2, частини перша і друга статті 121-3, частини перша, друга, третя, п'ята і шоста статті 122, частина перша статті 123, статті 124-1, 125, частини перша, друга і четверта статті 126, частини перша, друга і третя статті 127, статті 128-129, частина перша статті 132-1, частини перша і п'ята статті 133, частини третя, шоста, восьма, дев'ята, десята і одинадцята статті 133-1, стаття 135, стаття 136 (за винятком порушень на автомобільному транспорті), стаття 137, частини перша, друга і третя статті 140, статті 148, 151, частини шоста, сьома і восьма статті 152-1, статті 161, 164-4, стаття 175-1 (за винятком порушень, вчинених у місцях, заборонених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради), статті 176, 177, частини перша і друга статті 178, статті 180, 181-1, частина перша статті 182, статті 183, 192, 194, 195).

Від імені органів Національної поліції розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право працівники органів і підрозділів Національної поліції, які мають спеціальні звання, відповідно до покладених на них повноважень.

Уповноваженими працівниками підрозділів Національної поліції штраф може стягуватися на місці вчинення адміністративного правопорушення

незалежно від розміру виключно за допомогою безготівкових платіжних пристроїв.

Стаття 173 КУпАП «Дрібне хуліганство»

Дрібне хуліганство, тобто нецензурна лайка в громадських місцях, образливе чіпляння до громадян та інші подібні дії, що порушують громадський порядок і спокій громадян, -

тягне за собою накладення штрафу від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

Кваліфікуючі ознаки за ст. 173 КУпАП «Дрібне хуліганство»:

Для тлумачення поняття «громадське місце» потрібно посилатися на три основні нормативно-правові документи:

1. Наказ Генеральної прокуратури України від 06.04.2016 № 139 «Про затвердження Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань».

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Глава 14 «Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку». Стаття 178. Розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або поява у громадських місцях у п'яному вигляді.

3. Закон України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення». Стаття 1. Визначення термінів.

Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань визначає, що до Реєстру включаються відомості про кримінальні правопорушення, вчинені в громадських місцях.

До **громадських місць** належать місця, що використовуються громадянами для спільної роботи, відпочинку, пересування, проведення масових заходів та інших потреб (вулиці, площі, вокзали, аеропорти, магазини, кафе, бари, ресторани, музеї, клуби, пляжі в період їх роботи, а також громадський транспорт під час перебування в ньому громадян, ділянки лісу, поля під час проведення на їх території організованих масових зібрань), приміщення вокзалів, пасажирські (приміські) потяги, літаки, катери, пароплави, перони, платформи, пристані та інші місця під час очікування посадки та висадки пасажирів.

Не вважаються такими, що вчинені у громадських місцях, кримінальні правопорушення, що скоюються протягом тривалого часу (продовжувані кримінальні правопорушення), та кримінальні правопорушення, вчинені у приміщеннях, відведених для проживання (хоча б тимчасово), і тих, які виконують функції житла (власні домоволодіння, квартири, жилі кімнати будівель та приміщень готелів, гуртожитків, санаторіїв, пансіонатів, профілакторіїв, будинків відпочинку, кемпінгів), учинені в місцях загального користування за місцем проживання, на сходах, сходовій клітці, на горищах, у підвалах, ліфтах жилих будинків, учинені на території підприємств, установ та

організацій (незалежно від обмеження до них доступу адміністрацією), крім випадків, коли особи, які знаходяться у вказаних місцях, своїми неправомірними діями порушують інтереси сторонніх осіб (наприклад особа, перебуваючи на балконі чи у вікні квартири, викрикує непристойні слова або своїми діями порушує спокій громадян).

Не вважаються громадськими місцями території залізничних станцій, морських і річкових портів, аеропортів, вантажних районів та дворів, контейнерних площадок, території підприємств, установ та організацій залізничного, морського, річкового та повітряного транспорту, які не пов'язані з обслуговуванням пасажирів та які мають обмежений доступ.

Із загальної кількості кримінальних правопорушень, учинених у громадських місцях, виділяються вуличні. Вулицею вважається відкрита частина території міста чи населеного пункту (крім приміщень та будівель), на якій перебувають громадяни, рухається транспорт і до якої є вільний доступ у будь-яку пору року та час доби. Також вулицею вважається проїжджа частина дороги, у тому числі автомагістралі, тротуари, площі, проспекти, бульвари, набережні, мости, шляхопроводи, естакади, проїзди, зупинки громадського транспорту, парки, сквери, провулки, завулки, двори, за винятком приватних домоволодінь, включаючи зелені насадження та елементи благоустрою.

Крім того, до кримінальних правопорушень, що вчинені в умовах вулиці, належать:

крадіжки з ресторанів, кафе, закладів громадського харчування, магазинів, ларків, кіосків, транспортних засобів, інших об'єктів, якщо проникнення в них здійснено безпосередньо з вулиці;

незаконне заволодіння транспортним засобом, якщо він знаходився на вулиці, біля будинків, на стоянках, які не охороняються.

Стаття 178 КУпАП до громадських місць відносить: вулиці, у закриті спортивні споруди, скверт, парки, всі види громадського транспорту (включаючи транспорт міжнародного сполучення).

Закон України «**Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення**» визначає, що **громадське місце** – це частина (частини) будь-якої будівлі, споруди, яка доступна або відкрита для населення вільно, чи за запрошенням, або за плату, постійно, періодично або час від часу, в тому числі під'їзди, а також підземні переходи, стадіони.

Диспозицією ст.173 КУпАП обумовлено, що до діянь, які кваліфікуються як дрібне хуліганство, належать:

- а) нецензурна лайка в громадських місцях;
- б) образливе чіпляння до громадян;
- в) інші подібні дії.

До поняття “інші подібні дії” слід віднести такі прояви дрібного хуліганства, як:

насильницьке вторгнення в громадські місця всупереч забороні певних осіб, покликаних слідкувати за порядком;

безпідставне порушення спокою громадян телефонними дзвінками, лихослів'я по телефону;

співання неподобних пісень, розповідання вульгарних анекдотів групам людей;

вигуки, свист під час демонстрації кінофільмів;

гвалт, крики з хуліганських мотивів біля вікон громадян у нічний час;

публічне справляння природних потреб у не відведених для цього місцях;

поява у громадському місці в оголеному вигляді;

самовільне без потреби зупинення громадського транспорту;

нанесення непристойних малюнків на тротуари, стіни, паркани, двері чи вчинення написів нецензурного змісту;

неправдиве повідомлення про смерть родичів, знайомих, якщо це не потягло тяжких наслідків;

грубе порушення черг, яке супроводжується ображенням громадян та проявою неповаги до них;

знищення або пошкодження з хуліганських мотивів якого-небудь майна у незначних розмірах;

зривання афіш, плакатів, газет, об'яв зі стендів;

умисна (з бешкетництва) швидка їзда на автомобілях та мотоциклах по калюжах поблизу тротуарів, зупинок, інших місць скупчення людей тощо.

Способи вчинення хуліганських дій, що посягають на моральність вельми різноманітні: слово, жест, руйнування, підпал, шумові ефекти тощо.

Суб'єктом адміністративної відповідальності за дрібне хуліганство є фізична осудна особа, що на момент скоєння правопорушення досягла 16-річного віку.

Згідно Постанови Пленуму Верховного Суду України від 22.12.2006 № 10 «Про судову практику у справах про хуліганство» при вирішенні питання про відмежування кримінально караного хуліганства від дрібного слід виходити з того, що відповідно до ч. 1 ст. 296 Кримінального кодексу України, хуліганство - це умисне грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, яке супроводжується особливою зухвалістю або винятковим цинізмом. Якщо таке порушення не супроводжувалось особливою зухвалістю або винятковим цинізмом, його необхідно кваліфікувати як дрібне хуліганство за ст. 173 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

За ознакою особливої зухвалості хуліганством може бути визнано таке грубе порушення громадського порядку, яке супроводжувалось, наприклад, насильством із завданням потерпілій особі побоїв або заподіянням тілесних ушкоджень, знущанням над нею, знищенням чи пошкодженням майна, зривом масового заходу, тимчасовим припиненням нормальної діяльності установи, підприємства чи організації, руху громадського транспорту тощо, або таке, яке особа тривалий час уперто не припиняла.

Хуліганством, яке супроводжувалось винятковим цинізмом, можуть бути визнані дії, поєднані з демонстративною зневагою до загальноприйнятих норм моралі, наприклад, проявом безсоромності чи грубої непристойності, знущанням над хворим, дитиною, особою похилого віку або такою, яка перебувала у безпорадному стані, та ін.

Обидва види правопорушень є порушеннями громадського порядку, тому і характер дій винного іноді збігається. Це спричинює потребу в наявності чітких

критеріїв для правильного відмежування одного виду від іншого.

Головним критерієм відмежування дрібного хуліганства як адміністративного проступку від кримінально-карного, передбаченого ст. 296 КК України, є ступінь суспільної небезпечності скоєного діяння. Останній виявляється в їх характері. Чи був хуліганський прояв грубим порушенням громадського порядку або малозначним – це питання повинно вирішуватися шляхом оцінки всіх обставин справи.

Хуліганські дії характеризуються, насамперед, своєю формою, змістом тих мотивів, котрим керувався винний, обстановкою, у якій вони відбувалися, тривалістю, викликаними ними наслідками.

Такі хуліганські дії, як нецензурна лайка в громадських місцях і образливе чіпляння до громадян, належать до дрібного хуліганства. Але у той же час було б неправильним вважати, що названі форми хуліганських проявів властиві лише дрібному хуліганству. Такі дії можуть визнаватися дрібним хуліганством за умови, що вони за своїм характером не тягнуть застосування заходів кримінального покарання.

Це означає, що суспільна небезпечність хуліганських дій значною мірою визначається їх тривалістю. Та ж сама нецензурна лайка (що є в принципі дрібним хуліганством) переростає в кримінально карний його вид, якщо буде тривалою і тому надовго порушить спокій громадян.

Під обстановкою вчинення хуліганських дій розуміється час, місце й інші умови, за яких вони відбуваються. Обстановка вчинення хуліганських дій істотно впливає на ступінь їх суспільної небезпечності. Нецензурна лайка, образливе чіпляння до громадян та інші подібні дії, що порушують громадський порядок і спокій громадян, з дрібного хуліганства переростають в кримінально карне, якщо вони скоєні в такій обстановці, що вимагає від членів суспільства винятково пристойної поведінки (наприклад, в обстановці урочистого засідання, поховання людини тощо). Під час конкретизації наслідків хуліганських дій важливо, зокрема, враховувати кількість осіб, відпочинок яких порушений винним, характер їх занять, стан здоров'я, вік останніх, можливість інших побічних наслідків тощо.

Відмежування кримінально карного хуліганства від дрібного варто проводити залежно від обстановки (місця, часу події), тривалості, характеру (заподіяння тілесних ушкоджень, побоїв, пошкодження або знищення майна тощо), а так само реального результату (наслідків) хуліганських дій (ступінь і тяжкість тілесних ушкоджень, розмір матеріальної шкоди).

Відмежовуючи дрібне хуліганство від кримінально карного, характер хуліганських дій, обстановку їх учинення, спричинені ними наслідки, а також особливість винного потрібно враховувати в їх сукупності.

Щодо особи винного, то вона може вплинути на вирішення питання про розмежування дрібного і кримінально карного хуліганства в тому випадку, коли йдеться про вчинення таких дій неповнолітніми.

Як опір представникові влади, представникові громадськості або іншим громадянам, які припиняли хуліганські дії (ч. 3 ст. 296 КК, слід розуміти активну протидію особи, котра вчиняє хуліганство (відштовхування, завдання побоїв, заподіяння тілесних ушкоджень тощо), з метою позбавити зазначених осіб можливості виконати службовий чи громадський обов'язок з охорони

громадського порядку.

Такий опір охоплюється ч. 3 ст. 296 КК як кваліфікуюча ознака передбаченого нею злочину, а тому не потребує додаткової кваліфікації за частинами 2 і 3 ст. 342 цього Кодексу.

Якщо ж опір було вчинено після припинення хуліганських дій - як протидію затриманню, він не може бути кваліфікуючою ознакою хуліганства і відповідальність має наставати за сукупністю злочинів, передбачених відповідними частинами статей 296 і 342 КК.

У разі коли опір представникові влади чи громадськості мав місце під час учинення дрібного хуліганства, винна особа підлягає відповідно кримінальній (за ч. 2 чи ч. 3 ст. 342 КК та адміністративній (за ст. 173 КпАП) відповідальності.

Стаття 173-2 КУпАП «Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або повідомлення про місце свого тимчасового перебування».

Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, тобто умисне вчинення будь-яких діянь (дій або бездіяльності) фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування насильства, що не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, а так само невиконання термінового заборонного припису особою, стосовно якої він винесений, або повідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про місце свого тимчасового перебування в разі його винесення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, або адміністративний арешт на строк до семи діб.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

Кваліфікуючі ознаки за ст. 173-2 КУпАП «Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або повідомлення про місце свого тимчасового перебування»

Діяння полягає у вчиненні будь-яких діянь (дій або бездіяльності) фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування насильства, що не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, а так

само невиконання термінового заборонного припису особою, стосовно якої він винесений, або неповідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про місце свого тимчасового перебування в разі його винесення

Роз'яснення щодо термінології, яка використовується у статті, викладено у Законі України **“Про запобігання та протидію домашньому насильству”**.

Так, під **домашнім насильством** слід розуміти - діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь.

Фізичне насильство – це форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Психологічне насильство - форма домашнього насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи.

Економічне насильство - форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

Дане правопорушення може вчинятися також шляхом невиконання термінового заборонного припису особою, стосовно якої він винесений, або неповідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про місце свого тимчасового перебування в разі його винесення.

Терміновий заборонний припис стосовно кривдника - спеціальний захід протидії домашньому насильству, що вживається уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України як реагування на факт домашнього насильства та спрямований на негайне припинення домашнього насильства, усунення небезпеки для життя і здоров'я постраждалих осіб та недопущення продовження чи повторного вчинення такого насильства.

Суб'єктом адміністративної відповідальності за домашнє насильство може бути фізична осудна особа, що на момент скоєння правопорушення досягла 16-

річного віку.

Дія законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству незалежно від факту спільного проживання поширюється на таких осіб:

- 1) подружжя;
- 2) колишнє подружжя;
- 3) наречені;
- 4) мати (батько) або діти одного з подружжя (колишнього подружжя) та інший з подружжя (колишнього подружжя);
- 5) особи, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у шлюбі між собою, їхні батьки та діти;
- 6) особи, які мають спільну дитину (дітей);
- 7) батьки (мати, батько) і дитина (діти);
- 8) дід (баба) та онук (онука);
- 9) прадід (прабаба) та правнук (правнучка);
- 10) вітчим (мачуха) та пасинок (падчерка);
- 11) рідні брати і сестри;
- 12) інші родичі: дядько (тітка) та племінник (племінниця), двоюрідні брати і сестри, двоюрідний дід (баба) та двоюрідний онук (онука);
- 13) діти подружжя, колишнього подружжя, наречених, осіб, які мають спільну дитину (дітей), які не є спільними або всиновленими;
- 14) опікуни, піклувальники, їхні діти та особи, які перебувають (перебували) під опікою, піклуванням;
- 15) прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, їхні діти та прийомні діти, діти-вихованці, діти, які проживають (проживали) в сім'ї патронатного вихователя.

Дія законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству поширюється також на інших родичів, інших осіб, які пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки, за умови спільного проживання, а також на суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Суб'єктивна сторона полягає у навмисних діях або бездіяльності фізичного, психічного чи економічного характеру.

Необхідно звернути увагу на необхідність відмежування насильницьких дій від аналогічних дій, які кваліфікуються як злочини і відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України.

Так, стаття 126-1 КК України визначає: домашнє насильство, тобто умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного або економічного насильства щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах, що призводить до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи.

Стаття 174 КУпАП «Стрільба з вогнепальної, холодної металевий чи пневматичної зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії в населених пунктах і в не відведених для

цього місцях або з порушенням встановленого порядку»

Стрільба з вогнепальної чи холодної металеві зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертальної дії або пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду в населених пунктах і в не відведених для цього місцях, а також у відведених місцях з порушенням встановленого порядку -

тягне за собою накладення штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертальної дії і бойових припасів.

Кваліфікуючі ознаки за ст. 174 КУпАП «Стрільба з вогнепальної, холодної металеві чи пневматичної зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертальної дії в населених пунктах і в не відведених для цього місцях або з порушенням встановленого порядку»

Предметом є бойова нарізна армійських зразків або виготовлена за спеціальним замовленням, спортивна великокаліберна (калібру 7,62 мм і більше) та малокаліберна, мисливська нарізна (в тому числі малокаліберна), гладкоствольна вогнепальна зброя, холодна металеві зброя (арбалети), та пневматична зброя калібру понад 4,5 мм і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду, придатна для ведення стрільби. Вона може належати як організаціям, так і громадянам, яким видано відповідний дозвіл.

Якщо порушник володіє вогнепальною зброєю без належного дозволу, то він повинен притягатися до кримінальної відповідальності за протиправне (незаконне) носіння, зберігання, придбання та виготовлення зброї (крім мисливської гладкоствольної). У цьому випадку адміністративна відповідальність за ведення стрільби поглинається більш суворою кримінальною відповідальністю. Якщо ж порушник не має дозволу на гладкоствольну мисливську, холодну металеві, чи пневматичну зброю калібру понад 4,5 мм і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду, то він притягається до адміністративної відповідальності як за стрільбу, так і за порушення порядку придбання або зберігання перерахованої зброї (ст. 190 КпАП України).

Необхідно зазначити, що дія ст. 174 КУпАП не поширюється на пневматичну зброю калібру менш ніж 4,5 мм та швидкістю польоту кулі менше 100 метрів за секунду, газові пістолети та револьвери, сигнальні, стартові, будівельні пістолети, ракетниці, вибухові пакети та інші імітаційно-піротехнічні та освітлювальні засоби.

В тих випадках, коли є сумніви щодо характеру вилученого у особи предмету, може бути проведено експертне дослідження у відповідності із статтею 273 КпАП України.

З суб'єктивної сторони правопорушення виявляється у дії – стрільбі із зазначених видів зброї з порушенням встановлених правил. Стрільба з вогнепальної, холодної металеві чи пневматичної зброї калібру понад 4,5 мм і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду заборонена в усіх

населених пунктах: містах, селищах, селах.

Вона допускається тільки в спеціально відведених для цього місцях: тирах, стрільбищах, стрілецько-мисливських стендах тощо.

Стрільба може вестись також поза населеними пунктами в місцях, де протягом певного часу дозволено полювання.

Порушення становить як стрільба з вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї в населених пунктах та в не відведених для цього місцях, так і стрільба з цієї зброї у відведених місцях з порушенням встановленого порядку. Зазначене правопорушення вчиняється умисно: особа усвідомлює протиправний характер своєї дії, і передбачає можливість настання при цьому шкідливих наслідків.

Враховуючи мотиви, мету та обставини вчинених винним дій, потрібно відмежовувати це правопорушення від інших суспільно небезпечних діянь, а саме, від хуліганства. Застосування вогнепальної зброї, пов'язане з грубим порушенням громадського порядку і яке мало явне виявлення неповаги до суспільства, буде підставою для притягнення до кримінальної відповідальності відповідно до ч. 4 ст. 296 Кримінального Кодексу України, причому не тільки тоді, коли винний саме зброєю заподіює або намагається заподіяти тілесні ушкодження, але й тоді, коли використання її в процесі хуліганства створює реальну загрозу життю або здоров'ю людей.

Суб'єктом цього правопорушення може бути будь-яка особа, що на момент його вчинення досягла шістнадцятирічного віку.

Стаття 175-1 КУпАП «Куріння тютюнових виробів у заборонених місцях».

Куріння тютюнових виробів у місцях, де це заборонено законом, а також в інших місцях, визначених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради, -

тягне за собою попередження або накладення штрафу від трьох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, -

тягне за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Кваліфікуючі ознаки за ст. 175-1 КУпАП «Куріння тютюнових виробів у заборонених місцях».

Закон України «**Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення**» визначає, що **громадське місце** – це частина (частини) будь-якої будівлі, споруди, яка доступна або відкрита для населення вільно, чи за запрошенням, або за плату, постійно, періодично або час від часу, в тому числі під'їзди, а також підземні переходи, стадіони.

Стаття 13 Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» визначає обмеження щодо реалізації (продажу) та вживання тютюнових виробів.

Реалізація (продаж) тютюнових виробів, предметів, пов'язаних з їх вживанням, особам, які не досягли 18 років, а також реалізація (продаж) тютюнових виробів в упаковках, що містять менше ніж 20 сигарет або цигарок, чи поштучно (крім сигар) забороняються. Законом можуть встановлюватися й інші обмеження щодо реалізації (продажу) тютюнових виробів.

Забороняється куріння тютюнових виробів, а також електронних сигарет і кальянів:

- 1) у ліфтах і таксофонах;
- 2) у приміщеннях та на території закладів охорони здоров'я;
- 3) у приміщеннях та на території навчальних закладів;
- 4) на дитячих майданчиках;
- 5) у приміщеннях та на території спортивних і фізкультурно-оздоровчих споруд та закладів фізичної культури і спорту;
- 6) у під'їздах житлових будинків;
- 7) у підземних переходах;
- 8) у транспорті загального користування, що використовується для перевезення пасажирів;
- 9) у приміщеннях закладів ресторанного господарства;
- 10) у приміщеннях об'єктів культурного призначення;
- 11) у приміщеннях органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших державних установ;
- 12) на стаціонарно обладнаних зупинках маршрутних транспортних засобів.

Забороняється, крім спеціально відведених для цього місць, куріння тютюнових виробів:

- 1) у приміщеннях підприємств, установ та організацій усіх форм власності;
- 2) у приміщеннях готелів та аналогічних засобів розміщення громадян;
- 3) у приміщеннях гуртожитків;
- 4) в аеропортах та на вокзалах.

Суб'єктом цього правопорушення може бути будь-яка особа, що на момент його вчинення досягла шістнадцятирічного віку.

Стаття 178 КУпАП. Розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або поява у громадських місцях у п'яному вигляді.

Розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв на вулицях, у закритих спортивних спорудах, у скверах, парках, у всіх видах громадського транспорту (включаючи транспорт міжнародного сполучення) та в інших заборонених законом місцях, крім підприємств торгівлі і громадського харчування, в яких продаж пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв на розлив дозволена відповідним органом місцевого самоврядування, або поява в громадських місцях у п'яному вигляді, що ображає людську гідність і громадську мораль, -

тягне за собою попередження або накладення штрафу від одного до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яка двічі протягом року піддавалась адміністративному стягненню за розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або появу в громадських місцях у п'яному вигляді, -

тягнуть за собою накладення штрафу від шести до восьми неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до тридцяти годин, або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

Кваліфікуючі ознаки за ст. 178 КУпАП «Розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або поява у громадських місцях у п'яному вигляді»:

Згідно Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального»:

алкогольні напої - продукти, одержані шляхом спиртового бродіння цукровмісних матеріалів або виготовлені на основі харчових спиртів з вмістом спирту етилового понад 0,5 відсотка об'ємних одиниць, які зазначені у товарних позиціях 2203, 2204, 2205, 2206 (крім квасу "живого" бродіння), 2208 згідно з УКТ ЗЕД, а також з вмістом спирту етилового 8,5 відсотка об'ємних одиниць та більше, які зазначені у товарних позиціях 2103 90 30 00, 2106 90 згідно з УКТ ЗЕД;

слабоалкогольні напої - алкогольні напої з вмістом етилового спирту від 0,5 до 8,5 відсотка об'ємних одиниць та екстрактивних речовин не більш як 14,0 г на 100 куб. см, виготовлені на основі водно-спиртової суміші з використанням інгредієнтів, напівфабрикатів та консервантів, насичені чи ненасичені діоксидом вуглецю;

пиво - насичений діоксидом вуглецю пінистий алкогольний напій із вмістом спирту етилового від 0,5 відсотка об'ємних одиниць, отриманий під час бродіння охмеленого сусла пивними дріжджами, що відноситься до товарної групи УКТ ЗЕД за кодом 2203;

пиво безалкогольне - насичений діоксидом вуглецю пінистий напій, одержаний під час бродіння охмеленого сусла пивними дріжджами з об'ємною часткою спирту не більш як 0,5 відсотка, отриманий шляхом діалізу або переривання головного бродіння, або виготовлення пивного сусла зі зниженою часткою сухих речовин у початковому суслі, що відноситься до товарної групи УКТ ЗЕД за кодом 2202.

Стаття 15-1 зазначеного Закону визначає, що **забороняється** споживання пива (крім безалкогольного), алкогольних та слабоалкогольних напоїв, вин столових:

1) у закладах охорони здоров'я (крім споживання вин столових на території санаторіїв у спеціально відведених місцях);

2) у закладах освіти;

- 3) у громадському транспорті (включаючи транспорт міжнародного сполучення), на зупинках транспорту, у підземних переходах;
- 4) у закладах культури;
- 5) у закритих спортивних спорудах (крім пива у пластиковій тарі);
- 6) у ліфтах і таксофонах;
- 7) на дитячих майданчиках;
- 8) на спортивних майданчиках;
- 9) у приміщеннях органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших державних установ;
- 10) у місцях проведення спортивних змагань за участю дітей.

Розпивання спиртних напоїв та, особливо, поява у п'яному вигляді у громадських місцях є адміністративним правопорушенням із формальним складом, де сам факт розпивання чи появи у п'яному вигляді у громадському місці вже є підставою для притягнення до адміністративної відповідальності.

Інструкція про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства охорони здоров'я України від 09.11.2015 № 1452/735, визначає, що **ознаками алкогольного сп'яніння є:**

- запах алкоголю з порожнини рота;
- порушення координації рухів;
- порушення мови;
- виражене тремтіння пальців рук;
- різка зміна забарвлення шкірного покриву обличчя;
- поведінка, що не відповідає обстановці.

Суб'єктом цього правопорушення може бути будь-яка особа, що на момент його вчинення досягла шістнадцятирічного віку.

Стаття 185 КУпАП «Злісна непокора законному розпорядженню або вимозі поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця».

Злісна непокора законному розпорядженню або вимозі поліцейського при виконанні ним службових обов'язків, а також вчинення таких же дій щодо члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця у зв'язку з їх участю в охороні громадського порядку -

тягне за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

Кваліфікуючі ознаки статті 185 КУпАП «Злісна непокора законному розпорядженню або вимозі поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця».

Об'єктом цього правопорушення є суспільні відносини у сфері забезпечення громадського порядку та суспільної безпеки, сфері публічного

адміністрування а також нормальна діяльність Національної поліції України і членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовців.

Об'єктивна сторона виражається в злісній непокорі законному розпорядженню або вимозі поліцейського під час виконання ним службових обов'язків (а також вчинення таких самих дій щодо члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця у зв'язку з їх участю в охороні громадського порядку). Права поліцейського закріплено в Законі України «Про Національну поліцію», який, зокрема встановлює право поліцейського вимагати від громадян і службових осіб, які порушують громадський порядок, припинення правопорушень та дій, що перешкоджають здійсненню повноважень НПУ, виносити на місці усне попередження особам, які допустили малозначні адміністративні порушення, а в разі невиконання зазначених вимог застосовувати передбачені цим Законом заходи примусу, а також інші права в межах його компетенції.

Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 червня 1992р. № 8 «Про застосування судами законодавства, що передбачає відповідальність за посягання на життя, здоров'я, гідність та власність судів і працівників правоохоронних органів» визначає, що **злісною непокорою** є відмова від виконання наполегливих, неодноразово повторених законних вимог чи розпоряджень працівника поліції при виконанні ним службових обов'язків, члена члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону чи військовослужбовця у зв'язку з їх участю в охороні громадського порядку або відмова, виражена в зухвалій формі, що свідчить про явну зневагу до осіб, які охороняють громадський порядок. Адміністративна відповідальність за названою статтею настає при відсутності застосування фізичної сили з боку винної особи.

Суб'єктом даного правопорушення може бути фізична осудна особа, яка досягла на момент вчинення правопорушення 16-річного віку.

Суб'єктивна сторона характеризується умисною формою вини. Злісна непокора може бути при наявності таких умов: розпорядження або вимога має бути пред'явлена поліцейським (членом громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовцем) і повинна бути законною.

Стаття 187 КУпАП «Порушення правил адміністративного нагляду».

Порушення правил адміністративного нагляду особами, щодо яких встановлено такий нагляд, а саме:

- 1) неявка за викликом органу **Національної поліції** у вказаний термін і ненадання усних або письмових пояснень з питань, пов'язаних з виконанням правил адміністративного нагляду;
- 2) неповідомлення працівників **Національної поліції**, які здійснюють адміністративний нагляд, про зміну місця роботи чи проживання або про виїзд за межі району (міста) у службових справах;

- 3) порушення заборони виходу з будинку (квартири) у визначений час, який не може перевищувати восьми годин на добу;
- 4) порушення заборони перебування у визначених місцях району (міста);
- 5) *нереєстрація в органі **Національної поліції** - тягнуть за собою накладення штрафу від трьох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.*

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, якщо вони вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, - *тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти відсотків заробітку, а в разі, якщо за обставинами справи з урахуванням особи порушника застосування цих заходів буде визнано недостатнім, - адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.*

{Стаття 187 із змінами, внесеними згідно із Законом № 55/97-ВР від 07.02.97; в редакції Закону № 1418-IV від 03.02.2004; із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015}

Об'єктом даного адміністративного проступку є суспільні відносини у сфері здійснення адміністративного нагляду за окремими категоріями раніше судимих осіб. Відповідно до ст. 1 Закону України "Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі".

Адміністративний нагляд - *це система тимчасових примусових профілактичних заходів спостереження і контролю за поведінкою окремих осіб, звільнених з місць позбавлення волі, що здійснюються органами внутрішніх справ.*

Об'єктивна сторона правопорушення виражається у таких формах:

- 1) неявка за викликом органу внутрішніх справ у вказаний термін і ненадання усних або письмових пояснень з питань, пов'язаних з виконанням правил адміністративного нагляду;
- 2) неповідомлення працівників органу внутрішніх справ, які здійснюють адміністративний нагляд, про зміну місця роботи чи проживання або про виїзд за межі району (міста) у службових справах;
- 3) порушення заборони виходу з будинку (квартири) у визначений час, який не може перевищувати восьми годин на добу;
- 4) порушення заборони перебування у визначених місцях району (міста);
- 5) *нереєстрація в органі внутрішніх справ. Всі склади - формальні.*

Суб'єкт адміністративного проступку - особливий (особа, яка знаходиться під адміністративним наглядом).

Стаття 182 КУпАП «Порушення вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів щодо захисту населення від шкідливого впливу шуму чи правил додержання тиші в населених пунктах і громадських місцях».

Порушення вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів щодо захисту населення від шкідливого впливу шуму чи правил додержання тиші в

населених пунктах і громадських місцях - *тягне за собою попередження або накладення штрафу на громадян від п'яти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і накладення штрафу на посадових осіб та громадян - суб'єктів господарської діяльності - від п'ятнадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.*

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, - *тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від п'ятнадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян із конфіскацією звуковідтворювальної апаратури, піротехнічних засобів, інших предметів порушення тиші або без такої і на посадових осіб та громадян - суб'єктів господарської діяльності - від п'ятдесяти до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян із конфіскацією звуковідтворювальної апаратури, піротехнічних засобів, інших предметів порушення тиші.*

Об'єктом даного адміністративного проступку є суспільні відносини у сфері охорони громадського порядку.

Об'єктивна сторона правопорушення виражається у порушенні вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів щодо захисту населення від шкідливого впливу шуму чи правил додержання тиші в населених пунктах і громадських місцях (формальний склад).

Суб'єкт адміністративного проступку- громадяни, які досягли 16-річного віку, громадяни - суб'єкти підприємницької діяльності.

Суб'єктивна сторона правопорушення визначається ставленням до наслідків і характеризується наявністю вини як у формі умислу, так й у формі необережності.

Стаття 154 КУпАП «Порушення правил тримання собак і котів».

Утримання собак і котів у місцях, де це заборонено відповідними правилами, утримання незареєстрованих собак, приведення їх у громадські місця, вигулювання собак без повідків та намордників (крім собак, породи яких не внесені до Переліку небезпечних порід собак) чи в не відведених для цього місцях, а також неприбирання власником тварини її екскрементів під час перебування тварини у громадському місці (крім вигулювання у спеціально відведених для цього місцях) - *тягнуть за собою попередження або накладення штрафу на громадян від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і попередження або накладення штрафу на посадових осіб - від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.*

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою повторно протягом року, - *тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від двадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від тридцяти до шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.*

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, що спричинили заподіяння шкоди здоров'ю людини або її майну, - *тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією тварин і на посадових осіб - від двохсот до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією тварин.*

Об'єктом даного адміністративного проступку є суспільні відносини у сфері ветеринарної безпеки та охорони здоров'я населення (див. Закон України "Про ветеринарну медицину").

Об'єктивна сторона правопорушення виражається у таких формах:

- 1) тримання собак і котів у місцях, де це заборонено відповідними правилами, чи понад установлену кількість, чи незареєстрованих собак, або приведення в громадські місця, або вигулювання собак без повідків і намордників (крім собак, у реєстраційних свідоцтвах на яких зроблено спеціальну відмітку) чи в невідведених для цього місцях (формальний склад);
- 2) тримання собак і котів у місцях, де це заборонено відповідними правилами, чи понад установлену кількість, чи незареєстрованих собак, або приведення в громадські місця, або вигулювання собак без повідків і намордників (крім собак, у реєстраційних свідоцтвах на яких зроблено спеціальну відмітку) чи в невідведених для цього місцях, що спричинило заподіяння шкоди здоров'ю людей або їх майну (матеріальний склад).

Суб'єкт адміністративного проступку - як громадяни, так і посадові особи.

Суб'єктивна сторона правопорушення визначається ставленням до наслідків і характеризується наявністю вини у формі прямого чи непрямого умислу.

Стаття 160 КУпАП «Торгівля з рук у невстановлених місцях».

Торгівля в містах з рук на вулицях, плотах, у дворах, під'їздах, скверах та в інших невстановлених місцях - тягне за собою накладення штрафу від одного до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією предметів торгівлі або без такої.

Торгівля з рук у невстановлених місцях промисловими товарами - тягне за собою накладення штрафу від шести до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією предметів торгівлі.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії Верховної Ради Української РСР від 07.03.90 р. № 8918-XI, від 27.04.89 р. № 7445-XI; Законом Української РСР від 25.06.91 р. № 1255-XII; Законом України від 07.02.97 р. № 55/97-ВР)

Об'єктом даного адміністративного правопорушення є суспільні відносини у сфері торговельної діяльності й захисту прав споживачів (див. Закон України "Про захист прав споживачів").

Об'єктивна сторона правопорушення виражається в торгівлі з рук у невстановлених місцях.

Суб'єкт адміністративного проступку- загальний (фізична осудна особа, яка досягла 16- річного віку).

Суб'єктивна сторона правопорушення визначається ставленням до наслідків і характеризується наявністю вини у формі умислу.

Стаття 51 КУпАП «Дрібне викрадення чужого майна».

Дрібне викрадення чужого майна шляхом крадіжки, шахрайства, привласнення чи розтрати - тягне за собою накладення штрафу від десяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на сорок від п'яти до десяти діб.

Повторне протягом року вчинення правопорушення, передбаченого частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню,- тягне за собою накладення штрафу від тридцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк від десяти до п'ятнадцяти діб.

Викрадення чужого майна вважається дрібним, якщо вартість такого майна на момент вчинення правопорушення не перевищує 0,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

Об'єктом даного адміністративного проступку є суспільні відносини у сфері власності. Предмет посягання - будь-яке майно, вартість якого не перевищує 3 грн. 60 коп.

Об'єктивна сторона правопорушення виражається у дрібному викраденні чужого майна шляхом крадіжки, шахрайства, привласнення чи розтрати (матеріальний склад).

З урахуванням співвідношення максимальної вартості предмета посягання за цією статтею із реальними соціально-економічними умовами вважаємо недоречним проведення теоретичного розмежування між формами здійснення дрібного викрадення чужого майна, а так само і рівень санкцій, передбачених в якості адміністративного стягнення за його вчинення.

Суб'єкт адміністративного проступку- загальний (фізична осудна особа, яка досягла 16- річного віку).

Суб'єктивна сторона правопорушення визначається ставленням до наслідків і характеризується наявністю вини у формі умислу.

Стаття 44 КУпАП «Незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах».

Незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах - *тягнуть за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.*

Особа, що добровільно здала наркотичні засоби або психотропні речовини, які були у неї в невеликих розмірах і які вона виробила, виготовила, придбала, зберігала, перевозила, пересилала без мети збуту, *звільняється від адміністративної відповідальності за дії, передбачені цією статтею.*

Об'єктом даного адміністративного правопорушення є – суспільні відносини у сфері обігу наркотичних засобів і психотропних речовин, родовий – здоров'я населення. Такі відносини регулюються законами України «Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів» від 15.02.1995 р., «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» від 15.02.1995 р. та іншими відповідними нормативно-правовими актами.

Об'єктивна сторона правопорушення виражається у :

- 1) *незаконному виробництві*
- 2) *незаконному придбанні*
- 3) *незаконному зберіганні*
- 4) *незаконному перевезенні*
- 5) *пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах.*

Суб'єктом даного правопорушення може бути фізична осудна особа, яка досягла на момент вчинення правопорушення 16-річного віку.

Суб'єктивна сторона характеризується умисною формою вини. До того ж, як вже зазначалося, у особи не повинно бути мети збуту зазначених речовин.

Стаття 176 КУпАП «Виготовлення, зберігання самогону та апаратів для його вироблення».

Виготовлення або зберігання без мети збуту самогону чи інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення, виготовлення або зберігання без мети збуту апаратів для їх вироблення - *тягнуть за собою накладення штрафу від трьох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.*

Об'єктом даного правопорушення є суспільні відносини у сфері громадського порядку та охорони здоров'я населення.

Об'єктивна сторона правопорушення, передбаченого коментованою статтею, полягає у виготовленні або зберіганні без мети збуту самогону чи інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення, виготовленні або зберіганні без мети збуту апаратів для їх вироблення.

Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини у формі прямого умислу.

Суб'єктом правопорушення є особа, яка досягла на момент вчинення правопорушення 16-річного віку.

Стаття 177 КУпАП «Придбання самогону та інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення».

Придбання самогону та інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення - *тягне за собою накладення штрафу від одного до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.*

Об'єктом даного адміністративного проступку є суспільні відносини у сфері охорони здоров'я населення.

Об'єктивна сторона правопорушення виражається у придбанні самогону та інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення.

Суб'єкт адміністративного проступку - загальний (фізична осудна особа, яка досягла 16-річного віку).

Суб'єктивна сторона правопорушення визначається ставленням до наслідків і характеризується наявністю вини у формі прямого умислу.

Стаття 191 КУпАП «Порушення громадянами правил зберігання, носіння або перевезення нагородної, вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів».

Порушення правил зберігання, носіння або перевезення нагородної, вогнепальної мисливської чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду і бойових припасів громадянами, які мають відповідний документ дозвільного характеру, виданий уповноваженим державним органом на зберігання зазначеної зброї, - *тягне за собою накладення штрафу від семи до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з оплатним вилученням зброї і бойових припасів або без такого.*

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, - *тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зброї і бойових припасів.*

Об'єктом даного адміністративного проступку є суспільні відносини у сфері обігу, осіння або перевезення вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів, й використання зброї.

Об'єктивна сторона правопорушення виражається у порушенні правил зберігання, носіння або перевезення вогнепальної мисливської чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду і бойових припасів.

Суб'єкт адміністративного проступку - спеціальний (громадяни, які мають дозвіл на зберігання зброї); особливий (особи, яких вже було піддано адміністративному стягненню).

Суб'єктивна сторона правопорушення визначається ставленням до наслідків і характеризується наявністю вини як у формі умислу, так й у формі необережності.

АЛГОРИТМ ДІЙ НАРЯДУ СРПП В ТИПОВИХ СИТУАЦІЯХ

Дії наряду патрульної поліції по забезпеченню охорони місця події:

При забезпеченні охорони місця події до прибуття слідчо-оперативної групи наряду поліції необхідно:

- для збереження та фіксації слідів правопорушення поліцейський уповноважений вимагати від особи (осіб) залишити визначене місце на певний строк або заборонити чи обмежити особам доступ до визначеної території або об'єктів (стаття 36 Закону України «Про Національну поліцію»);

- з метою забезпечення подальшого розслідування вжити заходів щодо охорони та збереження місця події в первинному, незміненому стані до

прибуття уповноважених осіб, зокрема слідчих оперативних груп (підпункт б пункту 1 розділу III Положення про патрульну службу МВС, затвердженого наказом МВС України від 02.07.2015 № 796);

- в разі необхідності організувати надання невідкладної медичної допомоги потерпілим особам (пункт 11 розділу II Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затвердженої наказом МВС України від 07.07.2017 № 575);

- з'ясувати обставини вчиненого кримінального правопорушення, установити свідків, очевидців події, прикмети правопорушників, зібрати інші відомості, що можуть бути використані як докази. Отриману інформацію про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, а також про події і факти, які можуть сприяти їх розкриттю та досудовому розслідуванню, поліцейські доповідають рапортом (далі - ініціативний рапорт) безпосередньому керівникові, який після ознайомлення надсилає цей рапорт відповідному керівнику органу, підрозділу поліції для розгляду і направлення до органу досудового розслідування і підрозділу кримінальної поліції для використання цієї інформації під час розкриття та досудового розслідування кримінального правопорушення;

- інформувати оперативного чергового чергової частини органу, підрозділу поліції про обставини вчинення кримінального правопорушення та осіб, які його вчинили, для вжиття невідкладних заходів щодо їх затримання;

- з прибуттям СОГ негайно інформувати слідчого (дізнавача) про одержані дані щодо обставин учинення кримінального правопорушення та осіб, які його вчинили, для їх подальшої фіксації шляхом проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.

Дії наряду патрульної поліції при затриманні правопорушників.

Перед прийняттям рішення про затримання правопорушників поліцейський повинен врахувати обставини, що можуть ускладнити їх дії (кількість правопорушників, наявність в них зброї або інших небезпечних предметів, особливості місця затримання, погодні умови, освітлення, час та можливість прибуття на допомогу інших нарядів поліції та ін.).

- використовуючи технічні засоби (планшетний пристрій, засоби телефонного зв'язку) старший наряду поліції доповідає оперативному черговому ТВП, безпосередньому керівнику про обставини події, особливості місцевості, кількість осіб, наявність зброї, необхідність надання медичної допомоги, необхідність залучення додаткових нарядів поліції;

- назвати своє прізвище, посаду, спеціальне звання та на вимогу особи, до якої звертаються, пред'явити службове посвідчення, не випускаючи його з рук. Пред'являючи посвідчення, поліцейський повинен надати можливість ознайомитися з викладеною в ньому інформацією, але пам'ятати про заходи особистої безпеки. Поки один поліцейський спілкується, інші спостерігають за обстановкою;

- встановити вік особи;

- розмовляти спокійно, демонструючи врівноваженість;

- у разі необхідності надати першу медичну допомогу або викликати

бригаду швидкої медичної допомоги;

- чітко та зрозумілою мовою назвати причину затримання;
- перевірити за базою даних Національної поліції на причетність до раніше вчинених адміністративних чи кримінальних правопорушень, перебування на профілактичних обліках, тощо;

- забезпечити доступ до послуг безоплатного адвоката шляхом повідомлення до Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

- відповідно до вимог статті 34 Закону України «Про Національну поліцію» з метою візуального огляду особи та її особистих речей поліцейський проводить поверхневу перевірку. Поверхнева перевірка і огляд здійснюється поліцейським відповідної статі. Слід звернути увагу, що під час поверхневої перевірки особистих речей, особа повинна самостійно показати поліцейському вміст особистих речей. При виявленні в ході поверхневої перевірки будь-яких заборонених у обігу предметів та речовин (зброя, наркотичні, психотропні речовини) поліцейський повинен забезпечити їх схоронність та огляд відповідно до вимог ст. 237 КПК України.

- під час проведення поверхневої перевірки, старший наряду поліції подає особі, яка підлягає затриманню, команди повернутись до нього спиною, дивитись прямо, підняти руки до гори. Решта поліцейських розташовується так, щоб при необхідності у найкоротший час надати допомогу у разі силового затримання. Поліцейський для забезпечення особистої безпеки або/та безпеки інших осіб може застосовувати фізичну силу, у тому числі спеціальні прийоми боротьби (рукопашного бою) та спеціальні засоби (кайданки та інші засоби обмеження рухомості) (ст.ст. 44, 45 Закону України «Про Національну поліцію»). Також необхідно враховувати можливість застосування вогнепальної зброї, як з боку правопорушників, так і поліцейськими. Пам'ятати про заходи особистої безпеки при поводженні зі зброєю та визначити лінії вогневого контакту.

Охорона публічного порядку і забезпечення безпеки під час проведення несанкціонованих масових заходів.

Про виявлені проведення несанкціонованих масових заходів необхідно терміново доповісти (по радіостанції та/або відповідною відміткою в планшетному пристрої, за наявності) чергового територіального органу поліції для направлення додаткового наряду (групи реагування) патрульної поліції, а в разі наявності ознак кримінального правопорушення - слідчо-оперативної групи (далі - СОГ);

за наявності планшетного пристрою проставити в системі ІПП відповідні відмітки про прибуття на місце події, закінчення виконання завдання, обставини правопорушення та результати реагування;

з'ясувати:

- час початку та закінчення масового заходу,
- хто є ініціатором заходу (громадська організація, профспілка, підприємство),
- чи є дозвіл на проведення заходу;
- категорія учасників (пенсіонери, студенти, робітники, особи похилого

віку тощо), їх кількість,

- повний зміст вимог та резолюцій,
- час початку і закінчення блокування проїзду транспорту, як при цьому здійснювався рух,
- хто з керівників правоохоронних органів та органів державної влади й управління зустрічався з учасниками,
- чи задокументовано дії організаторів та учасників несанкціонованих заходів,
- які заходи вжито до порушників, сили і засоби, залучені до стабілізації ситуації.

За наявності на місці події осіб, які потребують медичної допомоги, викликати екстрену медичну допомогу, до прибуття якої вживає невідкладних заходів щодо врятування та збереження життя людини.

За наявності на місці події особи, яка була свідком події, або потерпілого з'ясувати обставини правопорушення або події.

У разі виявлення ознак кримінального правопорушення перебувати на місці події до прибуття СОГ, забезпечити охорону місця події та слідів учиненого кримінального правопорушення, унеможливити доступ до місця події сторонніх осіб.

Після прибуття СОГ виконувати доручення старшого СОГ.

Опитати потерпілих, свідків правопорушення, встановити прикмети осіб, які підозрюються в його вчиненні, та вжити заходів щодо їх виявлення. Про прикмети правопорушників, напрямок їх руху, марку, модель, номерний знак, інші характерні ознаки транспортного засобу, об'єкти посягань інформувати диспетчера (оперативного чергового) територіального органу (підрозділу) поліції.

Скласти ініціативний рапорт.

Дії поліцейського при отриманні повідомлення про скоєння домашнього насильства.

Під час виїзду на місце події назвати своє прізвище, посаду, спеціальне звання та пред'явити на вимогу службове посвідчення, надавши можливість ознайомитися з викладеною в ньому інформацією, не випускаючи його з рук, повідомити причину прибуття; з'ясувати чи підтверджуються викладені у зв'язуванні обставини, чи є склад правопорушення, та доповісти черговому.

Поліцейські можуть проникати до житла особи без вмотивованого рішення суду в невідкладних випадках, пов'язаних із припиненням вчинюваного акту домашнього насильства, у разі безпосередньої небезпеки для життя чи здоров'я постраждалої особи (стаття 10 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»).

Дотримуючись заходів особистої безпеки необхідно з'ясувати:

- наявність місць можливого укриття особи, яка вчинила домашнє насильство, або інших осіб для раптового нападу на працівника поліції;
- наявність небезпечних домашніх тварин (собак тощо);
- наявність місць для переховування зброї та інших небезпечних предметів, якими може бути завдано шкоду життю або здоров'ю працівника поліції, правопорушнику, оточуючим або доказів скоєння домашнього насильства;

- додаткові виходи із приміщення, відкриті вікна, балкони (на невисоких поверхах), через які правопорушник може зникнути або позбавитися речових доказів;
Прийняти заяву від постраждалої особи.

Поліцейський повинен проінформувати постраждалих осіб про їхні права, заходи і соціальні послуги, якими вони можуть скористатися.

Бажано, спілкуватись з постраждалою особою та кривдником окремо.

За необхідності надати медичну допомогу та викликати бригаду екстренної (швидкої) медичної допомоги.

Встановити чи є постраждала дитина. Відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» постраждалою від домашнього насильства дитиною визнається не лише особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства, а й дитина, яка стала свідком (очевидцем) домашнього насильства. В такому разі викликати працівника підрозділу ювенальної превенції Національної поліції та служби у справах дітей.

Провести оцінку вірогідності продовження чи повторного вчинення домашнього насильства, настання тяжких або особливо тяжких наслідків його вчинення, а також смерті постраждалої особи, з метою визначення ефективних заходів реагування, спрямованих на припинення такого насильства та попередження його повторного вчинення. Оцінка ризиків проводиться за факторами небезпеки/ризиків щодо вчинення домашнього насильства, передбачених у формі оцінки ризиків вчинення домашнього насильства (Наказ Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України від 13 березня 2019 року № 369/180 «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства»).

Винести термінових заборонний припис стосовно кривдника.

В разі наявності ознак кримінального правопорушення викликати слідчо-оперативну групу.

Якщо у зв'язку із вчиненням домашнього насильства стосовно дитини вона не може проживати із своїми батьками, іншими законними представниками, на час подолання причин і наслідків домашнього насильства дитина може бути влаштована до родичів, у сім'ю патронатного вихователя, до центру соціально-психологічної реабілітації дітей, притулку для дітей служб у справах дітей, інших установ для дітей незалежно від форми власності та підпорядкування, в яких створені належні умови для проживання, виховання, навчання та реабілітації дитини відповідно до її потреб.

Дії поліцейського по забезпеченню безпеки дорожнього руху.

З метою забезпечення безпеки дорожнього руху поліцейські відповідно до покладених на них завдань:

- повинні знати Правила дорожнього руху і чинне законодавство про відповідальність за їх порушення;

- регулюють дорожній рух та здійснюють контроль за додержанням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі;

- здійснюють супроводження транспортних засобів у випадках, передбачених законом;

- виявляють транспортні засоби особистого користування, тимчасово

ввезені на митну територію України громадянами більш як на 30 діб та не зареєстровані в Україні в установлені законодавством строки;

- вживають заходів до виявлення неправомірного керування транспортними засобами, щодо яких порушено такі встановлені Митним кодексом України обмеження, як порушення строків тимчасового ввезення та/або переміщення в митному режимі транзиту, використання для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні, передання транспортних засобів у володіння, користування або розпоряджання особам, які не ввозили їх на митну територію України або не поміщали в митний режим транзиту, а також вживає заходів до виявлення неправомірного розкомплектування таких транспортних засобів;

- вживають всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їх життя чи здоров'я;

- у межах повноважень, передбачених законом, організують та здійснюють заходи щодо рятування людей, забезпечення їх безпеки, охорони майна в разі стихійного лиха, аварій, пожеж, катастроф та ліквідації їх наслідків;

- здійснюють своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події;

- уживають заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення;

- при порушенні Правил дорожнього руху іноземними громадянами або особами без громадянства вживають щодо них заходи на загальних умовах, за винятком осіб, які мають дипломатичний імунітет;

- при порушенні Правил дорожнього руху особами, які мають дипломатичний імунітет, після перевірки документів, що підтверджують особу, у встановленому порядку складають протокол про адміністративне правопорушення, інформують про це оперативного чергового;

- якщо водій, який має дипломатичний імунітет, керує транспортним засобом у нетверезому стані, відсторонюють його від керування, доповідають оперативному черговому.

Якщо скоєна дорожньо-транспортна пригода необхідно з'ясувати:

1) час, місце та обставини вчинення кримінального правопорушення;
2) прикмети правопорушника, його установчі дані, місце перебування, а якщо правопорушник зник, - шляхи можливого відходу або місця появи (переховування);

3) наявність потерпілих, стан їх здоров'я, установчі дані, місце перебування;

4) установчі дані та місце перебування заявника (якщо він не є потерпілим).

Негайно повідомити оперативного чергового для направлення на місце події слідчо-оперативної групи та інших нарядів поліції.

Якщо правопорушник з місця події зник, на його встановлення та затримання орієнтують наряди поліції та чергових органів (підрозділів) поліції.

За необхідності викликати на місце події бригаду екстреної медичної допомоги.

Алгоритм орієнтовних невідкладних дій працівників патрульної поліції при виявленні окремих злочинів.

При виявленні окремих видів злочинців патрульні поліцейські зобов'язані:

1. Убивство

1. З'ясувати:

- 1) час, місце та обставини вчинення кримінального правопорушення;
- 2) установчі дані (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, громадянство, реєстрація місця проживання (місце перебування), місце роботи (навчання), посада) (далі - установчі дані) особи, яка загинула;
- 3) кількість правопорушників, їх прикмети, установчі дані, які сліди могли залишитися на одязі та тілі зазначених осіб, наявність у них зброї, транспорту (належність, марка, номерний знак), місце перебування на даний час;
- 4) шляхи можливого відходу або місця появи (переховування) правопорушників;
- 5) у разі викрадення майна - його назва, кількість і прикмети;
- 6) установчі дані та місце перебування заявника.

Негайно повідомити оперативного чергового для направлення на місце події слідчо-оперативної групи, інших нарядів поліції, дільничного офіцера поліції (у межах закріпленої за ним поліцейської дільниці) та, за необхідності, представників кінологічної служби та вибухотехнічного підрозділу.

Про прикмети правопорушників, напрямок їх руху та транспорт, який вони використовували, викрадене майно орієнтують:

- 1) наряди поліції усіх видів, дільничних офіцерів поліції;
- 2) чергових органів (підрозділів) поліції;
- 3) диспетчерів вокзалів, аеропортів та екстреної медичної допомоги;
- 4) керівників закладів охорони здоров'я (якщо є дані, що правопорушник отримав травму).

Організовується переслідування правопорушників, перекриття можливих шляхів їх відходу (вокзали, аеропорти, зупинки громадського транспорту, шляхи з населеного пункту), місць можливої появи (переховування).

2. Хуліганство

З'ясувати:

- 1) час, місце та обставини вчинення кримінального правопорушення;
- 2) прикмети правопорушника, його установчі дані, місце перебування, а якщо правопорушник зник, - шляхи можливого відходу або місця появи (переховування);
- 3) наявність потерпілих, стан їх здоров'я, установчі дані, місце перебування;
- 4) установчі дані та місце перебування заявника (якщо він не є потерпілим).

Якщо правопорушник з місця події зник, на його встановлення та затримання орієнтують наряди поліції та чергових органів (підрозділів) поліції.

За необхідності викликати на місце події бригаду екстреної медичної допомоги.

3. Групове порушення публічного (громадського) порядку або хуліганство із застосуванням зброї

1. З'ясувати:

- 1) час, місце та обставини вчинення кримінального правопорушення;
- 2) установчі дані правопорушників, їх прикмети, місце перебування, шляхи можливого відходу та місця появи (переховування), наявність зброї, транспортних засобів (кількість, марка, модель, номерний знак), чи перебували вони на момент учинення злочину в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння;
- 3) наявність потерпілих, їх установчі дані, стан здоров'я, місце перебування;
- 4) установчі дані та місце перебування заявника (якщо він не є потерпілим).

Негайно повідомити оперативного чергового для направлення на місце події та організації оточення небезпечної зони: найближчих нарядів поліції; дільничного офіцера поліції (у межах закріпленої за ним поліцейської дільниці); СОГ; групи захоплення органу (підрозділу) поліції, екіпірованої автоматичною зброєю, пістолетами, спецзасобами, засобами індивідуального захисту та активної оборони, мегафоном, освітлювальними засобами, переносними радіостанціями; групи документування протиправних дій, оснащеної відеотехнікою та фотоапаратурою. Звернути увагу на дотримання заходів особистої безпеки.

За необхідності викликати на місце події бригаду екстреної медичної допомоги.

Якщо кримінальне правопорушення вчинено на підприємстві, в установі, організації, гуртожитку тощо, на місце події викликають представників їх адміністрації.

Якщо правопорушники з місця події зникли, з'ясувають в потерпілих (очевидців) їх прикмети та шляхи можливого відходу. Силами нарядів поліції, направлених на місце події, організують переслідування та затримання правопорушників.

4. Незаконне заволодіння транспортним засобом

З'ясувати:

- 1) час, місце та обставини заволодіння транспортним засобом;
- 2) належність транспортного засобу, марку, модель, номери агрегатів (якщо вони відомі), номерний знак, індивідуальні ознаки, наявність у ньому вантажу, його вид, особливості, кількість пального;
- 3) установчі дані, прикмети правопорушника, наявність зброї (кількість, марка, номер) і напрямок його руху;
- 4) установчі дані та місце перебування потерпілого (заявника).

Негайно повідомити оперативного чергового для направлення на місце події слідчо-оперативної групи, інших нарядів поліції, дільничного офіцера поліції (у межах закріпленої за ним поліцейської дільниці).

Про викрадений транспорт і прикмети правопорушника орієнтують наряди поліції всіх видів, дільничних офіцерів поліції, чергових органів (підрозділів) поліції, працівників автозаправних станцій, залізничних переїздів.

Організують перекриття можливих шляхів відходу та місць появи (переховування) правопорушників.

5. Виявлення трупа

1. З'ясувати:

- 1) час, місце та обставини виявлення трупа;
- 2) установчі дані померлої особи (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, громадянство, реєстрація місця проживання (місце перебування), місце роботи (навчання), посада);
- 3) чи є на трупі та одязі зовнішні ознаки слідів насильства;
- 4) установчі дані та місце перебування заявника.

Негайно повідомити оперативного чергового для направлення на місце події слідчо-оперативної групи, інших нарядів поліції, дільничного офіцера поліції (у межах закріпленої за ним поліцейської дільниці) та, за необхідності, представників кінологічної служби.

ГЛОСАРІЙ (ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК)

АДМІНІСТРАТИВНА СПРАВА (англ. administrative case [əd'mɪn.ɪ.strə.tɪv keɪs]) - переданий на вирішення адміністративного суду публічно-правовий спір (джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адміністративний суд», «публічно-правовий спір».

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ (ПРОСТУПОК) (англ. administrative offense (misdemeanor) [əd'mɪn.ɪ.strə.tɪv ə'fens (,mis.dɪ'mi:nər)]) - протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність (джерело: Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122).

АДМІНІСТРАТИВНЕ СТЯГНЕННЯ (англ. administrative penalty [əd'mɪn.ɪ.strə.tɪv 'pen.əl.ti]) - міра відповідальності, що застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами (джерело: Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122; Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку: затверджена рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку» від 26.03.2013 № 432, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 2013 р. за № 819/23351 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 42. – Ст. 1513); - міра відповідальності, що застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, у дусі дотримання банківського законодавства, нормативно-правових актів Національного банку, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як правопорушником, так і іншими особами (джерело: Положення про порядок накладення адміністративних штрафів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок накладення адміністративних штрафів» від 29.12.2001 № 563 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 5. – Ст. 199). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адміністративне правопорушення (проступок).

ВОГНЕПАЛЬНА ЗБРОЯ – спеціальний пристрій, в якому заряд (куля, шрот) приводиться в рух миттєвим звільненням хімічної енергії заряду (пороху або іншої пальної суміші).

ДИТИНА – означає будь-яку особу віком до вісімнадцяти років [ст. 3 Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Ланцаротська Конвенція)].

ДИТИНА – особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно з законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повнолітньої раніше [ст.1 Закону України «Про охорону дитинства»].

ДИТИНА, ЯКА ПОСТРАЖДАЛА ВІД ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА (постраждала дитина) – особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства у будь-якій формі або стала свідком (очевидцем) такого насильства [п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»].

ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО – діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь [п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»].

ДОКАЗИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ (англ. evidence in criminal proceedings ['evidəns in 'krɪmɪnl prə'si:diŋz]) - фактичні дані, отримані у передбаченому цим Кодексом порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя і суд встановлюють наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню (джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «слідчий», «прокурор», «слідчий суддя».

ДОКАЗИ В СПРАВІ ПРО АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ (англ. evidence in an administrative offense case ['evidəns in ən əd'mɪnɪstrətɪv ə'fens keɪs]) - будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність даної особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлюються протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, висновком експерта, речовими доказами, показаннями технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, які використовуються при нагляді за виконанням

правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, протоколом про вилучення речей і документів, а також іншими документами. Обов'язок щодо збирання доказів покладається на осіб, уповноважених на складання протоколів про адміністративні правопорушення, визначених статтею 255 цього Кодексу (джерело: Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 237 Д № 8073-Х // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122)

ЄДИНА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА МВС - багатофункціональна інтегрована автоматизована система, що безпосередньо забезпечує реалізацію функцій її суб'єктів, інформаційну підтримку та супроводження їх діяльності і становить сукупність взаємозв'язаних функціональних підсистем, програмно-інформаційних комплексів, програмно-технічних та технічних засобів телекомунікації, які забезпечують логічне поєднання визначених інформаційних ресурсів, обробку та захист інформації, внутрішню та зовнішню інформаційну взаємодію;

ЗАКОННІСТЬ – суспільно-політичний режим, що полягає в пануванні права й закону в суспільному житті, неухильному здійсненні приписів правових норм всіма учасниками суспільних відносин, послідовній боротьбі з правопорушеннями і відсутності свавілля в діяльності посадових осіб.

ЗАПОБІГАННЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ – система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, та спрямовані на підвищення рівня обізнаності суспільства щодо форм, причин і наслідків домашнього насильства, формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у приватних стосунках, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, насамперед до постраждалих дітей, викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються [п. 5 ч.1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»].

ЗАЯВА – документ, у якому приватна чи посадова особа звертається з проханням чи пропозицією на адресу установи чи посадової особи. Офіційне повідомлення в усній формі, в якому викладається певне прохання, теж називається заявою.

ЗАЯВНИК (англ. applicant ['æplɪkənt]) - особа, яка звернулася із заявою або повідомленням про кримінальне правопорушення до органу державної влади, уповноваженого розпочати досудове розслідування, і не є потерпілим (джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «потерпілий».

НЕПОВНОЛІТНЯ ОСОБА – малолітня особа, а також дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років [п. 12 ч. 1 ст. 3 Кримінального процесуального кодексу України].

ПОЛЦЕЙСЬКИЙ – громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу на відповідних посадах у поліції і якому присвоєно спеціальне звання поліції.

ПОЛЦЕЙСЬКИЙ ЗАХІД – дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень.

ДРІБНЕ ХУЛІГАНСТВО, тобто нецензурна лайка в громадських місцях, образливе чіпляння до громадян та інші подібні дії, що порушують громадський порядок і спокій громадян.

ОРІЄНТУВАННЯ – інформування ініціатором розшуку інших органів Національної поліції про розшукуваних (установлюваних) осіб, обставини вчиненого злочину, викрадене майно тощо, яке доводиться до відома особового складу.

ПОВЕРХНЕВА ПЕРЕВІРКА ОСОБИ – превентивний поліцейський захід, який полягає у здійсненні візуального огляду особи, проведенням по поверхні вбрання особи рукою, спеціальним приладом або засобом, візуальним оглядом речі або транспортного засобу

ПОВЕРХНЕВА ПЕРЕВІРКА РЕЧІ АБО ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ – превентивний поліцейський захід, який полягає у здійсненні візуального огляду речі та/або транспортного засобу або візуального огляду салону та багажника транспортного засобу.

РАПОРТ – письмове звернення працівника до вищої посадової особи з викладом питань службового чи особистого характеру і проханням (пропозиціями) у зв'язку з цим.

ЧЕРГОВА ЧАСТИНА – підрозділ, який забезпечує оперативне управління силами і засобами органів і підрозділів Національної поліції, цілодобово перебуває в постійній готовності для реагування на злочинні прояви, надзвичайні ситуації, інші події і є координуючим органом управління при встановленні осіб, які підозрюються у вчиненні кримінальних правопорушень.

ДОДАТКИ

Додаток 2
до Порядку ведення єдиного обліку в
органах (підрозділах) поліції заяв і
повідомлень про кримінальні
правопорушення та інші події
(пункт 1 розділу II)

Місце для штампів реєстрації

**ПРОТОКОЛ
прийняття заяви про кримінальне
правопорушення та іншу подію**

_____ (місце складення)

_____ (дата і час складення)

_____ (слідчий, прокурор, інша посадова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, назва органу (підрозділу) поліції, прізвище, ініціали)

у присутності осіб:

_____ (їх прізвища, імена, по батькові, дати народження, місця проживання)

дотримуючись вимог статей 60, 104, 214 Кримінального процесуального кодексу України, прийняв усну заяву від

_____ (прізвище, ім'я, по батькові,

_____ рік народження, посада, місця роботи і проживання заявника, контактний телефон,

_____ документ, що посвідчує особу)

про _____ (кримінальне правопорушення)

Гр. _____ попереджено про кримінальну (прізвище, ініціали заявника)

відповідальність згідно зі статтею 383 Кримінального кодексу України за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину.

_____ (підпис заявника)

Гр. _____ роз'яснено права заявника

(прізвище, ініціали заявника)

відповідно до статті 60 Кримінального процесуального кодексу України, а саме про те, що він (вона) має право:

отримати від органу, до якого він подав заяву, документ, що підтверджує її прийняття і реєстрацію;

отримати витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань;

подати на підтвердження своєї заяви речі та документи;

отримати інформацію про закінчення досудового розслідування.

_____ (підпис заявника)

Гр. _____ заявив(ла):
(прізвище, ініціали)

1. Обставини (дата, час, місце) _____

2. Якої матеріальної шкоди завдано протиправними діями, на яку суму, яким способом злочинці заволоділи майном (проникнення в житло чи інше приміщення, напад, вимагання, обман чи зловживання довірою, інше); якщо проникнення, то яким шляхом (злам запірних пристроїв, підбір ключа, виставлення вікна, через квартиру, іншим способом); яке майно викрадено, де воно знаходилося, наявність документів, які підтверджують право власності на втрачене (пошкоджене) майно, його вартість, прикмети, коли і де придбано _____

3. Чи застосовувалося фізичне насильство або погроза його застосування, у чому це конкретно проявлялося, які предмети (ніж, пістолет, газовий балончик, палиця тощо) використовувалися під час нападу; якщо було вимагання майна чи права на нього або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою застосування насильства, заподіяння тілесних ушкоджень, пошкодження майна тощо, в чому конкретно проявлялися такі дії _____

4. Чи заподіяно кому-небудь тілесні ушкодження, до якого закладу охорони здоров'я звертався(лася), його місцезнаходження, чи перебував(ла) на стаціонарному або амбулаторному лікуванні _____

5. Чи є посилання на обставини вчинення кримінального правопорушення, які можуть свідчити про мотиви нетерпимості (расова, національна належність, релігія чи переконання тощо)

6. Чи бачив(ла) особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, чи може її впізнати, за якими прикметами

7. Чи підозрює когось у вчиненні кримінального правопорушення (якщо так, то зазначити, з якої причини, а також відомості про цю особу) _____

8. Чи були очевидці вчинення кримінального правопорушення, що відомо про них

Заявник зазначив

(власноруч написати про ознайомлення та правильність викладених даних)

(підпис) (ініціали, прізвище
заявника)

Заяву прийняв:

(слідчий, інша посадова особа органу (підрозділу) поліції, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, посада, підпис, прізвище, ініціали)

_____ 20__ року

Корінець до протоколу про адміністративне затримання
Прийняв та перевірів (П.І.Б., посада) _____ підпис _____ дата _____

Серія КИ № 000000

-----лінія перфорації-----

правопорушення, їх індивідуальні ознаки, а за потреби - місця, обставини виявлення)

Затриманий(а) одягнутий(а) _____

При особистому огляді тілесні ушкодження не виявлені / виявлені _____
(непотрібне)

закреслити)

(які саме, чи надавалась невідкладна медична допомога, номер бригади швидкої медичної допомоги, П.І.Б. лікаря)

Заяви та зауваження, зроблені при затриманні та огляді _____

(вказати ким і які саме)

Підписи понятих: 1. _____ 2. _____

Підпис затриманої особи _____

Підпис посадової особи органу поліції, яка проводила огляд _____

Гр. _____ звільнений(а) «__» _____ 20__ р. о __ год. __ хв.

Підстава для звільнення _____

При звільненні одержав(ла) _____

(вказати перелік речей, повернутих при звільненні)

Скарг, зауважень до дій посадових осіб органів поліції не маю / маю _____

(непотрібне закреслити)

(вказати які саме)

Підпис звільненої особи _____

Підпис посадової особи органу поліції _____

4. Визнати мене потерпілим у кримінальному провадженні та допитати як потерпілого.

5. Визнати мене цивільним позивачем у кримінальному провадженні.

Додатки до заяви на _____ арк.:

1. копія паспорта громадянина України в 1-му примірнику на ____ арк.;

2. копія картки платника податків в 1-му примірнику на ____ арк.;

3. копії інших необхідних документів _____,
кожен в 1-му примірнику на ____ арк.

«_____» _____ 20__ _____ (_____)

ЖУРНАЛ № _____
реєстрації повідомлень про місце тимчасового перебування
кривдника, якому винесено терміновий заборонний припис
стосовно кривдника

(найменування територіального (відокремленого) підрозділу територіального органу поліції)

Розпочато: « ____ » _____ 20__ року

Закінчено: « ____ » _____ 20__ року

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові особи, якій винесено терміновий заборонний припис стосовно кривдника, та місце проживання	Дата винесення термінового заборонного припису стосовно кривдника та строк дії	Серія та номер бланка термінового заборонного припису стосовно кривдника	Адреса винесення термінового заборонного припису стосовно кривдника	Адреса тимчасового перебування кривдника	Дата й час повідомлення про місце тимчасового перебування кривдника	Посада, звання, прізвище, ім'я, по батькові, підпис працівника уповноваженого підрозділу поліції, який прийняв повідомлення від кривдника про місце тимчасового перебування	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9

ЖУРНАЛ
видачі бланків термінових заборонних приписів стосовно
кривдника

(найменування територіального (відокремленого) підрозділу територіального органу поліції)

Розпочато: « ____ » _____ 20__ року

Закінчено: « ____ » _____ 20__ року

№ з/п	Дата видачі бланка(ів) термінового заборонного припису стосовно кривдника	Серія та номер бланка(ів) термінового заборонного припису стосовно кривдника	Бланк(и) термінового заборонного припису стосовно кривдника отримав (посада, звання, прізвище, ім'я, по батькові, підпис працівника уповноваженого підрозділу поліції)	Відмітка про прийняття пошкодженого (зіпсованого) або невикористаного бланка(ів) термінового заборонного припису стосовно кривдника (серія та номер бланка(ів) термінового заборонного припису стосовно кривдника, дата, посада, прізвище, ім'я, по батькові, підпис працівника уповноваженого підрозділу поліції)
1	2	3	4	5

ЖУРНАЛ
обліку термінових заборонних приписів стосовно кривдника

(найменування територіального (відокремленого) підрозділу територіального органу поліції)

Розпочато: « ____ » _____ 20__ року

Закінчено: « ____ » _____ 20__ року

№ з/п	Дата обліку	Серія та номер бланка термінового заборонного припису стосовно кривдника	Посада, звання, прізвище, ім'я, по батькові, працівника уповноваженого підрозділу поліції, який виніс терміновий заборонний припис стосовно кривдника	Прізвище, ім'я, по батькові особи, якій винесено терміновий заборонний припис стосовно кривдника, дата народження та місце проживання	Дата й час вчинення домашнього насильства та стислий зміст правопорушення	Відмітки про виконання термінового заборонного припису стосовно кривдника	Номер справи, де зберігається терміновий заборонний припис стосовно кривдника
1	2	3	4	5	6	7	8

ЗРАЗОК

заяви на видачу термінового заборонного припису

Начальнику ОРУП №5 ГУНП в Одеській області

_____ (П.І.Б.)

(індекс, адреса, телефон)

ЗАЯВА

Я, _____, проживаю за вищевказаною адресою з _____ та _____ . Мій чоловік (мій/моя дружина, син, донька, батько, мати), _____ , останнім часом, за місцем нашого проживання, систематично, в стані алкогольного/наркотичного сп'яніння (або в тверезому стані) вчиняє домашнє насильство, а саме: діяннє психологічного, фізичного, економічного насильства, що _____ виражається _____ у _____ наступному:

- психологічне насильство – словесні образи, нецензурна лайка, приниження, погрози фізичної розправи, _____ залякування, _____ контроль _____ у _____ пересуванні;
- фізичне насильство – ляпаси, стусани, штовхання, шарпання за волосся, нанесення побоїв, кидання _____ в _____ мене _____ різноманітних _____ предметів;
- економічне насильство – позбавлення особистих і спільних документів та можливості користуватися ними (документи на квартиру/будинок, свідоцтво про шлюб, свідоцтво про народження дитини, мій паспорт громадянина/ки України тощо), відбирає/відібрав банківську платіжну картку, кошти, не дає можливостей та коштів на моє лікування (лікування дитини).

На мої неодноразові зауваження, прохання не реагує або починає вчиняти насильницькі діяннє. Усі ці діяннє відбуваються в присутності малолітньої (до 14 років) / неповнолітньої (з 14 до 18 років) _____ дитини.

Сьогодні, « ____ » _____ 2022 року, о ____:____ прийшов до дому (в нетверезому стані) та безпідставно вчинив/ла в черговий раз домашнє насильство: висловлювався/лася брутальними, нецензурними словами, штовхав/ла мене, принижував/ла, погрожував/ла фізичною розправою. Все це _____ знову _____ відбувалося _____ в _____ присутності _____ дитини.

Я боюся за свою безпеку та безпеку дитини, тому що нездатна/ний захистити себе від _____.

Прошу: Розглянути мою заяву та вжити усіх належних заходів для припинення вчинення щодо мене _____ домашнього _____ насильства.

Притягнути _____ до адміністративної відповідальності, згідно зі ст. 173-2 КУпАП. Відповідно ст.ст. 10, 24, 25 Закону України [«Про запобігання та протидію домашньому насильству»](#) та наказу МВС України № 654 від 01.08.2018 року [«Про затвердження Порядку винесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдника»](#) винести кривднику – _____ терміновий заборонний припис та:

– зобов'язати залишити місце проживання зі мною, як постраждалою особою; – заборонити на вхід та перебування в місці нашого проживання;

– заборонити в будь-який спосіб контактувати зі мною.

Здійснювати контроль за виконанням кривдником спеціальних заходів протидії домашньому насильству протягом строку дії термінового заборонного припису.

« ____ » _____ 2022 р.

____ Підпис _____ / _____ /

Зразок заяви про видачу обмежувального припису

Заявник 1: _____
зареєстроване місце проживання: _____
фактичне місце проживання: _____
(реєстраційний номер облікової картки платника податків за його наявності або номер і серія паспорта для фізичних осіб – громадян України) _____
Тел.: 00-00-00
офіційна електронна адреса відсутня
адреса електронної пошти: _____

Заінтересована особа: _____
зареєстроване місце проживання: _____
(реєстраційний номер облікової картки платника податків за його наявності або номер і серія паспорта для фізичних осіб – громадян України) _____
Засоби зв'язку 00-00-00
офіційна електронна адреса _____
адреса електронної пошти: _____

Заява про видачу обмежувального припису

З (вказати дату) я та, (вказати ПІБ заінтересованої особи, кривдника), проживаємо в зареєстрованому шлюбі або проживаємо разом однією родиною (вибрати необхідне) за адресою: м.____, вулиця____, буд..

Викласти обставини, що свідчать про необхідність видачі судом обмежувального припису, наприклад:

Під час спільного проживання з (вказати ПІБ кривдника) останній постійно підіймав на мене руку, висловлювався нецензурною лайкою, завдавав мені тілесних ушкоджень, внаслідок чого я декілька разів викликала поліцію, що фіксувала вказані обставини. Постійні побиття з боку (вказати ПІБ кривдника) стали підставою розриву наших відносин, втім він все рівно не залишає мене у спокої: весь час мене переслідує, ходить за мною на роботу та на спортивні секції, які я відвідую. Кривдник постійно пише мені смс-повідомлення, в яких містяться погрози.

Перелічити докази(за наявності), наприклад:

Роздруківка листування з телефона додається. На мої заяви від ____ року до поліції відносно (вказати ПІБ кривдника) складено два протоколи про адміністративне правопорушення за ст. 173-2 КУпАП.

У разі неможливості самотійно надати докази, до заяви може бути додано клопотання про їх витребування.

Таким чином, вважаю що я є особою, яка зазнала домашнього насильства.

Щоб забезпечити дієвий та ефективний спосіб захисту від повторного вчинення домашнього насильства щодо (вказати ПІБ заявника) необхідно до (вказати ПІБ кривдника) застосувати обмежувальний припис у вигляді ____ (наприклад) заборонити (ПІБ кривдника) перебувати в місці спільного проживання (перебування) з (вказати ПІБ заявника) та заборонити (ПІБ кривдника) вести листування, телефонні переговори з (ПІБ заявника) або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто і через третіх осіб.

З перелічених нижче заходів необхідно вибрати один або декілька.

У ч. 2 ст. 26 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» визначено, що обмежувальним приписом визначаються один чи декілька таких заходів тимчасового обмеження прав кривдника або покладення на нього обов'язків:

- 1) заборона перебувати в місці спільного проживання (перебування) з постраждалою особою;
- 2) усунення перешкод у користуванні майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи;
- 3) обмеження спілкування з постраждалою дитиною;
- 4) заборона наближатися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи, інших місць частого відвідування постраждалою особою;
- 5) заборона особисто і через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, якщо вона за власним бажанням перебуває у місці, невідомому кривднику, переслідувати її та в будь-який спосіб спілкуватися з нею;
- 6) заборона вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто і через третіх осіб.

Відповідно до ст. 350-2 ЦПК України заява про видачу обмежувального припису може бути подана особою, яка постраждала від домашнього насильства або її представником у випадках визначених Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Згідно з вимогами п.3, 6, 7, 8, ч.1, ст.1 цього Закону домашнє насильство - діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь.

Згідно п. 12-1, ч. 2 ст. 3 Закону України «Про судовий збір» за подання заяви про видачу обмежувального припису судовий збір не справляється.

Своїм підписом підтверджую, що мною не подано до цієї ж зацікавленої особи іншої заяви з такою самою вимогою та з таких саме підстав.

На підставі викладеного, керуючись ст.ст. 350-1, 350-5, 350-8 ЦПК України, Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»,-

ПРОШУ:

Видати обмежувальний припис стосовно (вказати ПІБ кривдника), що мешкає за адресою: м. __, вулиця __, буд. __, на строк (вказати строк від одного до шести місяців), яким визначити наступні тимчасові обмеження його прав, а саме:

- 1) заборонити (ПІБ кривдника) перебувати в місці спільного проживання (перебування) з (вказати ПІБ заявника) за адресою: м. __, вулиця __, буд. __;
- 2) заборонити (ПІБ кривдника) вести листування, телефонні переговори з (ПІБ заявника) або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто і через третіх осіб;

Додатки (за наявності):

- 1) копії заяв до поліції стосовно неправомірних дій заінтересованої особи;
- 2) копії протоколів про притягнення заінтересованої особи до адміністративної відповідальності;
- 3) роздруківка листування заявника та заінтересованої особи;
- 4) копія висновку СМЕ стосовно тілесних ушкоджень заявника;
- 5) копія свідоцтва про шлюб заявника та заінтересованої особи;
- 6) копія рішення суду про розірвання шлюбу між заявником та заінтересованою особою / копія свідоцтва про розірвання шлюбу, виданого органами РАЦС;
- 7) копія паспорту та ПІН заявника;
- 8) копія паспорту та ПІН заінтересованої особи.

дата

підпис

ПІБ заявника

**ЖУРНАЛ
обліку доставлених осіб, які вчинили адміністративні
правопорушення**

_____ (назва приміщення)

	Розпочато: « ____ » _____ 20__ року
--	-------------------------------------

				Закінчено: «___» _____ 20__ року	
Інвентарний № _____					
№ з/п	Дата і час доставлення особи для складання протоколу про адміністративне правопорушення	П.І.Б. доставленої особи	Місце проживання (місце реєстрації доставленої особи)	Посада та П.І.Б. посадової особи органу поліції, яка доставила правопорушника та склала протокол	
1	2	3	4	5	
Стаття Кодексу про адміністративні правопорушення	Час залишення приміщення доставленою особою	Наявність чи відсутність претензій до посадових осіб органів поліції	Особистий підпис доставленої особи	Примітки	
6	7	8	9	10	

ПОЯСНЕННЯ

_____ 20__ р.

м. _____

Я, _____

(посада, звання, прізвище, ініціали особи, яка отримує пояснення)

отримав пояснення від

1. Прізвище _____

2. Ім'я, по батькові _____

3. Дата народження _____

4. Місце народження _____

5. Освіта _____

6. Сімейний стан _____

7. Місце роботи, посада _____

8. Місце проживання _____

З вимогами статті 63 Конституції України (особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом) ознайомлений.

(підпис)

Я, _____, даю свою згоду на обробку та використання

(прізвище, ініціали особи, від якої отримується пояснення)

в службових документах органу (підрозділу) поліції моїх персональних даних у порядку, передбаченому Законом України «Про захист персональних даних».

(підпис)

З приводу поставлених запитань можу пояснити таке: _____

_____ (підпис, прізвище, ініціали особи, яка надала пояснення)

_____ (підпис, прізвище, ініціали особи, яка отримала пояснення)

Додаток
до Порядку проведення оцінки
ризиків вчинення домашнього
наси́льства (пункт 1 розділу II)

ФОРМА
оцінки ризиків вчинення домашнього наси́льства

Дата:	поліцейський уповноваженого підрозділу поліції (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), звання, посада, орган поліції) _____ _____
Постраждала особа: (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)) _____ Стать: ☐ Ч / ☐ Ж Вік _____	
Наявність інвалідності: ☐ Так / ☐ Ні	
Наявність дітей: ☐ Так (зазначити стать і вік) _____ / ☐ Ні	
Кривдник: (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)) _____ Стать: ☐ Ч / ☐ Ж Вік _____	
Наявність інвалідності: ☐ Так / ☐ Ні	
Чи є кривдник військовослужбовцем, військовозобов'язаним чи резервістом під час проходження зборів або особою начальницького складу Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України, рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України, служби цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, поліцейським: ☐ Так / ☐ Ні / ☐ Без відповіді / Не відомо	
У яких стосунках перебуває кривдник з постраждалою особою (необхідне позначити): 1) подружжя; 2) колишнє подружжя; 3) наречені; 4) мати (батько) або дитина (діти) одного з подружжя (колишнього подружжя) та інший з подружжя (колишнього подружжя); 5) особи, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у шлюбі між собою, їхні батьки та діти; 6) особи, які мають спільну дитину (дітей); 7) батьки (мати, батько) і дитина (діти); 8) дід (баба) та онук (онука); 9) прадід (прабаба) та правнук (правнучка); 10) вітчим (мачуха) та пасинок (падчерка); 11) рідний брат і сестра; 12) інші родичі: дядько (тітка) та племінник (племінниця), двоюрідні брати і сестри, двоюрідний дід (баба) та двоюрідний онук (онука); 13) діти подружжя, колишнього подружжя, наречених, осіб, які мають спільну дитину	

<p>(дітей), які не є спільними або всиновленими; 14) опікуни, піклувальники, їхні діти та особи, які перебувають (перебували) під опікою, піклуванням; 15) прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, їхні діти та прийомні діти, діти-вихованці, діти, які проживають (проживали) в сім'ї патронатного вихователя; 16) інші родичі, інші особи, які пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки, за умови спільного проживання згідно зі статтею 3 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».</p> <p>Місце (адреса) проведення оцінки ризиків:</p>			
Вдалося поліцейському уповноваженого підрозділу поліції провести спілкування / бесіду?	С Так	С Ні	
Постраждала особа відмовилася від спілкування / бесіди?	С Так	С Ні	
1. Раніше кривдник погрожував застосувати або застосовував зброю або інші предмети, які можуть спричинити шкоду життю та здоров'ю постраждалої особи або дітям?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
2. Кривдник погрожував вбити постраждалу особу або дітей?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
3. Постраждала особа допускає, що кривдник може спробувати вбити її або дітей?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
4. Раніше кривдник душив постраждалу особу, або передавлював їй горло, або намагався це зробити?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
5. Раніше кривдник застосовував фізичне насильство, яке спричинило тілесні ушкодження середнього або важкого ступеня?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
6. Протягом останнього року застосовувався до кривдника терміновий заборонний припис?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
7. Кривдник має зброю та/або може її легко дістати і застосувати?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
8. Кривдник схильний до сильних або постійних ревнощів і контролює більшу частину повсякденного життя постраждалої особи?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
9. Кривдник висловлював намір або намагався вчинити самогубство?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
10. Кривдник залякував, переслідував постраждалу особу або дітей чи погрожував їй/їм?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
11. Кривдник нападав на постраждалу особу або дітей за межами домашнього середовища?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо

12. Кривдник утримував постраждалу особу або дітей проти її/їх волі в певному місці або будь-яким іншим чином обмежував свободу, у тому числі свободу в спілкуванні?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
13. Поведінка кривдника вплинула на безпеку постраждалої особи та дітей?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
14. Кривдник має алкогольну залежність або зловживає алкогольними напоями?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
15. Кривдник має наркотичну залежність або зловживає наркотичними речовинами?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
16. Раніше кривдник погрожував вбити, вбив домашню або іншу тварину або завдавав їй навмисної шкоди?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
17. Кривдник раніше вчиняв щодо постраждалої особи: 1) фізичне насильство; 2) психологічне насильство; 3) економічне насильство; 4) сексуальне насильство? <i>(якщо так, необхідне позначити)</i>	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
18. Кривдник має фінансові проблеми?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
19. Постраждала особа та діти є економічно залежною(ими) від кривдника?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
20. Під час спільного проживання були випадки, коли кривдник покидав на тривалий час (не менше ніж на 10 діб) сім'ю без причини та без пояснень?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
21. У постраждалої особи є дитина / діти від іншого шлюбу, про яких кривдник знає або нещодавно дізнався?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
22. Сім'я постраждалої особи перебуває під соціальним супроводом?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
23. Суд видавав кривднику обмежувальний припис?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
24. Кривдник порушував заходи тимчасового обмеження своїх прав або вимоги, передбачені обмежувальним приписом, у разі його отримання?	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо
25. Кривдник притягався до кримінальної відповідальності за: 1) вбивство;	С Так	С Ні	С Без відповіді / Невідомо

Додаток 1
до Порядку винесення уповноваженими
підрозділами органів Національної поліції
України термінового заборонного припису
стосовно кривдника
(пункт 6 розділу II)

Серія АА № 000000

Терміновий заборонний припис стосовно кривдника

«___» _____ 20__ року

_____ (тип, назва населеного пункту)

Я, _____ (посада, найменування уповноваженого підрозділу поліції, звання, прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) працівника, який виніс терміновий заборонний припис стосовно кривдника)

згідно зі статтею 25 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та з урахуванням існування безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи виніс цей терміновий заборонний припис стосовно

_____, прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи, яка вчинила домашнє насильство) _____, стать: жін. ; чол. ,

дата народження _____, задеклароване/зарєєстроване місце проживання _____

(перебування) _____

номер контактного телефону _____,

місце роботи (навчання), посада _____,

особу встановлено _____,

(назва документа, що посвідчує особу, підтверджує громадянство України або спеціальний статус особи, серія (за наявності), номер, ким і коли виданий)

чи притягався(лася) раніше до адміністративної або кримінальної відповідальності: так _____; ні ,

(вказати статті Кодексу України про адміністративні правопорушення
або Кримінального кодексу України)

у зв'язку зі скоєнням ним (нею) домашнього насильства: фізичного , економічного , психологічного , сексуального

_____ (стислий зміст правопорушення)

_____ (стислий зміст правопорушення)

стосовно постраждалої особи _____

(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи, яка постраждала від домашнього насильства)

які перебувають у стосунках (підкреслити потрібне): подружжя; колишнє подружжя; наречені; мати (батько) або діти одного з подружжя (колишнього подружжя) та інший з подружжя (колишнього подружжя); особи, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не

Додаток 8

до Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі (пункт 1 розділу IX)

Лицьовий бік

СХЕМА МІСЦЯ ДТП,

яка сталася «__» _____ 20__ року о ____ год. ____ хв. на _____

(вказується точне місце ДТП із зазначенням прив'язки)

	Освітлення місця ДТП (денне, сутінки, шпучне)
	Наявність зовнішнього освітлення проїжджої частини в темний час доби (є/нема)
	Наявність зовнішнього освітлення тротуару в темний час доби (є/нема)
	Стан покриття проїзної частини (сухе, мокре, ожеледця, забруднене, засніжене тощо)
	Наявність дорожнього огороження вздовж проїжджої частини (є/нема)
	Наявність пішохідного огороження вздовж тротуару або розділювальної смуги (є/нема)
	Наявність дорожніх знаків пріоритету на головній дорозі (є/нема)
	Наявність дорожніх знаків пріоритету на другорядній дорозі (є/нема)
	Наявність наземного пішохідного переходу з дорожніми знаками та розміткою (є/нема)
	Наявність горизонтальної розмітки проїжджої частини (є/нема)
	Наявність горизонтальної розмітки на пішохідному переході (є/нема)
	Наявність світлофорного об'єкта (на момент скоєння ДТП працював/не працював)
	Наявність недоліків в утриманні вулично-шляхової мережі, які стали супутньою причиною ДТП (є/нема)
Назви об'єктів, зображених на схемі:	
1. _____	_____
2. _____	_____
3. _____	_____
4. _____	_____
5. _____	_____
6. _____	_____
7. _____	_____
8. _____	_____
9. _____	_____
10. _____	_____
Із схемою ознойомлений:	
1. _____	(П. І. Б., дата народження, місце проживання (перебування) учасника пригоди та його особистий підпис)
2. _____	(П. І. Б., дата народження, місце проживання (перебування) учасника пригоди та його особистий підпис)
3. _____	(П. І. Б., дата народження, місце проживання (перебування) учасника пригоди та його особистий підпис)
СХЕМА ДОДАЄТЬСЯ ДО ПРОТОКОЛУ ПРО АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ СЕРІЇ № _____	

Схему склав _____

(посада, місце роботи, спеціальне звання та П. І. Б. поліцейського, його особистий підпис)

Марка (модель) пошкодженого транспортного засобу	Тип транспортного засобу	Номерний знак	Належить (П. І. Б. та місце проживання власника (співвласника) або місцезнаходження гаража)	Серія та номер полісу ОСЦПВ наземних ТЗ та назва страхової організації, яка його видала	Перелік видимих (зовнішніх) пошкоджень транспортного засобу, отриманих унаслідок ДТП

Дані про пошкодження транспортних засобів підтверджую:

_____ (П. І. Б. учасника пригоди та його особистий підпис)

_____ (П. І. Б. учасника пригоди та його особистий підпис)

_____ (П. І. Б. учасника пригоди та його особистий підпис)

Вид пригоди: _____

Кількість учасників ДТП: _____

Порушення пункту ПДР: _____

Результати огляду на стан сп'яніння (у випадку його проведення): _____

Додаток 1
до Інструкції з оформлення поліцейськими
матеріалів про адміністративні правопорушення
у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху,
зафіксовані не в автоматичному режимі
(пункт 1 розділу II)

ПРОТОКОЛ
про адміністративне правопорушення
серії № _____

«_» _____ 20__ року _____ год. _____ хв. _____
(місце складання протоколу)

Я, _____
(посада, спеціальне звання, П. І. Б. поліцейського, який склав протокол)

склав(ла) цей протокол про те, що громадянин(ка) _____
(П. І. Б.)

дата народження _____, громадянство _____, місце проживання (перебування) _____

місце роботи _____, особу встановлено _____
(найменування організації, місцезнаходження) (серія та номер посвідчення водія або назва, серія та номер документа, що посвідчує особу)

транспортний засіб _____, номерний знак _____, належність _____
(марка, модель)

«_» _____ 20__ року _____ год. _____ хв. на (в) _____
(місце скоєння адміністративного правопорушення)

_____ (суть адміністративного правопорушення, опис установлених обставин)

чим порушив(ла) вимоги п. _____ Правил дорожнього руху, за що відповідальність передбачена ч. _____ ст. _____ КУпАП.

Свідки чи потерпілі: 1. _____ (П. І. Б., місце проживання (перебування)) _____ (підпис)

2. _____ (П. І. Б., місце проживання (перебування)) _____ (підпис)

До протоколу додаються: _____
Гр-ну(ці) _____ роз'янено його (її) права та обов'язки, передбачені ст. 63 Конституції України, ст. 268 КУпАП, і
(прізвище та ініціали)
повідомлено, що розгляд адміністративної справи відбудеться «_» _____ 20__ року о _____ год. _____ хв. у _____

Особа, яка ознайомлена з місцем та часом розгляду справи _____ (підпис)

Пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, по суті порушення _____

Тимчасово вилучені документи: _____

Тимчасовий дозвіл на право керування транспортним засобом отримав(ла) _____ (підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

Підпис поліцейського, який склав протокол _____

Підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності _____ (зі змістом протоколу ознайомлений(а), копію протоколу отримав(ла), внесений про мене дані – правильні)

ПРОТОКОЛ ПРО АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ

« ____ » _____ 20 ____ року

Я, _____ (посада, найменування органу поліції, звання, прізвище, ім'я, по батькові посадової особи, яка склала протокол)
склав цей протокол про те, що громадянин(ка) _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

дата та місце народження _____, громадянство _____, місце проживання _____,
номер телефону _____, місце роботи (навчання), посада _____,
особу встановлено _____

чи притягався(лася) до адміністративної відповідальності _____ (назва документа, серія, №, ким і коли виданий)
склад адміністративного правопорушення _____

чим вчинив(ла) правопорушення, передбачене частиною _____ статті _____ КУпАП. (дата, час, місце вчинення і суть учиненого адміністративного правопорушення)

Свідки: 1. _____ (підпис) _____ (підпис)
2. _____ (підпис) _____ (підпис)

Потерпілий(і): _____ (прізвища, імена, по батькові, місяця проживання)

Правопорушенням заповдіно матеріальну школу _____ (прізвища, імена, по батькові, місяця проживання)
Гр-ну(ці) _____ роз'яснено його (її) права та обов'язки, передбачені статтями 55, 56, 59, 63 Конституції України, статтею 268 КУпАП, і
повідомлено, що розгляд адміністративної справи відбудеться _____ 20 ____ року о ____ год. ____ хв. у _____ (місце розгляду справи)

У присутності понятих: 1. _____ Підпис особи, яка ознайомлена з місцем та часом розгляду справи _____
2. _____

проведено особистий огляд та огляд речей, передбачені статтею 264 КУпАП, що були у гр-на(ки) _____ (прізвища, імена, по батькові, місяця проживання), та згідно зі статтею 265 КУпАП виявлені
речі вилучено для тимчасового зберігання _____

Підписи понятих: 1. _____ 2. _____ Підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності _____

Пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, по суті порушення _____
Від пояснення та підпису відмовився(лася) у присутності понятих: 1. _____ 2. _____
Заяви та клопотання: _____

Рішення керівництва органу поліції за заявою, клопотанням _____
До протоколу додається _____
Підпис посадової особи органу поліції, яка склала протокол _____
Другий примірник протоколу про адміністративне правопорушення отримав _____ (дата) _____ (підпис)
Постанова серії _____ № _____ (П.І.Б.)

Навчальний посібник

**А.Г. Пишна
В.Б. Любчик
В.А. Кейдалюк**

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ДІЛНИЧНИХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ ТА
ПОЛЦЕЙСЬКИХ ОФІЦЕРІВ ГРОМАД**

Хрестоматія

Підписано до друку 21.09.2023. Формат 60x84/16. Папір офсетний.

Гарнітура «TimesNewRoman»/ Друк цифровий.

Ум. друк .арк. 13,25.

Наклад 30 прим.

Видавництво ОДУВС

м. Одеса, вул. Успенська, 1

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3507 від 25.06.2009 р.